

***Prognoza
Oddziaływania
Na Środowisko***

**RDLP
w
Katowicach**

**Projektu Planu Urządzenia Lasu
dla Nadleśnictwa Węgierska Górką
na okres 01.01.2024 r.– 31.12.2033 r.**

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA WĘGIERSKA GÓRKA**

**na okres gospodarczy
od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2033 r.**

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. 12 421 95 42, faks. 12 421 66 94 sekretariat@krakow.buligl.pl www.krakow.buligl.pl NIP: 525-000-78-85

Wykonano na zlecenie

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach
Kraków 2023r.

Wykonawca

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie
ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. (12) 421 95 72, faks (12) 421 66 94
e-mail: sekretariat@krakow.buligl.pl

Prognozę opracował

mgr inż. Zbigniew Paciorek

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	11
2	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	14
3	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ	17
4	INFORMACJE OGÓLNE	21
4.1	Położenie Nadleśnictwa	21
4.1.1	Położenie administracyjne	24
4.1.2	Podział na leśnictwa	25
4.1.3	Regionalizacja przyrodniczo-leśna	26
4.1.4	Regionalizacja fizycznogeograficzna	27
4.1.5	Regionalizacja geobotaniczna	28
4.1.6	Położenie geograficzne i wysokościowe	29
4.2	Podstawa formalno-prawna	30
4.3	Zakres prognozy	32
4.4	Zawartość projektu planu	35
4.4.1	Rozmiar projektowanych zadań gospodarczych	36
4.5	Główne cele planu	38
4.6	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	40
4.7	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania	41
4.8	Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko projektu planu	42
4.9	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu	42
4.10	Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały przeprowadzone SOOŚ	45
5	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE NADLEŚNICTWA	48
5.1	Lesistość	48
5.2	Dominujące funkcje lasu	49
5.3	Klimat	50
5.3.1	Zanieczyszczenie powietrza	55
5.4	Wody powierzchniowe i podziemne	56
5.4.1	Wody powierzchniowe	56
5.4.2	Wody podziemne	57
5.4.3	Tereny źródliskowe	58
5.4.4	Mała retencja	58
5.5	Rzeźba terenu i budowa geologiczna	59
5.6	Typy gleb	62
5.7	Typy Siedliskowe Lasu	63
5.8	Typy drzewostanu	66
5.9	Lasy na siedliskach wilgotnych i podmokłych	67
5.10	Drzewostany	68
5.10.1	Gatunki panujące i rzeczywiste	68
5.10.2	Drzewostany ponad 100-letnie	71
5.10.3	Przestoje	71
5.10.4	Drzewostany o szczególnych walorach przyrodniczych wyłączone z użytkowania na podstawie odrębnych decyzji Nadleśniczego	72
5.11	Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z TD	73
5.12	Formy degradacji ekosystemu leśnego	74
5.13	Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa	79
5.13.1	Rezerwat przyrody	80
5.13.1.1	Rezerwat przyrody „Kuźnie”	80
5.13.1.2	Rezerwat przyrody „Romanka”	81
5.13.1.3	Rezerwat przyrody „Lipowska”	81

5.13.1.4	Propozycja poszerzenia rezerwatu „Romanka”	82
5.13.2	Parki krajobrazowe	85
5.13.2.1	Żywiecki Park Krajobrazowy	86
5.13.2.2	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	87
5.13.3	Sieć Natura 2000 w Nadleśnictwie	88
5.13.3.1	Specjalny obszar ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005	89
5.13.3.2	Specjalny obszar ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006	92
5.13.3.3	Obszar specjalnej ochrony ptaków Beskid Żywiecki PLB240002	96
5.13.3.4	Charakterystyka drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka w zasięgu terytorialnym obszarów Natura 2000	97
5.13.4	Siedliska przyrodnicze	97
5.13.5	Pomniki przyrody	98
5.13.6	Parki zabytkowe i zabytki architektury	99
5.13.7	Gatunki prawnie chronione i rzadkie	99
5.13.7.1	Flora, gatunki prawnie chronione	101
5.13.7.2	Fauna, gatunki prawnie chronione i rzadkie	102
5.13.7.3	Ostoje zwierząt chronionych	107
5.14	Ochrona lasu	107
5.14.1	Ocena stanu zdrowotnego lasów Nadleśnictwa	108
5.15	Zagospodarowanie turystyczne	109
5.16	Zalesienia	110
5.17	Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu	110
5.17.1	Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną	110
5.18	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu	112
5.19	Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	112
6	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000	114
6.1	Wpływ zapisów projektu planu wyznaczających ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	114
6.2	Przewidywane oddziaływanie projektu planu na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000	114
6.3	Przewidywane oddziaływanie Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000	115
6.3.1	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym PLH240005 Beskid Śląski	116
6.3.1.1	Ocena wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski	116
6.3.1.2	Ocena wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków zwierząt i roślin, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005	122
6.3.2	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym PLH240006 Beskid Żywiecki	127
6.3.2.1	Ocena wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki	127
6.3.2.2	Ocena wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków zwierząt i roślin, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006	134
6.3.3	Charakterystyka gatunków objętych oddziaływaniem projektu PUL oraz ocena wpływu planowanych zabiegów hodowlano – ochronnych na populacje poszczególnych taksonów	139

6.3.4	Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Beskid Żywiecki PLB240002	151
6.3.5	Ocena zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002, Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006.....	157
6.3.1	Ocena porównawcza siedlisk	179
6.4	Wpływ ustaleń projektu planu na inne formy ochrony przyrody	184
6.4.1	Znane stanowiska cennych i chronionych gatunków roślin.....	186
6.5	Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko	192
6.5.1	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	194
6.5.1.1	Różnorodność gatunkowa	194
6.5.1.2	Różnorodność genetyczna	195
6.5.1.3	Różnorodność ekosystemów	195
6.5.2	Oddziaływanie na ludzi.....	197
6.5.3	Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin.....	199
6.5.3.1	Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki zwierząt	199
6.5.3.2	Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki roślin	207
6.5.3.3	Organizmy związane z martwym i rozkładającym się drewnem	210
6.5.3.4	Ocena inwentaryzacji drewna martwego	211
6.5.4	Oddziaływanie na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt	213
6.5.5	Oddziaływanie na wodę.....	217
6.5.6	Oddziaływanie na powietrze.....	218
6.5.7	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	219
6.5.8	Oddziaływanie na krajobraz	219
6.5.9	Oddziaływanie na klimat.....	221
6.5.10	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	228
6.5.11	Oddziaływanie na zabytki	230
6.5.12	Oddziaływanie na dobra materialne	230
6.5.13	Zbiorcza ocena oddziaływania na środowisko	230
7	ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU	232
7.1	Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko	232
7.2	Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej	233
7.3	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie planu	234
7.4	Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy	235
7.5	Wnioski końcowe	236
8	LITERATURA.....	237
9	MAPY SPORZĄDZONE NA POTRZEBY PROGNOZY	240
10	ZAŁĄCZNIKI	240

SPIS TABEL

Tabela 1	Zestawienie powierzchni nadleśnictwa wg podziału administracyjnego	24
Tabela 2	Podział administracyjny na leśnictwa	25
Tabela 3	Zadania gospodarcze przewidziane w projekcie PUL	37
Tabela 4	Zestawienie kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Węgierska Góra	48
Tabela 5	Zestawienie powierzchni leśnej wg głównych funkcji lasu	49
Tabela 6	Powierzchniowy udział dominujących funkcji lasu w Nadleśnictwie Węgierska Góra 50	
Tabela 7	Obszary przekroczeń pyłu zawieszonego PM ₁₀ w powiecie żywieckim	55
Tabela 8	Obszary przekroczeń pyłu zawieszonego PM _{2,5} (faza I) w powiecie żywieckim	55
Tabela 9	Obszary przekroczeń benzo(a)pirenu w strefie śląskiej i ich charakterystyka	56
Tabela 10	Udział typów gleb w Nadleśnictwie Węgierska Góra	63
Tabela 11	Zestawienie typów siedliskowych lasu	64
Tabela 12	Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych	65
Tabela 13	Typy drzewostanów w poszczególnych TSL	66
Tabela 14	Typy drzewostanu na siedliskach przyrodniczych występujących na obszarach Natura 2000 w granicach Nadleśnictwa	66
Tabela 15	Udział siedlisk wilgotnych i bagiennych	67
Tabela 16	Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem w ramach siedliskowych typów lasu ..	73
Tabela 17	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] wg grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych	76
Tabela 18	Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – borowacenie	77
Tabela 19	Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – neofityzacja	78
Tabela 20	Zestawienie form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa i ogólnej powierzchni form ochrony	79
Tabela 21	Zestawienie podstawowych informacji dotyczących rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Węgierska Góra	83
Tabela 22	Typy siedlisk przyrodniczych występujących na Obszarze N2000 PLH240005 wraz z lokalizacją	90
Tabela 23	Gatunki roślin będące przedmiotem ochrony dla Obszaru N2000 PLH240005	91
Tabela 24	Gatunki zwierząt będące przedmiotem ochrony dla Obszaru N2000 PLH240005 ...	91
Tabela 25	Zestawienie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony dla obszaru N2000 PLH240006	94
Tabela 26	Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (wg SDF) stanowiące przedmioty ochrony dla N2000 PLH240006	95
Tabela 27	Zestawienie gatunków ptaków będących przedmiotem dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki”	97
Tabela 28	Wykaz pomników przyrody znajdujących się na gruntach nadleśnictwa	98
Tabela 29	Wykaz chronionych gatunków roślin występujących na obszarze Nadleśnictwa Węgierska Góra	101
Tabela 30	Wykaz chronionych gatunków bezkręgowców występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Góra	103
Tabela 31	Wykaz chronionych gatunków ryb, minogów, płazów i gadów podawanych z obszaru Nadleśnictwa Węgierska Góra	104
Tabela 32	Wykaz chronionych gatunków ptaków występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Góra	105
Tabela 33	Wykaz chronionych gatunków ssaków występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Góra	106
Tabela 34	Zestawienie najważniejszych istniejących elementów infrastruktury turystycznej i wypoczynkowej w Nadleśnictwie Węgierska Góra	109
Tabela 35	Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną ..	110
Tabela 36	Zestawienie zabiegów projektowanych na siedliskach przyrodniczych zidentyfikowanych na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Góra	116

Tabela 37	Macierz przewidywanego wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005	119
Tabela 38	Macierz przewidywanego wpływu projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt o potwierdzonym występowaniu na terenie Nadleśnictwa, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005.....	122
Tabela 39	Zestawienie zabiegów projektowanych na siedliskach przyrodniczych zidentyfikowanych na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Góra.....	127
Tabela 40	Macierz przewidywanego wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 występujących na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Góra.....	130
Tabela 41	Macierz przewidywanego wpływu projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt o potwierdzonym występowaniu na terenie Nadleśnictwa Węgierska Góra, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006	134
Tabela 42	Przewidywany wpływ projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002.....	153
Tabela 43	Ocena zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB 240002.....	157
Tabela 44	Ocena zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH 240005 dla przedmiotów ochrony występujących na gruntach Nadleśnictwa	163
Tabela 45	Ocena zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 dla przedmiotów ochrony występujących na gruntach Nadleśnictwa	173
Tabela 46	Przewidywane zmiany struktury wiekowej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych na początku i na końcu obowiązywania Planu urządzenia lasu,	179
Tabela 47	Zestawienie typów drzewostanu i składów upraw na obszarach Natura 2000 ze składami dla naturalnych typów lasów	180
Tabela 48	Powierzchniowa tabela klas wieku wg siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000 na początku i na końcu okresu obowiązywania PUL	182
Tabela 49	Zestawienie zabiegów projektowanych w wydzieleniach, w których występują płaty roślinności chronionej*	187
Tabela 50	Elementy planu oddziaływujące na środowisko w tym na obszary Natura 2000	192
Tabela 51	Zestawienie miąższości drewna martwego	212
Tabela 52	Nadleśnictwo: Węgierska Góra, Macierz przewidywanego oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.....	231

SPIS RYCIN

Rycina 1	Mapa Nadleśnictwa Węgierska Górka w zasięgu RDLP Katowice	22
Rycina 2	Mapa zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka	23
Rycina 3	Mapa podziału administracyjnego Nadleśnictwa Węgierska Górka	24
Rycina 4	Mapa podziału Nadleśnictwa Węgierska Górka na leśnictwa	26
Rycina 5	Położenie przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa	27
Rycina 6	Nadleśnictwo Węgierska Górka na tle regionalizacji fizycznogeograficznej	28
Rycina 7	Położenie wysokościowe terenu Nadleśnictwa Węgierska Górka	30
Rycina 8	Położenie hydrograficzne Nadleśnictwa	57
Rycina 9	Udział procentowy siedliskowych typów lasu w powierzchni leśnej (zalesionej i niezalesionej) Nadleśnictwa Węgierska Górka	64
Rycina 10	Udział procentowy siedlisk według wilgotności	65
Rycina 11	Udział procentowy siedlisk według grup troficznych.....	65
Rycina 12	Powierzchniowy i miąższościowy udział wg gatunków panujących	68
Rycina 13	Procentowy udział powierzchni w klasach wieku wg panujących gatunków drzew w Nadleśnictwie. 69	
Rycina 14	Porównanie powierzchni leśnej zalesionej według gatunków panujących i rzeczywistych 70	
Rycina 15	Struktura powierzchniowa i miąższościowa klas wieku w Nadleśnictwie	71
Rycina 16	Stopień zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD	74
Rycina 17	Położenie rezerwatów przyrody w zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górka	85
Rycina 18	Parki Krajobrazowe wraz z otulinami w Nadleśnictwie Węgierska Górka.....	86
Rycina 19	Mapa obszarów Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka	89
Rycina 20	Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego (ha)	214
Rycina 21	Spodziewane zmiany udziału miąższościowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego (m ³)	214
Rycina 22	Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego gatunków wg, gatunków panujących na koniec okresu gospodarczego (ha)	215
Rycina 23	Spodziewane zmiany udziału miąższościowego gatunków wg, gatunków panujących na koniec okresu gospodarczego (m ³)	216

1 WSTĘP

Przedmiotem opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na okres 01.01.2024 r. – 31.12.2033 r. wykonana przez BULiGL Oddział w Krakowie na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Prognoza opracowana została w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Strategiczna ocena oddziaływania projektu planu na środowisko to procedura oceniająca wpływ ustaleń projektu na środowisko i obszary Natura 2000, na którą składa się:

- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy,
- opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu,
- zaopiniowanie projektu planu wraz z prognozą,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa.

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na lata 2024 – 2033 wynika z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu *informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506). Organ opracowujący projekt (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach) uzgodnił z organami właściwymi w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym) potrzebę przeprowadzenia strategicznej oceny na środowisko jednocześnie uzgadniając zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko.

Zawartość prognozy określa art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku ...* Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie został uzgodniony z:

- Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 30 lipca 2021 r., znak: WPN.410.3.2021.AJ1,
- Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w piśmie z dnia 16 lipca 2021 r., znak: NS-NZ.9022.22.10.2021.

Przeprowadzone uzgodnienia oznaczają, że Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach pomimo przekonania, iż nie zachodzą okoliczności wymienione w art. 46 ust. 1 ustawy ... tj. projekt PUL nie jest dokumentem, *którego realizacja wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, ani dokumentem, *którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000*, zachodzi obawa, że *realizacja postanowień danego dokumentu ... może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko* (art. 47 ust. 1).

Wszystkie informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko są opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka. Oparto się również na „Ramowe wytyczne zmieniające Ramowe wytyczne w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 18 sierpnia 2011 r.” będących efektem porozumienia pomiędzy Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych oraz Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Procedura opracowania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa uwzględniająca zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku* ... przedstawia się następująco:

- Przed przystąpieniem do opracowania projektu planu urządzenia lasu dyrektor RDLP występuje z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko do właściwego Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.
- Po uzyskaniu uzgodnień dyrektor RDLP zwołuje Komisję Założeń Planu, której zadaniem jest sformułowanie założeń do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu. W przypadku Nadleśnictwa Węgierska Górka Komisja Założeń Planu odbyła się w dniu 23 marca 2021 r.
- W ramach zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa przy tworzeniu projektu planu założenia do sporządzenia projektu planu - w postaci protokołu z KZP - wyklada się do publicznego wglądu z informacją o miejscu i terminie wyłożenia, możliwości składania uwag i wniosków oraz określeniem organu właściwego do rozpatrywania uwag i wniosków. W przypadku Nadleśnictwa Węgierska Górka wyłożenie protokołu z KZP do publicznego wglądu miało miejsce w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach oraz w siedzibie Nadleśnictwa. Ogłoszenie wraz z protokołem z KZP zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej RDLP w Katowicach.
- Wyłaniany jest wykonawca projektu planu zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych.
- W oparciu o Instrukcję urządzania lasu wykonywane są niezbędne prace terenowe (inventaryzacyjne) i kameralne, których efektem jest projekt Planu urządzenia lasu. Opracowywana jest również Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu.
- Po opracowaniu projektu Planu urządzenia lasu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, dyrektor RDLP zwołuje Nadzwyczajną Radę Techniczno - Gospodarczą (NTG), której zadaniem jest sformułowanie „projektu Planu urządzenia lasu” oraz akceptacja „Prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko”. Uczestnikami narady są przedstawiciele: RDLP, Nadleśnictwa, DGLP, ZOL, RDOŚ, PWIS, wykonawcy projektu Planu oraz zaproszeni goście (samorządy, organizacje pozarządowe).
- Z ustaleń Rady Techniczno - Gospodarczej, wykonawca projektu Planu urządzenia lasu sporządza protokół, który podlega zatwierdzeniu przez przewodniczącego narady. Zasadniczym elementem tego protokołu jest „projekt Planu urządzenia lasu”.
- Projekt Planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zostaje przekazany do właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii.
- Równolegle - w ramach konsultacji społecznych - projekt Planu urządzenia lasu wykładany jest do publicznego wglądu.
- W razie potrzeby, po uzyskaniu opinii właściwych organów oraz uwag i wniosków, które wpłynęły w trakcie konsultacji społecznych dyrektor RDLP zwołuje – poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej i w BIP - Komisję Projektu Planu (KPP), której zadaniem jest omówienie zgłoszonych opinii, uwag i wniosków w trakcie konsultacji społecznych, wstępne sformułowanie uzasadnienia zawierającego informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.
- Dyrektor RDLP sporządza pisemne podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko a następnie projekt Planu urządzenia lasu kierowany jest do zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska.

- Po zatwierdzeniu Planu urządzenia lasu informacja o tym podawana jest do publicznej wiadomości.

Projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na lata 2024 – 2033 opracowany został zgodnie z opisaną procedurą.

2 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono dla projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górką na okres 01.01.2024 r. - 31.12.2033 r. Podstawą do sporządzenia projektu planu były założenia do opracowania planu urządzenia lasu i zasady zagospodarowania lasu przyjęte podczas Komisji Założeń Planu. Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu zostały poddane konsultacjom społecznym poprzez ogłoszenie o możliwości zapoznania się z założeniami do sporządzenia projektu oraz sposobie, terminie i miejscu składania uwag i wniosków.

W projekcie Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górką na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej drzewostanów oraz przyjętych zasad zagospodarowania lasu zaplanowano dla każdego wydzielenia (pododdziału) zadania gospodarcze, które powinny zostać zrealizowane, w ciągu 10-ciu lat obowiązywania planu. Rozmiar zaplanowanych prac określony został powierzchnią lasu (wyrażoną w hektarach), którą należy objąć wskazanym zabiegiem. w przypadku prac związanych z pozyskaniem drewna, w użytkowaniu rębny (w drzewostanach dojrzałych do wyrębu) określony został również maksymalny, a w użytkowaniu przedrębny (cięcia pielęgnacyjne) orientacyjny rozmiar przewidzianego do pozyskania drewna, wyrażony w m³. Zestawienie rozmiarów wszystkich zaprojektowanych zadań gospodarczych w postaci tabel (przewidywanych Instrukcją urządzania lasu), po przeprowadzeniu odpowiednich analiz i dyskusji zostało omówione podczas Narady Techniczno-Gospodarczej. Opracowany projekt Planu poddano procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której elementem jest niniejsza Prognoza.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, w każdym etapie sporządzania projektu Planu urządzenia lasu zapewniono możliwość udziału społeczeństwa. w ramach konsultacji społecznych umożliwiono zapoznanie się z projektem Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górką wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz umożliwiono składanie uwag i wniosków. Prognozę poddano opiniowaniu przez właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Następnie projekt planu z podsumowaniem i uzasadnieniem sporządzonym przez Dyrektora RDLP zostanie przedstawiony do zatwierdzenia przez Ministra Środowiska. Dokument zatwierdzający plan będzie określać zadania dotyczące:

- etatu miąższościowego użytków rębnych tj. maksymalną, możliwą do pozyskania miąższość drewna w użytkowaniu rębny (wyrażoną w m³),
- etatu powierzchniowego użytków przedrębnych tj. minimalną powierzchnię (wyrażoną w hektarach) drzewostanów przewidzianych do cięć pielęgnacyjnych z określeniem szacunkowego rozmiaru pozyskania drewna,
- projektowanej powierzchni zalesień i odnowień (wyrażoną w hektarach),
- projektowanej powierzchni pielęgnowania lasu (wyrażoną w hektarach),
- ochrony lasu, w tym również zadań ochrony przeciwpożarowej,
- gospodarki łowieckiej,
- potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko jest analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w projekcie Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górką, których realizacja może mieć wpływ na przedmioty ochrony lub integralność obszarów Natura 2000 oraz na podstawowe elementy środowiska. W pierwszej części prognozy (rozdział 4 INFORMACJE OGÓLNE) przedstawiono informacje ogólne, w tym

zakres i podstawę formalno - prawną sporządzenia prognozy, ogólny opis zawartości i celów projektu planu urządzenia lasu. Odniesiono się tutaj również do istotnych z punktu widzenia planu, powiązań prognozy z dokumentami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym wykazując brak konfliktów tworzonego dokumentu na poziomie założeń i celów związanych z ochroną przyrody. Obok podstaw prawnych sporządzania prognozy, zaprezentowano również metody zastosowane przy jej tworzeniu. W pierwszej części dokumentu, ocenie poddano także potencjalny transgraniczny charakter oddziaływania zapisów planu. Ze względu na odległość od granicy państwa i charakter projektowanych zabiegów, projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka nie spowoduje negatywnego, transgranicznego oddziaływania na środowisko. W tej części zaprezentowano również powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały przeprowadzone SOOŚ.

Kolejna część prognozy (rozdział 5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA) zawiera podstawowe dane o Nadleśnictwie, w tym lesistość, dominujące funkcje lasu, informacje o formach ochrony przyrody, walorach przyrodniczo- leśnych. Przedstawiono potencjalne skutki, jakie niosłoby ze sobą wstrzymanie realizacji PUL na obszarze Nadleśnictwa. Wykazano przede wszystkim, że byłoby to niezgodne z obowiązującym w Polsce prawem (Ustawa o Lasach z dnia 28.09.1991 r.). Ponadto brak realizacji zapisów tego podstawowego dokumentu mógłby stanowić duże zagrożenie dla trwałości lasu i nieść ze sobą poważne skutki społeczne.

Kluczową część prognozy stanowi rozdział 6 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO i OBSZARY NATURA 2000. Obejmuje on wyniki prowadzonych analiz w formie tabel i wykresów. Przedstawiono kryteria oceny oddziaływania zapisów planu na środowisko i poszczególne jego elementy (bioróżnorodność, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Ocenę oddziaływania wskazań gospodarczych na środowisko oparto na określeniu rodzaju wpływu planowanego zabiegu na przedmiot ochrony oraz długości czasu jego oddziaływania. w ten sposób wyróżniono sytuacje, w których wskazówki gospodarcze mogły mieć wpływ pozytywny, negatywny bądź neutralny oraz oddziaływać krótko-, średnio- lub długoterminowo. Przez oddziaływanie krótkoterminowe rozumiemy okres od 1 do 5 lat, średnioterminowe to okres obowiązywania planu – 10 lat oraz długoterminowe obejmujące jedno pokolenie drzewostanu – ok. 100 lat. Zamieszczone w tej części oceny i wskazania oparto na wiedzy eksperckiej bazującej na doświadczeniu praktycznym oraz wiedzy teoretycznej, uwzględniając uwarunkowania środowiskowe obszaru, na którym mają być realizowane planowane zadania oraz występujące na nim problemy ochrony środowiska.

Wyniki prowadzonych analiz w odnoszą się m.in. do integralności Obszarów Natura 2000. Na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa, występują następujące obszary objęte tą formą ochrony:

- PLH120005 Beskid Śląski o pow. 26 405,25 ha, w tym na gruntach Nadleśnictwa 6 033,27 ha.
- PLH120006 Beskid Żywiecki o pow. 35 276,05 ha, w tym na gruntach Nadleśnictwa 3 244,73 ha.
- PLB240002 Beskid Żywiecki o pow. 34 988,82 ha, w tym na gruntach Nadleśnictwa 3 244,73 ha.

Obszary Natura 2000 PLH120006 Beskid Żywiecki i PLB240002 Beskid Żywiecki obejmują ten sam teren. Łączna powierzchnia gruntów Nadleśnictwa Węgierska Górka objętych tą formą ochrony wynosi 9278,00 ha. Stanowi to 98,9% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa.

Nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na ww. Obszary Natura 2000, a także gatunki zwierząt (bezkęgowców, ryb, płazów, ptaków i ssaków) oraz siedliska przyrodnicze, będące przedmiotami ochrony omawianych obszarów.

Spośród innych form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Góra występują: trzy rezerваты przyrody, dwa parki krajobrazowe, pomniki przyrody (5 szt.), jedna strefa ostoi zwierząt (wilk) oraz jeden park zabytkowy. W żadnym wypadku nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na wymienione formy ochrony przyrody.

W dalszej części rozdziału 6 przeprowadzona analiza charakteru zaprojektowanych zabiegów gospodarczych oraz ich rozmiaru dla całego Nadleśnictwa pozwoliła ocenić, w jaki sposób mogą one wpływać na poszczególne elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra kultury materialnej. Szczegółowa analiza wpływu zapisów planu pozwoliła stwierdzić, że projektowane zabiegi gospodarcze zapewniają odpowiednie warunki ekologiczne do zachowania siedlisk oraz gatunków i mogą być ocenione w większości jako neutralne bądź pozytywne. W żadnym przypadku nie stwierdzono długoterminowego, ujemnego oddziaływania, które jest równoznaczne z oddziaływaniem znacząco negatywnym. W sporadycznych przypadkach wykazano ujemne oddziaływanie zabiegów na pewne elementy środowiska, np. odnowienia czy rębnie mogą krótkoterminowo ujemnie oddziaływać na powierzchnię ziemi lub zwierzęta, jednak w dalszej perspektywie czasowej oddziaływanie tych zabiegów staje się obojętne lub pozytywne. Ocenę oddziaływania projektu planu na poszczególne elementy środowiska przedstawiono w sposób opisowy i zestawiono w syntetycznej tabeli.

Ostatnia część prognozy (rozdział 7 ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU) zawiera wskazówki, wyjaśnienia i propozycje alternatywnych rozwiązań dla służb, które będą realizowały plan urządzenia lasu.

W przypadku występowania podlegających ochronie gatunków roślin i zwierząt, których lokalizacje są znane, we wskazaniach ogólnych i szczegółowych sformułowano zasady ich ochrony np. prowadzenie prac w okresie najmniejszego zagrożenia wystąpienia niekorzystnych zmian w biotopach poszczególnych gatunków oraz strat w liczebności populacji, zalecenia dotyczące pozostawiania martwego drewna i pozostawiania drzew obumierających.

W przypadku gatunków, których areal występowania jest duży np. liczne gatunki ptaków lub gatunków, dla których nie można było określić precyzyjnie miejsc występowania, przeprowadzona analiza spodziewanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów pozwala przyjąć, że wskutek realizacji projektu Planu urządzenia lasu nie zostaną uszczuplone powierzchnie biotopów dla gatunków obecnie występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Góra.

Opracowana prognoza uwzględnia zakres uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach (WPN.410.3.2021.AJ1).

Przeprowadzone w Prognozie analizy pozwalają przyjąć, że przewidziane w projekcie Planu urządzenia lasu wskazania gospodarcze nie będą negatywnie oddziaływały na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000, inne prawne formy ochrony przyrody oraz środowisko przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa.

W opinii opracowującego Prognozę łączne oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000 i środowisko należy określić jako pozytywny.

3 WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

SKRÓTY NAZW INSTYTUCJI

BULiGL – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
DGLP – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
PGL Lasy Państwowe – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
PUL – Plan Urządzenia Lasu
UE – Unia Europejska
ZOL- Zakład Ochrony Lasu

SKRÓTY Z ZAKRESU PROGRAMU NATURA 2000

DSZ- Dyrektywa 2004/35WE zwana szkodową
OOŚ- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk
OSO – obszar specjalny ochrony ptaków
SOOŚ – strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
OZW – obszary o znaczeniu wspólnotowym
SDF – standardowy formularz danych
DS – Dyrektywa Siedliskowa
DP – Dyrektywa Ptasia

SKRÓTY Z ZAKRESU LEŚNICTWA

PUL – Plan Urządzenia Lasu
TD – typ drzewostanu
TP - typ drzewostanu o kierunku przyrodniczym
GZWP – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
IUL – Instrukcja Urządzania Lasu
KO - drzewostany w klasie odnowienia
KDO – drzewostany w klasie do odnowienia
KZP – Komisja Założeń Planu
NTG- Narada Techniczno-Gospodarcza
KPP- Komisja Projektu Planu
POP – Program Ochrony Przyrody
TSL – typ siedliskowy lasu
Rb – rębnia
I b Rębnia zupełna pasowa
I c Rębnia zupełna smugowa
II a Rębnia częściowa wielkopowierzchniowa
II b Rębnia częściowa pasowa
III a Rębnia gniazdowa zupełna
III b Rębnia gniazdowa częściowa
IV d Rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona
V Rębnia przerębowa (ciągła)
Piel – pielęgnacja upraw

CW – czyszczenie wczesne
CP – czyszczenie późne
CP_P – czyszczenia późne z masą,
TD – typ drzewostanu
TW – trzebież wczesna
TP – trzebież późna
TSL – typ siedliskowy lasu
SLMN – standard leśnej mapy numerycznej
ZHL – Zasady Hodowli Lasu
ILP – Inspekcja Lasów Państwowych,
Inwentaryzacja LP – inwentaryzacja siedlisk i gatunków wykonana przez Lasy Państwowe na gruntach w zarządzie LP.

SKRÓTY NAZW GATUNKÓW DRZEW

Ak – grochodrzew (robinia akacjowa) *Robinia pseudoacacia* L.,
Bk – buk zwyczajny *Fagus sylvatica* L.,
Brz – brzoza brodawkowata *Betula pendula* Roth,
Cis – cis pospolity *Taxus baccata* L.,
Czr – czereśnia ptasia *Cerasus avium* (L.) Moench.,
Czm – czerecha zwyczajna *Padus avium* Mill.,
Db – dąb *Quercus* sp.,
Db.b. – dąb bezszypułkowy *Quercus petraea* (Mattuschka) Liebl.,
Db.s. – dąb szypułkowy *Quercus robur* L.,
Db.c. – dąb czerwony *Quercus rubra* L.,
Dg – dagleżja zielona *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco subsp. *menziesii*,
Gb – grab zwyczajny *Carpinus betulus* L.,
Gr – grusza pospolita (grusza dzika) *Pyrus communis* L.,
Iwa – wierzba iwa *Salix caprea* L.,
Jd – jodła pospolita *Abies alba* Mill.,
Jb – jabłoń dzika *Malus sylvestris* (L.) Mill.,
Js – jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* L.,
Jrz – jarzab pospolity *Sorbus aucuparia* L.,
Jw – klon jawor *Acer pseudoplatanus* L.,
Kl – klon zwyczajny *Acer platanoides* L.,
Ksz – kasztanowiec biały (zwyczajny) *Aesculus hippocastanum* L.,
Lp – lipa drobnolistna *Tilia cordata* Mill.,
Md – modrzew europejski *Larix decidua* Mill.,
Ol – olsza czarna *Alnus glutinosa* Gaertn.,
Ol.s. – olsza szara *Alnus incana* (L.) Moench,
Os – topola osika *Populus tremula* L.,
So – sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* L.,
So.b. – sosna Banksa *Pinus banksiana* Lamb.,
So.c. – sosna czarna *Pinus nigra* Arn.,
So.l. – sosna limba *Pinus cembra* L.,
So.we. – sosna wejmutka *Pinus strobus* L.,
Św – świerk pospolity *Picea abies* (L.) H. Karst,
Tp – topola *Populus* sp.,
Wb – wierzba *Salix* sp.,
Wz – wiąz pospolity (wiąz polny) *Ulmus minor* Mill.

SKRÓTY NAZW TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASÓW

Bs – Bór suchy
Bśw – Bór świeży
Bw – Bór wilgotny

Bb – Bór bagienny
 BMśw – Bór mieszany świeży
 BMw – Bór mieszany wilgotny
 BMb – Bór mieszany bagienny
 LMśw – Las mieszany świeży
 LMw – Las mieszany wilgotny
 LMb – Las mieszany bagienny
 Lśw – Las świeży
 Lw – Las wilgotny
 Lł – Las łęgowy
 Ol – Ols
 OlJ – Ols jesionowy
 BMwyżśw – Bór mieszany wyżynny świeży
 BMwyżw – Bór mieszany wyżynny wilgotny
 LMwyżśw – Las mieszany wyżynny świeży
 LMwyżw – Las mieszany wyżynny wilgotny
 Lwyżśw – Las wyżynny świeży
 Lwyżw – Las wyżynny wilgotny
 Lłwyż – Las łęgowy wyżynny
 BWG – Bór wysogórski
 BMGśw – Bór mieszany górski świeży
 BMGw – Bór mieszany górski wilgotny
 LMGśw – Las mieszany górski świeży
 LMGw – Las mieszany górski wilgotny
 LGśw – Las górski świeży
 LGw – Las górski wilgotny
 LłG – Las łęgowy górski

SKRÓTY TYPÓW I PODTYPÓW GLEB LEŚNYCH:

IS - Gleby inicjalne skaliste,
 RN - Rankery,
 RNb - Rankery bielcowe,
 RNbr - Rankery brunatne,
 R - Rędziny,
 Rbr - Rędziny brunatne,
 PR - Pararędziny,
 PRbr - Pararędziny brunatne,
 PRw - Pararędziny właściwe,
 BR - Gleby brunatne,
 BRb - Gleby brunatne bielcowe,
 BRk - Gleby brunatne kwaśne,
 BRs - Gleby szarobrunatne,
 BRw - Gleby brunatne właściwe,
 BRwy - Gleby brunatne wylugowane,
 P - Gleby płowe,
 Pb - Gleby płowe bielcowe,
 Pbr - Gleby płowe brunatne,
 Pog - Gleby płowe opadowoglejowe,
 Pw - Gleby płowe właściwe,
 RD - Gleby rdzawe,

RDb - Gleby rdzawe bielcowe,
RDw - Gleby rdzawe właściwe,
RDbR - Gleby rdzawe brunatne,
G - Gleby gruntowoglejowe,
Gmł - Gleby gruntowoglejowe mułowe,
Gt - Gleby gruntowoglejowe torfowe,
Gw - Gleby gruntowoglejowe właściwe,
OG - Gleby opadowoglejowe,
OGw - Gleby opadowoglejowe właściwe,
MR - Gleby murszowate,
MRm - Gleby mineralno-murszowe,
MRw - Gleby murszowate właściwe,
MŁ - Gleby mułowe,
MŁt - Gleby torfowo-mułowe,
MD - Mady rzeczne,
MDbr - Mady rzeczne brunatne,
MDp - Mady rzeczne próchniczne,
MDw - Mady rzeczne właściwe.

4 INFORMACJE OGÓLNE

4.1 Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Węgierska Górka jest nadleśnictwem 2-obrębowym:

1. Obręb Lipowa: 02-36-1
2. Obręb Węgierska Górka: 02-36-1

Podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach.

Podstawę prawną ustalenia zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Węgierska Górka stanowi Zarządzenie nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 sierpnia 2021 r. o zmianie niektórych zarządzeń określających zasięgi terytorialne nadleśnictw.

Aktualna powierzchnia zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi 264,87 km². Stanowi to 1,10 % powierzchni zasięgu RDLP w Katowicach, obejmującej 38 nadleśnictw.

Powierzchnia ogólna (wg ewidencji gruntów i budynków wg stanu na 1 stycznia 2024 roku) gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Węgierska Górka wynosi **9378,7695 ha** (bez gruntów we współwłasności).

Powierzchnia gruntów we współwłasności wynosi 4,3645 ha. Są to grunty leśne.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa razem z gruntami we współwłasności wynosi **9383,1340 ha**.

Powierzchnia ogólna gruntów Nadleśnictwa według podsumowania opisów taksacyjnych wynosi **9378,86 ha** – (bez gruntów we współwłasności).

Powierzchnia z gruntami we współwłasności (4,36 ha) wynosi 9 383,22 ha.

Różnica pomiędzy powierzchnią z EGIB i z opisów taksacyjnych wynika z zaokrąglania powierzchni wydzieleń

Położenie Nadleśnictwa Węgierska Górka w stosunku do innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w RDLP Katowice:

- od północy i północnego zachodu Nadleśnictwo Bielsko (12,9 km)
- od północnego wschodu i wschodu Nadleśnictwo Jeleśnia (35,4 km)
- od południa Nadleśnictwo Ujszoły (26,8 km)
- od zachodu Nadleśnictwo Wisła (16,0 km)

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Węgierska Górka, w obrębie leśnym Węgierska Górka, w leśnictwie Zielona, w oddziale 254 j.

- Adres siedziby nadleśnictwa: 34-350 Węgierska Górka, ul. Zielona 62
- Telefon: +48 33 864 12 14
- Fax: +48 33 864 14 81
- Adres e-mail: wegierska@katowice.lasy.gov.pl
- Strona internetowa: <https://wegierska-gorka.katowice.lasy.gov.pl>

Rycina 1 Mapa Nadleśnictwa Węgierska Górka w zasięgu RDLP Katowice

Rycina 2 Mapa zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka.

4.1.1 Położenie administracyjne

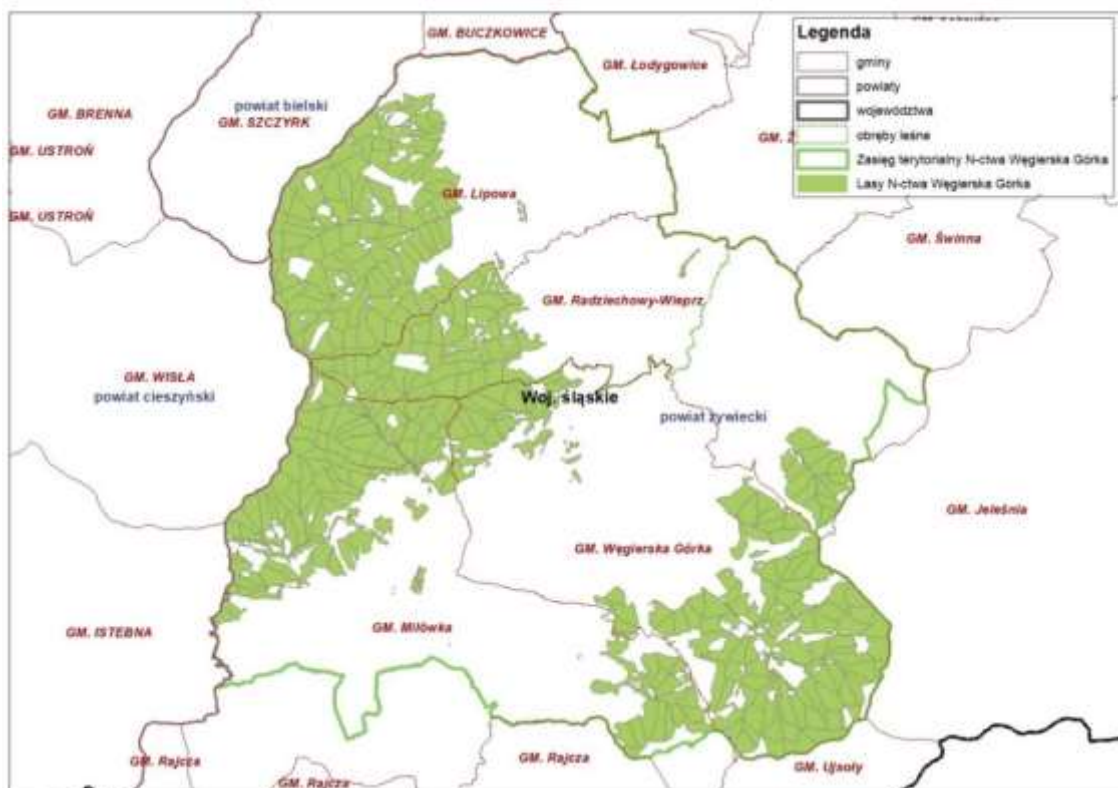
Nadleśnictwo Węgierska Górka położone jest w południowej części województwa śląskiego, w jednym powiecie i czterech gminach. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa obejmuje w części lub w całości grunty należące do następujących jednostek podziału administracyjnego kraju:

- powiaty: Żywiecki;
- gminy: Lipowa, Radziechowy-Wieprz, Węgierska Górka, Milówka.

Tabela 1 Zestawienie powierzchni nadleśnictwa wg podziału administracyjnego

Gmina, Powiat	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Leśna zalesiona	Leśna niezalesiona	Związana z gospodarką leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	Powierzchnia [ha]*					
1	2	3	4	5	6	7
gm. Lipowa	2450,4296	6,0744	72,5737	2529,0777	7,6260	2536,7037
gm. Milówka	2353,0571	4,0081	68,9797	2426,0449	11,1945	2437,2394
gm. Radziechowy-Wieprz	1426,4947	-	41,2377	1467,7324	0,5772	1468,3096
gm. Węgierska Górka	2806,3199	10,9109	95,0966	2912,3274	24,1894	2936,5168
pow. Żywiecki	9036,3013	20,9934	277,8877	9335,1824	43,5871	9378,7695
woj. Śląskie	9036,3013	20,9934	277,8877	9335,1824	43,5871	9378,7695
Ogółem	9036,3013	20,9934	277,8877	9335,1824	43,5871	9378,7695

Rycina 3 Mapa podziału administracyjnego Nadleśnictwa Węgierska Górka

Lasy nadzorowane

Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa zajmują około 30,5% całkowitej powierzchni lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo Węgierska Górka sprawuje nadzór nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych na powierzchni 4 447 ha w czterech obwodach nadzorczych. Nadzór zlecony został przez Starostę powiatu żywieckiego.

Sprawy nadzoru nad lasami niepaństwowymi reguluje Porozumienie Nr WOŚ.6160.10.2019 (z późniejszymi aneksami sporządzanymi corocznie) zawarte w dniu 9 września 2019 r. pomiędzy Starostą powiatu żywieckiego i Nadleśniczego Nadleśnictwa Węgierska Górka w sprawie pełnienia nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa z dnia 2 lutego 2022r., które dotyczy 44471 ha lasów niepaństwowych położonych na terenie gmin wyszczególnionych w Porozumieniu (Radziechowy Wieprz, Węgierska Górka, Lipowa, Milówka).

4.1.2 Podział na leśnictwa

Obecnie Nadleśnictwo Węgierska Górka podzielone jest na 13 leśnictw. Średnia powierzchnia leśnictwa, bez gruntów we współwłasności wynosi 721,45 ha. Najmniejszym powierzchnio jest leśnictwo Kalonka – 457,58 ha. Największą powierzchnię ma leśnictwo Sikorzane – 980,00 ha. Leśnictwa najczęściej ograniczone są do jednej doliny.

W poniższej tabeli przedstawiono aktualny podział Nadleśnictwa Węgierska Górka na leśnictwa.

Tabela 2 Podział administracyjny na leśnictwa

Leśnictwo, numer	Oddziały	Grunty zalesione i niezales.	Grunty związane z gosp. leśną	Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	Ogółem
		Powierzchnia [ha]				
1	2	3	4	5	6	7
Obwód LIPOWA						
8 Kalonka	1-19, 116	448,79	7,70	456,49	1,09	457,58
9 Skrzyczne	20-44, 117-122	846,25	26,26	872,51	0,72	873,23
10 Ostre	64-79, 127	436,10	18,85	454,95	3,99	458,94
11 Łukaszne	45-63, 123-126	574,08	15,29	589,37	-	589,37
12 Morońka	80-97, 128	461,62	12,43	474,05	1,83	475,88
13 Radziechowy	98-115	500,73	14,82	515,55	-	515,55
Razem		3267,57	95,35	3362,92	7,63	3370,55
Obwód WĘGIERSKA GÓRKA						
1 Cięcinki	1-24	584,90	15,58	600,48	0,69	601,17
2 Żabnica	25-54, 56-57, 81	831,54	25,48	857,02	8,41	865,43
3 Boracza	55, 58-80, 82-91, 97	911,28	33,43	944,71	0,06	944,77
4 Prusów	92-96, 98-125	801,88	30,39	832,27	1,35	833,62
5 Kamesznica	214-253, 255	937,15	23,46	960,61	6,85	967,46
6 Sikorzane	167-213	946,46	30,86	977,32	2,68	980,00
7 Zielona	126-145, 148-166, 254	776,61	23,34	799,95	15,91	815,86
Razem		5789,82	182,54	5972,36	35,95	6008,31
Ogółem nadleśnictwo		9057,39	277,89	9335,28	43,58	9378,86

Rycina 4 Mapa podziału Nadleśnictwa Węgierska Górka na leśnictwa

4.1.3 Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Według „Regionalizacji Przyrodniczo Leśnej” (IBL-Tramplera 2010), opartej na podstawach ekologiczno-fizjograficznych (obowiązującej w LP), lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka leżą w:

- Krainie VIII - Karpackiej
 - mezoregionie VIII.6. Beskidu Śląskiego i Małego – obejmuje północną i zachodnią część zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa (leśnictwa: Kalonka, Skrzyczne, Ostre, Łukaszne, Moronka, Radziechowy, Sikorzane oraz prawie całe leśnictwa: Kamesznica i Zielona) – na gruntach N-ctwa Węgierska Górka: cały obręb Lipowa - powierzchnia 3370,55 ha, w obrębie Węgierska Górka oddz.: 126 – 145, 148 – 253, 254cz., 255cz – powierzchnia 2757,56 ha. Razem powierzchnia lasów nadleśnictwa w tym mezoregionie wynosi 6128,11 ha.
 - mezoregionie VIII.7. Beskidu Żywieckiego – obejmuje wschodnią i południową część zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa (leśnictwa: Cięcinki, Żabnica, Boracza, Prusów oraz niewielkie części zasięgu terytorialnego leśnictw: Kamesznica i Zielona) – oddziały: 1 – 125, 254I, n, o, p, r, s, t, w, x, y, z, ax-hx, 255m, z, ax.. w obrębie Węgierska Górka – powierzchnia 3255,11 ha.

Rycina 5 Położenie przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa

4.1.4 Regionalizacja fizycznogeograficzna

Podstawą regionalizacji fizyczno-geograficznej jest zróżnicowanie warunków przyrodniczych (budowy geologicznej, rzeźby, klimatu, wód, jednostek geobotanicznych, zoogeograficznych, glebowych) oraz zagadnienia antropogeograficzne

W 2018 r. grupa 26 naukowców z 14 uczelni i instytucji naukowych (m.in. Jerzy Solon, Andrzej Richling, Wiesław Ziąja) opublikowała w czasopiśmie „Geographia Polonica” zmodyfikowaną wersję podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne. Nowy podział jest modyfikacją podziału J. Kondrackiego i A. Richlinga z 1994 r.

Według nowego fizyczno-geograficznego podziału Polski z roku 2018 obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka zaliczony został do następujących jednostek fizyczno-geograficznych:

Obszar: Europa Zachodnia (I)

Podobszar (Megaregion): Region Karpacki (5)

Prowincja: Karpaty Zachodnie (51)

Podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513)

Makroregion: Beskidy Zachodnie (513.4)

Mezoregion: Beskid Śląski (513.45)

Mezoregion: Beskid Żywiecko-Orawski (513.51)

Mezoregion: Kotlina Żywiecka (513.46)

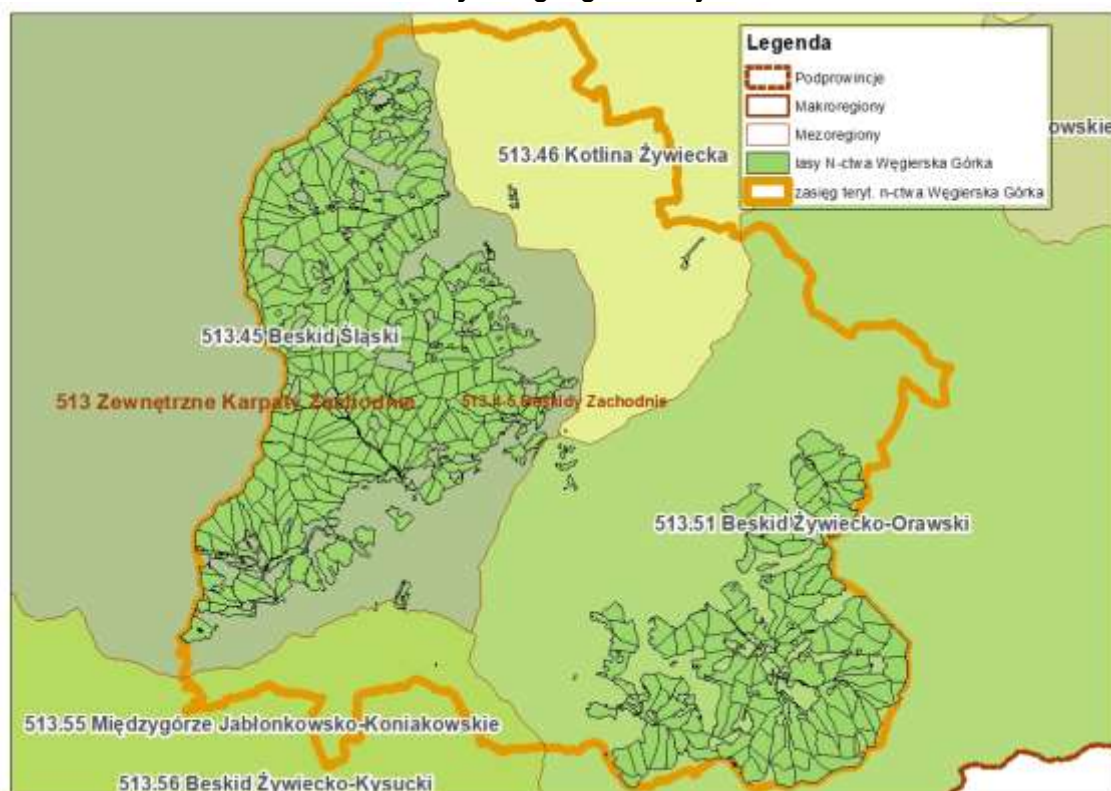
Mezoregion: Międzygórze Jabłonkowsko-Koniakowskie (513.55)

- Mezoregion: Beskid Śląski (513.45) – obejmuje północną i zachodnią część zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa prawie cały obręb Lipowa (bez oddz. 67j-t,

109f, g) - powierzchnia 3352,92 ha, w obrębie Węgierska Górka oddz.: 126 – 145, 148 – 253, 255cz (bez 255m,t,w,x,ax) – powierzchnia 2742,50 ha;

- Mezonegion: Beskid Żywiecko-Orawski (513.51) – obejmuje wschodnią i południową część zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa w obrębie Węgierska Górka oddziały: 1 – 125, 254b-ix. Powierzchnia łączna wynosi 3263,49 ha;
- Mezonegion: Kotlina Żywiecka (513.46) – wchodzi klinem od północy zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka stanowi 13,53 ha i obejmuje tylko trzy małe kompleksy leśne: dwa w obrębie Lipowa: 67j-t oraz 109f, g) na powierzchni łącznej 13,28 ha, a w obrębie Węgierska Górka jeden mały kompleks o powierzchni 0,25 ha w wydzielaniu 254a;
- Mezonegion: Międzygórze Jabłonkowsko-Koniakowskie (513.55) – obejmuje południową część zasięgu terytorialnego leśnictwa Kamesznica (obr. Węgierska Górka) w oddziale 255 m, t, w, x, ax na powierzchni 2,07 ha.

Rycina 6 Nadleśnictwo Węgierska Górka na tle regionalizacji fizycznogeograficznej

4.1.5 Regionalizacja geobotaniczna

Według regionalizacji geobotanicznej Polski (W. Matuszkiewicz, 2008) obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka leży w zasięgu następujących jednostek geobotanicznych:

Prowincja: Środkowoeuropejska (Działy A-F)

Dział H: Dział Zachodniokarpacki

Kraina H.1: Kraina Karpat Zachodnich

Podkraina H1.a.: Podkraina Zachodniobeskidzka

Okręg H.1a.5.: Okręg Beskidzki Żywiecki

Podokręg H.1a.5.a: Beskidu Śląskiego

4.1.6 Położenie geograficzne i wysokościowe

Położenie geograficzne.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Węgierska Górka (skrajnie wysunięte punkty w zasięgu terytorialnym) w odniesieniu do ogólnej sieci geograficznej położone są między:

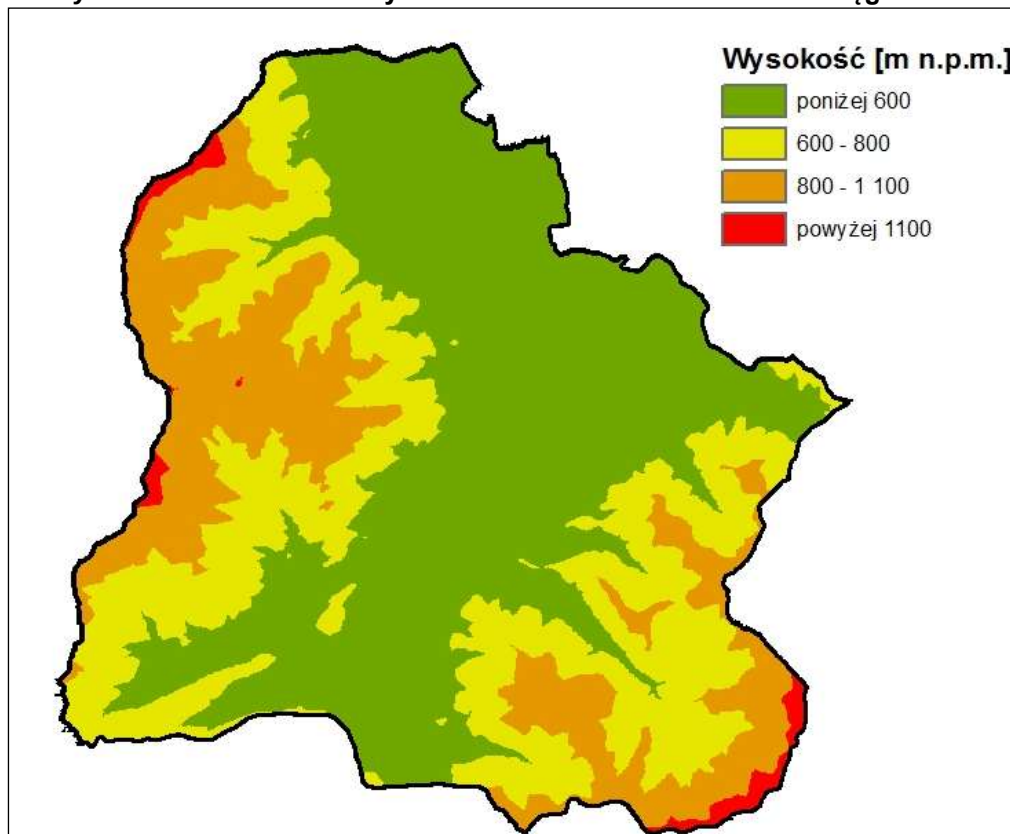
➤ Punkt południowy	19°11'07"	długości wschodniej
	49°31'37"	szerokości północnej
➤ Punkt północny	19°07'04"	długości wschodniej
	49°42'25"	szerokości północnej
➤ Punkt wschodni	19°15'26"	długości wschodniej
	49°37'31"	szerokości północnej
➤ Punkt zachodni	18°58'42"	długości wschodniej
	49°33'45"	szerokości północnej

Odległość w linii prostej pomiędzy skrajnymi punktami zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi około 19 km pomiędzy punktem północnym i południowym oraz około 18 km pomiędzy punktem wschodnim i zachodnim. Całkowita długość granicy zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi około 83 km.

Położenie wysokościowe.

Obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka wznosi się od 365 m. n.p.m. w części północnej (Obręb Lipowa oddz. 109 h) do 1369 m. n.p.m. w oddz. 53b, Obrębu Węgierska Górka (Romanka). Różnica wzniesień wynosi 1003 m. Najniżej położone są obszary będące doliną głównej rzeki na tym obszarze, tj. Soły. Największa różnica wysokości w oddziale wynosi 514 m (oddział 109, obr.1).

Rycina 7 Położenie wysokościowe terenu Nadleśnictwa Węgierska Górka

4.2 Podstawa formalno-prawna

Przedmiotem niniejszej *Prognozy* jest projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na okres od 1.01.2024 r. do 31.12.2033 r. Plan urządzenia lasu jest podstawowym dokumentem, zatwierdzanym przez ministra właściwego do spraw środowiska, regulującym prowadzenie gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa. Sporządzanie planu urządzenia lasu wynika wprost z Ustawy z 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1356, 1688), która w art. 7.1. stwierdza: *Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według Planu urządzenia lasu*. Plan urządzenia lasu wg art. 6.1.6. wspomnianej ustawy jest to: *Podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej*. Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono na podstawie umowy zawartej między Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie.

Podstawę prawną opracowania stanowią akty prawa krajowego i unijnego oraz porozumienia międzynarodowe.

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094, 1113, 1501, 1506),
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1336, 1688)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 2556, 2687, z 2023r. poz. 877, 1506)

- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. 2020 poz. 2187)
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (t.j. Dz.U. 2023 poz. 977, 1506, 1597, 1688)
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r.poz. 2409, z 2023r. poz. 1597, 1688)
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1356, 1688)
- Ustawa Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1082)
- Ustawa Prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17 maja 1989 r. (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 803)
- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (t.j.Dz. U. z 2022 r. poz. 2057, z 2023r. poz. 1088, 1560)
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 2233)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 2014 poz. 1713)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny występowania szkody w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 1383)

Uwzględniono również następujące akty prawa krajowego:

- Polityka Ekologiczna Państwa 2030- strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- Polityka Leśna Państwa z dnia 22 kwietnia 1997 r.

Prawo wspólnotowe:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wraz z późniejszymi zmianami)
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami)
- Dyrektywa Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska

a także:

- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, znowelizowana Dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997r.

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko
- Dyrektywa ramowa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna) z dnia 23 października 2000 r.
- Dyrektywa Rady 2003/35/WE ustanawiająca udział społeczeństwa w przygotowaniu niektórych planów i programów dotyczących środowiska oraz zmieniająca Dyrektywy Rady: 85/337/EWG i 96/61/WE w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do sprawiedliwości

Porozumienia międzynarodowe:

- Konwencja o różnorodności biologicznej - przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro -ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.
- Konwencja Berneńska- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk - sporządzona 19 września 1979 r. w Bernie
- Konwencja Bońska - Konwencja o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt z dnia 23 czerwca 1979 r. w Bonn - w Polsce weszła w życie w 1995 r.
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego- sporządzona 16 listopada 1972 r. w Paryżu, podpisana przez Polskę 29 lutego 1976 r.

4.3 Zakres prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko opiera się na wytycznych wyszczególnionych w art. 51 i 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Węgierska Góra, których realizacja może mieć wpływ na podstawowe elementy środowiska lub na przedmioty obszarów Natura 2000.

Celem sporządzenia prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko było:

- określenie wpływu zaprojektowanych w projekcie planu działań na cele i przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000,
- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody w projekcie planu urządzenia lasu,
- ocena skutków środowiskowych realizacji projektu planu urządzenia lasu.

Prognozą objęto grunty w zarządzie Nadleśnictwa, w szczególności:

- grunty położone w zasięgu wyznaczonych obszarów Natura 2000 odnośnie wpływu zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych na przedmioty ochrony obszarów (m.in. zmian jakie zaistnieją w strukturze powierzchni oraz w strukturze drzewostanów)
- zidentyfikowane gatunki zwierząt wymienione w załącznikach do Dyrektywy ptasiej oraz Dyrektywy siedliskowej a znajdujące się na gruntach Lasów Państwowych (opis gatunku, stan, projektowane w nich czynności gospodarcze)
- rośliny i zwierzęta chronione na gruntach Lasów Państwowych oraz pozostałe formy ochrony przyrody występujące na obszarze Nadleśnictwa.

Zakres i szczegółowość informacji, jakie zawarto w niniejszej prognozie wynikają z art. 51 ust. 2 ustawy OOS. Prognoza zawiera następujące elementy:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości ich przeprowadzania
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art.74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Kolejny artykuł ustawy OOS (art. 53) nakłada obowiązek uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie. Takie uzgodnienie zostało przeprowadzone z:

- Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 30 lipca 2021 r., znak: WPN.410.3.2021.AJ1,
- Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w piśmie z dnia 16 lipca 2020 r., znak: NS-NZ.9022.22.10.2021.

Powyższe pisma zostały zamieszczone w załącznikach do niniejszego opracowania.

Z uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie wynika, że w prognozie należy uwzględnić następujące kwestie:

- Należy przeanalizować i dokonać oceny ogólnej poszczególnych kategorii oddziaływań, na siedliska przyrodnicze, gatunki zwierząt i roślin, dla których ochrony wyznaczono specjalny obszar ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006 oraz Beskid Śląski PLH240005, a także obszar specjalnej ochrony ptaków Beskid Żywiecki PLB240002. Dokonując analiz w ww. zakresie, niezbędne jest wykorzystanie wskazań wynikających z ustanowionych zadań ochronnych dla tych obszarów.
- Wpływ planowanych zabiegów w poszczególnych stadiach rozwojowych drzewostanu na wskaźniki charakteryzujące stan zachowania siedlisk przyrodniczych, takie jak skład gatunkowy, struktura wiekowa, ilość martwego drewna leżącego i stojącego.
- Ocenie powinny podlegać zwłaszcza następujące ustalenia oraz zadania, przewidziane do realizacji w przedmiotowym dokumencie:
 - realizacja użytków rębnych;
 - usunięcia przestojów;
 - realizacja zabiegów pielęgnacyjnych,

w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, a także będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

- W Prognozie należy także uwzględnić ocenę porównawczą zaplanowanych składów gatunkowych, docelowych składów gatunkowych drzewostanów (GTD) z naturalnymi składami gatunkowymi warstwy drzew siedlisk przyrodniczych wymienionych w standardowym formularzu danych dla obszarów Natura 2000 oraz rozważyć wpływ planowanych zabiegów w poszczególnych stadiach rozwojowych drzewostanu na wskaźniki charakteryzujące stan zachowania siedlisk, takie jak skład gatunkowy, struktura wiekowa, ilość martwego drewna leżącego i stojącego, czy rozkład przestrzenny i czasowy, a także sposób prowadzenia przewidzianych w projekcie PUL zabiegów gospodarczych, w przypadku siedlisk nieleśnych zaś rozważyć zagrożenia związane z możliwością fizycznego zniszczenia ww. siedlisk w trakcie prowadzonych prac leśnych (szlaki zrywkowe, miejsca składowania drewna), zagrożenia związane ze zmianą, w efekcie realizacji ustaleń PUL, parametrów istotnych dla utrzymania stanu ochrony ww. siedlisk (np. mikroklimat jaskini, zmiana stosunków wodnych, warunków świetlnych).
- Prognoza powinna dotyczyć wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na gatunki roślin i zwierząt wilk (*Canis lupus*) (kod *1352), niedźwiedź (*Ursus arctos*) (kod *1354), ryś (*Lynx lynx*) (kod 1361), - nocek duży (*Myotis myotis*) (kod 1324), kumak górski (*Bombina variegata*) (kod 11930, traszka karpacka (*Triturus montandoni*) (kod 2001) - biegacz urozmaicony

(*Carabus variolosus*) (kod 4014) głuszec (*Tetrao urogallus*) (kod A108), dzięcioły (*Picidae*), sowy (*Strigiformes*), - tocja karpacka (*Tozzia carpatica*) (kod 4116),

- W Prognozie należy także uwzględnić powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały przeprowadzone SOOŚ.”), dokumenty jak i wyniki analiz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa z terenu administracyjnego zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górka. Należy także uwzględnić znaną lokalizację występowania tocji karpackiej.

Pełną treść uzgodnień zamieszczono w prognozie w formie załączników.

Prognozę sporządzono dla projektu planu, który zgodnie z ustawą o udziale społeczeństwa wymaga przyjęcia pełnej procedury konsultacji społecznych, która w tym przypadku przedstawia się następująco:

- po uzyskaniu uzgodnień z RDOŚ i PWIS, dyrektor RDLP zwołuje Komisję Założeń Planu, której wnioski wraz z ogłoszeniem o wyborze wykonawcy podaje do publicznej wiadomości
- po przeprowadzeniu przez wykonawcę: prac terenowych i kameralnych, wykonaniu: zestawień zbiorczych danych inwentaryzacyjnych wraz z ich zobrazowaniem na mapach przeglądowych oraz dokumentacji w postaci Prognozy i aktualizacji Programu Ochrony Przyrody, Dyrektor RDLP zwołuje Nadadę Techniczno-Gospodarczą (NTG). Z ustaleń NTG, której uczestnikami są: Nadleśniczy, przedstawiciele RDLP, DGLP, ZOL, wykonawca projektu PUL sporządza protokół, który podlega zatwierdzeniu przez przewodniczącego narady
- w kolejnym etapie Projekt planu urządzenia lasu, wraz z Prognozą zostaje przekazany do regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii
- wymienione organy wydają opinię, zaś dyrektor RDLP podaje do publicznej wiadomości informację o możliwościach zapoznania się z Projektem planu urządzenia lasu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko
- po uzyskaniu opinii oraz uwag i wniosków, Dyrektor RDLP zwołuje – poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej i w BIP - Komisję Projektu Planu (KPP), której zadaniem jest omówienie opinii, uwag i zgłoszonych wniosków oraz wstępne sformułowanie uzasadnienia
- przed skierowaniem projektu planu urządzenia lasu do zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska, Dyrektor RDLP sporządza pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru właściwego wariantu przyjmowanego planu urządzenia lasu, uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa, a także informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i opinie.

4.4 Zawartość projektu planu

Zawartość Planu, układ oraz formę poszczególnych składników określa Instrukcja Urządzania Lasu (IUL). Ogólne wytyczne zamieszczone w IUL mogą być następnie

uszczegóławiane w zawieranych umowach na wykonanie planu urządzenia lasu i ustaleniach KZP i NTG.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w skład planu urządzenia lasu wchodzi:

- ogólny opis lasów i gruntów urządzanego Nadleśnictwa (elaborat) – zawierający dane ogólne Nadleśnictwa, opis warunków ekonomicznych i przyrodniczych produkcji leśnej, opis stanu lasu i analiza stanu zasobów drzewnych, opis bazy nasiennej, istniejących form ochrony przyrody oraz przyjęte podstawy gospodarki planowanego okresu gospodarczego (funkcje lasu i podział na kategorie ochronności, podział na gospodarstwa i przyjęte wieki rębności). Istotną częścią elaboratu jest część planistyczna zawierająca opisanie celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi: maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu zwanej etatem cięć; pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku (do rozpoczęcia w nich procesu odnowienia z zastosowaniem rębni); zalesień i odnowień; ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednimi mapami przeglądowymi; ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z odpowiednią mapą przeglądową; ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu; potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji. Elaborat zawiera również analizę dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych)
- opis taksacyjny lasu, składający się ze szczegółowych opisów drzewostanów wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki (dokładna lokalizacja drzewostanu, rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia, średnie wymiary drzew, klasa bonitacji drzewostanu, miąższość grubizny, przyrost miąższości), ich siedlisk (opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym), funkcji jakie pełnią oraz planowanych zadań gospodarczych i ochronnych
- wykaz projektowanych zadań z zakresu użytkowania głównego i hodowli lasu
- mapy obrazujące wyniki inwentaryzacji w tym mapy przeglądowe cięć rębnych
- Program Ochrony Przyrody (POP), zawierający opis walorów przyrodniczych Nadleśnictwa, opisanie stanu środowiska i występujących zagrożeń abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych, inwentaryzację siedlisk leśnych (siedliskowych typów lasu), siedlisk przyrodniczych Natura 2000, chronionych roślin, grzybów i zwierząt oraz mapy tematyczne. Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie jest dokumentem planistycznym, kreującym ochronę przyrody w ujęciu kompleksowym

4.4.1 Rozmiar projektowanych zadań gospodarczych

Najbardziej istotnym elementem Planu, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze, które są wynikiem potrzeb stwierdzonych na gruncie, a łączny ich rozmiar jest zatwierdzany przez ministra właściwego do spraw środowiska.

Poniżej przedstawiono rozmiar przewidywanych zadań gospodarczych w projekcie Planu urządzenia lasu na lata 2024 - 2033, zestawiony w grupy, dla których przeprowadzono prognozę oddziaływania na podstawowe elementy środowiska lub na przedmioty ochrony- ptaki.

Zatwierdzone zadania gospodarcze w wymiarze powierzchniowym w hodowli i pielęgnowaniu lasu są elementem obligatoryjnym do wykonania, natomiast w użytkowaniu rębny nieprzekraczalną wielkością w 10-letnim okresie gospodarczym jest projektowany etat cięć w wymiarze miąższościowym. Wskazania gospodarcze są natomiast jedynie propozycją wykonania czynności w każdym wydzielaniu, w celu osiągnięcia założeń i celów Planu. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w Planie.

Tabela 3 Zadania gospodarcze przewidziane w projekcie PUL

Zadania gospodarcze	Powierzchnia (ha)
Zalesienia	0,00
Odnowienia w tym:	275,44
Odnowienia halizn, płazowin, zrębów	6,75
Odnowienie projekt. zrębów zupełnych	0,00
Pod osłoną przy rębniach złożonych	367,69
Podsadzenia	1,00
Dolesienia luk i przerzedzeń	0,00
Poprawki i uzupełnienia	0,00
Melioracje agrotechniczne	275,44
Pielęgnowanie drzewostanów w tym:	8126,97*
Pielęgnowanie gleby	77,80
Czyszczenia wczesne (CW)	338,66
Czyszczenia późne (CP)	4652,63
Czyszczenia późne z pozyskaniem (CP-P)	0,00
Trzebieże wczesne (TW)	1362,46
Trzebieże późne (TP)	1695,42
Rębnie w tym:	1005,83
Rębnie zupełne	0,00
Rębnie częściowe, gniazdowe, stopniowe i przerębnowe	1005,83
Bez planowanego użytkowania głównego	409,39

* - dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10 leciu

W ramach użytkowania rębnego planowane są dwa rodzaje rębni: IVd i V. Powierzchnia pielęgnacji drzewostanów jest sumą zabiegów zaprojektowanych na tych samych powierzchniach np. rębni i odnowienia lub trzebieży w drzewostanie głównym i czyszczeń w młodym pokoleniu pod okapem drzewostanu. Aktualny, całkowity zapas Nadleśnictwa Węgierska Górka na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 1 186 258 m³, a zasobność 131 m³/ha, przy średnim wieku 41 lata.

Dla zadań, w których przewidziano pozyskanie drewna została również określona orientacyjna miąższość, jaką można pozyskać. W przypadku użytkowania rębnego została ona określona dla każdego wydzielenia. Sumaryczna miąższość pozyskania stanowi etat użytkowania rębnego.

Etat użytkowania przedrębnego cięć pielęgnacyjnych w rozmiarze powierzchniowym określony został jako sumaryczna wartość w obrębie leśnym. Jest to wielkość obligatoryjna do wykonania przez okres obowiązywania planu. Rozmiar

miąższościowy wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych w poszczególnych drzewostanach uzależniony jest od stwierdzonych na gruncie aktualnych potrzeb hodowlanych.

Etaty zostały określone w rozmiarze brutto (z uwzględnieniem kory i odpadów zrębowych) oraz netto (rzeczywista miąższość pozyskiwanego surowca drzewnego). Zaprojektowane etaty w Nadleśnictwie Węgierska Górka przedstawiają się następująco:

Projektowany etat	Rozmiar miąższościowy (m ³)	
	brutto	netto
Rębne	82 542	73 521
Przedrębne (TW, TP)	305 000	244 000
Ogółem	387 542	317 521

Zaprojektowany ogólny rozmiar użytkowania stanowi około 32,7% ogólnych zasobów miąższości wynoszących 1 186 565 m³ brutto oraz 64,5% spodziewanego przyrostu bieżącego miąższości wynoszącego 600 800 m³ brutto. Zapas na koniec okresu gospodarczego wg prognozy na podstawie przyrostu bieżącego rocznego wynosił będzie w przybliżeniu 1 399 823 m³ grubizny brutto i nastąpi jego wzrost o 18,0%. Jeśli przyjmiemy, że nie nastąpią znaczące zmiany w powierzchni leśnej w Nadleśnictwie, przeciętna zasobność wynosić będzie ok. 155 m³/ha. Natomiast opierając się na odłożonym przyroście użytecznym w ubiegłym okresie gospodarczym wynoszącym 555 126 m³, zasoby drzewne na koniec okresu powinny zwiększyć się o około 14,1%.

Do wskazań gospodarczych oddziałujących na środowisko przyrodnicze zaliczono planowane zabiegi gospodarcze z zakresu użytkowania głównego (rębnie i trzebieże selekcyjne) oraz z zakresu hodowli lasu takie jak: odnowienia lasu pod osłoną drzewostanu, poprawki i uzupełnienia oraz pielęgnowanie upraw (PIEL, CW), młodników (CP) i zabiegi agrotechniczne. W planie urządzenia lasu w części opisowej: w wytycznych dotyczących ochrony lasu, hodowli lasu w tym nasiennictwa i selekcji, ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania rekreacyjnego, opisane zostały zalecenia odnośnie czynności, które należy podjąć w wyniku wystąpienia niekorzystnych czynników abiotycznych i biotycznych w drzewostanach oraz ogólne zasady prowadzenia gospodarki leśnej. Opisane zostały także potrzeby z zakresu budownictwa ogólnego i drogowego. Czynności opisano na podstawie dokumentów odnoszących się do tych zagadnień: Instrukcji Ochrony Lasu, Ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym, Rozporządzenia MSWiA zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów oraz Zarządzeń Dyrektora DGLP.

4.5 Główne cele planu

Głównym celem opracowania Planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według ważnego Planu urządzenia lasu. Urządzanie lasu oparte jest na „Instrukcji sporządzania planu urządzenia” (IUL) - opracowanej zgodnie z wymogami ustawy o lasach oraz rozporządzeń wydanych przez Ministrów

właściwych od spraw środowiska. Cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych określone zostały w Polityce ekologicznej Państwa uchwalonej przez Sejm RP w 1991 r. (MP nr 18, poz. 118), II Polityce ekologicznej Państwa uchwalonej przez Sejm RP w 2001 r., Politykę Ekologiczną Państwa 2030 oraz w Polityce leśnej Państwa przyjętej przez Radę Ministrów dnia 22 kwietnia 1997 r.

Cele, dla których sporządzono projekt Planu urządzenia lasu przedstawiają się następująco:

- inwentaryzacja zasobów przyrodniczo-leśnych
- ocena stanu lasu
- ocena zagrożeń lasu
- rozpoznanie funkcji lasu w powiązaniu z zagospodarowaniem przestrzennym
- dokonanie podziału lasów - wg pełnionych funkcji i przyjętych celów gospodarowania- na gospodarstwa (w tym: specjalne, lasów ochronnych oraz lasów wielofunkcyjnych z dominującą funkcją produkcyjną - zwanych dalej lasami gospodarczymi) z wyróżnieniem drzewostanów do przebudowy, dla potrzeb regulacji użytkowania głównego, optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębnego oraz realizacji długookresowych i średniookresowych celów hodowlanych
- projektowanie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasu oraz budowy piętrowej drzewostanów
- kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego drzewostanów
- ustalenie etatów cięć użytkowania rębego i przedrębnego, ustalenie możliwości lokalizacji etatu cięć użytkowania rębego w wielkości przyjętej za optymalną, ustalenie zadań gospodarczych na 10-lecie i określenie sposobów ich realizacji, sporządzenie projektu planów szczegółowych (plan cięć, plan hodowli)
- ustalenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony przyrody oraz ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej, gospodarki łowieckiej)
- określenie potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji, zobrazowanie przestrzenne urządzanego obiektu, funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz zadań gospodarki leśnej
- opracowanie map gospodarczych i tematycznych.

Realizacja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na poziomie planu urządzenia lasu dotyczy określenia długo- i średniookresowych celów. Celem długookresowym jest utrzymanie ekosystemu leśnego w stanie dynamicznej równowagi, stabilnego i spełniającego możliwie wiele funkcji. Jest to realizowane przez określenie typów drzewostanów (celu hodowlanego) jako podstawowego wyznacznika dalszego planowania oraz przez dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu.

Cele średniookresowe to osiągnięcie przez drzewostany kolejnych faz rozwojowych jak najbardziej zgodnych z naturalnym cyklem rozwoju ekosystemu leśnego i z jednoczesnym zapewnieniem jak najlepszej jakości drzewostanów. Jest to realizowane poprzez ustalenie wskazań i wytycznych dla poszczególnych gospodarstw, lasów ochronnych, zapewnienie pożądanego ładu czasowego

i przestrzennego, ustalenie wskazań dotyczących przebudowy drzewostanów oraz określenie zadań z zakresu hodowli lasu, ochrony przyrody itp.

Projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Węgierska Góra, po zatwierdzeniu, będzie stanowił podstawę prowadzenia gospodarki leśnej w Nadleśnictwie na lata 2024 – 2033.

4.6 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu zgodnie z Art. 51. ust. 1 ustawy z 3 października 2008r. *o udostępnieniu informacji o środowisku* ... wymaga przeprowadzenia wielu analiz i ocen. „*Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu*”.

Wstępem do opracowania Prognozy było zebranie dostępnych informacji na temat występowania i lokalizacji siedlisk oraz gatunków będących przedmiotami ochrony na obszarach Natura 2000 położonych w granicach Nadleśnictwa oraz innych danych opisujących stan środowiska przyrodniczego. Aktualna wiedza na temat gatunków roślin i zwierząt chronionych jest wynikiem wykonanych inwentaryzacji przyrodniczych, ciągłych obserwacji prowadzonych w Nadleśnictwie, danych literaturowych, a także planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000. Część tych informacji została również zebrana podczas prac terenowych nad projektem Planu. Dane te zostały zamieszczone w częściach opisowych Planu Urządzenia Lasu, w Programie Ochrony Przyrody oraz w opisach taksacyjnych lasu.

Przy sporządzeniu prognozy do działań gospodarczych szczególnie oddziałujących na środowisko i analizowanych w prognozie zaliczono następujące planowane zabiegi i przedsięwzięcia gospodarcze:

- z zakresu użytkowania głównego (rębego i przedrębego) rębnie i trzebieże selekcyjne,
- z zakresu hodowli lasu: odnowienia lasu na powierzchniach otwartych i pod osłoną drzewostanu, poprawki i uzupełnienia oraz pielęgnowanie upraw (Piel, CW), młodników (CP) i zabiegi agrotechniczne,
- działania z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- przedsięwzięcia z zakresu zagospodarowania rekreacyjnego (ujęte tylko ramowo),
- przedsięwzięcia z zakresu budownictwa ogólnego i drogowego (ujęte tylko ramowo).

Głównym elementem Prognozy jest ocena wpływu zaplanowanych zabiegów gospodarczych na środowisko, stąd też podstawową metodą analizy wpływu tych zabiegów jest przestrzenne porównanie rozmieszczenia zaplanowanych zadań z informacjami o elementach środowiska przyrodniczego. w ten sposób zostały zidentyfikowane potencjalne obszary konfliktowe, które zostały następnie przeanalizowane pod kątem rodzaju zaplanowanego zabiegu i stopnia jego wpływu na określone gatunki fauny i flory czy też inne składniki środowiska.

Do analiz wykorzystano zestawienia danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierające rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których

zlokalizowano stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt oraz materiały kartograficzne. Zabiegi pogrupowano następująco: rębnie, pielęgnowanie drzewostanów (Piel, CW, CP, TW i TP) i odnowienia. w odrębną grupę ujęto powierzchnie bez planowanych zabiegów gospodarczych.

Uzyskane wykazy i zestawienia były analizowane i oceniane, a wyniki tych analiz zostały wyszczególnione w macierzach danych oraz w tekście opracowania. Przy sporządzaniu oceny wykorzystano następujące kody określające charakter prawdopodobnych oddziaływań:

- + oddziaływanie pozytywne;
- oddziaływanie negatywne;
- 0 prawdopodobny brak oddziaływania lub oddziaływanie neutralne;
- 1 oddziaływanie krótkoterminowe;
- 2 oddziaływanie średnioterminowe;
- 3 oddziaływanie długoterminowe.

Źródła informacji na temat chronionych lub rzadkich gatunków roślin i zwierząt

Informacje dotyczące lokalizacji stanowisk roślin chronionych oraz chronionych gatunków zwierząt zebrane zostały głównie z następujących źródeł:

- zestawień sporządzonych przez Nadleśnictwo Węgierska Górka (dane z waloryzacji przyrodniczo-leśnej);
- dostępnych waloryzacji przyrodniczych;
- inwentaryzacji wykonanej podczas taksacji lasu;
- materiałów uzyskanych z RDOŚ.

Źródła informacji na temat granic obszarów Natura 2000:

Granice obszarów Natura 2000 przyjęto wg stanu przekazanego do Komisji Europejskiej dnia 30 października 2009 r. Zaczepnięto je ze stron internetowych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i materiałów przekazanych przez Regionalną DOŚ.

4.7 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania

Zgodnie z zapisami art. 22 pkt. 4 Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, Minister właściwy w sprawach środowiska nadzoruje wykonanie planów urządzenia lasów dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, natomiast Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność nadleśniczych i kierowników jednostek organizacyjnych o zasięgu regionalnym - art. 34 pkt 2c.

Do monitorowania realizacji zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu proponuje się wykorzystanie systemu kontroli istniejącej w Lasach Państwowych:

- Wydział Kontroli RDLP – przeprowadza kompleksową kontrolę w połowie i na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu. Kontroli podlega całość prowadzonej gospodarki nadleśnictwa; w tym prawidłowość wykonania rębni i prowadzenia zabiegów hodowlanych i ochronnych,

- Wydziały merytoryczne RDLP – przeprowadzają kontrole bieżące i merytoryczne w zakresie kompetencji,
- Nadleśnictwo – w leśnictwach przeprowadza się bieżące kontrole sposobu, terminowości i zgodności wykonania planowanych czynności zapisanych w PUL.

Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- zmianie powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk gatunków,
- wykonaniu zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w tym dla obszarów Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym,
- wykonaniu zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 w okresie realizacji planu urządzenia lasu.

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim.

Ocenę skutków realizacji postanowień projektu planu zawiera również analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego przedstawiona w czasie Narady Techniczno-Gospodarczej na etapie opracowania PUL. Do oceny mogą być również wykorzystane monitoringi prowadzone przez PIOŚ, RDOŚ w ramach nadzoru nad obszarami sieci Natura 2000 oraz badania naukowe.

4.8 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko projektu planu

Najbliżej położone grunty Nadleśnictwa Węgierska Górka leżą w odległości ok. 14 km od granicy ze Słowacją. Biorąc pod uwagę odległość oraz charakter projektowanych zabiegów gospodarczych można jednoznacznie stwierdzić, że projekt Planu urządzenia lasu nie będzie powodował oddziaływań transgranicznych na środowisko.

4.9 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu

Dokumentami międzynarodowymi istotnymi z punktu widzenia realizacji planu są:

Konwencja Ramsarska - konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze, dnia 2 lutego 1971 r.

Sposób uwzględnienia w PUL - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach poprzez wskazanie - w Programie ochrony przyrody - bagien, moczarów i torfowisk, leśnych siedlisk bagiennych wyłączonych z zabiegów gospodarczych lub zasługujących na wyłączenie z użytkowania.

Konwencja Bońska – z dnia 23 czerwca 1979r. o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt. Celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Określa ona listę oraz sposoby ochrony wędrownych gatunków zwierząt. Za "migrujące" uważa się te gatunki (lub niższe grupy taksonomiczne), z których znaczna liczba osobników w sposób

cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice jurysdykcji państwowej w różnych cyklach życiowych.

Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona dzikich zwierząt migrujących zapewniona jest przez stosowne zapisy dotyczące zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym zwierząt migrujących.

Konwencja Berneńska – konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk z dnia 19 września 1979 r. Celem konwencji jest ochrona, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, w odniesieniu do których wymagane jest współdziałanie kilku państw oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę europejskich gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych zapewniona jest przez stosowne zapisy w Programie ochrony przyrody.

Konwencja z Rio de Janeiro – konwencja o ochronie różnorodności biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro, dnia 5 czerwca 1992 r. Celem jej jest ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej na wszystkich trzech poziomach, tzn. w obrębie gatunku pomiędzy gatunkami a ekosystemami. Konwencja uznaje też, że ochrona różnorodności biologicznej jest wspólną troską ludzkości i integralną częścią procesu rozwoju świata. w aspekcie praktycznym wyraża się to m.in. jednakowym traktowaniem wszelkich ekotypów gatunków, ochroną siedlisk ubogich, o niewielkiej liczbie gatunków, które wcześniej nie były traktowane, jako równorzędne z siedliskami bogatymi w gatunki.

Sposób uwzględnienia w PUL – obowiązek ochrony różnorodności biologicznej na poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym zapisana została w Programie ochrony przyrody, jak również uwzględniony został w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.

Na poziomie Wspólnoty Europejskiej brak jest szczegółowych wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej w poszczególnych krajach członkowskich. Unia Europejska określa natomiast ogólne zasady postępowania w dziedzinie ochrony przyrody. Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego”, jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. w art. 6 tego dokumentu jest mowa o tym, że: *„przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3. w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego”*.

Aktami prawnymi wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są **dyrektywy**. w zakresie ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa mają zastosowanie głównie trzy dyrektywy:

Dyrektywa Siedliskowa (DS) 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r., która wskazuje i obejmuje ochroną ważne w skali europejskiej gatunki flory i fauny oraz typy siedlisk przyrodniczych. Na jej mocy tworzy się specjalne obszary ochrony siedlisk w ramach sieci Natura 2000.

Sposób uwzględnienia w PUL – uwzględnienie Specjalnych Obszarów Ochrony występujących na gruntach Nadleśnictwa w planowaniu zadań gospodarczych.

Dyrektywa Ptasia (DP) 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r., której celem jest zapewnienie ochrony gatunków ptaków lęgowych oraz migrujących na terenie

Wspólnoty Europejskiej. Na jej mocy tworzy się obszary specjalnej ochrony ptaków w ramach sieci Natura 2000.

Sposób uwzględnienia w PUL – w POP sformułowano zasady obowiązujące podczas wykonywania czynności gospodarczych.

Dyrektywa 2004/35WE zwana „szkodową” z dnia 21 kwietnia 2004r. (DSZ), która określa sposoby postępowania oraz zapobiegania skutkom szkody w środowisku. w zakresie ujętym w planie, dyrektywa odnosi się do szkody jako „mierzałnej, negatywnej zmiany w zasobach naturalnych lub mierzalnego osłabienia użyteczności zasobów naturalnych”. Szkada oznacza również „szkodę wyrządzoną gatunkom chronionym i w siedliskach przyrodniczych, które stanowią dowolną szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony takich siedlisk lub gatunków”. Sporządzanie prognozy jako elementu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest dążeniem do ustalenia, czy i w jaki sposób zapisy planu mogą naruszać wymogi DSZ.

Sposób uwzględnienia w PUL - Dyrektywa „szkodowa” jest uwzględniona poprzez poddanie projektu Planu strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu są:

Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument stanowiący jedną z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce, a także stanowiący jeden z fundamentów zarządzania rozwojem kraju.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu z uwzględnieniem:

- Zahamowania spadku różnorodności biologicznej i ochrony siedlisk oraz cennych krajobrazów, a także zwalczania przestępczości w tym zakresie.
- Wdrożenia zasad mających na celu zwiększenie sekwestracji węgla.
- Utrzymania, a w miarę dostępności gruntów do zalesienia, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zawartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych.
- Utrzymania i w miarę możliwości racjonalne zwiększania dostępności biomasy leśnej (w tym drewna energetycznego) na potrzeby zaspokojenia lokalnych potrzeb samowystarczalności energetycznej.
- Włączenia leśnictwa do dalszych działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej.
- Ochrony produktywności gruntów leśnych.
- Zapewnienia informacji o stanie zdrowotnym lasów.

Polityka ekologiczna państwa 2009-2012 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Cele szczegółowe będą realizowane m.in. poprzez zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu w uwzględnieniu:

1. dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do siedliska
2. zwiększania różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych
3. utrzymania lub przywracania zdolności retencyjnych lasów
4. zalesiania gruntów zgodnie z Krajowym programem zwiększania lesistości, przy uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody.

Polityka leśna państwa z 1997 r. Dokument wyznaczający ogólne ramy prowadzenia gospodarki leśnej, szczególnie w okresie jej przechodzenia z modelu surowcowego na model „proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu z uwzględnieniem:

- zapewnienia w oparciu o Ustawę o lasach, Ustawę o ochronie przyrody oraz Ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrony wszystkim lasom, a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenoz leśnych,
- planowania gospodarki leśnej na podstawach przyrodniczych,
- zachowania lasów i ich różnorodnych funkcji,
- zwiększania zasobów drzewnych,
- zachowania różnorodności gatunkowej i genetycznej biocenoz leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych.

Krajowy program zwiększania lesistości. Aktualizacja w 2003 r. Dokument planistyczny określający cele, zasięg i sposób powiększania powierzchni leśnej kraju, w początkowych założeniach do około 30 % w 2020 r. i 33 % w 2050 r. Program operuje gminą jako podstawową jednostką, dla której określone są wskaźniki preferencji zalesienia. Realizacja KPZL napotyka jednak na coraz większe problemy, związane głównie z podażą gruntów pod zalesienie (wejście w życie Programu rozwoju obszarów wiejskich, uwarunkowania przyrodnicze).

W obecnym projekcie PUL nie przewidziano zalesiania gruntów.

4.10 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały przeprowadzone SOOŚ

Zgodnie z Ustawą OOŚ Art. 51. Pkt. 2. 1. a. projekt Planu jest dokumentem wykazującym powiązanie z innymi dokumentami. W największym stopniu ustalenia projektu Planu wiążą się z Planami Zadań Ochronnych obszarów Natura, których ustalenia zostały uwzględnione przy konstruowaniu ww. dokumentacji.

W drugiej kolejności z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego sporządzanymi dla gmin - „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP)”, w których określono politykę przestrzenną gmin (zlokalizowanych w zasięgu oddziaływania PUL dla Nadleśnictwa Węgierska Górka), ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium gmin, a także zawarto informacje o położeniu lasów, obszarów przeznaczonych pod zabudowę, do zalesień, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych itp. Gminy w zasięgu, których położone są grunty Nadleśnictwa Węgierska Górka posiadają opracowania dotyczące planowania przestrzennego (również w odniesieniu do mniejszych jednostek podziału ewidencyjnego), w których określono politykę przestrzenną gminy.

Studium stanowi podstawę do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych jednostek wchodzących w skład gminy. Projekt Planu nie przewiduje obecnie zalesiania gruntów stanowiących własność skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Węgierska Górka, wobec tego ustalenia planów zagospodarowania nie mają odniesienia do zapisów Planu.

Jednymi z podstawowych dokumentów regulujących cele i kierunki działania państwa podejmowane na szczeblu regionalnym w zakresie ochrony środowiska są

programy ochrony środowiska oraz strategię rozwoju. W odniesieniu do Województwa Śląskiego istnieją takie dokumenty i są to odpowiednio:

„Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2020+” przyjęta uchwałą nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r.

Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030 przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/28/2/2012 z dnia 12 listopada 2012 r.

Dokument o nazwie „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2020+”, który wyznacza kierunki działań inwestycyjnych, posiada opracowaną Prognozę oddziaływania na środowisko.

Nadrzędnym celem polityki ekologicznej państwa jest tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Dla realizacji tego nadrzędnego celu na poziomie województwa śląskiego przyjęto cele długoterminowe i krótkoterminowe.

Cele długoterminowe przyjęte w ww. Programach Ochrony Środowiska dotyczące zapisów projektu Planu urządzenia lasu to:

1. Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz zachowanie krajobrazu.
2. Ochrona ekosystemów leśnych.

Do zadań kierunkowych związanych z ochroną ekosystemów leśnych zaliczono:

- Poprawę stanu zdrowotnego i żywotności lasów,
- Zwiększenie lesistości województwa, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 r. z późn. zm.), zalesianie ciągów i korytarzy ekologicznych,
- Aktywizacja lokalnych społeczności, szczególnie wiejskich do wykorzystywania możliwości zalesiania gruntów rolnych i innych niż rolne ze środków PROW,
- Wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Polityki Leśnej Państwa w zakresie ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu,
- Doskonalenie regionalnego systemu obszarów chronionych poprzez ochronę najcenniejszych przyrodniczo ekosystemów leśnych,
- Dążenie do równowagi między turystycznym wykorzystaniem obszarów cennych przyrodniczo a koniecznością ich ochrony,
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej w ramach gospodarki leśnej,
- Działania zmierzające do ograniczenia szkód w lesie powodowanych, m. in. przez zaśmiecanie lasów i inne formy bezprawnego korzystania z lasów,
- Objęcie ochroną siedlisk wilgotnych, zalewowych i bagiennych,
- Działania w zakresie budowy i odtwarzania obiektów małej retencji wodnej na obszarach leśnych,
- Ograniczenie erozji poprzez właściwe działania gospodarcze, infrastrukturalne i zalesienia.
- Ponadto

Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego (Uchwała Sejmiku nr VI/21/12/2020 z dnia 2020-06-22)

Na poziomie starostwa przy pisaniu niniejszej prognozy wykorzystano:

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego (Uchwała Nr XXXVI/341/2018 Rady Powiatu w Żywcu z dnia 19 marca 2018r.)

Raport z wykonania programu ochrony środowiska dla powiatu żywieckiego za lata 2018-2019 (załącznik do uchwały Zarządu Powiatu w Żywcu nr 625/20/VI z dnia 16 września 2020r.).

Dokumentami powiązanymi z projektem Planu urządzenia lasu na szczeblu gmin w zasięgu działania Nadleśnictwa Węgierska Górka są również lokalne Programy ochrony środowiska.

Innego typu dokumentami planistycznymi powiązanymi z projektem PUL są plany ochrony i plany zadań ochronnych dla form ochrony przyrody określonych w Ustawie o ochronie przyrody. Są to m. in.

Plan Ochrony powołany Rozporządzeniem nr 49/06 Wojewody Śląskiego z dnia 21 września 2006 r. w sprawie ustanowienia rezerwatu przyrody „Romanka”. Obowiązuje do 09.10.2026 roku.

Zadania ochronne dla rezerwatu „Lipowska” ustanowione Zarządzeniem nr 26/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 13.11.2019 r.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Węgierska Górka stwierdzono występowanie następujących form ochrony przyrody: rezerwatów przyrody, obszarów natura 2000, pomników przyrody i parków krajobrazowych.

Dokumentami, które mogą wpływać na środowisko przyrodnicze w kontekście oddziaływań skumulowanych są uproszczone plany urządzenia lasu. Wszystkie miejscowości, w których lasy niepaństwowe sąsiadują bezpośrednio z lasami znajdującymi się w zarządzie Nadleśnictwa Węgierska Górka mają obowiązujące UPUL. W wyniku przeprowadzonych szczegółowych analiz nie stwierdzono w żadnym przypadku niepożądanych oddziaływań skumulowanych na stan środowiska, a zwłaszcza siedliska i gatunki będące przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005, Beskid Żywiecki PLH240006 i Beskid Żywiecki PLB240002. Uproszczone plany urządzenia lasu nie zawierają zadań z dziedziny leśnictwa mogących w późniejszej realizacji znacząco oddziaływać na środowisko w sposób, o którym mowa w art. 46 ust. 2 oraz art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zadania określone w obowiązujących UPUL z terenu Nadleśnictwa Węgierska Górka dotyczą działań z zakresu pielęgnacji i hodowli lasu. W użytkowaniu rębny planowano rębnie złożone (głównie IVd), bez cięć uprzętających.

W odniesieniu do planów urządzenia lasu obowiązujących w nadleśnictwach, których grunty przylegają bezpośrednio do lasów Nadleśnictwa przeprowadzone szczegółowe analizy również nie wykazały skumulowanego oddziaływania negatywnego.

W podsumowaniu należy zatem uznać, że zarówno w odniesieniu do planów urządzenia lasu, jak i uproszczonych planów urządzenia lasu realizacja zaplanowanych w nich zadań nie spowoduje negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze wynikające z oddziaływań skumulowanych.

5 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE NADLEŚNICTWA

Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górka zostały zamieszczone w Programie Ochrony Przyrody oraz w Opisanu ogólnym projektu Planu urządzenia lasu.

5.1 Lesistość

Grunty Nadleśnictwa Węgierska Górka tworzy 39 kompleksów – lasów i gruntów nieleśnych. Małe kompleksy to najczęściej grunty ekonomiczne, rzadziej enklawy LP w lasach „chłopskich”.

Zasadniczo lasy Nadleśnictwa są zgrupowane w dwóch kompleksach, przy czym stanowią one część lasów pokrywających masywy górskie Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego. Blisko 65% lasów Nadleśnictwa leży w Beskidzie Śląskim – obręb Lipowa oraz leśnictwa Sikorzane, Kamesznica, Zielona obrębu Węgierska Górka. Na tym obszarze graniczą z nadleśnictwami: Bielsko i Wisła. W Beskidzie Żywieckim położona jest pozostała część lasów obrębu Węgierska Górka, tworząca kompleks leśny z lasami w zarządzie nadleśnictw: Ujszoły i Jeleśnia. Kompleksy małe o powierzchni poniżej 20 ha zajmują łącznie 15,53 ha, jest ich 33

Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa położone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zajmują powierzchnię około 4525 ha, co stanowi ok. 30,5% całkowitej powierzchni lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

Lasy niepaństwowe najczęściej tworzą wspólne kompleksy z lasami Lasów Państwowych. Większość z nich stanowi dość zwarte i duże kompleksy. Niewielka ich część tworzy małe kompleksy zajmujące powierzchnie do kilku hektarów, porozrzucane wzdłuż dróg i cieków wodnych. Najwięcej lasów prywatnych jest w południowo-wschodniej części zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa (Beskid Żywiecki, gdzie tworzą kilka dużych i zwartych kompleksów wspólnie z lasami Nadleśnictwa. Najczęściej lasy innej własności położone są w niższych partiach stoków, stąd także jest utrudniony przejazd w celu wykonywania prac leśnych. Ponadto, często zabudowa mieszkalna i rekreacyjna zachodzi wysoko wzdłuż dolin i władze lokalne ograniczają dostęp do lasu poprzez ustawianie znaków drogowych o ograniczeniu tonażu pojazdów.

Tabela 4 Zestawienie kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Węgierska Górka

Wielkość kompleksów [ha]	Łączna powierzchnia [ha]	Liczba kompleksów	Średnia powierzchnia kompleksu [ha]
poniżej 1	7,5854	20	0,38
1-5	21,0175	7	3,00
6-20	72,8937	6	12,15
21 - 100	134,6125	3	44,87
101 - 200	-	-	-
201 - 500	334,9277	1	334,93
501 - 2000	-	-	-
powyżej 2000	8812,0972	2	4406,05
Razem	9383,1340	39	240,59

**Powierzchnia razem ze współwłasnościami.*

5.2 Dominujące funkcje lasu

Realizując cele gospodarki leśnej, przyjmuje się zasadę, że każdy las w każdym miejscu i czasie w sposób naturalny pełni jednocześnie różne funkcje. Wielofunkcyjna gospodarka leśna powinna zapewniać możliwość trwałego i zrównoważonego pełnienia przez lasy wszystkich ich naturalnych funkcji i wzmacniać funkcje uznane dla danego obszaru za wiodące. Funkcje lasów zidentyfikowane na podstawie przepisów ustawy o lasach lub wynikające z innych zapisów prawa (np. z przepisów o ochronie przyrody czy o ochronie zabytków) określa się szczegółowo w planach urządzenia lasu i uwzględnia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Funkcje lasów w zagospodarowaniu przestrzennym kraju są kształtowane na poziomach: lokalnym, regionalnym i krajowym.

Zgodnie z przepisami *Ustawy o lasach z dnia 28.09.1991r.* celem gospodarki leśnej jest zachowanie warunków do trwałej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności oraz kształtowania środowiska przyrodniczego.

Realizując cele hodowli i użytkowania lasu przyjmuje się zasadę, że każdy las, w każdym miejscu i czasie pełni jednocześnie różne funkcje.

„Zasady hodowli lasu” z 2012 r. wyróżniają dwie grupy funkcji lasu:

- naturalne – wynikają z samego istnienia lasu,
- kształtowane (ochronne, gospodarcze) – wzmacniane w określonym, pożądanym kierunku różnymi metodami gospodarki leśnej, kształtowane na poziomie lokalnym, wojewódzkim i krajowym.

Ze względu na rolę lasów w środowisku przyrodniczym, gospodarce i życiu społecznym wyróżnia się:

- lasy gospodarcze – z dominującymi funkcjami gospodarczymi (produkcyjnymi),
- lasy ochronne – z dominującymi funkcjami ochronnymi.

Do celów planowania urządzeniowego przyjmuje się podział (*Instrukcja Urządzania Lasu* z 2012 r. § 25), w zależności od dominującej roli pełnionych funkcji trzy główne grupy lasów:

- rezerwatowe,
- ochronne,
- gospodarcze.

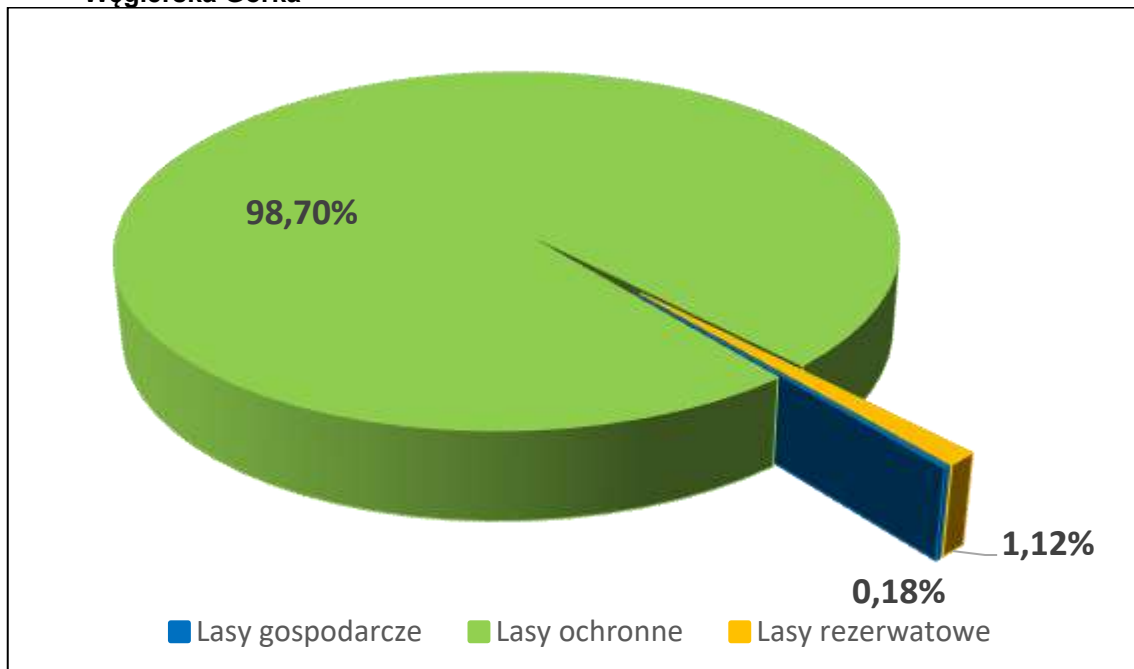
Poniższe zestawienie opracowano na podstawie powierzchniowej i miąższościowej tabeli klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących (tab. nr III).

Tabela 5 Zestawienie powierzchni leśnej wg głównych funkcji lasu

Lp.	Główna funkcja lasu	Powierzchnia	Udział	Zasobność	Udział
		[ha]	[%]	[m³]	[%]
Obręb Lipowa					
1.	Lasy rezerwatowe	7,22	0,22	1903	0,48
2.	Lasy ochronne	3 256,65	99,67	397 090	99,49
3.	Lasy gospodarcze	3,70	0,11	150	0,04
Razem		3 267,57	100,00	399 143	100,00
Obręb Węgierska Górka					
1.	Lasy rezerwatowe	94,45	1,63	17545	2,23
2.	Lasy ochronne	5 682,46	98,15	768 649	97,62
3.	Lasy gospodarcze	12,91	0,22	1 228	0,16
Razem		5 789,82	100,00	787 422	100,00
Nadleśnictwo Węgierska Górka					
1.	Lasy rezerwatowe	101,67	1,12	19448	1,64

Lp.	Główna funkcja lasu	Powierzchnia	Udział	Zasobność	Udział
		[ha]	[%]	[m ³]	[%]
2.	Lasy ochronne	8 939,11	98,70	1165739	98,24
3.	Lasy gospodarcze	16,61	0,18	1378	0,12
Razem		9 057,39	100,00	1186565	100,00

Tabela 6 Powierzchniowy udział dominujących funkcji lasu w Nadleśnictwie Węgierska Górka

5.3 Klimat

Cechy klimatu Polski są uwarunkowane wpływami rozległych obszarów lądowych na wschodzie oraz są kształtowane przez duże połacie wodne Oceanu Atlantyckiego (Woś 1999). Na klimat wpływ ma m.in. szerokość geograficzna (kąt padania promieni słonecznych i czas trwania usłonecznienia), położenie obszaru względem obszarów morskich i oceanicznych, ukształtowanie terenu (rzeźba i wys. n.p.m.), pokrycie terenu (szata roślinna, działalność człowieka). Generalnie na obszarze Polski współwystępują cechy klimatu kontynentalnego i oceanicznego.

a) Położenie zasięgu działania Nadleśnictwa na tle rejonizacji klimatycznej kraju.

Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza (1965) obszar Nadleśnictwa położony jest w Krainie Karpackiej nr 67 w klimacie kształtowanym pod silnym wpływem gór.

Na obszarze Nadleśnictwa można mówić o typie klimatu ukształtowanego na obszarach górskich, który jest wynikiem współoddziaływania czynnika wysokości n.p.m. i czynnika orograficznego. Uwarunkowania klimatu doprowadziły do wyróżnienia stref pięter klimatycznych (Hess 1965). Jednak piętrowość stosunków klimatycznych nie zatępiła cech klimatu właściwych dla strefy klimatu umiarkowanego charakterystycznego dla obszaru Polski (Woś 1999).

Poniżej przedstawiono zasięg pięter klimatycznych w Beskidach (Hess 1965).

Piętro klimatyczne	Średnia wieloletnia temperatura roku [°C]	Wysokość nad poziomem morza [m]			
		Beskid Żywiecki i Średni	Beskid Śląski	Beskid Wyspowy, Sądecki, Niski	Kotliny
Zimne	od -4 do -2	-	-	-	-
Umiarkowanie zimne	od -2 do 0	od szczytów do 1670	-	-	-
Bardzo chłodne	od 0 do +2	od 1670 do 1400	-	-	-
Chłodne	od +2 do +4	od 1400 do 1080	od szczytów do 980	od szczytów do 1100	do 950
Umiarkowanie chłodne	od +4 do +6	od 1080 do 680	od 980 do 670	od 1100 do 750	od 950 do 500
Umiarkowanie ciepłe	od +6 do +8	od 680 do 260	od 670 do 250	od 750 do 280	od 500 do 200

b) Charakterystyka klimatu omawianego obszaru

Obszar Nadleśnictwa należy do strefy klimatu umiarkowanego kontynentalnego. Ścierają się tu wpływy oceaniczne i kontynentalne silnie modyfikowane górskim położeniem terenu, tj. układem grzbietów górskich i dolin oraz wysokością nad poziom morza. Krainy geograficzne, których części wchodzi w skład Nadleśnictwa, tj. Beskid Śląski i Żywiecki, rozpatrywane jako odrębne obszary klimatyczne różnią się nieco od siebie, np.: w Beskidzie Śląskim, jako najbardziej wysuniętym na zachód, okres wegetacyjny rozpoczyna się o 10 dni wcześniej niż w pozostałych częściach Beskidów, a w Beskidzie Żywieckim jego najwyższe części osiągają strefy kosodrzewiny i alpejskie, tj. ponad reglem górnym, którego nie przekraczają tereny Beskidu Śląskiego.

Na klimat obszaru Nadleśnictwa największy wpływ mają masy powietrza polarno – morskiego znad północnego Atlantyku, kształtujące pogodę przez ponad 60% dni w roku. Ich napływ w zimie powoduje odwilże, zwiększone zachmurzenie i opady, w lecie ochłodzenie i obfite opady ze skłonnością do burz. Powietrze polarno – kontynentalne napływa przez ok. 23% dni w roku. Latem daje ciepłą pogodę, zimą ochłodzenie, niską wilgotność powietrza, małe zachmurzenie. Zimą i jesienią powoduje powstawanie inwersji temperatur, a latem ulewne deszcze. Powietrze arktyczne zimne i suche, napływa głównie wiosną przez 6% dni w roku. Powietrze zwrotnikowe napływa przez 4% dni w roku, najczęściej wiosną.

Wiatry – głównie zachodnie i północno-zachodnie, związane są z cyrkulacją polarno– morską, ale w dolinach o kierunku decyduje rzeźba terenu: w przebiegającej południkowo dolinie Soły przeważają wiatry południowe i północne. Przez większość roku przeciętna szybkość wiatru wynosi ok. 5 m/s, ale epizodycznie może osiągać znacznie większe wartości, np. 15 stycznia 1981 roku na Skrzyczem średnia prędkość wiatru osiągnęła 35 m/s (ponad 120 km/h).

Dla drzewostanów o niższej stabilności biologicznej niebezpieczne są już wiatry o szybkości z przedziału 13,9 – 20,7 m/s, tj. 51 – 75 km/h (7–8 w skali Beauforta). Wiatry fenowe: ciepłe i gwałtowne zstępujące wiatry południowe, występujące najczęściej w półroczu zimowym (XI – IV), powodują szybki wzrost temperatury (nawet o 20° w ciągu kilku godzin), raptowny spadek ciśnienia i topnienie pokrywy śnieżnej. Prędkość wiatrów fenowych może przekraczać 30 m/s, osiągając w porywach 45 m/s. W Bielsku - Białej, w grudniu 1989 r. odnotowano szybkość wiatru o wartości 48 m/s.

Wiatry fenowe powodują znaczne straty w gospodarce leśnej. Praktycznie w każdym roku, w Nadleśnictwie Węgierska Górka i w pozostałych okolicznych Nadleśnictwach powstają wiatrolomy i wiatrowały spowodowane przez wiatry fenowe.

Cyklicznie powtarzają się szkody o charakterze klęskowym, kiedy jednorazowo powalone zostają drzewa o masie liczonej w dziesiątkach tysięcy m³, np. w latach: 1964, 1968, 1986, 1990, 2007. Ale największe szkody (o charakterze katastrofalnym) powstały w listopadzie 2004 roku, kiedy rozmiar strat w RDLP Katowice oszacowano na 710 tys. m³ powalonego drewna.

Na szkody od wiatrów fenowych najbardziej narażone są lasy położone na grzbietach i w pobliżu przełęczy oraz w górnej i środkowej części stoków odwieznych o nachyleniu 25° i więcej.

Usłonecznienie na obszarze Nadleśnictwa wynosi od 1 350 do 1 550 godzin/rok.

Średnio wynosi 3,7 – 4,2 godzinę/dzień, w lecie 5,8 godz., zimą 1,5 godzinę/dzień.

Opady

Obszar Nadleśnictwa należy do najbardziej deszczowych obszarów w Polsce. Roczna suma opadów nigdzie nie spada poniżej 750 mm, a jej wartość rośnie wraz z wysokością. Zależna jest także od wystawy: zachodnie stoki Malinowskiej Skały otrzymują rocznie ok. 1 400 mm opadów. Najmniej opadów otrzymują wschodnie stoki Pasma Baraniogórskiego i dolina Soły położone w cieniu opadowym. Najwięcej opadów występuje od maja do sierpnia i mają często charakter nawałny, np. w Wiśle-Malince odnotowano w roku 1960, w ciągu jednego dnia 525 mm opadu, tj. tyle, ile otrzymuje Poznań w ciągu całego roku. Najmniej dni deszczowych jest w Kotlinie Żywieckiej i dolinie Soły – 150 dni, a najwięcej w szczytowych częściach obszaru – do 200 dni. Najmniej dni z opadem śniegu występuje w Kotlinie Żywieckiej – 31 dni, najwięcej w partiach szczytowych – 90 dni.

Pokrywa śnieżna najkrócej zalega w Kotlinie Żywieckiej – 72 dni, najwięcej w partiach szczytowych – 140 dni. W zacienionych dolinach śnieg zalega nawet do końca kwietnia. W rejonie kulminacji Baraniej Góry śnieg zalegał max. 187 dni, a grubość pokrywy osiągnęła prawie 3 m.

Piętra klimatyczne.

W związku ze spadkiem temperatury wraz z wysokością (gradient wynosi 0,5 – 1 °C/100 m) wyróżniono w Beskidach 5 pięter klimatycznych, którym odpowiadają piętra roślinne:

- poniżej 670 m n.p.m., piętro umiarkowanie ciepłe, średnia roczna temperatura od +6 °C do +8 °C, jest to roślinne piętro pogórza,
- od 670 m n.p.m. do 980 m n.p.m., piętro umiarkowanie chłodne, średnia roczna temperatura od +4 °C do +6 °C, jest to roślinne piętro regla dolnego,
- ponad 980 m n.p.m., piętro chłodne, średnia roczna temperatura od +2 °C do +4 °C, jest to roślinne piętro regla górnego.

Pozostałe piętra klimatyczne, tj. bardzo chłodne i umiarkowanie zimne, odpowiadające piętrům kosodrzewiny i alpejskiemu, na terenie Nadleśnictwa nie występują.

W klimatologii nie wyróżnia się odpowiednika regla środkowego, stosowanego w gospodarstwie leśnym.

Średnia roczna temperatura w najniższych częściach obszaru Nadleśnictwa, tj. w Kotlinie Żywieckiej wynosi ponad +7 °C, ale w części górskiej spada do ok. +4 °C.

Najwyższe średnie miesięczne temperatury wynoszą dla Kotliny Żywieckiej ponad +16 °C, a dla grzbietów górskich ok. +13,2 °C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, w którym, w najwyższych partiach gór najniższe średnie temperatury osiągają - 7 °C.

Okres wegetacyjny

Długość okresu wegetacyjnego, tj. dni ze średnią dobową temperaturą wyższą od +5 °C, jest zależna od wysokości n.p.m. i na obszarze Nadleśnictwa wynosi ok. 225 dni w najniższej położonych obszarach (co praktycznie nie ma znaczenia dla gospodarki Nadleśnictwa), a na wysokości ponad 1100 m n.p.m. spada do 150 dni. Gradient temperatury powoduje, że od wysokości 780–800 m n.p.m. nie ma lata klimatycznego, tj. okresu ze średnią dobową temperaturą większą od +15 °C.

Okres przymrozkowy, tj. ilość dni ze średnią dobową temperaturą większą od 0 °C, w których nastąpił chwilowy spadek temperatury poniżej 0 °C. Na obszarze Nadleśnictwa ilość dni przymrozkowych jest zmienna i wynosi od ok. 60 dni do nawet 110 dni w zależności od rejonu. Najwięcej dni przymrozkowych występuje w kotlinach i na stokach południowych, a najmniej na szczytach i wierzchołkach. Większość dni przymrozkowych występuje w okresie wiosennym, koncentrując się w marcu. Najbardziej przymrozki występują w maju, ale dla gospodarki leśnej te właśnie są najbardziej niebezpieczne, ponieważ mogą spowodować całkowitą utratę wiosennego przyrostu w najmłodszych odnowieniach, a nawet starszych podrostach. W warunkach górskich, we wklęsłych formach terenu incydentalne spadki temperatur poniżej 0 °C są możliwe w ciągu całego roku.

Inwersje temperatur

Na obszarze Nadleśnictwa często występują inwersje temperatury, tj. odwrócenie gradientu w wyniku czego, w warunkach braku przewietrzania następuje zaleganie zimnych i wilgotnych mas powietrza w obniżeniach terenu (dolinach i kotlinach) przy znacznie wyższych temperaturach w partiach szczytowych. W końcu lat 20-tych XX wieku w Kotlinie Żywieckiej w wyniku inwersji temperatura spadła do -40,6 °C i wymarły niemal wszystkie drzewa owocowe, a współcześnie w terenach gęsto zabudowanych, w warunkach inwersyjnych następuje koncentracja zanieczyszczeń powietrza pochodzących z tzw. niskiej emisji. Obecnie jest to odczuwalne nie tylko w Żywcu, ale również na terenach wiejskich.

Opisane tu cechy klimatyczne są ogólne dla całego obszaru. Z punktu widzenia hodowli lasu bardzo ważny jest mikroklimat, który może znacznie modyfikować warunki klimatyczne regionu. Mikroklimat kształtują takie czynniki jak: wzniesienie nad poziom morza, mezorelief, skały macierzyste, stan gleby i sposób jej użytkowania oraz rodzaj pokrywy roślinnej, zabudowania i zakłady przemysłowe.

c) Syntetyczne dane klimatyczne dla Nadleśnictwa Węgierska Górka:

- średnia temperatura powietrza w roku – od 2,5 °C (1100 m n.p.m.) do 8,6 °C (250 m n.p.m.),
- suma opadu atmosferycznego – od 988 mm (250 m n.p.m.) do 1 380 mm (1100 m n.p. m.),
- długość okresu wegetacyjnego - 150 dni (1 100 m n.p.m.) do 225 dni (250 m n.p.m.),
- dni z opadem - 186,
- dni z przymrozkami - 110,
- okres zalegania pokrywy śnieżnej od 65 do 140 dni.

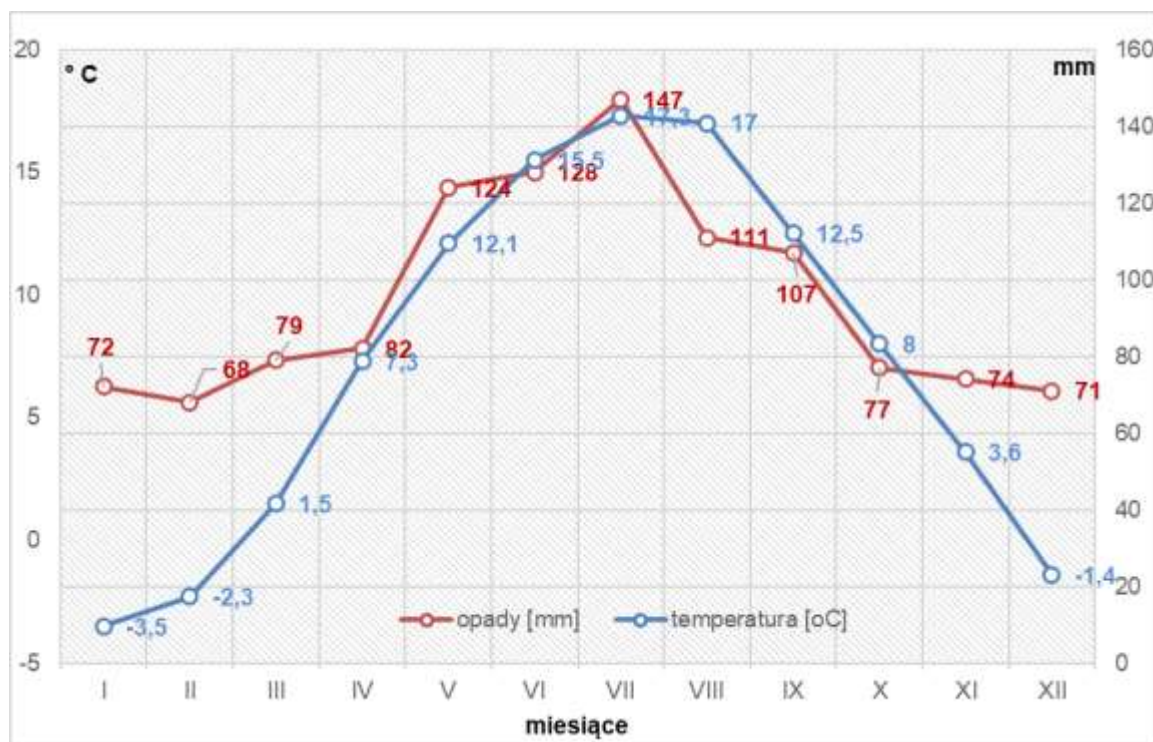
d) Rozkład średnich miesięcznych temperatur i opadów w tabeli i na wykresie

Model klimatu (zestawienia średnich miesięcznych temperatur i opadów) dla miasta Szczyrk 1999-2021.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Śr. Temperatura (° C)	-3,5	-2,3	1,5	7,3	12,1	15,5	17,3	17,0	12,5	8,0	3,6	-1,4
Min. Temperatura (° C)	-6,6	-5,8	-2,7	2,0	7,0	10,8	12,8	12,4	8,4	4,6	0,8	-4,0
Max. Temperatura (° C)	-0,7	0,9	5,5	12,0	16,4	19,4	21,2	21,2	16,5	11,7	6,6	1,1
Opady / Opady deszczu (mm)	72	68	79	82	124	128	147	111	107	77	74	71
Wilgotność (%)	85	83	78	70	73	75	76	75	78	81	84	84
Deszczowe dni (d)	11	10	11	10	12	12	13	10	10	9	9	10
Godziny słoneczne (g)	3,2	4,0	5,5	8,2	9,1	9,8	10	9,4	6,8	5,00	3,9	3,2

Dane w tabeli pozyskano ze strony internetowej: <https://pl.climate-data.org>

Rozkład średnich temperatur powietrza i wysokości opadów dla Szczyrku, dane wieloletnie za lata 1999- 2021.

e) Czynniki klimatyczne mające wpływ na gospodarkę leśną

Na szczególną uwagę zasługują ekstremalne zjawiska pogodowe, które w ostatnich latach miały miejsce w tym regionie:

- silne wiatry o charakterze huraganowym powodujące wiatrolomy;
- Intensywne opady mokrego śniegu powodujące okiść;
- Intensywne opady deszczu powodujące osuwiska;
- okresy suszy i wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym, częste w ostatnich latach, wpływające na kondycję drzewostanów;
- szybkie ustąpienie pokrywy śnieżnej i dotkliwa susza mrozowa;

5.3.1 Zanieczyszczenie powietrza

Obecnie zanieczyszczenia powietrza na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo mogą pochodzić z:

- działalności produkcyjnej lokalnych, zakładów przemysłowych;
- lokalnych kotłowni i ogrzewania indywidualnego budynków mieszkalnych często niskogatunkowym paliwem;
- rosnącego ruchu samochodowego;
- zanieczyszczeń z odległych źródeł przemysłowych.

Opracowany został Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego (uchwała nr VI/21/12/2020 sejmiku województwa śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r.). Program zakłada wyeliminowanie w roku prognozy problemu występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i PM2,5 w strefach województwa śląskiego. W celu osiągnięcia poziomu docelowego benzo(a)pirenu wyznaczono wymaganą wielkość redukcji emisji i wyznaczono efekt rzeczowy w celu osiągnięcia tego poziomu. Efekt rzeczowy określono jako powierzchnię lokali, mieszkań czy budynków, na której należy przeprowadzić działania polegające na likwidacji lub zmianie starego nieefektywnego źródła ciepła na paliwa stałe na inne, które generuje mniejszą emisję zanieczyszczeń do powietrza. Dodatkowe działania w celu redukcji emisji benzo(a)pirenu zaplanowano jako zadanie długoterminowe na lata 2024-2026.

Program przedstawia również obszary przekroczeń dla stężenia pyłów i penzopirenu i ozonu. Dane te dla powiatu żywieckiego przedstawiono poniżej.

Tabela 7 Obszary przekroczeń pyłu zawieszonego PM10 w powiecie żywieckim

Klasyfikacja obszaru	Maksymalne stężenie	Szacunkowa liczba osób narażonych na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza			Infrastruktura związana z osobami starszymi i dziećmi		Szacunkowa długość drogi
	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Ogółem	Dzieci poniżej 5 roku życia	Osoby starsze > 65 roku życia	Liczba ośrodków gdzie przebywają dzieci	Liczba ośrodków gdzie przebywają osoby starsze	[km]
wiejski - regionalny	44,1	2 970	146	511	178	1	18,8

Tabela 8 Obszary przekroczeń pyłu zawieszonego PM2,5 (faza I) w powiecie żywieckim

Klasyfikacja obszaru	Maksymalne stężenie	Szacunkowa liczba osób narażonych na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza			Infrastruktura związana z osobami starszymi i dziećmi		Szacunkowa długość drogi
	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Ogółem	Dzieci poniżej 5 roku życia	Osoby starsze > 65 roku życia	Liczba ośrodków gdzie przebywają dzieci	Liczba ośrodków gdzie przebywają osoby starsze	[km]
wiejski - regionalny	26,3	954	47	165	178	1	27,4

Tabela 9 Obszary przekroczeń benzo(a)pirenu w strefie śląskiej i ich charakterystyka

Klasyfikacja obszaru	Maksymalne stężenie	Szacunkowa liczba osób narażonych na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza			Infrastruktura związana z osobami starszymi i dziećmi		Szacunkowa długość drogi
	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Ogółem	Dzieci poniżej 5 roku życia	Osoby starsze > 65 roku życia	Liczba ośrodków gdzie przebywają dzieci	Liczba ośrodków gdzie przebywają osoby starsze	[km]
wiejski - regionalny	12,57	2 000 075	97 702	344 146	1672	48	27 287,10

5.4 Wody powierzchniowe i podziemne

5.4.1 Wody powierzchniowe

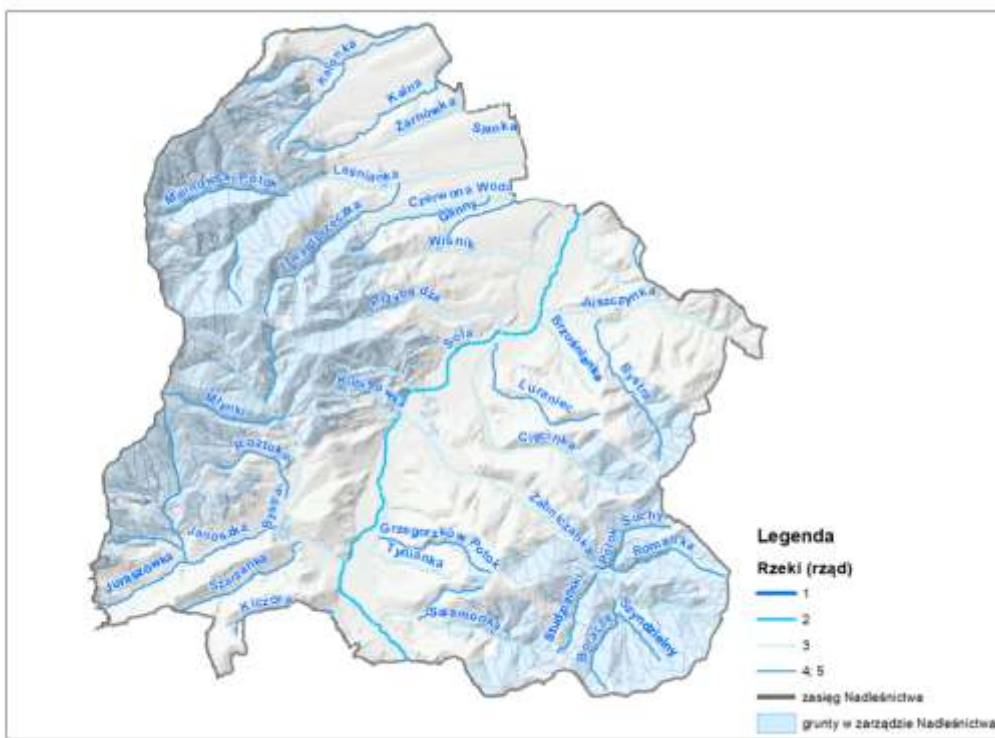
Cały obszar Nadleśnictwa leży w zlewni Soły, która jest prawobrzeżnym dopływem Wisły. Soła przepływa przez: Kotlinę Żywiecką, Beskid Mały i Pogórze Śląskie i jest pierwszym dużym prawobrzeżnym dopływem Wisły. Długość rzeki wynosi 88,9 km, powierzchnia dorzecza 1,4 tys. km². Solę wyróżnia znaczne wahanie stanu wód. Średni przepływ 18,8 m³ na sekundę, przepływ minimalny 1 m³/s. Potencjał powodziowy Soły jest bardzo duży. Zajmuje ona drugie miejsce po Dunajcu wśród karpackich dopływów Wisły

Zgodnie z podziałem hydrograficznym Polski obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka położony jest w Polu 204 (Podział hydrograficzny Polski, 1980). Region ten obejmuje zlewnie:

- pierwszego rzędu WISŁA,
- drugiego rzędu SOŁA.

Według Atlasu Podziału Hydrograficznego Polski z 2005 roku obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka należy do dorzecza Wisły (nr 2), zlewni Wisły do Sanu (nr 21) i głównej jednostki hydrograficznej o nr 213 (Wisła od Przemszy do Dunajca) z główną rzeką Solą (o nr 2132) będącą prawobrzeżnym dopływem Wisły II rzędu.

Rycina 8 Położenie hydrograficzne Nadleśnictwa

5.4.2 Wody podziemne

W obszarze woj. śląskiego użytkowe wody podziemne występują w utworach czwartorzędu, trzeciorzędu, kredy, jury, triasu, karbonu i dewonu oraz podrzędnie permu.

Spośród poziomów wodonośnych charakteryzujących się bardzo dobrymi parametrami hydrogeologicznymi i dobrą jakością wód wydzielono główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP). Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) to naturalny zbiornik wodny znajdujący się pod powierzchnią ziemi, gromadzący wody podziemne i spełniający szczególne kryteria ilościowe i jakościowe.

W zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górka znajdują się trzy Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

- nr 446 – Dolina Soły, zbiornik czwartorzędowy, słabo izolowany, wody niskiej jakości, w zasadzie poza gruntami Nadleśnictwa.
- nr 445 – Magura-Babia Góra, zbiornik trzeciorzędowy położony w Beskidzie Żywieckim.
- nr 348 – Godula-Beskid Śląski, zbiornik kredowy, obejmujący również wschodnie stoki Pasma Baraniogórskiego.

Według podziału na regiony hydrogeologiczne B. Paczyńskiego wód podziemnych zwykłych, słodkich (Atlas Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 1994) obszar Nadleśnictwa leży w regionie XII – Śląsko-Krakowskim z udziałem pięter wodonośnych czwartorzędowych, trzeciorzędowych, jurajskich i triasowych z dużą (część płn. Nadleśnictwa) i średnią zasobnością wód podziemnych.

Z typem formacji wodonośnych: porowym i porowo-szczelinowym. O głębokości formacji wodonośnych od 20 m do 150 m.

5.4.3 Tereny źródliskowe

Praktycznie cały obszar leśny Nadleśnictwa Węgierska Górka należy uznać za teren źródliskowy. Do wyjątków należą doliny, na których stokach nie występują potoki lub występują bardzo rzadko np. stoki masywu Kościelca, stoki Abrahamowa, a także uboga w potoki dolina Przybędzy.

Tereny źródliskowe w Nadleśnictwie występują masowo. Ma to związek z górkim i wyżynnym ukształtowaniem terenów leśnych Nadleśnictwa oraz geologicznym rodzajem podłoża (flisz karpacki), w którym często na miejsce skośny naprzemienny układ warstw wodoprzepuszczalnych i nieprzepuszczalnych. Tereny leśne Nadleśnictwa pokryte są stosunkowo gęstą siecią stałych lub okresowych cieków, zasilanych z wód opadowych oraz z lokalnych wysięków oraz źródlisk. Większość z tych cieków ma charakter potoków górskich, najczęściej bez nazwy.

Gęstość źródeł jest duża: od kilku do kilkunastu na km², ale nie mają dużej wydajności, często też są sezonowe. Najtrwalsze i najwydajniejsze źródła związane są z kompleksami piaskowców magurskich, godulskich i inoceramowych, mające charakter szczelinowy. Ich wydajność jest zmienna: od niewielkiej, tj. 0,5 -1,5 l/s, do stosunkowo wysokiej, tj. 0,1 – 4,0 l/s. Najmniej wydajne i trwałe są źródła zwietrzelinowe, często zanikające w zimie i okresach bezdeszczowych.

5.4.4 Mała retencja

Mała retencja wodna to proces polegający na spowolnieniu i zatrzymaniu, przy zastosowaniu rozmaitych zabiegów, jak największej ilości wody w jej powierzchniowym i przypowierzchniowym obiegu. To także przedsięwzięcia mające na celu wydłużenie czasu obiegu wody między innymi poprzez zwiększenie zdolności do zatrzymywania wód opadowych (spowolnienie ich odpływu)

To także działania w zakresie zwiększenia retencji gleby przez zabiegi agromelioracyjne i fitomelioracyjne, a ponadto zwiększanie intercepcji przez zalesianie i zadrzewianie. Zabiegi małej retencji mają służyć przede wszystkim zapobieganiu ujemnym skutkom okresowych anomalii pogodowych, tj. spowolnić spływ, a także lokalnie podwyższyć poziom wód gruntowych. Gromadzenie i zatrzymywanie wody można uzyskać poprzez stosowanie zabiegów techniczno-budowlanych i gospodarczych. W ramach poprawy retencyjności należy zwrócić uwagę na przebudowę drzewostanów zmierzającą do pełnego dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk i przeciwdziałania degradacji gleby. Powyższe działania zmniejszają również spływ powierzchniowy przeciwdziałając erozji gleby.

Retencyjność zlewni górnej Soły, a tym samym i obszaru Nadleśnictwa nie jest wysoka, ponieważ tutejszy flisz nie odznacza się dużą przepuszczalnością i zdolnością retencyjną.

Bardzo ważne jest wykorzystanie naturalnych i już istniejących obiektów małej retencji, takich jak:

- tereny moczarowe i bagna, które zbierają wodę okresowo i w małej ilości, mogą jednak stanowić głównie uzupełnienie innych urządzeń służących do redukcji spływu powierzchniowego,
- torfowiska magazynujące wody opadowe i płynące, wpływają hamująco i regulująco na odpływ wód w rzekach równocześnie wpływają na odpływ gruntowy gleb sąsiadujących,

- naturalne zbiorniki wodne magazynujące wody opadowe i opóźniające spływ powierzchniowy i gruntowy, często stanowią także obiekty rekreacji i wypoczynku.
- sztuczne zbiorniki wodne.

Dodatkowo bardzo duże znaczenie dla magazynowania wody mają siedliska wilgotne, bagienne i łągi. Na terenie Nadleśnictwa te siedliska stanowią jedynie ok. 0,26% powierzchni wszystkich siedlisk. Są to: BMGw, LMGw, LGw i LŁG.

Nadleśnictwo Węgierska Górk realizuje zadania programu Małej Retencji Górskiej zrealizowanych na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka:

- Projekt Mała Retencja Górka1 (2007-2015) - „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich, zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie”. W ramach projektu Nadleśnictwo Węgierska Górka zainstalowało wodospusty drewniane frezowane na drogach stokowych Nadleśnictwa. Celem planowanych inwestycji było ograniczenie i kontrola nadmiernego spływu powierzchniowego wody poprzez zainstalowanie wodopustów na drogach stokowych.
- Projekt Mała Retencja Górka2 (2016-2022) - „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich”. W ramach projektu Nadleśnictwo Węgierska Górka zrealizowano:
 - o W Kamesznicy mmodernizację brodu betonowo kamiennego na bród o konstrukcji drewniano–kamiennej oraz zabezpieczenie potoku wzdłuż odcinka drogi Nad Młynkami (leśnictwo Sikorzane)
 - o W Lipowej wymianę 1 szt. przepustu betonowego okrągłego na przepust łukowy z dnem naturalnym na cieku stałym w Leśnictwie Łukaszne.
 - o W Żabnicy budowę 5 szt. brodów kamiennych na ciekach okresowych na górnej pętli w leśnictwie Boracza oraz wymiana 1 szt. przepustu betonowego okrągłego na przepust łukowy z dnem naturalnym na cieku stałym w Leśnictwie Boracza.

5.5 Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Rzeźba terenu

Ukształtowanie terenu stanowi bardzo ważny czynnik glebotwórczy, a także warunkuje różny rozkład opadów atmosferycznych, emisji ciepłej słonecznej na powierzchni ziemi oraz zróżnicowanie właściwości fizycznych, chemicznych, bioekologicznych i produktywności gleb.

Zasadniczym typem rzeźby obszaru nadleśnictwa jest typ górski gór średnich, o zwartym układzie grup górskich poroździelanych głębokimi dolinami o stromych, prostych lub wypukłych stokach. Tylko kilka niewielkich powierzchniowo kompleksów Nadleśnictwa położonych jest w obszarze o pogórskim typie rzeźby (przy pd. granicy zasięgu Nadleśnictwa) oraz w obszarze den dolin rzecznych (dolina Soły) i kotlin.

Na rzeźbę Beskidu Śląskiego zasadniczy wpływ ma układ warstw skalnych. Szczególnie jest to widoczne w rzeźbie pasm o przebiegu równoleżnikowym, gdzie północne stoki, powstałe na czołach warstw skalnych, są zdecydowanie bardziej strome (25 - 45°) i bardziej zróżnicowane niż południowe – długie i łagodne. Elementy rzeźby związane ze zlodowaceniami nie mają większego znaczenia na omawianym

obszarze, jedynie w masywie Baraniej Góry i Skrzycznego występują efekty soliflukcji (spływu powierzchniowego) w postaci rumowisk i wypreparowanych z podłoża skał.

Na 2,0 % gruntów Nadleśnictwa nachylenie terenu kształtuje się do 5 stopni, na 8,0 % spadek mieści się w przedziale 6 – 10 stopni. Nachylenie gruntów od 11 do 20 stopni jest na 61,0 % powierzchni. Nachylenie powyżej 20 stopni na 29,0 %. Nadleśnictwo Węgierska Górka jest najbardziej stromym nadleśnictwem w RDLP Katowice.

Współcześnie największe znaczenie w kształtowaniu rzeźby terenu ma erozja rzeczna tworząca doliny V – kształtne i podcinająca stoki doprowadzając do licznych osuwisk. Innego typu osuwiska – ześlizgowe powstają na stokach zgodnych z upadem warstw skalnych, gdzie następuje stałe spełzanie pokrywy zwietrzelinowej z szybkością 1 – 10 cm na rok.

Główny obszar leśny ma dość charakterystyczny układ pasmowy: od głównego pasma Baraniej Góry (Wiślańskiego) o przebiegu pn.–pd., z kulminacjami masywu Skrzycznego i Baraniej Góry, odchodzą na wschód, w kierunku doliny Soły pojedyncze lub złożone pasma boczne:

- Skrzyczne – Równia
- Malinowska Skała – Kościelec (oddzielone głęboką przełęczą), zakończone u zbiegu potoków Malinowskiego i Leśna (Leśna)
- Magurka Wiślańska – Magurka Radziechowska – Glinne (grzbiet graniczny obrębów leśnych) z wyraźnymi dwoma pasmami: Murońka – Ostre i Jaworzynka, a także szereg mniej wyrazistych grzbietów niższego rzędu
- Barania Góra – Barański Groń, krótki, ale wyraźny masyw nad doliną Bystrego.

Na południe od Barańskiego Gronia układ grzbietów i dolin nie wykazuje wyraźnej regularności.

Ważniejsze szczyty znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka to: Tyniok (892 m n.p.m.), Gańczorka (909 m n.p.m.), Karolówka (931 m n.p.m.), Barania Góra (1220 m n.p.m.), Magurka Wiślańska (1140 m n.p.m.), Zielony Kopiec (1154 m n.p.m.), Malinowska Skała (1152 m n.p.m.), Małe Skrzyczne (1211 m n.p.m.), Skrzyczne (1257 m n.p.m.), Kościelec (1019 m n.p.m.), Magurka Radziechowska (1091 m n.p.m.), Glinne (1026 m n.p.m.).

Beskid Żywiecki również ma typ rzeźby górskiej gór średnich o zwartym układzie masywów górskich poroździelanych głębokimi dolinami, o stromych, prostych lub wypukłych stokach. Rzeźba typu podgórskiego występuje jedynie wzdłuż północnego zasięgu, poza zasięgiem lasów.

Ważniejsze szczyty Beskidu Żywieckiego z terenu Nadleśnictwa Węgierska Górka to: Redykalny Wierch (1144 m n.p.m.), Boraczy Wierch (1244 m n.p.m.), Lipowska (1324 m n.p.m.), Rysianka (1322 m n.p.m.), Martoszka (1189 m n.p.m.), Romanka (1366 m n.p.m.), Prusów (1010 m n.p.m.), Skała (946 m n.p.m.), Abrahamów (857 m n.p.m.).

Niewielkie znaczenie ma typ rzeźby den dolin rzecznych i kotlin spotykany w dolinie Soły. Opisywana w mezoregionie asymetria stoków, związana z upadem warstw skalnych, na opisywanym obszarze nie jest widoczna.

Budowa geologiczna.

Nadleśnictwo Węgierska Górka posiada opracowanie glebowo-siedliskowe wykonane przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie według

stanu na 01.01.2017r. W trakcie prac urządzeniowych wykorzystano wyniki tego opracowania, uwzględniając siedliskowe typy lasu, gatunki i rodzaje gleb, oraz stopnie zniekształcenia siedlisk.

Beskid Śląski - jest częścią Karpat Zewnętrznych, jednostki geologicznej zbudowanej ze skał osadowych: piaskowców, łupków, zlepieńców, niekiedy również margli i wapieni. Wskutek ruchów tektonicznych warstwy skał osadowych zostały pofałdowane, niekiedy silnie przemieszczone i przesunięte na północ. W efekcie niekiedy osady młodsze są przykryte starszymi. Warstwy skalne przesunięte w wyniku dającego się wyróżnić odrębnego ruchu tektonicznego nazywane są płaszczowinami. Cały obszar Pasma Baraniej Góry w granicach Nadleśnictwa, tj. na pn. od doliny Kamesznicy i zachód od doliny Soły, należy do płaszczowiny godulskiej. W ramach płaszczowiny godulskiej wyróżnia się kilka warstw budujących masywy Pasma Baraniej Góry:

- Górne warstwy godulskie – gruboławicowe, szaro – zielone piaskowce mikowo – skaleniowe oraz cienkoławicowe, zielonawe piaskowce glaukonitowe poprzekładane szaro – zielonymi mułowcami i łupkami. Zbudowane są z nich masywy Skrzycznego, Małego Skrzycznego i Zielonego Kopca. Malinowska Skała i odchodzący od niej na wschód Kościelec są zbudowane z tzw. „zlepieńców z Malinowskiej Skały” także wyróżnionych w ramach warstwy godulskiej.
- Dolne warstwy istebniańskie – złożone są z grubych ławic gruboziarnistych kwarcowo – skaleniowych zlepieńców i piaskowców o rdzawej barwie na zwietrzałych powierzchniach, niekiedy poprzekładanych warstwami czarnych mułowców. Te skały budują cały maszyn Baraniej Góry, Magurki Wiślańskiej i Zielonego Kopca oraz odchodzący od Baraniej Góry na wschód grzbiet Magurki Radziechowskiej, Glinnego i Ostrego.
- Górne warstwy istebniańskie – grube ławice gruboziarnistych piaskowców i drobnoziarnistych zlepieńców, w których występują otoczaki starych skał metamorficznych: gnejsów i łupków mikowych. Występują tu również mułowce mikowe z cienkimi ławicami piaszczystych syderytów. Budują one południowe stoki Karolówki (obręb Węgierska Górka oddział 236), południowe stoki Baraniej Góry i wschodnie stoki Glinnego. Wspomniane syderyty – niskoprocentowa ruda żelaza w postaci węglanu, były eksploatowane w dolinie Kamesznicy metodą odkrywkową na potrzeby huty w Węgierskiej Górze, w początkowym okresie jej działalności. W skład górnych warstw istebniańskich wchodzi również skały występujące w sposób nieciągły np. piaskowce ciężkowickie na szczycie Gańczorki, Motykowej i Czerwieńskiej Grapy.
- Łuska przedmagórska – oddzielająca płaszczwinę godulską serii śląskiej od leżącej na pd. serii magurskiej. Tworzące ją piaskowce laminowane warstwami łupków, w granicach zasięgu Nadleśnictwa budują grzbiet Szarego i Małą Baranią.
- Utwory najmłodsze – czwartorzędowe, występują w postaci pokryw akumulacyjnych w dolinach rzecznych. Tworzą je: rumosz skalny, otoczaki, żwiry oraz pylaste i piaszczyste gliny zalegające warstwą grubości do 10 m. W dolinie Soły występują także stożki napływowe w ujściach większych potoków. Na spłaszczeniach i łagodnych stokach zalegają pokrywy zwietrzelinowe, grubości 2 – 3 m.

Beskid Żywiecki, również należy do Karpat Zewnętrznych zbudowanych z fliszu i podobnie podlegał orogenezie alpejskiej podczas której nastąpiło przemieszczenie i

sfałdowanie warstw skał osadowych. Pod względem tektonicznym Beskid Żywiecki tworzy płaszczowina magurska z powszechnie występującym, odpornym na wietrzenie piaskowcem magurskim. Kompleks piaskowca magurskiego składa się z grubych ławic piaskowców i zlepieńców poprzegradzanych zielonkawymi i czarnymi łupkami. Na terenach, gdzie przeważały odporne piaskowce magurskie istnieją obecnie grzbiety górskie, natomiast tam, gdzie przeważały zlepieńce i łupki powstały wąskie doliny potoków, lub większe obniżenia zwane rowami erozyjno–denudacyjnymi. Takim rowem jest np. dolina Soły. Najmłodsze, czwartorzędowe pokrywy są utworzone z glin zwietrzelinowych. Na odpornych piaskowcach mają charakter pokryw gruzowych, a na utworach łupkowo – piaskowcowych są to pokrywy gliniasto – gruzowe.

Kotlina Żywiecka geologicznie jest to okno tektoniczne zbudowane z nieodpornych łupków serii podśląskiej i cieszyńskiej w których spotyka się pojedyncze wyniesienia ostańcowe zbudowane ze skał odporniejszych, np. Studniska, Plebańska Góra, Grojec.

Międzygórze Jabłonkowsko-Koniakowskie zostało wymodelowane w seriach fliszowych o mniejszej odporności na procesy denudacyjne niż budulce skalne regionów sąsiednich, w strefie nasunięcia płaszczowiny magurskiej na śląską – głównie w łupkach. Bardziej odporne wstawki piaskowcowe ostały się jako twarde wzniesienia.

Utwory geologiczno-glebowe stanowiące podłoże gleb na obszarze Nadleśnictwa Węgierska Górka zdominowane są przez utwory kredowe (stanowią one około 60% wyróżnionych podłoży tego terenu), mniej licznie występują są utwory trzeciorzędowe, a sporadycznie utwory czwartorzędowe.

Najczęściej występującymi typami gleb w N-ctwie są gleby: bielicowe, brunatne oraz rankery.

W Operacie Glebowo-Siedliskowym dla Nadleśnictwa Węgierska Górka zestawiono rodzaje utworów geologiczno-glebowych występujących na danym terenie. Według kryterium pochodzenia geologicznego oraz właściwości fizykochemicznych skał (głównie uziarnienia) na terenie Nadleśnictwa (powierzchnia leśna) dominują:

– Crpc	– kredowe piaskowce	51%
– Crpcł	– kredowe piaskowce i łupki	4%
– Crpc/z	– kredowe piaskowce i zlepieńce	6%
– Trpc	– trzeciorzędowe piaskowce	27%
– Trpcł	– trzeciorzędowe piaskowce i łupki	10%

Szczegółowe omówienie budowy geologicznej i gleb znajduje się w „Operacie siedliskowym” dla Nadleśnictwa Węgierska Górka wykonanym przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie według stanu na 01.01.2017r.

5.6 Typy gleb

Typy gleb przyjęto w oparciu o Operat glebowo-siedliskowy wykonany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie według stanu na 01.01.2017 r. Nadleśnictwo nie posiada opracowania fitosocjologicznego dla swoich gruntów.

Nazewnictwo gleb przyjęto zgodnie z „Klasyfikacją gleb leśnych Polski” z 2000 r. Klasyfikacja gleb leśnych Polski została wprowadzona do stosowania w Lasach

Państwowym zarządzeniem nr 9 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 lutego 2001 r.

Dla gruntów przejętych w zarząd lub zalesionych gruntów porolnych (dla których nie określono TSL), siedliskowe typy lasu oraz w miarę możliwości typy, podtypy i gatunki gleb - określił taksator podczas prac urzędzeniowych.

Wyróżniono 16 podtypów gleb w 9 typach. Przeważają gleby brunatne (71,9% pow.), bielcowe (21,8% pow.), następnie rdzawe (4,8%) i rankery (1,0%). Pozostałe 5 typów gleb zajmuje łącznie 0,5% pow. gruntów leśnych. Udział powierzchniowy i procentowy typów i podtypów gleb przedstawia poniższa tabela:

Tabela 10 Udział typów gleb w Nadleśnictwie Węgierska Górka

Kod	Typ i podtyp gleby	obr. Lipowa		obr. Węgierska Górka		Nadleśnictwo	
		pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
1	2	3	4	5	6	7	8
2	Gleby inicjalne rumoszone	14,97	0,5	0,00	0,0	14,97	0,2
	Razem gleby inicjalne	14,97	0,5	0,00	0,0	14,97	0,2
3.3	Rankery bielcowe	23,46	0,7	44,89	0,8	68,35	0,8
3.4	Rankery brunatne	5,58	0,2	18,34	0,3	23,92	0,3
3	Razem rankery	29,04	0,9	63,23	1,1	92,27	1,0
10.5	Gleby brunatne bielcowe	448,17	13,7	668,62	11,6	1116,79	12,3
10.4	Gleby brunatne kwaśne	1829,44	56,0	3258,54	56,3	5087,98	56,2
10.1	Gleby brunatne właściwe	2,19	0,1	17,18	0,3	19,37	0,2
10.3	Gleby brunatne wylugowane	74,70	2,3	213,66	3,7	288,36	3,2
10	Razem gleby brunatne	2354,50	72,1	4158,00	71,8	6512,50	71,9
11.4	Gleby płowe opadowoglejowe	5,27	0,2	0,00	0,0	5,27	0,1
11	Razem gleby płowe	5,27	0,2	0,00	0,0	5,27	0,1
12.3	Gleby rdzawe bielcowe	159,54	4,9	158,83	2,7	318,37	3,5
12.2	Gleby rdzawe brunatne	0,00	0,0	3,27	0,1	3,27	0,0
12.1	Gleby rdzawe właściwe	72,58	2,2	37,34	0,6	109,92	1,2
12	Razem gleby rdzawe	232,12	7,1	199,44	3,4	431,56	4,8
14.1	Gleby bielcowe właściwe	619,46	19,0	1354,45	23,4	1973,91	21,8
14	Razem gleby bielcowe	619,46	19,0	1354,45	23,4	1973,91	21,8
15.1	Gleby gruntowoglejowe właściwe	0,00	0,0	11,20	0,2	11,20	0,1
15	Razem gleby gruntowoglejowe	0,00	0,0	11,20	0,2	11,20	0,1
16.1	Gleby opadowoglejowe właściwe	1,05	0,0	0,00	0,0	1,05	0,0
16	Razem gleby opadowoglejowe	1,05	0,0	0,00	0,0	1,05	0,0
21.4	Mady rzeczne brunatne	5,21	0,2	3,50	0,1	8,71	0,1
21.2	Mady rzeczne właściwe	5,95	0,2	0,00	0,0	5,95	0,1
21	Razem mady rzeczne	11,16	0,3	3,50	0,1	14,66	0,2
	Razem grunty leśne	3267,57	100,00	100,0	100,00	100,0	100,0
	Grunty nieleśne i leśne związ. z gosp. leśną	102,98		218,49		321,47	
	Łącznie*	3370,55		6008,31		9378,86	

Szczegółowe omówienie gleb zawarte jest w „Operacie glebowo-siedliskowym” dla Nadleśnictwa Węgierska Górka.

5.7 Typy Siedliskowe Lasu

Ogółem w Nadleśnictwie Węgierska Górka stwierdzono występowanie 10 typów siedliskowych lasu.

W ujęciu procentowym, największą powierzchnię w Nadleśnictwie zajmują: LMGśw – 49,83%, BMGśw – 27,21%, LGśw – 20,41%, BWG – 2,18. Udział pozostałych 6 siedlisk stanowi zaledwie 0,38% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej.

W sytuacji siedliskowego zróżnicowania wydzielen drzewostanowych, w opisach taksacyjnych, w informacjach różnych zamieszczono informację o występujących w nich mikrosiedliskach wraz z podaniem ich lokalizacji zgodnie z wytycznymi instrukcji urządzania lasu.

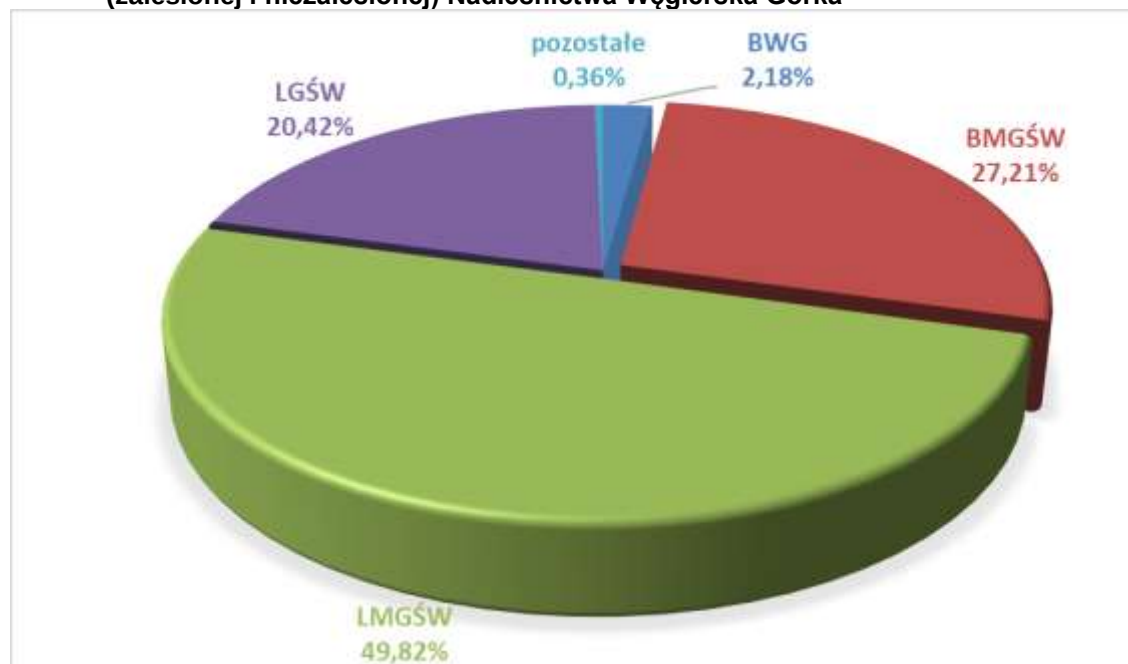
W przypadku stwierdzenia w trakcie taksacji istotnej niezgodności pomiędzy opisanym typem siedliskowym lasu a potencjałem rzeczywistym siedliska, taksator proponował zmianę typu siedliskowego lasu w uzgodnieniu z Nadleśnictwem.

Tabela 11 Zestawienie typów siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Obręby				Nadleśnictwo	
	LIPOWA		WĘGIERSKA GÓRKA			
	Pow.[ha]	Udział [%]	Pow.[ha]	Udział [%]	Pow.[ha]	Udział [%]
1	2	3	4	5	6	7
BWG	10,04	0,31	187,61	3,24	197,65	2,18
LMWYŻŚW	1,28	0,04	-	0,00	1,28	0,01
LWYŻŚW	8,11	0,25	-	0,00	8,11	0,09
BMGŚW	694,43	21,25	1770,27	30,58	2464,70	27,21
BMGW	-	0,00	5,77	0,10	5,77	0,06
LMGŚW	2204,84	67,47	2307,78	39,86	4512,62	49,83
LMGW	1,05	0,03	-	0,00	1,05	0,01
LGŚW	335,87	10,28	1512,57	26,12	1848,44	20,41
LGW	-	0,00	2,32	0,04	2,32	0,03
LŁG	11,95	0,37	3,50	0,06	15,45	0,17
Razem	3267,57	100,00	5789,82	100,00	9057,39	100,00

* W powyższej tabeli zestawiono powierzchnię typów siedliskowych lasu dla całości gruntów leśnych nadleśnictwa (grunty leśne zalesione i niezalesione). W tabeli II zestawiono tylko grunty leśne zalesione.

Rycina 9 Udział procentowy siedliskowych typów lasu w powierzchni leśnej (zalesionej i niezalesionej) Nadleśnictwa Węgierska Górka

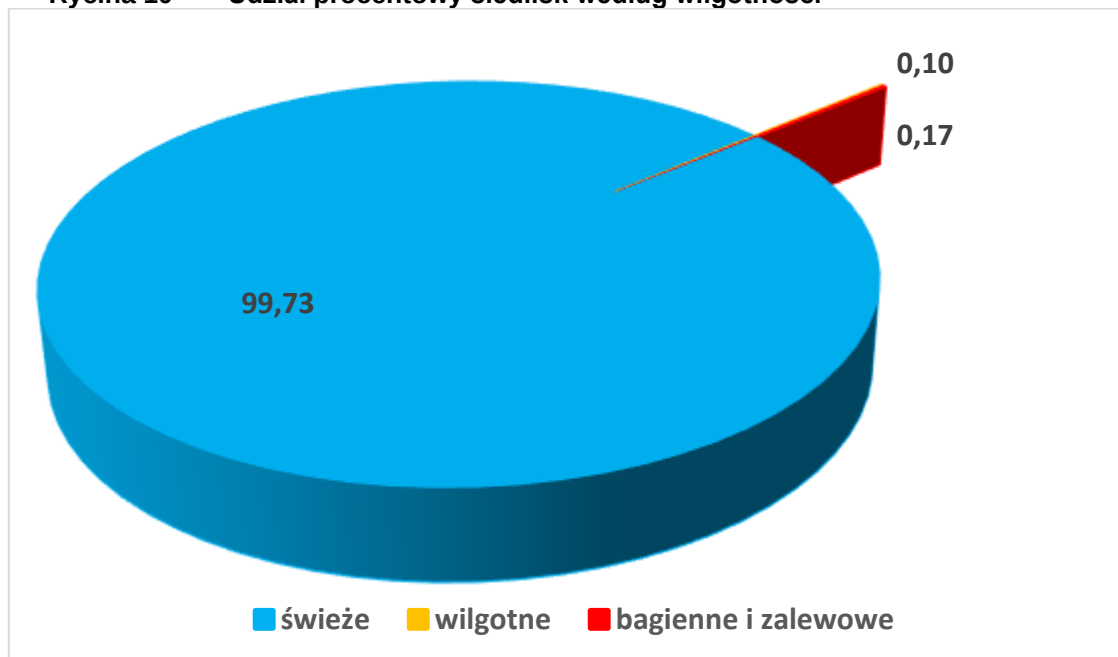

* pozostałe (LMwyżśw, Lwyżśw, BMGw, LMGw, LGw i LŁG),

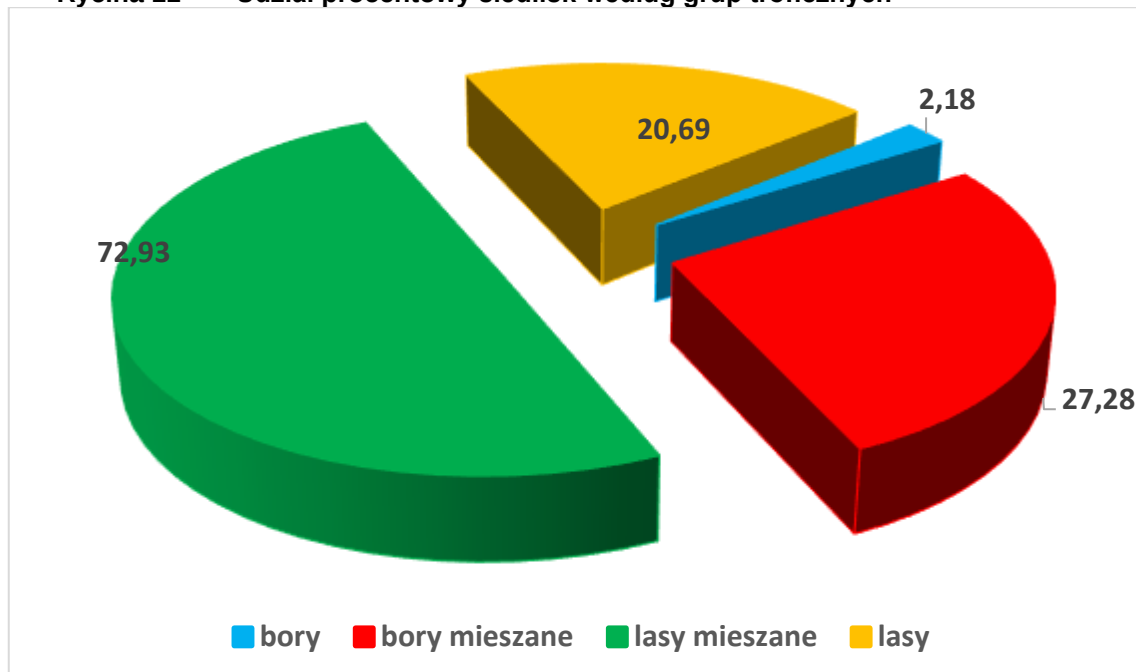
Tabela 12 Zestawienie wilgotnościowo-troficzne powierzchni siedlisk leśnych

Grupy żyźnościowe siedlisk	Grupy wilgotnościowe siedlisk					Razem	%
	Suche	Świeże	Wilgotne	Bagienne	Zalewowe		
	Powierzchnia [ha]						
1	2	3	4	5	6	7	8
Bory	-	197,65	-	-	-	197,65	2,18
Bory mieszane	-	2464,70	5,77	-	-	2470,47	27,28
Lasy mieszane	-	4513,90	1,05	-	-	4514,95	49,85
Lasy	-	1856,55	2,32	-	15,45	1874,32	20,69
Ogółem	-	9032,80	9,14	-	15,45	9057,39	100,00
%	-	99,73	0,10	-	0,17	100,00	

Rycina 10 Udział procentowy siedlisk według wilgotności

Rycina 11 Udział procentowy siedlisk według grup troficznych

5.8 Typy drzewostanu

Typy drzewostanów o kierunku gospodarczym.

Na mocy ustaleń Komisji Założeń Planu z dnia 10.05.2019 roku przyjęto następujące typy drzewostanów (TD) o kierunku gospodarczym i orientacyjne składki gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu (TSL).

Tabela 13 Typy drzewostanów w poszczególnych TSL

TSL	TD	Ramowy skład gatunkowy odnowień	Rębnia	
			zasadnicza	zastępcza
LMwyżśw1	So-Bk	Bk 50%, So 30%, Dbs, Jd i inne 20%	IVd	IVa
LMwyżśw2	So-Bk	Bk 50%, So 30%, Dbs, Jd i inne 20%	IVd	IVa
Lwyżśw1	Bk-Db	Db 50%, Bk 30%, Md, Jd, Jw i inne 20%	IVd	IVa
Lwyżśw2	Bk-Db	Db 50%, Bk 30%, Md, Jd, Jw i inne 20%	IVd	IVa
BWGśw	Św	Św 90%, Jrz i inne 10%	bez rębni	bez rębni
BWGw	Św	Św 90%, Jrz i inne 10%	bez rębni	bez rębni
BWGb	Św	Św 90%, Jrz i inne 10%	bez rębni	bez rębni
BMGśw1 BMGśw2	Bk-Św	Św 50%, Bk 30% i inne 20%	IVd	IVc
BMGw0 BMGw1 BMGw2	Jd-Św	Św 50%, Jd 30% Jw i inne 20%	IVd	IVc
BMGb0 BMGb1 BMGb2 BMGb3	Św	Św 80% i inne 20%	bez rębni	bez rębni
LMGśw1 LMGśw2	Św-Bk	Bk 50%, Św 30%, Jw i inne 20%	IVd	IIa
LMGw0 LMGw1 LMGw2	Św-Jd	Jd 50%, Św 30%, Jw i inne 20%	IVd	IVa, V
LGśw1 LGśw2	Jd-Bk	Bk 50%, Jd 30%, Jw i inne 20%	IVd	IIa
LGw0 LGw1 LGw2	Bk-Jd	Jd 50%, Bk 30%, Jw i inne 20%	IVd	IVa, V
LIG0 LIG1 LIG2	Ols-Js* Js-Ols* Ols	Js 50%, Ols 30%, Św i inne 20% Ols 50%, Js 30%, Św i inne 20% Ols 70%, Js i inne 30%	bez rębni	bez rębni

* - wobec trwającego procesu zamierania jesionu (Js) dopuszcza się zamienne stosowanie gatunków: Ol, Dbs, Św, Wz, Brz, Jw, Lp, itp.

Przyjęte typy drzewostanów należy traktować ramowo, mogą one być zmieniane w celu lepszego dostosowania do stwierdzonych na gruncie warunków mikrosiedliskowych.

Typy drzewostanów o kierunku ochronnym.

W ramach obszaru Natura 2000 istnieją siedliska przyrodnicze, dla których należy przyjąć typy drzewostanów wg poniższej tabeli:

Tabela 14 Typy drzewostanu na siedliskach przyrodniczych występujących na obszarach Natura 2000 w granicach Nadleśnictwa.

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Typ drzewostanu
9110	Kwaśna buczyna (<i>Luzulo Fagenion</i>)	Św-Bk, Jd-Bk, Św-Jd-Bk, Bk
9130	Żyzne buczyny	

	<i>(Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)</i>	Jw-Bk, Jd-Bk, Św-Bk, Bk, Bk-Jd
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach <i>(Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani)</i> - (priorytetowe)	Jw
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>(Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe)</i> - (priorytetowe)	Ols, Js- Ols, Js, Ols-Js
9410	Górskie bory świerkowe <i>(Piceion abietis część - zbiorowiska górskie)</i>	Św, Jd-Św, Św-Jd

5.9 Lasy na siedliskach wilgotnych i podmokłych

Ważną cechą siedlisk leśnych jest ich uwilgotnienie. Stosunki wodne obok budowy geologicznej wywierają znaczący wpływ na procesy glebotwórcze i siedliskotwórcze.

Na warunki wodne z kolei istotny wpływ ma lokalne ukształtowanie terenu oraz charakter podłoża. Na terenie Nadleśnictwa zdecydowanie dominują siedliska świeże, zajmują one 99,73 % powierzchni leśnej; siedliska wilgotne, bagienne, olsy oraz łęgi stanowią tylko 0,27 % tej powierzchni.

Wilgotność siedlisk leśnych

Ważnym elementem siedlisk leśnych jest ich hydrotop. Na warunki wodne istotny wpływ ma lokalne ukształtowanie terenu oraz charakter podłoża.

Na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka zdecydowanie dominują siedliska świeże 99,73% powierzchni leśnej (zalesionej i niezalesionej). Siedliska wilgotne stanowią zaledwie 0,10 a łęgowe 0,17% powierzchni Nadleśnictwa i zlokalizowane są w niższych położeniach terenu, lub wzdłuż cieków wodnych. Brak w Nadleśnictwie siedlisk bagiennych, stanowiących wydzielienia. Występują natomiast lokalnie, punktowo, w zagłębieniach terenu oraz w źródłiskach, jako mikrosiedliska. Udział siedlisk wilgotnych i bagiennych przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 15 Udział siedlisk wilgotnych i bagiennych

Siedliskowe Typy Lasu	Pow. ha	Udział %
1	2	3
BMGW	5,77	0,06
LMGW	1,05	0,01
LGW	2,32	0,03
Razem wilgotne	9,14	0,10
LIG	15,45	0,17
Razem bagienne i łęgowe	15,45	0,17
Razem wilgotne, bagienne i łęgowe	24,59	0,27

Bagna, moczary, torfowiska

W lasach Nadleśnictwa znajdują się stawy, oczka wodne, młaki, bagienka, moczary i paprzyska. Nie wydzielono żadnego obszaru tego typu jako wydzielienia literowanego,

zinwentaryzowane jedynie bagno, jako powierzchnię niestanowiącą wydzielenia – 242i w obrębie Węgierska Górka o powierzchni 3 arów.

W Nadleśnictwie Węgierska Górka występują torfowiska zakwalifikowane jako siedliska przyrodnicze: 7110 (Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)) oraz 7140 (Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*)). Na obszarze Natura 2000 „Beskid Żywiecki” są one przedmiotami ochrony. Występują w wydzieleniach obrębu Węgierska Górka: 75a (7110 na powierzchni 0,04 ha, 7140 na powierzchni 0,34 ha) oraz w wydzielaniu 63 b siedlisko 7140 na powierzchni 0,15 ha. Ponadto siedliska te występują również na obszarze Natura 2000 „Beskid Śląski”, a ich lokalizacje zostały ujęte w PUL – 7110 w wydzielaniu 204-b na powierzchni 0,14 ha, natomiast 7140 w wydzielaniach 224-c, 224-d, 225-a oraz 226-a na łącznej powierzchni 0,12 ha. Obszary bagienne zaliczane do obu wymienionych grup siedlisk, występują w rezerwatach „Romanka” i „Lipowska”, ale ich powierzchnia nie jest zinwentaryzowana.

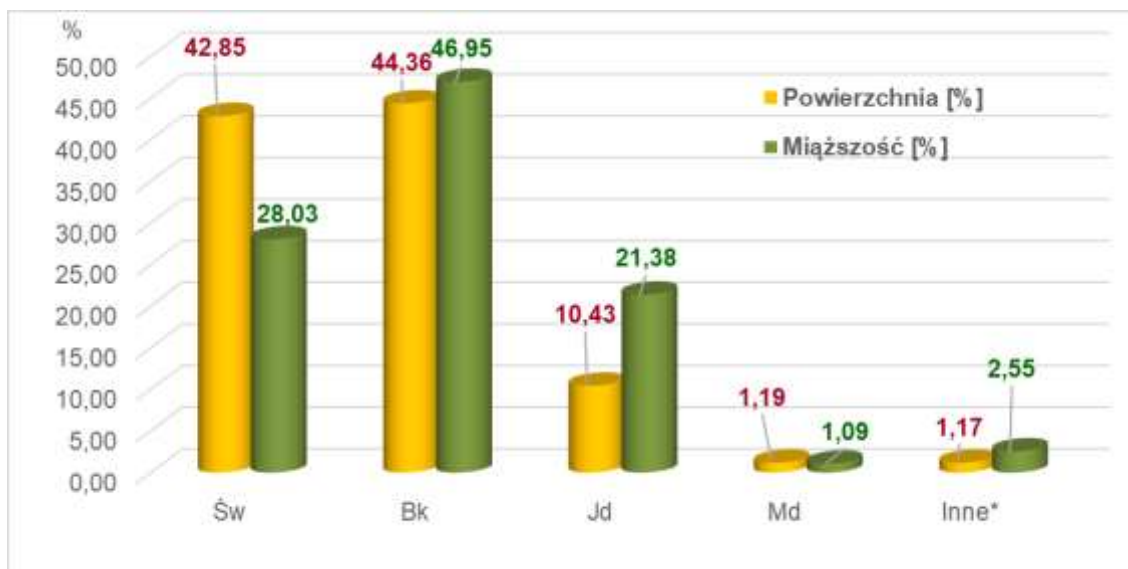
5.10 Drzewostany

Drzewostany stanowią podstawę ekosystemu leśnego, są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w Prognozie poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

5.10.1 Gatunki panujące i rzeczywiste

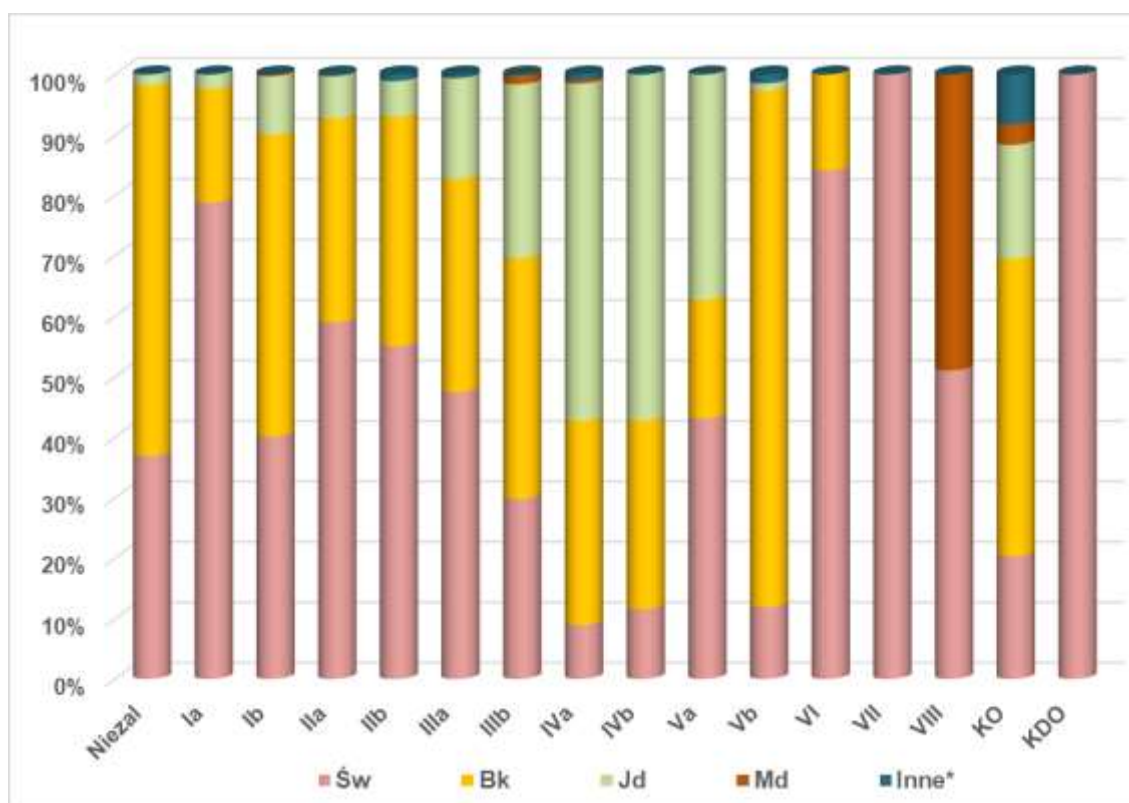
Na obszarze Nadleśnictwa Węgierska Górka zinwentaryzowano 12 panujących gatunków drzew, natomiast wg udziału rzeczywistego w składzie drzewostanów Nadleśnictwa występuje 23 gatunki drzew.

Podstawowe gatunki lasotwórcze w Nadleśnictwie Węgierska Górka to: buk (44,4% pow.), świerk (42,8% pow.) jodła (10,4% pow.) oraz modrzew (1,2% pow.). Spośród pozostałych 13 gatunków panujących powierzchniowy udział żadnego nie przekracza 1% (łącznie zajmują 1,17%).

** - Inne to: So, Dg, Db, Dbc, Jw., Ol, Brz, Ol, Ols

Rycina 12 Powierzchniowy i miąższościowy udział wg gatunków panujących

* - Inne to: So, Dg, Db, Dbc, Jw., Ol, Brz, Ol, Ols

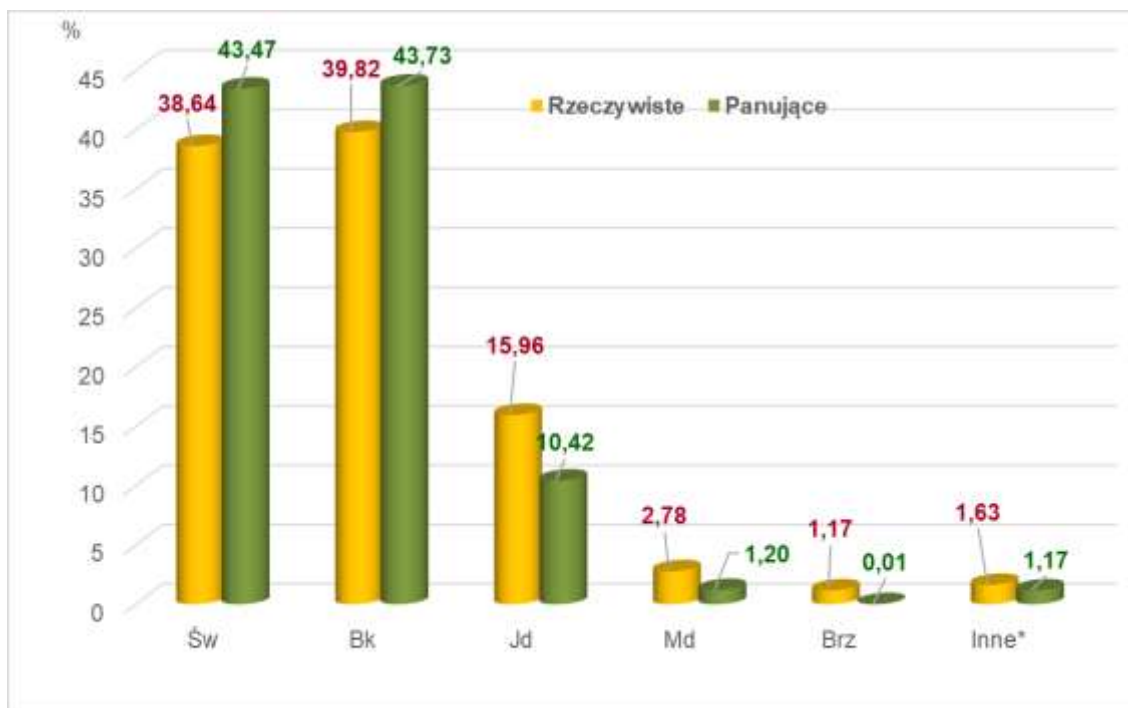
Rycina 13 Procentowy udział powierzchni w klasach wieku wg panujących gatunków drzew w Nadleśnictwie.

W Nadleśnictwie stwierdzono występowanie 37 gatunków drzew, w tym 12 obcego pochodzenia (łącznie z podszytem oraz domieszkami występującymi pojedynczo lub miejscami).

Gatunki rodzime: czeremcha, czereśnia, sosna zwyczajna, modrzew europejski, świerk pospolity, jodła zwyczajna, wiąz szypułkowy, buk pospolity, dąb szypułkowy, wiąz górski, klon zwyczajny, klon jawor, jesion wyniosły, jarząb pospolity, grab zwyczajny, brzoza brodawkowata, grusza, olcha czarna, olcha szara, osika, topola, wierzba iwa, wierzba (sp.), śliwa, sosna limba, kosodrzewina, jabłoń i lipa drobnolistna.

Gatunki obcego pochodzenia: sosna czarna, sosna wejmutka, sosna banksa, dąb czerwony, dagleżja zielona, orzech czarny, kasztanowiec, topola (nieustalone odmiany hodowlane), czeremcha amerykańska, jodła koreańska, robinia akacjowa, żywotnik zachodni.

Rzeczywisty udział gatunków obcego pochodzenia (neofity) wg tab. Va, wynosi w Nadleśnictwie Węgierska Górka 41,93 ha, co stanowi 0,46% powierzchni leśnej zalesionej. Gatunki obce (dagleżja, dąb czerwony, sosna wejmutka, robinia) nie stanowią zagrożenia dla fitocenoz leśnych Nadleśnictwa.

* Gatunki zestawione łącznie: So, So.k, So.we, Dg, Kl, Jw., Js, Gb, Jrz, Ak, Ol, Ols, Db, Dbc, Tp, Oś, Wb, Lp.

Rycina 14 Porównanie powierzchni leśnej zalesionej według gatunków panujących i rzeczywistych

Z powyższego wykresu wynika, że rzeczywisty udział gatunków w drzewostanach jest bardziej zróżnicowany niż udział według gatunków panujących. Dotyczy to większości gatunków tworzących drzewostany.

W wyniku racjonalnie prowadzonej gospodarki leśnej, stosując rębnie złożone, wykorzystując odnowienie naturalne, uzupełnione sztucznie domieszkami, Nadleśnictwo zmierza do wyhodowania drzewostanów zróżnicowanych pod względem składu gatunkowego i struktury. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w ilości i powierzchni zajmowanej przez gatunki rzeczywiste, wpływając tym samym na zwiększenie żywotności, odporności i bioróżnorodności lasów Nadleśnictwa Węgierska Górka.

W drzewostanach świerkowych i bukowych, rzeczywisty udział tych gatunków jest wyraźnie mniejszy niż według gatunków panujących. Natomiast w składach gatunkowych drzewostanów pojawia się często jodła, modrzew, jest również sporo brzozy w młodnikach

Poza tym, znaczna część drzewostanów świerkowych to klasy odnowienia, gdzie wprowadzane są gatunki takie jak: buk, jodła, modrzew.

Rycina 15 Struktura powierzchniowa i miąższościowa klas wieku w Nadleśnictwie

W wyniku gwałtownego rozpadu drzewostanów świerkowych pod koniec IV rewizji urządzania lasu w strukturze powierzchni klas wieku Nadleśnictwa zaszły znaczące zmiany. W obecnej rewizji struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka nadal jest charakterystyczna dla nadleśnictw pokłęskowych. Przeważają drzewostany I i II klasy wieku, które stanowią 64,6% powierzchni drzewostanów (spadek z 65,2% w poprzedniej rewizji). Drzewostany III i IV klasy wieku, stanowią 19,7% udziału powierzchniowego (spadek z 20,3%) oraz 46,9% udziału miąższościowego (spadek z 50,1%). Około 19,9% powierzchni stanowią drzewostany powyżej 60 lat. Powierzchnia KO wzrosła z 8,74% do 10,10%, a KDO z 0,04% do 0,29%. Dalszy wzrost KO i KDO jest skutkiem przebudowy uszkodzonych drzewostanów świerkowych.

5.10.2 Drzewostany ponad 100-letnie

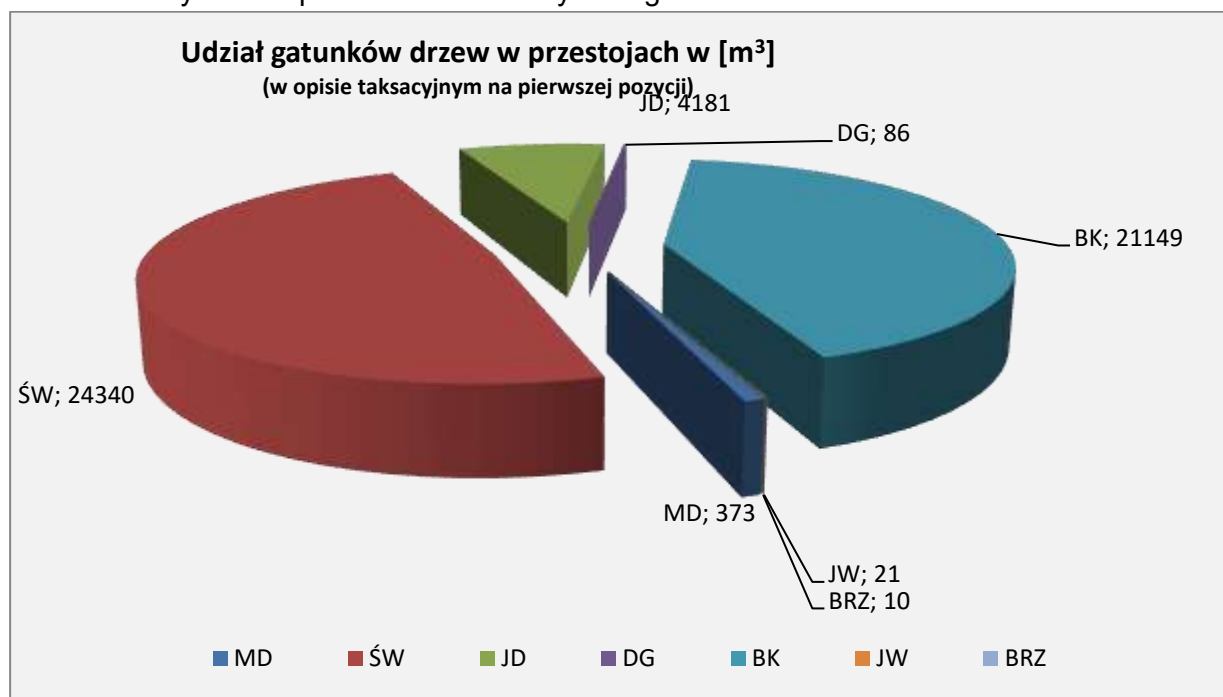
W Nadleśnictwie Węgierska Górka 489,95 ha powierzchni zajmują drzewostany w wieku 100 lat i starsze, co stanowi 5,3% powierzchni leśnej Nadleśnictwa, a ich udział miąższościowy wynosi 9,4%. Większość z nich to drzewostany w klasie odnowienia. Wśród starodrzewi dużą grupę stanowią drzewostany cenne przyrodniczo, niepodlegające użytkowaniu z różnych względów, np.: ochronnych, ekologicznych. Należy zauważyć dużą ilość pozostawianych przestoi to również drzewa w wieku powyżej 100 lat.

5.10.3 Przestoje

W drzewostanach i na gruntach niezalesionych przestoje pozostawiane są najczęściej w formie kęp (tzw. kępy ekologiczne pozostawiane w młodnikach i uprawach po rębniach złożonych), jak również pojedynczo i grupowo. Sumaryczna miąższość pozostawionych przestojów w Nadleśnictwie Węgierska Górka wynosi 50 160 m³. Wśród gatunków dominuje świerk i buk. Dość często występują także jodły i modrzewie.

Zdecydowaną większość przestoi pozostawiono do naturalnej śmierci. Do uprzątnięcia przewidziano jedynie niewielką ich część (12,7%), co jest związane np. z koniecznością uprzątnięcia drzew z projektowanych linii oddziałowych, w sytuacji kiedy mogłoby stanowić zagrożenie dla ludzi (np. przy drogach, szlakach turystycznych lub w pobliżu budynków) lub w przypadku stwierdzonych pilnych potrzeb hodowlanych.

Pozostawianie przestoi jest niezwykle istotne ze względów przyrodniczych. Zdecydowana większość z nich jest pozostawiana do naturalnej śmierci, co przyczynia się powiększania zasobów drewna martwego, mającego bardzo duże znaczenie dla wzbogacania środowiska przyrodniczego. Pozostawiane są drzewa dziuplaste, w których schronienie znajdują między innymi niektóre gatunki nietoperzy (np. nocek Bechsteina) oraz liczne gatunki ptaków, w tym dzięcioły. Z tych względów taki sposób postępowania należy ocenić pozytywnie w aspekcie ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Zapisy projektu PUL wychodzą naprzeciw takim rozwiązaniom poprzez np. zalecenia odnośnie pozostawiania do naturalnej śmierci przestoi w przypadku prowadzenia cięć rębnych (pozostawianie minimum 5% zapasu przy cięciach uprzątających w rębniach złożonych), pozostawianie drzew dziuplastych, tworzenie stref buforowych oraz pozostawianie cennych fragmentów starodrzewi.

5.10.4 Drzewostany o szczególnych walorach przyrodniczych wyłączone z użytkowania na podstawie odrębnych decyzji Nadleśniczego

W Nadleśnictwie Węgierska Góra warto wyróżnić drzewostany cenne przyrodniczo, zasługują one na szczególną ochronę i odpowiednie gospodarowanie. Charakteryzują się one m.in.: bogactwem florystycznym i strukturalnym, są to cenne gatunkowo i wiekowo drzewostany, posiadają ciekawą i unikatową florę. Najcenniejsze z nich istnieją w ustanowionych na terenie nadleśnictwa rezerwach przyrody, w dolinach potoków, na stromych zboczach. Obszary te są zazwyczaj wyłączone z zabiegów gospodarczych lub podlegają użytkowaniu w ograniczonym zakresie. Przykładami takich drzewostanów może być wydzielenie w Obrębie Lipowa 38g, cechuje go zróżnicowany skład gatunkowy (buk, jawor, świerk w wieku 45-120 lat), występowanie roślin chronionych takich jak okrzyń jeleni, tojad mocny oraz

charakterystycznych form dla krajobrazów górskich – piarg. Na uwagę zasługuje również drzewostan zlokalizowany w wydzieleniu obrębu Lipowa 50b, charakteryzuje się wychodniami skalnymi, przez co jest trudno dostępny. Wyjątkowo cennymi drzewostanami są te na siedliskach hydrogenicznych, czyli łęgowych i bagiennych. One również zostały wyłączone z użytkowania.

5.11 Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z TD

Poniżej dla scharakteryzowania stanu lasu w tabeli zestawiono powierzchnię drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego z przyjętym na KZP i NTG typami drzewostanu – TD.

Tabela 16 Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem w ramach siedliskowych typów lasu

Stopień zgodności	Obręby				Nadleśnictwo	
	LIPOWA		WĘGIERSKA GÓRKA			
	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%	Pow.[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7
Zgodne	2220,80	68,09	3726,83	64,53	5947,63	65,81
Częściowo zgodne	1032,55	31,66	2004,22	34,71	3036,77	33,61
Niezgodne	8,15	0,25	43,83	0,76	51,98	0,58
Razem	3261,50	100,00	5774,88	100,00	9036,38	100,00

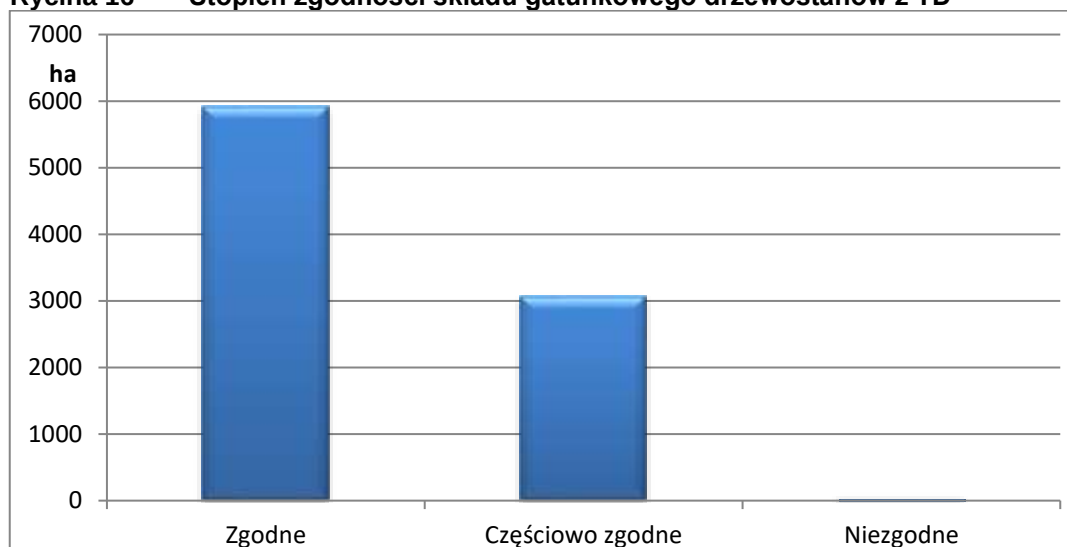
W Nadleśnictwie Węgierska Górka drzewostany o składzie gatunkowym *zgodnym* z typem drzewostanu (TD) stanowią - 65,81% i przeważają wśród lasów Nadleśnictwa. Są to głównie drzewostany bukowe oraz bukowe z domieszkami na siedliskach LGśw i LMGśw, świerkowe na siedliskach BWG, BMG oraz jodłowe na siedliskach przyrodniczych 9110 i 9130 w wariancie z jodłą.

Drzewostany *częściowo zgodne* z siedliskiem - 33,61%. Występują we wszystkich typach drzewostanów. Różnica składów gatunkowych w stosunku do przyjętych na KZP typów drzewostanu, rekompensowana jest przez inne pożądane i cenne gatunki lasotwórcze, spełniające wymagania w zakresie produkcji i bioróżnorodności. Najwięcej częściowo zgodnych to drzewostany z panującym świerkiem, głównie na siedlisku LMG.

Drzewostany *niezgodne* z siedliskiem stanowią 0,58% powierzchni leśnej zalesionej Nadleśnictwa (51,98 ha). Obejmują 13 wydziałów i są to są to drzewostany: 5 sosnowych, 4 modrzewiowe, 1 brzozowy, 1 z dębem czerwonym, jeden jaworowy i jeden olchowy na LMGśw.

Drzewostany niezgodne w znacznej części zaprojektowano do przebudowy poprzez wcześniejsze rozpoczęcie użytkowania rębego lub zabiegi hodowlane w cięciach pielęgnacyjnych (trzebieże przekształceniowe). Użytkowanie rębne zaprojektowano na powierzchni manipulacyjnej 34,73 ha (66,81% niezgodnych). Natomiast cięcia pielęgnacyjne w drzewostanach o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem będą wykonane na powierzchni 10,31 ha (19,83% niezgodnych). Pozostałe drzewostany niezgodne z siedliskiem (6,94 ha - 13,55% niezgodnych) w dobrej kondycji pozostawiono bez wskazań gospodarczych ze względu na wiek, niedostępny teren, walory przyrodnicze itp.

Rycina 16 **Stopień zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD**

5.12 Formy degradacji ekosystemu leśnego

Oceny stopnia degeneracji ekosystemów leśnych dokonuje się uwzględniając następujące elementy:

- ✓ aktualny stan siedliska,
- ✓ borowacenie (pinetyzacja),
- ✓ monotypizacja,
- ✓ neofityzacja.

Aktualny stan siedliska

Aktualny stan siedlisk określa się w celu ustalenia ich obecnej żyzności i produktywności. Stan siedliska jest czynnikiem zmiennym; może on ulegać zmianom wskutek oddziaływania ekosystemu i czynników gospodarczych.

Wskutek silnego zniekształcenia drzewostanów przez gospodarkę człowieka, ich skład gatunkowy nie mówi w większości przypadków o możliwościach produkcyjnych siedliska i na dużych obszarach nie może stanowić kryterium do oddzielania poszczególnych typów.

Degradacja siedliska polega na wyjąłowieniu go poprzez zubożenie niestabilnych elementów gleby (min. próchnicy): zubożenie właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych wierzchnich poziomów gleby. Elementy zmienne to, oprócz formy próchnicy, skład gatunkowy runa leśnego i bonitacja drzew. Trwałe elementy to skład granulometryczny gleby i właściwości chemiczne niższych jej poziomów. Trwałe elementy gleby pozostają bez wyraźniejszych zmian, dlatego określenie siedliskowego typu lasu właściwego dla stanu normalnego jest możliwe. Aktualny stan siedliska zbliżony do naturalnego, w odniesieniu do lasów gospodarczych, traktuje się jako stan normalny. Traktuje się te siedliska jako potencjalnie naturalne. Stanowią one podstawową wartość ekologiczną, typologiczną i produkcyjną siedliska.

Aktualny stan siedliska określa się za pomocą typologicznych diagnoz cząstkowych siedliska ustalonych na podstawie elementów trwałych siedliska oraz jego elementów łatwo zmiennych w powiązaniu z runem. z wzajemnych relacji tych diagnoz cząstkowych wynika forma aktualnego stanu żyzności siedliska. Zniekształcenie siedliska jest stanem odwracalnym. Poprawę można osiągnąć przez zastąpienie

drzewostanu sztucznie wprowadzonego o niezgodnym z siedliskiem składzie gatunkowym, na drzewostan zgodny z siedliskiem. Należy dążyć do tego, aby wszystkie siedliska były w stanie naturalnym. Wyróżniono następujące stany siedlisk:

- ✓ naturalne lub zbliżone do naturalnego, występują na siedliskach ukształtowanych i pozostających stale pod wpływem naturalnej lub mało zmienionej roślinności leśnej, gdzie trwałe i łatwo zmienne elementy siedliska odpowiadają sobie pod względem ekologicznym (podawane z symbolem „N”);
- ✓ zniekształcone lub przekształcone to te, których trwałe elementy pozostają bez zmian, natomiast elementy łatwo zmienne, w tym próchnica, wykazują obniżenie o jedną formę, co oznacza obniżenie o jeden typologiczny stopień żyzności siedlisk na siedliskach lasowych, a mniej niż o 1 stopień - na siedliskach borowych (podawane z symbolem „Z”);
- ✓ zdegradowane to te, których elementy siedliska nie wykazują wyraźnych zmian, natomiast w aktualnej formie próchnicy, zachodzi pogorszenie stanu o dwie formy, gleba wykazuje cechy wtórnego bielcowania, obniżenie pH, zubożenie w azot i ogólne pogorszenie zasobności (podawane z symbolem „D”).

Stan siedliska jest czynnikiem zmiennym; może on ulegać zmianom wskutek oddziaływania ekosystemu i czynników gospodarczych. Degradacja siedliska polega na wyjąłowieniu go poprzez zubożenie niestabilnych elementów gleby (min. próchnicy): pogorszenie właściwości fizycznych i biologicznych wierzchnich poziomów gleby. Elementy zmienne to, oprócz formy próchnicy, skład gatunkowy runa leśnego i bonitacja drzew. Trwałe elementy to skład granulometryczny gleby i właściwości chemiczne niższych jej poziomów. Trwałe elementy gleby pozostają bez wyraźniejszych zmian, dlatego określenie siedliskowego typu lasu właściwego dla stanu normalnego jest możliwe. Aktualny stan siedliska zbliżony do naturalnego, w odniesieniu do lasów gospodarczych, traktuje się, jako stan normalny. Traktuje się te siedliska jako potencjalnie naturalne. Stanowią one podstawową wartość ekologiczną, typologiczną i produkcyjną siedliska. Aktualny stan siedliska określa się za pomocą typologicznych diagnoz częściowych siedliska ustalonych na podstawie elementów trwałych siedliska oraz jego elementów łatwo zmiennych w powiązaniu z runem. Z wzajemnych relacji tych diagnoz częściowych wynika forma aktualnego stanu żyzności siedliska. Zniekształcenie siedliska jest stanem odwracalnym. Poprawę można osiągnąć przez zastąpienie drzewostanu sztucznie wprowadzonego o niezgodnym z siedliskiem składzie gatunkowym, na drzewostan zgodny z siedliskiem. Należy dążyć do tego, aby wszystkie siedliska pozostawały w stanie naturalnym.

W klasyfikacji formy stanu siedlisk wyróżnia się następujące stopnie:

siedliska w stanie zbliżonym do naturalnego lub mało zmienionym (określane również mianem stanu normalnego),

siedliska zniekształcone (symbol "Z"),

siedliska zdegradowane (słabo symbol "D", oraz silnie zdegradowane symbol "D").

Określenie aktualnego stanu siedlisk ma na celu ustalenie aktualnej żyzności i produktywności siedlisk.

Tabela 17 Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] wg grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych.

Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]
			<=40 lat	41-80	>80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8
bory	naturalne	ha	91,61	9,44	92,81	193,86	98,1
		m ³	803	2470	18270	21543	99,5
	zbliżone do naturalnego	ha	3,79			3,79	1,9
		m ³	100			100	0,5
	razem	ha	95,40	9,44	92,81	197,65	100
		m ³	903	2470	18270	21643	100
bory mieszane	naturalne	ha	424,44	159,25	111,62	695,31	28,2
		m ³	8373	37200	20665	66238	38,0
	zbliżone do naturalnego	ha	334,03	32,50	29,53	396,06	16,1
		m ³	7363	5785	5845	18993	10,9
	zniekształcone	ha	1055,31	218,09	96,62	1370,02	55,7
		m ³	29615	40524	19040	89179	51,1
	razem	ha	1813,78	409,84	237,77	2461,39	100
		m ³	45351	83509	45550	174410	100
lasy mieszane	naturalne	ha	766,84	430,32	227,08	1424,24	31,6
		m ³	44513	129100	66870	240483	45,4
	zbliżone do naturalnego	ha	1382,07	202,14	68,59	1652,80	36,6
		m ³	69020	56680	19180	144880	27,4
	zniekształcone	ha	1101,03	269,84	63,68	1434,55	31,8
		m ³	54488	70806	18520	143814	27,2
	razem	ha	3249,94	902,30	359,35	4511,59	100
		m ³	168021	256586	104570	529177	100
lasy	naturalne	ha	119,62	251,34	166,94	537,90	28,8
		m ³	9979	83289	51645	144913	32,4
	zbliżone do naturalnego	ha	200,22	281,88	98,43	580,53	31,1
		m ³	13403	97415	30990	141808	31,7
	zniekształcone	ha	386,08	234,20	127,04	747,32	40,1
		m ³	33453	93047	33490	159990	35,8
	razem	ha	705,92	767,42	392,41	1865,75	100
		m ³	56835	273751	116125	446711	100
Łącznie Nadleśnictwo	naturalne	ha	1402,51	850,35	598,45	2851,31	31,6
		m³	63668	252059	157450	473177	40,4
	zbliżone do naturalnego	ha	1920,11	516,52	196,55	2633,18	29,1
		m³	89886	159880	56015	305781	26,1
	zniekształcone	ha	2542,42	722,13	287,34	3551,89	39,3
		m³	117556	204377	71050	392983	33,5
	razem	ha	5865,04	2089,00	1082,34	9036,38	100
		m³	271110	616316	284515	1171941	100

W Nadleśnictwie Węgierska Górk dominują siedliska naturalne i zbliżone do naturalnych zajmując blisko 61% powierzchni. Na pozostałej powierzchni występują siedliska zniekształcone. Nie stwierdzono natomiast występowania siedlisk zdegradowanych.

Borowacenie (pinetyzacja) jest formą zniekształcenia ekosystemu leśnego wynikającą ze zbyt dużego udziału świerka i sosny w górnej warstwie drzewostanu na siedliskach boru mieszanego, lasu mieszanego i lasu. W zależności od wielkości udziału sosny i świerka można określić nasilenie pinetyzacji.

Tabela 18 Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – borowacenie

Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
	<=40 lat	41-80	>80 lat		
brak	4 098,26	1 333,42	809,07	6 240,75	69,1
słabe	1 319,79	570,43	215,12	2 105,34	23,3
średnie	419,63	160,42	37,03	617,08	6,8
mocne	27,36	24,73	21,12	73,21	0,8
łącznie	5 865,04	2 089,00	1 082,34	9 036,38	100

W Nadleśnictwie Węgierska Górk dominują drzewostany niewykazujące cech borowacenia. Zajmują one 69,2% powierzchni leśnej zalesionej. Mniejszym udziałem cechują się drzewostany o słabym stopniu borowacenia 23,3– % powierzchni. Wynika to ze względnie prawidłowego dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk (dla porównania: 65,81% – drzewostany zgodne, 33,61% – drzewostany częściowo zgodne). Borowacenie średnie i mocne występują łącznie na 7,6% powierzchni leśnej zalesionej. Brak jest znaczących różnic w obrębach.

Zmniejszenie stopnia borowacenia Nadleśnictwo Węgierska Górk może uzyskać poprzez realizację zaprojektowanych w PUL przebudowy drzewostanów, głównie sosnowych i świerkowych na siedliskach lasowych.

Monotypizacja to ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów. Wyróżnia się ją w przypadku występowania drzewostanów jednogatunkowych i jednowiekowych, na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha), w kompleksach mających ponad 200 hektarów. Jest to bardzo niekorzystne zjawisko zagrażające trwałości lasu na dużych

obszarach, Szkodniki pierwotne mogą się w takich warunkach szybko rozprzestrzeniać na dużych powierzchniach, nie napotykając naturalnych barier w postaci pasów gatunków roślin niebędących ich bazą pokarmową. Na obszarach takich występuje również zwiększone zagrożenie pożarowe.

Wyróżnia się dwie formy monotypizacji (dla sosny i świerka):

- częściową, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50 – 80% lub gdy udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków w jednej klasie przekracza 80%;
- pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80%.

Na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górką nie stwierdzono występowania tej formy degeneracji. Brak jest kompleksów spełniających kryteria monotypizacji. Drzewostany charakteryzują się znaczną różnorodnością biologiczną, gdyż bardzo często występują w nich podrosty, naloty, podsadzenia i podszyty. Struktura gatunkowa drzewostanów jest bardziej zróżnicowana niż ich budowa pionowa.

Neofityzacja

Neofityzacja polega na wnikaniu do drzewostanów gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia. Pojawiają się one w wyniku celowej działalności człowieka, na etapie zakładania upraw, wprowadzania podszytów. Następnie gatunki te odnawiają się przez samosiew. Na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górką neofityzacja nie stanowi istotnego problemu. Gatunki obcego pochodzenia: akacja, dąb czerwony, daglezia, sosna wejmutka, występują w zasadzie w formie domieszek zarówno w drzewostanie, podroście, nalotach i podszywie. Nie występuje istotny problem wypierania gatunków rodzimych przez gatunki obce.

Dane dotyczące neofityzacji w drzewostanach Nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela (powierzchnia wynika z iloczynu udziału w składzie gatunkowym i powierzchni wydzielania).

Tabela 19 Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – neofityzacja

Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadl, Węgierska Górką	AK			0,56	0,56	0,0
	DB,C			2,84	2,84	0,0
	DG	50,52	4,82	12,87	68,21	0,8
	SO,WE			5,42	5,42	0,1

Położenie lasów Nadleśnictwa na terenie gór i pogórza, jak również korzystne warunki glebowe i na znacznej powierzchni Nadleśnictwa korzystne warunki klimatyczne powodują, że na tym terenie gatunki rodzime mogą występować z dużą różnorodnością. Wprowadzanie gatunków obcego pochodzenia łączy się prawie zawsze z dużym ryzykiem natury biologicznej i gospodarczej.

5.13 Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Tereny Nadleśnictwa odznaczają się wysokimi wartościami przyrodniczymi, z których spora część została objęta różnymi formami ochrony przyrody. Do ustawowych form ochrony przyrody na terenie gruntów Nadleśnictwa Węgierska Górka należą:

Tabela 20 Zestawienie form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa i ogólnej powierzchni form ochrony

Forma ochrony przyrody	Na gruntach Nadleśnictwa	
	liczba	pow, (ha)
Rezerваты przyrody	3	102,47
Propozycja poszerzenia rezerwatu	1	2,11
Parki krajobrazowe	2	9283,13
Otuliny Parków krajobrazowych	2	84,46
Obszary N2000	3	9278,00*
Pomniki przyrody	5	-
Ochrona strefowa	1	25,91

*Obszar PLH240006 oraz PLB240002 mają taką samą powierzchnię, pokrywają się - w tabeli ujęto tę powierzchnię jednokrotnie.

Warto podkreślić duży udział wielkoobszarowych form ochrony w Nadleśnictwie Węgierska Górka. Rezerваты stanowią 1,13 % powierzchni ogólnej gruntów Nadleśnictwa. parki krajobrazowe 98,98 %, obszary Natura 2000 98,92 %. Różne formy ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa występują na tych samych obszarach, np. parki krajobrazowe i obszary Natura 2000 i inne. Prawie wszystkie grunty Nadleśnictwa są objęte jakąś formą ochrony przyrody.

W praktyce ochrony przyrody, ochronę wielkoobszarową uznaje się za szczególnie efektywną, ponieważ przeciwdziała ona fragmentacji środowiska przyrodniczego. Stworzono więc, koncepcję łączenia dobrze zachowanych ekosystemów, co przyczyniło się do opracowania dla kontynentu europejskiego spójnej przestrzennej sieci ekologicznej ECONET. Na jej podstawie powstała Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA, którą tworzą obszary węzłowe wyróżniające się bogactwem ekosystemów oraz korytarze ekologiczne. Pomimo że sieć ECONET-POLSKA nie posiada umocowania prawnego, jest pewną wytyczną polityki przestrzennej.

Nadleśnictwa Węgierska Górka znajduje się na obszarze dwóch korytarzy głównych. Obręb Lipowa i część zachodnia obrębu Węgierska Górka to Korytarz Południowy (KPd), dokładniej Beskid Śląski (GKPd-14), Korytarz Południowy biegnie od Bieszczadów poprzez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie, parki krajobrazowe: Czarnorzecko-Strzyżowski, Pasma Brzanki, Ciężkowicko-Rożnowski i Wiśnicko-Lipnicki, następnie przechodzi przez Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski, Beskid Żywiecki, Beskid Śląski, Pogórze Śląskie, lasami w pobliżu zbiornika Goczałkowickiego, Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie, aż do Lasów Rudzkich, Natomiast wschodnia część obrębu Węgierska Górka należy do Korytarza Karpackiego (KK), szczegółowiej do Beskidu Żywieckiego (GKK-9), który przebiega przez Bieszczady, Beskid Niski, Beskid Sądecki, Pieniny aż do Tatr. Na całej swojej długości łączy się z częściami Karpat leżącymi po stronie ukraińskiej i słowackiej, Korytarze główne dzieli trasa S-1.

Obszary węzłowe i korytarze ekologiczne wraz z trzema obszarami Natura 2000, współtworzą istotny element południowego (karpackiego) korytarza ekologicznego,

Korytarz ten (biegnący od Bieszczad do Beskidu Śląskiego) posiada rangę krajowego i współtworzy istotny szlak migracji wilka, niedźwiedzia, rysia oraz licznych kopytnych. Równocześnie pasmo to jest elementem węzłowym sieci Econet na terenie Polski a także, jedną z ostoj Corine. Lokalnie istotną rolę korytarzy ekologicznych pełnią strumienie i inne ciek wodne.

5.13.1 Rezerwat przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa położone są trzy rezerваты:

- „Kuźnie”
- „Romanka”
- „Lipowska”

Zajmują łącznie 102,47 ha, co stanowi niewiele ponad 1% powierzchni Nadleśnictwa.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa nie ma innych rezerwatów, natomiast część rezerwatu „Romanka” położona jest po stronie Nadleśnictwa Jeleśnia, a część rezerwatu „Lipowska” na terenie Nadleśnictwa Ujsoły.

5.13.1.1 Rezerwat przyrody „Kuźnie”

Rezerwat „Kuźnie” powołany został zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. (M.P. z 1996 r. Nr 5, poz. 46). Utworzony w celu ochrony zgrupowań wychodni skalnych (piaskowców i zlepieńców warstw godulskich górnych), jaskiń i drzewostanu świerkowego. Położony jest na pd.-wsch. stokach góry Murońka w drugorzędnym odgałęzieniu Pasma Baraniej Góry, w górnej części doliny Twardorzeczki. Położony jest na wysokości od 800 do 1010 m n.p.m., tj. w strefie regla środkowego. Podłoże geologiczne na terenie rezerwatu tworzą piaskowce warstw godulskich, z wkładkami zlepieńców o otoczkach dochodzących do 20 cm, określane również mianem zlepieńców z Malinowskiej Skały. Formy skalne w rezerwacie mają pochodzenie osuwiskowe i powstały przez odspojenie skał od ściany niszy osuwiskowej. Największą formą skalną jest skalisty pas długości 50 – 60 m i wys. 5-8 m. gęsto ponacinany szczelinami. Występuje tu również szereg ambon i baszt - niektóre o wysokości ponad 10 m.

Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie 5 jaskiń (Chłodna, Pod Balkonem, Niska, W trzech kamieniach, w Morońce) i 2 schronisk skalnych, głównie pochodzenia osuwiskowego. Największe z jaskiń to: Jaskinia Chłodna (długość 117 m, głębokość 17 m) oraz Jaskinia Pod Balkonem (długość 45 m, głębokość 10 m), które objęte są ochroną pomnikową od 1993 roku.

Teren rezerwatu porasta zbiorowisko dolnoreglowego boru jodłowo-świerkowego *Abieti-Piceetum montanum*, z dominującym w warstwie drzew świerkiem (*Picea abies*) i domieszkami jodły (*Abies alba*), buka (*Fagus sylvatica*), jaworu (*Acer pseudoplatanus*). W warstwie runa występują gatunki o niewielkich wymaganiach siedliskowych: borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*), trzcinnik leśny (*Calamagrostis arundinacea*), śmiełek pogięty (*Deschampsia flexuosa*) i narecznica szerokolistna (*Dryopteris dilatata*). Ciekawostką florystyczną rezerwatu jest występowanie roślinności naskalnej z takimi gatunkami jak paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*) i zanokcica skalna (*Asplenium trichomanes*).

Rezerwat posiadał zadania ochronne (ekspiracja z dniem 2 września 2023 r.) powołane Zarządzeniem Nr 20/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w

Katowicach z dnia 3 września 2019 roku, Nadleśnictwo oczekuje na zapisy dotyczące zadań ochronnych dla rezerwatu.

5.13.1.2 Rezerwat przyrody „Romanka”

Rezerwat utworzony na mocy Zarządzenia nr 293 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 8 lipca 1963 roku, w celu ochrony pozostałości pierwotnego świerkowego boru regla górnego, położonego w rejonie szczytu Romanki (1366 m n.p.m.) o powierzchni 98,45 ha, Rezerwat został powiększony (124,50 ha), na podstawie Rozporządzenia Nr 9/05 Wojewody Śląskiego z dnia 30 maja 2005 r, w sprawie rezerwatu przyrody „Romanka”, Znajduję na te obszarze Nadleśnictwa Węgierska Górka oraz Jeleśnia, W granicach Nadleśnictwa Węgierska Górka zajmuje zachodnie stoki kulminacji Romanki - od wys, 1030 m n.p.m., do szczytu, tj, do 1366 m n.p.m, W granicach Nadleśnictwa Jeleśnia zajmuje pn,-zach, stoki masywu z pobliskim szczytem o nazwie Majcherkowa (1355 m n.p.m.), a także stosunkowo wąski (do 250 m), przy szczytowy pas na południe od linii grzbietu Romanki.

W rezerwacie występuje fragmenty naturalnego drzewostanu świerkowego regla górnego w różnych stadiach i fazach rozwojowych, Na uwagę zasługują okazy świerka sięgające ok, 250 lat, Lasy tak wysokich położen nie mogły być regularnie użytkowane, wchodziły jedynie w skład obszaru wypasowego górskiej gospodarki pasterskiej, Partie szczytowe Romanki pozbawione są drzew.

Uwarunkowane jest to położeniem większości rezerwatu w reglu górnym, Panującym zbiorowiskiem jest górnoreglowa, acidofilna świerczyna karpacka (*Plagiothecio – Piceetum*), wynika to z położenia rezerwatu w reglu górnym, W niższych położeniach (regiel środkowy) występuje kwaśna buczyna górska (*Luzulo luzuloidis – Fagetum*) z bukami dorównującymi wiekiem najstarszym świerkom, Ze zbiorowisk nieleśnych stwierdzono tu pospolite w całym masywie Romanki i Pilska, młakowe zespoły lepiężnika wytłuszczonego (*Petasitetum kablikiani*) oraz nawiązujące do górskich torfowisk młaki niskoturzycowe – mszyste (*Caricetum fuscae subalpinum*), znane również z Tatr, W warstwie runa spotykane są liczne rośliny chronione: ciemniżyca zielona (*Veratrum lobelianum*), omieg górski (*Doronicum austriacum*), paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*), podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*), wawrzynek wilczelyko (*Daphne mezereum*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*) oraz widłak wroniec (*Huperzia selago*), Fauna rezerwatu to m.in.: wilk (*Canis lupus*), niedźwiedź (*Ursus arctos*), ryś (*Lynx lynx*), głuszec (*Tetrao urogallus*),

Rezerwat posiada Plan Ochrony powołany Rozporządzeniem nr 49/06 Wojewody Śląskiego z dnia 21 września 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Romanka”. Obowiązuje do 09.10.2026 roku, Zidentyfikowano w nim zagrożenia dla obszaru rezerwatu oraz przedstawiono sposoby ich eliminacji lub ograniczania, Ich pełna treść została zamieszczona w POP.

5.13.1.3 Rezerwat przyrody „Lipowska”

Rezerwat powołany w 2008 roku na podstawie Rozporządzenie Nr 26/08 Wojewody Śląskiego z dnia 9 czerwca 2008 r, w sprawie uznania za rezerwat przyrody w celu ochrony górnoreglowego boru świerkowego oraz górskich torfowisk i oczek wodnych, W Nadleśnictwie Węgierska Górka zajmuje północne i północno – zachodnie, przyszczytowe stoki masywu Lipowskiego Wierchu i Rysianki na wysokości od 1120 do 1324 m n.p.m., tj, wyłącznie w reglu górnym, Składa się z dwóch części

rozdzielonych na zachodnich stokach Rysianki polaną Koziorka, Po stronie Nadleśnictwa Ujsoły rezerwat również składa się z dwóch części: rozdziela je Hala Lipowska i zajmuje południowe, przyszczytowe stoki Lipowskiego Wierchu oraz południowo-wschodnie stoki Rysianki, Oba szczyty tworzą jedno z trzech głównych gniazd górskich tej części Beskidu Żywieckiego, jednak same kulminacje są rozłożyste, spłaszczone, słabo zaznaczone w terenie,

Zasadniczym zbiorowiskiem leśnym jest górnoreglowa acidofilna świerczyna karpacka (*Plagiothecio – Piceetum*), podaje się także obecność górnoreglowej świerczyny sudeckiej (*Calamagrostio villosae – Piceetum*), Na wierzchowinowej części masywu stwierdzono występowanie niezwykle cennego kompleksu torfowisk wysokich - mszaru kępowego z torfowcem magellańskim (*Sphagnetum magellanicum*), Jest to zbiorowisko torfowców z udziałem krzewinek i roślin trawiastych w fazie kępkowej torfowiska wysokiego, Tego typu torfowiska są znane z Bieszczadów, Tatr, Podhala i Orawy, natomiast w pozostałej części Karpat występują bardzo rzadko,

Drzewostan jest zbliżony do opisanego z Romanki, jednak przeciętnie młodszy: mniej niż połowę powierzchni zajmują drzewostany ponad 200 – letnie, gdy w Romance prawie 90%, Oprócz tego drzewostany w rezerwacie „Lipowska” mają wyraźnie mniej złożoną strukturę gatunkową, wiekową i warstwową,

Drzewostany w obu opisywanych rezerwach znajdują się w fazie rozpadu - prawdopodobnie przyspieszonej zanieczyszczeniami powietrza i zmianami klimatycznymi, ale w porównaniu ze sztucznymi świerczynami niższych położeń wykazują zdecydowanie wyższą odporność, Niepokojący jest jednak niski procent powierzchni zajętej przez młode, zastępcze pokolenie, Oba rezerwaty stanowią bardzo ważną część ostoi wielu gatunków chronionych zwierząt, w tym: głuszca (*Tetrao urogallus*) oraz dużych ssaków drapieżnych: wilka (*Canis lupus*), niedźwiedzia (*Ursus arctos*) czy rysia (*Lynx lynx*),

Rezerwat posiada opisane zadania ochronne powołane Zarządzeniem Nr 26/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 listopada 2019 roku, Na podstawie zidentyfikowanych zagrożeń dotyczących m.in.: pogorszenia stanu ochrony torfowisk z systemem oczek wodnych w wyniku zmian antropogenicznych, ale również biotycznych i abiotycznych oraz zubożeniem bioróżnorodności związanych z dyspersją ruchu turystycznego opracowano zadania ochronne wraz z ich lokalizacją, Ich pełna treść została zamieszczona w POP,

5.13.1.4 Propozycja poszerzenia rezerwatu „Romanka”

Na wniosek Nadleśnictwa Węgierska Górka planowane jest poszerzenie rezerwatu Romanka o wydzielenie 53a w Leśnictwie Żabnica, obręb Węgierska Górka o powierzchni 2,11 ha, Wydzielenie to charakteryzuje się identycznymi walorami przyrodniczymi jak drzewostany w rezerwacie, Wyróżnia się znacznymi przewyższeniami terenu ze źródłiskami i skałami,

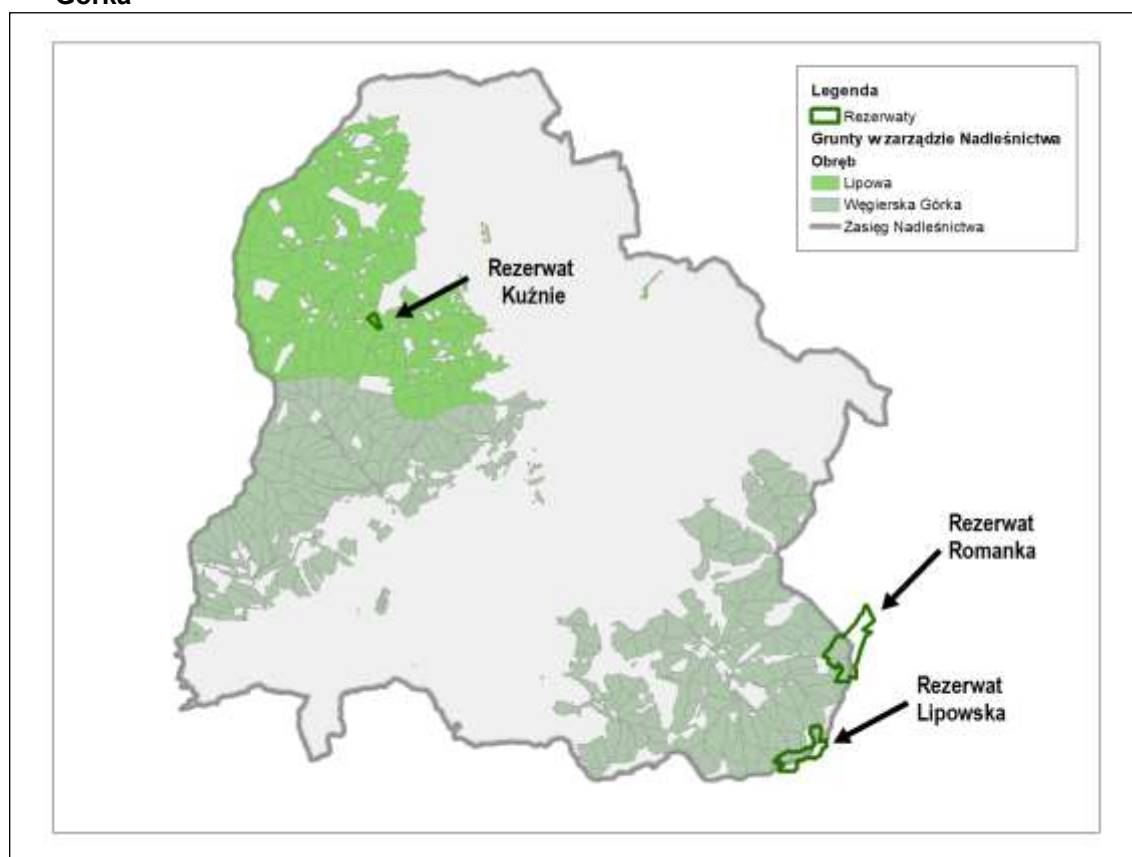
Tabela 21 Zestawienie podstawowych informacji dotyczących rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Węgierska Górka

Lp,	Nazwa rezerwatu	Podstawa prawna	Położenie		Rodzaj rezerwatu pod względem przedmiotu ochrony	Typ i podtyp pod względem*		Powierzchnia [ha], wg:		Główne zbiorowiska roślinne	Rośliny, zwierzęta	Uwagi
			Oddz., poddz,	Gmina, Leśnic-two		dominującego przedmiotu ochrony	głównego typu ekosystemu	Akt prawny obow.,/ RDOŚ	Stanu na 01.01.24r, (PUL)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Kuźnie	Zarz, MOŚZNIL M,P, Nr 5, poz, 46 11,12,1995	Obręb Lipowa 83 a, c	Lipowa Morońka	N Przyrody nieożywionej	-	-	7,22	7,22	Dolno-reglowy bór jodłowo-świerkowy, kwaśna buczyna górską, naskalne zbiorowiska szczelinowe na skałach niewapiennych	paprotka zwyczajna i zanokcica skalna; nietoperze część ostoi niedźwiedzia, wilka, rysia	Brak zadań ochronnych
2	Romanka	MP Nr 57 1963 30,05,2005r Rozp,Woj,Śl Dz, Urz, Woj, Śląskiego Nr 71, poz, 1888	53 b - h 53~a~c; 54 a - d 54 ~a N-ctwo Jeleśnia 204 a-i 238 a-c 239 a,b	Węgierska Górka Żabnica Jeleśnia Romanka Górna Sopotnia Potok	L Leśny	-	Leśny i borowy Podtyp: borów górskich i podgórskich	wg Rozp, WŚ 2005 r 124,50	124,50 N-ctwo Węgierska Górka 60,05 N-ctwo Jeleśnia 64,45	Górnoreglowa acidofilna świerczyna karpacza, młakowe zespoły lepiężnika wyłysiałego, młaki niskoturzycowe-mszyste	m,in,: ciemniżyca zielona, podrzeń żebrowiec, wawrzynek wilczełyko; Drapieżniki: wilk, niedźwiedź, ryś; Ptaki: głuszec	Plan ochrony obowiązujący do 09,10,2026

Lp,	Nazwa rezerwatu	Podstawa prawna	Położenie		Rodzaj rezerwatu pod względem przedmiotu ochrony	Typ i podtyp pod względem*		Powierzchnia [ha], wg:		Główne zbiorowiska roślinne	Rośliny, zwierzęta	Uwagi
			Oddział, poddz,	Gmina, Leśnic-two		dominującego przedmiotu ochrony	głównego typu ekosystemu	Akt prawny obow.,/ RDOS	Stan na 01,01,24r, (PUL)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3	Lipowska	Rozp, nr 26/08 Wojewody Śląskiego z dnia 9 czerwca 2008 r, w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Obręb Węgierska Górka 74-a, 74-b, 74-d, 75-a, 75-b, 75-c 75-b 14 a,b, 17 a,b (część rez, w Nadl, Ujszoły)	Ujszoły, Gawłowskie	Leśny (L)	Fitocenotyczny (PFI), zbiorowisk leśnych (zl)	Leśny i borowy (EL), borów górskich i podgórskich (bgp)	62,60 35,20 ha w Nadl, Węgierska Górka 27,40 ha w Nadl, Ujszoły	35,20 ha w Nadl, Węgierska Górka 27,40 ha w Nadl, Ujszoły	Górnoreglowy bór świerkowy, torfowiska z systemem oczek wodnych, kompleks torfowisk wysokich z karłowatymi formami świerka	Rośliny: żurawina błotna, borówka bagienna, modrzewnica zw., widłak wroniec, liczydło górskie, ciemniężca zielona, Zwierzęta: głuszek, wilk, ryś i niedźwiedź	Zadania ochronne z dnia 17 listopada 2019 r,

* - wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r., w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody

Rycina 17 Położenie rezerwatów przyrody w zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górk

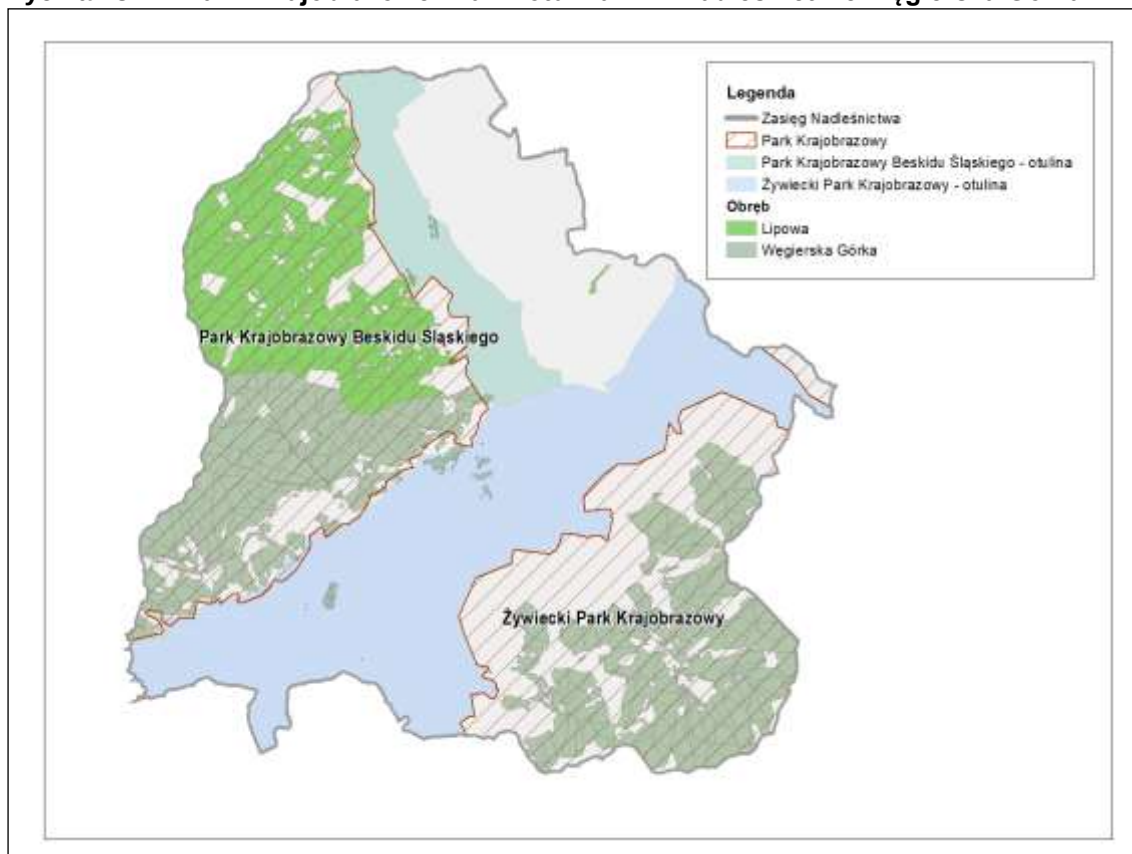
5.13.2 Parki krajobrazowe

Parki krajobrazowe to obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe; a celem ich utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnienie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Grunty rolne i leśne znajdujące się w parku krajobrazowym pozostawia się w gospodarczym użytkowaniu (zgodnie z Art. 24 Ustawy o ochronie przyrody), tzn. prowadzi się w nich gospodarkę leśną zgodnie z przepisami prawa.

W granicach Nadleśnictwa funkcjonują dwa parki krajobrazowe:

- „Żywiecki Park Krajobrazowy”
- „Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego”

Rycina 18 Parki Krajobrazowe wraz z otulinami w Nadleśnictwie Węgierska Górka

5.13.2.1 Żywiecki Park Krajobrazowy

Park utworzony został w roku 1986, Podstawę prawną stanowiła Uchwała nr XII 79/86 WRN w Bielsku Białej z 13 marca 1986 r, w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego (Dz, Urz, Wojewódzkiej Rady Narodowej Nr 4 poz, 111 z dnia 10 czerwca 1986 r.), W roku 1998 akt prawny ustanawiający park został zaktualizowany (Rozporządzenie Nr 7/98 Wojewody Bielskiego z dnia 20 maja 1998 r, w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego – Dz, Urz, Woj, Bielskiego nr 8, poz, 97 z 1998 r), Powierzchnia parku wynosi 35 870 ha, powierzchnia otuliny – 21 790 ha, W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Żywiecki PK obejmuje wszystkie grunty leśne i nieleśne obrębu Węgierska Górka należące do Beskidu Żywieckiego, tj, położone po wschodniej stronie doliny Soły, Są to leśnictwa obrębu Węgierska Górka: Cięcinki, Żabnica, Boracza i Prusów o łącznej powierzchni 3244,99 ha, Otulinę stanowią doliny największych rzek, tj, obszary silnie zurbanizowane i użytkowane rolniczo, Na gruntach nadleśnictwa jest to 63,34 ha,

Park obejmuje najwyższe, silnie rozczłonkowane dolinami rzek partie Beskidu Żywieckiego w sąsiedztwie granicy słowackiej, Centralną część parku zajmuje rozróg Pilska i rozchodzące się promieniście od niego grzbiety górskie, Najwyższe partie Pilska charakteryzują się rzeźbą wysokogórską, Na zachód od niego znajduje się grupa góriska Lipowskiej-Romanki z bocznymi odgałęzieniami: Prusowa (1010 m n.p.m,) i Skalki (946 m n.p.m,), Tworzą ją wysokie i strome pasma, których stoki porośnięte są lasem, zaś w partiach grzbietowych znajdują się liczne hale, W południowej części parku liczne szczyty, których wysokość przekracza 1000 m n.p.m,,

tworzą grupę Wielkiej Raczy (m.in, Wielka Racza, Wielka Rycerzowa, Muńcoł, Przegibek),

Obszar charakteryzuje się dużymi walorami przyrodniczymi, w tym dużym różnicowaniem wysokościowym i interesującym ukształtowaniem terenu, Dużą powierzchnię zajmują osuwiska; na rzekach istnieją progi skalne, w tym największy w Beskidach wodospad w Sopotni Wielkiej o wys, 10 m, Tam też znajduje się najdłuższa jaskinia parku – Jaskinia Wickowa (dł, 101 m), Park leży w zasięgu czterech pięter roślinnych, Najniższe, sięgające do ok, 600 m n.p.m, piętro pogórza jest obecnie użytkowane rolniczo i zajęte pod zabudowę, Naturalnym składnikiem regła dolnego (do 1150 m n.p.m,) była większości buczyna karpacka z dużym udziałem jodły i domieszką świerka i jawora, jednak w wyniku działalności człowieka zastąpił ją w znacznej części bór jodłowo-świerkowy; niewielki obszar porasta dolnoreglowy bór jodłowy występujący m.in, w grupie Wielkiej Raczy, Bardziej naturalny regiel górny składa się głównie z świerków i kęp jarzębiny, W partiach szczytowych (pow, 1300 m n.p.m,) przybiera on wygląd charakterystyczny dla strefy górnej granicy lasu – odznacza się rozluźnieniem drzewostanu, występowaniem form karłowatych, itp, Jedynie na najwyższym szczycie parku – Pilsku występuje piętro subalpejskie z kosodrzewiną i krzewiastymi formami jarzębiny,

Na obszarze parku stwierdzono występowanie ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych, Wśród nich są gatunki górskie, w tym wysokogórskie; występują one w piętrze kosodrzewiny oraz w obszarach źródliskowych i podmokłych, Spotyka się rośliny chronione: dziewięciśń bezłodygowy, widłak alpejski, lilia złotogłów, pełnik europejski, czosnek syberyjski, dzwonek piłkowany, zarzyczka górską i inne, Równie bogata jest fauna – wyższe partie są ostojami dużych drapieżników: niedźwiedzia brunatnego, wilka i rysia, Licznie występują gatunki ptaków (ponad 100), wśród nich, m.in,: głuszec, cietrzew, pluszcz, siwerniak, puchacz, sóweczka, włośchatka, orzeł przedni czy orlik krzykliwy, Żyjące tutaj płazy i gady to m.in: traszki (karpacka i grzebieniasta), salamandra plamista, ropuchy, żaby, rzekotka drzewna, kumak górski, jaszczurka zwinka, padalec, zaskroniec i żmija zygzakowata,

Park nie posiada obowiązującego Planu ochrony,

Gospodarka leśna prowadzona zgodnie z Planem urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górką nie narusza zakazów obowiązujących na obszarze Parku.

5.13.2.2 Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego

Utworzony został w roku 1998 Rozporządzeniem Nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 czerwca 1998 r, w celu ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych większości obszaru Beskidu Śląskiego, tj, szeroko rozumianego pasma Czantorii i Pasma Baraniej Góry (inaczej – Pasma Wiślańskiego), Całkowita powierzchnia Parku wynosi 386,20 km², a otuliny 222,85 km², Położony jest w zasięgu czterech nadleśnictw: Wisły, Ustronia, Bielska i Węgierskiej Górki, W granicach zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górką Park zajmuje powierzchnię 6038,14 ha, obejmuje wschodnie stoki Pasma Baraniej Góry, tj, cały obręb Lipowa (za wyjątkiem oddz, 109-f, 109-g oraz oddziału 67 i części oddziału 96, które znajdują się w jego otulinie) i część obrębu Węgierska Górką położoną w Beskidzie Śląskim – po zachodniej stronie doliny Soły, Otulina na gruntach Nadleśnictwa ma powierzchnię 21,12 ha,

Obszar Parku charakteryzuje się urozmaiconą budową geologiczną. Podczas ruchów górotwórczych osady fliszowe z okresu kredy zostały oderwane od starszego podłoża, pofałdowane i ponasuwane na siebie w postaci płaszczowin. Najważniejszą jednostką strukturalną tworzącą zrąb górotworu Beskidu Śląskiego jest płaszczowina śląska. Na terenie parku występuje największe skupisko jaskiń w Beskidach oraz różnego rodzaju form skalnych: baszt, ambon i murów o wysokościach przekraczających niejednokrotnie kilkanaście metrów. Skupiska takie często ukryte są w trudno dostępnych miejscach, między innymi na Kościelcu, Wytrzyszczonie, pod Halą Jaskową, czy też w rejonie Magurki Radziechowskiej.

Pierwotnie prawie całą powierzchnię Parku zajmowały lasy. Dominowały drzewostany bukowo-jodłowo-świerkowe, przy czym udział świerka wzrastał wraz z wysokością nad poziomem morza. Wraz z rozwojem osadnictwa znaczna część powierzchni leśnej zajęta została pod uprawy polowe. Piętro pogórza (do ok. 500 m n.p.m.) zajmują pola rolne i łąki oraz tereny zurbanizowane, a niewielki fragment stanowią łęgi i grądy. Dla piętra regla dolnego (500-1000 m n.p.m.) charakterystycznym typem roślinności są buczyny z domieszką świerka, jodły i jaworu. Obecnie jednak dominują świerczyny wtórnego pochodzenia. Partie szczytowe powyżej 1000 m n.p.m. to regiel górny z wysokogórskim borem świerkowym. Na uwagę zasługują gatunki roślin chronionych: mieczyk dachówkowaty, torfowiec kończysty i parzydło leśne. Specyficzną rośliną runa lasów dolnoreglowych Beskidu Śląskiego jest żywiec dziewięciolistny. Gatunkami zbiorowisk nieleśnych są ostrożeń łąkowy, mietlica pospolita, tomka wonna, bliźniczka psia trawka, wełnianka pochwowata, naparstnica purpurowa, miłosna górska i omieg górski. Zacienione półki naskalne porastają paprotka zwyczajna, zanokcica naskalna i paprotnica krucha.

Teren Beskidu Śląskiego bardzo rzadko odwiedzają niedźwiedzie brunatne, ale jest to także miejsce bytowania innych dużych ssaków: wilka, rysia, dzika, jelenia, lisa i sarny. W jaskiniach żyją nietoperze: nocek duży, gacek wielkouch i podkowiec mały. Do kuraków zaliczyć można głuszca i jarząbka. Mniejsze ptaki reprezentują drozd obrożny, dzięcioł trójpalczasty, orzechówka, pliszki górskie, zimorodki i pluszcze. Gadami występującymi na terenie parku są popularne jaszczurki zwinki i żyworódki, padalce, zaskrońce i żmije zygzakowate oraz prawdopodobnie jedyne w Polsce stanowisko jaszczurki zielonej. Wśród płazów można wymienić salamandrę plamistą, rzekotkę drzewną i kumaka górskiego.

Park nie posiada ustanowionego planu ochrony.

Gospodarka leśna prowadzona zgodnie z Planem urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka nie narusza zakazów obowiązujących na obszarze Parku.

5.13.3 Sieć Natura 2000 w Nadleśnictwie

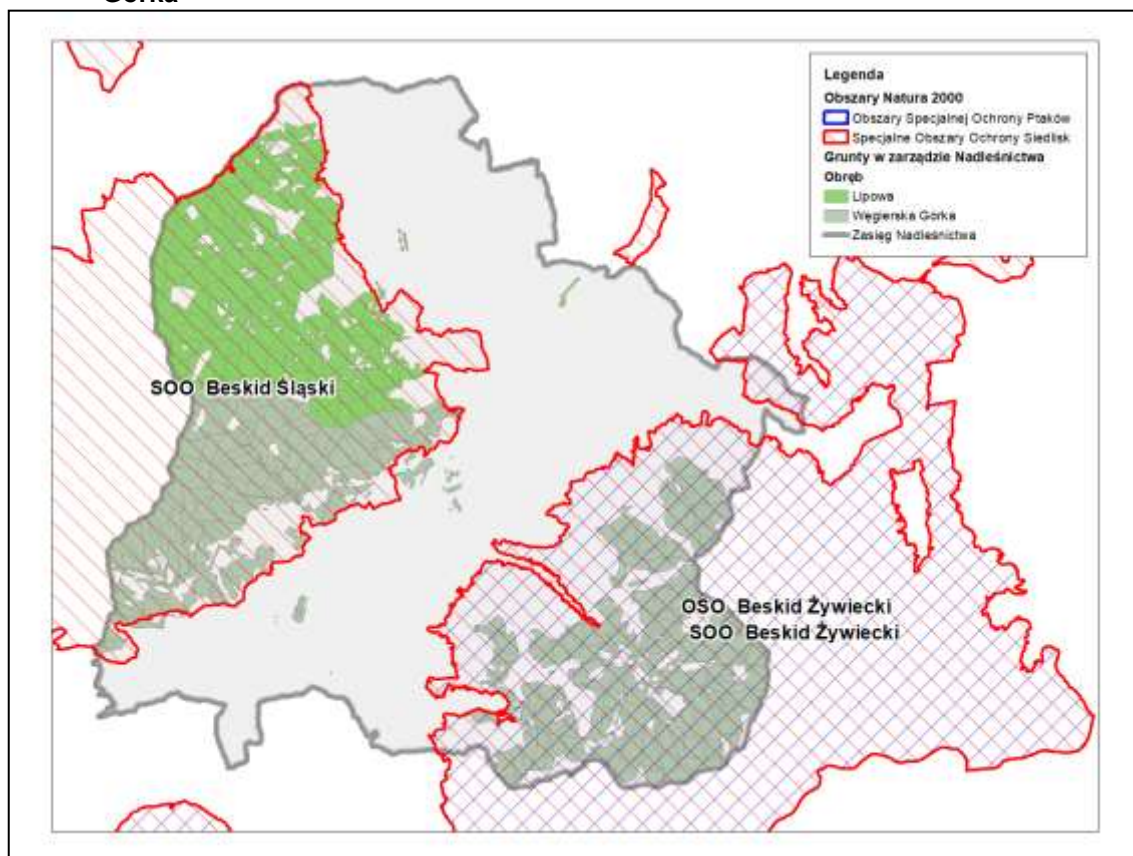
"Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000", jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też zachowanie typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla regionów biogeograficznych,

W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96 % powierzchni kraju) i alpejski (4 % powierzchni kraju). Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

Nadleśnictwo Węgierska Górką prowadząc w minionych dziesięcioleciach wielofunkcyjną, trwale zrównoważoną gospodarkę leśną opartą na podstawach ekologicznych przyczyniło się do zachowania wielu cennych ekosystemów leśnych, z których większość została objęta ochroną w formie obszarów Natura 2000,

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górką znajdują się trzy obszary chronione w ramach sieci Natura 2000,

Rycina 19 Mapa obszarów Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górką

5.13.3.1 Specjalny obszar ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005

Typ obszaru: B

Powierzchnia: 26405,25 ha

Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa: 6033,27 ha

Aktualizacja SDF: 12,2023r.

Decyzją Komisji Europejskiej 2008/218/WE z 25 stycznia 2008 r. obszar Beskid Śląski PLH240005 został zatwierdzony i uznany jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Zgodnie z ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska

oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw Planu zadań ochronnych są bezterminowe. Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 sporządza sprawujący nadzór nad obszarem. Dla obszaru Beskidu Śląskiego został stworzony Projekt Planu Zadań Ochronnych, jego zapisy zostały ujęte w Planie Urządzania Lasu,

OZW, potencjalny specjalny obszar ochrony siedlisk położony jest w większości w Beskidzie Śląskim, nieznaczna powierzchnia należy do Pogórza Śląskiego i Kotliny Żywieckiej. Nie jest to obszar jednorodny przestrzennie: składa się z czterech, zróżnicowanych wielkością i kształtem kompleksów, Największy obejmujący Pasma Baraniej Góry i część pasma Stożka, oddzielony jest doliną Żylicy od położonego na pn, drugiego co do wielkości kompleksu, tj, pasma Szyndzielni, Klimczoka i Błatniej z fragmentami Pogórza Cieszyńskiego, Pozostałe to: Pasma Czantorii – część północna oraz pasmo Równicy i Lipowskiego Gronia między Ustroniem, a Brenną, Beskid Śląski charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością,

Stwierdzono tu występowanie 16 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej, w tym bardzo rzadkie dolnoreglowe bory na torfie (Bazzanio – Piceetum), Cenne są również dość licznie występujące jaworzyny z miesięcznicą na stromych, skalistych zboczach, Beskid Śląski posiada największą w polskich Karpatach liczbę jaskiń i schronisk skalnych, a także różnorodnych powierzchniowych form wychodni skalnych z którymi związane są zbiorowiska naskalne i szczelinowe, W lasach i poza lasami spotykane są cenne zbiorowiska ziołoroślowe, łąkowe, pastwiskowe i bagienne z rzadkimi gatunkami chronionymi, w tym z rodziny storczykowatych,

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka ostoja obejmuje wschodnie stoki Pasma Baraniej Góry: od grzbietu do, na ogół, dolnej granicy lasu, W jej skład wchodzi większość obrębu Lipowa i część obrębu Węgierska Górka położona po zachodniej stronie doliny Soły, tj, należąca w sensie geograficznym do Beskidu Śląskiego,

Na podstawie Standardowego Formularza Danych zaktualizowanym w grudniu 2023r., obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 został wyznaczony dla ochrony 15 siedlisk przyrodniczych, 4 gatunków roślin oraz 16 gatunków zwierząt. Nie wszystkie przedmioty ochrony występują na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka. W tabelach zestawiono przedmioty ochrony zgodnie z Projektem Planu Zadań Ochronnych oraz ich lokalizację na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka.

W tabelach zestawiono przedmioty ochrony zgodnie z Projektem Planu Zadań Ochronnych oraz ich lokalizację na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka.

Tabela 22 Typy siedlisk przyrodniczych występujących na Obszarze N2000 PLH240005 wraz z lokalizacją

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa [oddział, pododdział] Powierzchnia [ha]
3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	Propozycja usunięcia z listy przedmiotów ochrony, Poza gruntami Nadleśnictwa
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>)	Obręb Lipowa: 83-h – 0,46 ha
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Obręb Lipowa: 39-c, 68-b, 69-b, 54-a na pow, 0,29 ha, Obręb Węgierska Górka: 222-b, 222-c, 222-d, 227-b na pow. 0,32 ha
6510	Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa [oddział, pododdział] Powierzchnia [ha]
6520	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono trisetion</i>)	Obręb Lipowa: 82-f, Obręb Węgierska Górka: 1-d, 248-g, 135-g, 140-f, 140-g, 140-j, 148-a, 148-h, 148-i, 148-j, 148-l na pow. 1,47 ha.
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Obręb Węgierska Górka: 189-b na pow. 0,06 ha
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	Obręb Lipowa: punktowo 50-b, 51-b, 83-a, 83-b, 83-c (Rezerwat Kuźnie), 92-c, 94-c, obręb Węgierska Górka: punktowo 181-a, 190-a, 202-b, 140-d
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Obręb Lipowa: 83-c (Jaskinia Chłodna - Rezerwat Kuźnie)
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	obręb Lipowa: 305 wydzieleń na pow. 1995,22 ha obręb Węgierska Górka: 234 wydzieleń o pow. 1342,15 ha
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>)	obręb Lipowa: 41 wydzielienia na pow. 198,75 ha Obręb Węgierska Górka: 1 wydzielenie 14,43 ha
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (<i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
91D0	Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Piceion abietis</i>	Poza gruntami Nadleśnictwa
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	obręb Lipowa: dolina potoku Leśna – 67-a, 68-a, 69-b, 70-a, 70-b, 71-a, 73-a na pow. 10,27 ha
9410	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	obręb Lipowa: 91 wydzieleń – 648,33 ha obręb Węgierska Górka: 174 wydzieleń – 1057,22 ha

Ponadto poza ww. przedmiotami ochrony na terenie obszaru występują:

- *Cypripedium calceolus* Obuwik pospolity (kod: 1902)
- *Dicranum viride* Widłoząb zielony (kod: 1381)

Ich populacja oceniona jest jako nieistotna (ocena D) i nie nadaje się pozostałych ocen (stanu zachowania, izolacji, oceny ogólnej).

Tabela 23 Gatunki roślin będące przedmiotem ochrony dla Obszaru N2000 PLH240005

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział]
4109	<i>Aconitum firmum</i> ssp, <i>moravicum</i> – tojad morawski	C, VU	Lipowa: 121 a, 122 b, 35 a, 39 f, 127 b, 127 c, 65 b, 65 d, 66 c, 56 g, 57 b, 60 b Węgierska Górka: 181 a, 190 a
4116	<i>Tozzia carpatica</i> – tocja karpacka (<i>Tozzia alpina</i> ssp, <i>carpatica</i>)	C	Dane wrażliwe

Tabela 24 Gatunki zwierząt będące przedmiotem ochrony dla Obszaru N2000 PLH240005

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny
Ssaki		
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i> – podkowiec mały	C, EN

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny
1308	<i>Barbastella barbastellus</i> – mopek zachodni	C
1321	<i>Myotis emarginatus</i> – nocek orzęsiony	C, EN
1323	<i>Myotis bachsteinii</i> – nocek Bechsteina	C, NT
1324	<i>Myotis myotis</i> – nocek duży	C
1352	<i>Canis lupus</i> – wilk	C, NT
1355	<i>Lutra lutra</i> – wydra	Cz
1361	<i>Lynx lynx</i> - ryś	C, NT
Płazy i gady		
1166	<i>Triturus cristatus</i> – traszka grzebieniasta*	C, NT
1193	<i>Bombina variegata</i> – kumak górski	C
2001	<i>Triturus montandoni</i> – traszka karpacka**	C, LC
Ryby		
1096	<i>Lampetra planeri</i> – minóg strumieniowy**	C, NT
1163	<i>Cottus gabis</i> – głowacz białopłetwy**	C
5264	<i>Barbus carpathicus</i> – brzanka*	C
Bezkręgowce		
1084	<i>Osmoderma eremita</i> – pachnica dębowa*	C, VU
4014	<i>Carabus variolosus</i> – biegacz urozmaicony	C

* Gatunek w Standardowym Formularzu Danych obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 (data aktualizacji: 2023-12) ma zmienione znaczenie populacji na „D”

** Gatunek został usunięty ze Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 (data aktualizacji: 2023-12)

Ponadto W SDF wymieniany jest również:

- *Lycaena Dispar* Czerwończyk nieparek (kod: 1060) – ocena populacji D.
- *Cerambyx cedio* Kozioróg dębosz (kod: 1088) - Gatunek ten w obszarze nie występuje lub jest skrajnie nieliczny, jednak w obszarze obecne są nieliczne siedliska odpowiednich dla tego gatunku. Populacja oceniona jest jako nieistotna (ocena D) i nie nadaje się pozostałych ocen (stanu zachowania, izolacji, oceny ogólnej).
- *Ursus arctos* Niedźwiedź brunatny (kod: 1354) - W wyniku przeprowadzonych badań można stwierdzić, że w Beskidzie Śląskim pojawia się maksymalnie jeden osobnik, najprawdopodobniej przechodzący z Beskidu Żywieckiego. Populacja oceniona jest jako nieistotna (ocena D) i nie nadaje się pozostałych ocen (stanu zachowania, izolacji, oceny ogólnej).

Projekt Planu Zadań Ochronnych dla każdego z przedmiotu zawiera identyfikację potencjalnych i istniejących zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, cele działań ochronnych oraz działania ochronne wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Zostały one uwzględnione w zapisach projektu Planu Urządzenia Lasu, Pełny zapis zagrożeń i działań ochronnych został zamieszczony w POP w rozdziale 2.3. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000,

5.13.3.2 Specjalny obszar ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006

Typ obszaru: B

Powierzchnia: 35 276,05 ha,

Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa: 3244,73 ha,

Aktualizacja SDF: 12.2023r.

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki (PLH240006).

Plan zadań ochronnych: Zarządzenie Regionalnego Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 (zmiana: Zarządzenie Regionalnego Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 czerwca 2016 r., o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006),

PLH240006 – „Beskid Żywiecki”; OZW, potencjalny specjalny obszar ochrony siedlisk objęty ochroną w ramach obszarów Natura 2000 z powodu nadzwyczajnej bioróżnorodności, Na obszarze ostoi występują wyraźnie zaznaczone roślinne piętra wysokościowe, tj.: pogórze, regiel dolny, regiel górny i piętro subalpejskie, Stwierdzono tu występowanie dobrze zachowanych leśnych zbiorowisk roślinnych właściwych dla poszczególnych pięter, a także liczne gatunki chronionych roślin i zwierząt, w tym grupę rzadkich, ściśle górskich gatunków,

Ostoja obejmuje wszystkie zasadnicze pasma zachodniej części Beskidu Żywieckiego od przełęczy Glinne na wschodzie po Zwardoń na zachodzie i po dolinę Koszarawy na północy, Obszar ostoi jest zwarty, za wyjątkiem dwóch oderwanych kompleksów na północy: stoków góry Grojec nad Sołą zaliczanych do Kotliny Żywieckiej i położonych na pn, od doliny Koszarawy fragmentów Pasma Pewelskiego zaliczanego do Beskidu Makowskiego,

Charakteryzuje się różnorodnością form geomorfologicznych – grzbietów, garbów, żeber, murów skalnych, gołoborzy na stokach i osuwisk skalnych, Zbudowany jest z fliszowych utworów serii magurskiej, Najciekawsze zespoły form skalnych znajdują się w szczytowych partiach Pilską, w obrębie grzbietowej części pasma Lipowskiej, Romanki, Boraczej i Prusowa, Wyróżniają się tu 3, zwarte grupy górskie: Wielkiej Raczy, Pilską i Lipowskiej-Romanki, Różnią się one od siebie charakterem i układem grzbietów, Grupa Wielkiej Raczy ma partie wierzchowinowe wykształcone jako ostre i wąskie grzbiety ułożone widlasto, oddzielone od siebie szeregiem dopływów górnej Soły, Grupę Pilską wyróżniają szerokie, zaokrąglone kopuły i łagodne stoki, porożcinane dużą ilością dolin, Cechuje się promienistym układem grzbietów odchodzących od jądra masywu – wyniosłej dwuwierzchołkowej kopuły (1557 m, n,p,m,) z cechami wysokogórskimi, Natomiast cechą rejonu Pasma Lipowskiej-Romanki są wysokie, strome i zalesione pasma, z licznymi halami grzbietowymi, Sieć hydrograficzna ma tu charakter typowo górski, z dużą liczbą potoków o gwałtownych spadkach i malowniczych wodospadach, Osobliwością są nieliczne, drobne jeziora osuwiskowe, Szatę roślinną tworzą naturalne zespoły lasów iglastych i liściastych (około 75% powierzchni ostoi) oraz naturalne, półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska nieleśne, W skład ostoi wchodzi też interesujący ostaniec denudacyjny – Góra Grojec ze stanowiskiem roślinności kserotermicznej, Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami góorskimi (leśnymi i nieleśnymi), Występuje tu 21 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, Spośród licznych zbiorowisk roślinnych, których stwierdzono tu 56, należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu *Valeriano-Caricetum flavae*, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis* subsp. *alpestris* oraz na obecność na wierzchowinach i grzbietach górskich torfowisk, W obszarze stwierdzono występowanie 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, Kompleksy leśne stanowią ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia), W masywie Pilską znajduje się jedno z 3 znanych z Polski stanowisk darniówki tatrzańskiej

(endemit karpacki), Brak aktualnych danych potwierdzających występowanie chrząszcza *Phryganophilus ruficollis* (konarek tajgowy), stwierdzonego tu w XIX w, Flora tego obszaru liczy około 1000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich), Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej, Utrzymuje się także (choć stosunkowo nieliczna) populacja dzwonka piłkowanego, Obszar jest również ważny dla ochrony ptaków (m.in, głuszca),

Obszar posiada Plan zadań ochronnych powołany Zarządzeniem Regionalnego Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r., w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 (zmiana: Zarządzenie Regionalnego Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 czerwca 2016 r., o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006). Zgodnie z ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. (Dz. U. poz. 1890) o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw plany zadań ochronnych są bezterminowe. W Planie Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka uwzględniono zapisy dotychczasowego planu zadań ochronnych oraz informacje zawarte w Standardowym Formularzu Danych. Ponadto lokalizację ma gruntach Nadleśnictwa przyjęto z Planu zadań ochronnych, uzupełniając je o ekspertyzy w porozumieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Nadleśnictwem. Zestawienie zagrożeń istniejących i potencjalnych wraz z działaniami ochronnymi i obszarem wdrażania zawiera POP. Zostały tam wyszczególnione przedmioty ochrony, które dotyczą Nadleśnictwa Węgierska Górka. Szczegółowe informacje dotyczące przedmiotów ochrony i zadań ochronnych zawiera wyżej wymienione Zarządzenie, dostępne na stronie internetowej RDOŚ w Katowicach lub w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody.

Tabela 25 Zestawienie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony dla obszaru N2000 PLH240006

Kod siedliska	Nazwa siedliska (nazwa zbiorowiska w randze podzwiazku lub zespołu)	Ocena ogólna	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa powierzchnia [ha]
3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	B	Poza gruntami Nadleśnictwa,
4060	Wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)	B	Poza gruntami Nadleśnictwa,
4070	Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)	C	Poza gruntami Nadleśnictwa,
4080	Subalpejskie zarośla wierzby lapońskiej lub śląskiej (<i>Salicetum lapponum</i> , <i>Salicetum silesiacae</i>)	C	Poza gruntami Nadleśnictwa,
6230	Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	C	Obręb Węgierska Górka 43-a na pow, 0,11 ha,
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	A	Obręb Węgierska Górka 22-a, 60-b, 61-a na pow, 0,43 ha,
6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A	Obręb Węgierska Górka 125-g, 125-h, 125-i, 125-k na pow, 0,85 ha,
6520	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	B	Obręb Węgierska Górka: 1-d 1-f, 1-h, 20-g, 20-j, 33-b, 45-c, 51-b, 51-g, 51-h, 51-j, 110-b, 110-c, 112-b na pow. 7,86 ha.
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	C	Obręb Węgierska Górka: 75-a na pow, 0,04 ha,

Kod siedliska	Nazwa siedliska (nazwa zbiorowiska w randze podzwiazku lub zespołu)	Ocena ogólna	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa powierzchnia [ha]
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	C	Obręb Węgierska Górka: 75-a, 63-b 0,49 ha
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	Poza gruntami nadleśnictwa
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	B	Obręb Węgierska Górka 87-d Jaskinia Boracza,
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	A	Obręb Węgierska Górka w 264 wydzieleniach na powierzchni 1879,34 ha,,
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>)	A	Obręb Węgierska Górka w 86 wydzieleniach na powierzchni 578,74 ha,
9140	Górskie jaworzyny ziołoroślne (<i>Aceri Fagetum</i>)	A	Obręb Węgierska Górka 55-c. 58-a na pow. 0,31 ha.
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphylis-Acerion pseudoplatani</i>)	C	Poza gruntami Nadleśnictwa,
91D0	Bory i lasy bagienne	C	Poza gruntami Nadleśnictwa,
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salcetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , łęgi źródłiskowe)	A	Poza gruntami Nadleśnictwa,
9410	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> – część: zbiorowiska górskie)	A	Obręb Węgierska Górka w 64 wydzieleniach na pow, 390,23 ha,

Tabela 26 Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (wg SDF) stanowiące przedmioty ochrony dla N2000 PLH240006

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Stan zachowania	Ocena ogólna
4109	Tojad morawski (<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i>)	B	A
5264	Brzanka (<i>Barbus meridionalis (Barbus carpathicus)</i>)	C	C
1193	Kumak górski (<i>Bombina variegata</i>)	B	C
4070	Dzwonek piłkowany (<i>Campanula serrata</i>)	C	C
1352	Wilk (<i>Canis lupus</i>)	B	B
4014	Biegacz urozmaicony (<i>Carabus variolosus</i>)	C	C
1149	Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	B	B
1163	Głowacz białopłetwy (<i>Cottus gobio</i>)	C	C
1381	Widłoząb zielony (<i>Dicranum viride</i>)	B	C
1096	Minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i>)	B	B
1355	Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	C	C
1361	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	B	B
2612	Darniówka tatrzańska (<i>Microtus tatricus</i>)	C	B
1324	Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	B	B
4024	Sichrawa karpacka (<i>Pseudogaurina excellens</i>)	B	C
6244	Tocja karpacka <i>Tozzia carpathica (Tozzia alpina ssp.</i>	A	A

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Stan zachowania	Ocena ogólna
	<i>carpathica</i>)		
1166	Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)	B	C
2001	Traszka górska (<i>Triturus montandoni</i>)	B	C
1354	Niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>)	C	C

5.13.3.3 Obszar specjalnej ochrony ptaków Beskid Żywiecki PLB240002

Typ obszaru: A

Powierzchnia: 34 988,82 ha

Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa: 3244,73 ha

Aktualizacja SDF: 03,2022r,

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Plan zadań ochronnych: Zarządzenie Regionalnego Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002, z późniejszą zmianą z dnia 25 lutego 2016 r. Zgodnie z ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. (Dz. U. poz. 1890) o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw plany zadań ochronnych są bezterminowe.

Obszar obejmuje fragment Beskidu Żywieckiego, który jest zbudowany z fliszowych utworów serii magurskiej, Charakteryzuje go występowanie różnorodnych form geomorfologicznych – grzbietów, garbów, żeber, murów skalnych, gołoborzy i osuwisk, Dominującymi skałami są tutaj odporne na wietrzenie piaskowce magurskie, które wraz z łupkami ilastymi tworzą flisz karpacki, Najciekawsze zespoły form skalnych znajdują się w szczytowych partiach Pilska, w dolinie Cebulowego Potoku, w obrębie grzbietowej części pasma Lipowskiej-Romanki oraz Boraczej-Prusowa Największa jaskinia na tym obszarze to Jaskinia Wickowa w Sopotni Wielkiej, o długości 101 m, Beskid Żywiecki składa się z kilku pasm górskich, mających układ równoleżnikowy, Wyróżniają się tu zwarte grupy górskie Wielkiej Raczy (1236 m) i Pilska (1557 m), Wyróżnia się także interesujący ostaniec denudacyjny – Grojec (612 m), będący ważnym stanowiskiem archeologicznym, Rzeki mają tu charakter typowo górski, z gwałtownymi spadkami, malowniczymi wodospadami i gęstą siecią potoków, Główne rzeki obszaru to Soła i Koszarawa, Osobliwością są nieliczne występujące drobne jeziora osuwiskowe, Szatę roślinną tworzą naturalne i półnaturalne górskie zbiorowiska roślinne, w tym dobrze wykształcone zespoły lasów iglastych i liściastych, Na spłaszczeniach stokowych, wierzchołkach grzbietowych, zagłębieniach osuwiskowych, występują cenne torfowiska,

Występuje tu 8 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 1 gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK), W obszarze gniazduje powyżej 1% populacji krajowej (C6) głuszca (PCK), Obszar charakteryzuje się dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami góorskimi (leśnymi i nieleśnymi), Duże kompleksy leśne stanowią ostoję dużych drapieżników, Flora tego obszaru liczy około 1000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich), Spośród licznych zbiorowisk roślinnych należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu *Valeriano-Caricetumflavae*, z udziałem czosnku

syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis* subsp. *Alpestris*. oraz na bardzo rzadkie w Polsce jaworzyny *Aceri-Fagetum*,

Tabela 27 Zestawienie gatunków ptaków będących przedmiotem dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki”

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Uwaga
A223	Włochatka - <i>Aegolius funereus</i>	
A259	Siwerniak - <i>Anthus spinoletta</i>	
A091	Orzeł przedni - <i>Aquila chrysaetos</i>	Dyrektywa ptasia, PCK – EN gatunek zagrożony
A215	Puchacz - <i>Bubo bubo</i>	Dyrektywa ptasia
A264	Pluszcz - <i>Cinclus cinclus</i>	
A122	Derkacz - <i>Crex crex</i>	Dyrektywa ptasia
A239	Dzięcioł białogrzbiety - <i>Dendrocopos leucotos</i>	Dyrektywa ptasia
A217	Sóweczka - <i>Glaucidium passerinum</i>	Dyrektywa ptasia
A261	Pliszka górska - <i>Motacilla cinerea</i>	
A344	Orzechówka - <i>Nucifraga caryocatactes</i>	
A241	Dzięcioł trójpalczasty - <i>Picoides tridactylus</i>	
A234	Dzięcioł zielonosiwy - <i>Picus canus</i>	Dyrektywa ptasia
A220	Puszczyk uralski - <i>Strix uralensis</i>	Dyrektywa ptasia
A108	Głuszec - <i>Tetrao urogallus</i>	Dyrektywa ptasia -PCK – CR gatunek krytycznie zagrożony
A282	Drozd obrożny - <i>Turdus torquatus</i>	

Obszar posiada zatwierdzony Plan zadań ochronnych, Podstawą do sprecyzowania działań ochronnych i sposobu ochrony jest zdefiniowanie zagrożeń dla ww. gatunków. W POP zamieszczona została tabela przedstawiająca wyciąg zagrożeń oraz działań ochronnych dotyczących przedmiotów ochrony występujących lub mogących występować na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka - rozdział 2.3. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000.

5.13.3.4 Charakterystyka drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka w zasięgu terytorialnym obszarów Natura 2000

Powierzchnia trzech obszarów Natura 2000 występujących na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka zajmuje praktycznie cały jego teren, dlatego też nie przeprowadzono osobnej analizy drzewostanów występujących na tych obszarach. Przedstawiona w poprzednich rozdziałach analiza drzewostanów odnosząca się do całego Nadleśnictwa nie wykazuje istotnych różnic, a otrzymane wyniki dla obszarów byłyby praktycznie identyczne.

5.13.4 Siedliska przyrodnicze

Na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka występują siedliska przyrodnicze znajdujące się w granicach obszarów Natura 2000. Siedliska, które stanowią przedmioty ochrony dla tych obszarów zostały omówione w POP w rozdziale **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** Są tam wymienione oraz scharakteryzowano dla

nich zagrożenia i działania ochronne, o których mowa w Planach Zadań Ochronnych dla danego obszaru.

Ponadto na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka występują siedliska przyrodnicze, które nie są przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000. Zostały one uwzględnione w opisach taksacyjnych. Należą do nich: siedlisko przyrodnicze 7110 (Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)) oraz 7140 (Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością *Scheuchzeria–Caricetea nigrae*)), zinwentaryzowane na obszarze Natura 2000 „Beskid Śląski”: 7110 w wydzielaniu 204-b na powierzchni 0,14 ha, natomiast 7140 w wydzielaniach 224-c, 224-d, 225-a oraz 226-a na łącznej powierzchni 0,12ha.

Siedliska bagienne (7110, 7140) należą do wyjątkowo cennych przyrodniczo, stąd też realizując prace związane z opracowaniem projektu PUL przywiązywano do nich bardzo dużą uwagę. Ze względu na małą powierzchnię zostały one ujęte w projekcie PUL jako osobliwości przyrodnicze. Siedlisko 7110 występuje w jednym wydzielaniu leśnym z terenu regła górnego, dla którego w projekcie PUL nie planowano zabiegów. Siedlisko 7140 występuje w czterech wydzielaniach na terenie leśnictwa Kamesznica. Zabiegi zaplanowane w projekcie PUL obejmujące pielęgnację drzewostanów (CP, TW, TP) oraz rębnia IVd nie dotyczą małych płatów siedliska. Leśniczemu znane są dokładne ich lokalizacje. W trakcie prowadzenia wszelkich prac leśnych jest zobowiązany do ich oznaczenia w terenie i omijania. Takie podejście nie będzie oddziaływać negatywnie na stan ich zachowania i pozwoli na pełną ochronę cennych siedlisk.

5.13.5 Pomniki przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka znajduje się obecnie 5 ustanowionych pomników przyrody, w tym: 2 drzewa, 2 jaskinie oraz 1 wychodnię skalną,

Dla ustanowionych pomników przyrody wprowadzane są zakazy obejmujące np.:

- niszczenie, uszkodzanie drzew,
- wykonywanie prac ziemnych w sąsiedztwie obiektu,
- uszkodzanie i zanieczyszczenie gleby w sąsiedztwie obiektu,
- wysypywanie, wylanie, zakopywanie odpadów lub innych nieczystości w sąsiedztwie obiektu,
- zaśmiecanie terenu wokół obiektów chronionych,
- dokonywanie zmian stosunków wodnych,
- umieszczanie tablic reklamowych,

Zaleca się porządkować najbliższe otoczenie pomników przyrody, a ewentualne działania ochronne prowadzić w porozumieniu z Radą Gminy; o przeprowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody decyduje uchwała Rady Gminy,

Tabela 28 Wykaz pomników przyrody znajdujących się na gruntach nadleśnictwa

Lp,	Akt prawny	Leśnictwo, poddz,	Gmina	Rodzaj	Przedmiot ochrony
1	Decyzja Nr 0138/38/77 Wojewody bielskiego / 22,09,1977r, PL,ZIPOP,1393,PP,2417062,22	02-36-1-09-122-b-00	Lipowa	Wychodnia skalna „Malinowa Skała”	Naturalne odsłonięcie zlepieńców godulskich
2	Rozporządzenie 1/93 Wojewody bielskiego /	02-36-1-12-83-c-00	Lipowa	Jaskinia Chłodna	Jaskinia osuwiskowa

Lp,	Akt prawny	Leśnictwo, poddz,	Gmina	Rodzaj	Przedmiot ochrony
	23,04,1993r, PL,ZIPOP,1393,PP,2417062,23				w piaskowcach godulskich w rezerwacie Kuźnie
3	Rozporządzenie 1/93 Wojewody bielskiego / 23,04,1993r, PL,ZIPOP,1393,PP,2417062,24	02-36-1-12-83-c-00	Lipowa	Jaskinia Przed Balkonem ("Pod Balkonem")	Jaskinia osuwiskowa w piaskowcach godulskich w rezerwacie Kuźnie
4	Decyzja Prezydium WRN w Krakowie RL-Op 8311/87/72 23,08,1972r, PL,ZIPOP,1393,PP,2417152,1704	02-36-2-02-47-a-00	Węgierska Górka	Klon Jawor	Drzewo rodzime
5	Uchwała Nr XLIII/279/2014 Rady Gminy Milówka 26,06,2014r, PL,ZIPOP,1393,PP,2417092,531	02-36-2-05-255-g-00	Milówka	Żywotnik zachodni	Drzewo - gatunek obcy

5.13.6 Parki zabytkowe i zabytki architektury

Na gruntach Nadleśnictwa można wskazać obiekty o wartości historycznej i kulturowej, są to:

- ✓ zespół dworsko – parkowy z pierwszej połowy XIX w.,
- ✓ kapliczka w obrębie Lipowa, w wydzielaniu 23 f,
- ✓ bunkier „Waligóra” w wydzielaniu 145 c obrębu Węgierska Górka,

Na gruntach Nadleśnictwa w Kamesznicy znajduje się zespół dworsko – parkowy pochodzący z lat 1830 – 1833, Powstał on z inicjatywy ówczesnych właścicieli – Teresy i Marcelego Potockich jako letnia rezydencja, W jej skład wchodziły: murowany dworek, oficyna z drewnianą wieżą zegarową (tzw. kancelaria), oranżeria, stajnia z wozownią i kompozycja parkowa, Budynek dworu jest jednokondygnacyjny, zbudowany z kamienia i cegły, Z pierwotnego wyposażenia wewnętrznego zachował się w salonie kominek z czarnego marmuru, Po przejęciu majątku przez Karola Ludwika Habsburga w roku 1846, dwór pełnił funkcję siedziby Zarządu Lasów Dóbr Żywieckich – stąd pochodzi budynek wyluszcarni nasion, Na założenie parkowe składają się: nasadzenia drzew rodzimych i aklimatyzowanych, staw z wysepką, obudowane źródło, strumień, system kaskad oraz polany mające w zamierzeniu tworzyć wraz ze stawem ciąg widokowy, Zarząd lasów funkcjonował tu do roku 1939, Po wojnie cały ten obszar wszedł w skład Lasów Państwowych, a dwór był m.in, siedzibą leśnictwa Kamesznica,

W roku 1995 cały zespół dworsko – parkowy został uznany za zabytek z dniem 05,01,1995 r., pod numerem ewidencyjnym A – 657/95, W skład zespołu wchodzi wydzielania: 255f, g, h, i, j, k w obrębie Węgierska Górka, Powierzchnia zespołu wynosi wg aktualnego rozliczenia 7,87 ha,

5.13.7 Gatunki prawnie chronione i rzadkie

Ochrona gatunkowa ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt, a w szczególności gatunków rzadkich lub zagrożonych wyginięciem, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej (Art, 46), Ważnym działaniem na

rzecz ochrony zwierząt i roślin było sporządzenie list najbardziej zagrożonych w Polsce gatunków, tzw. czerwonych list, wzorowanych na międzynarodowych listach zagrożonych gatunków oraz tzw. czerwonych księgach gatunków chronionych. Powstały polskie czerwone księgi roślin i zwierząt oraz listy roślin i zwierząt zagrożonych i ginących,

Wykazy gatunków chronionych sporządzono opierając się na Rozporządzeniach Ministra Środowiska:

- w sprawie ochrony gatunkowej roślin, z dnia 9,10,2014 roku (Dz. U, 2014 poz, 1409),
- w sprawie ochrony gatunkowej grzybów z dnia 9,10,2014 roku (Dz. U, 2014 poz, 1408),
- w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, z dnia 16,12,2016 roku (Dz. U. 2016 poz, 2138),

Legenda odnośnie ochrony gatunkowej zawarta w tabelach:

- Ś – ochrona ścisła,
- C – ochrona częściowa,

Dodatkowo zaznaczono, które z gatunków znajdują się w:

Polskiej Czerwonej Księdze Roślin – wybór taksonów roślin (ogromna większość w randze gatunku) zagrożonych na terenie Polski wyginieciem, a także tych, które już wyginęły,

Wykaz taksonów opisanych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin:

- *EX – w Polsce całkowicie wymarłe*
- *EW – wymarłe w naturze*
- *CR – krytycznie zagrożone*
- *EN – zagrożone*
- *VU – narażone*
- *NT – bliskie zagrożenia*
- *DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych*

Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt – rejestr zagrożonych gatunków zwierząt na terenie Polski. Została stworzona na wzór międzynarodowej Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych. Zawiera listę ginących gatunków zwierząt z dokładnym ich opisem i mapami rozmieszczenia. Określa także stopień zagrożenia poszczególnych gatunków, rzadkość ich występowania oraz stosowane i proponowane sposoby ochrony,

Kategorie zagrożenia gatunków w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt:

- *EX – gatunki wymarłe*
- *EXP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe w Polsce*
- *CR – gatunki skrajnie zagrożone*
- *EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone*
- *VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginiecie*
- *NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia*
- *LC – gatunki na razie niezagrożone wymarciem, z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi,*

Gatunki objęte są ponadto ochroną międzynarodową na podstawie Dyrektywy siedliskowej, załącznika II (rośliny i zwierzęta, bez ptaków), oraz Dyrektywy ptasiej załącznik I (ptaki),

5.13.7.1 Flora, gatunki prawnie chronione

Głównymi źródłami danych o występowaniu gatunków chronionych są: wykazy gatunków z poprzedniego Programu ochrony przyrody, wyniki inwentaryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, wyniki inwentaryzacji prowadzonej przy pracach urządzeniowych, opracowania i projekty dotyczące rezerwatów oraz innych szczególnych form ochrony przyrody i in,

W Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej roślin, z dnia 9,10,2014 roku dla niektórych, pospolitych gatunków zniesiono ochronę (np, konwalia majowa, bluszcz, kopytnik, kruszyna i inne), dla niektórych gatunków zmieniono formę ochrony ze ścisłej na częściową, dodano też nowe gatunki,

Aby zapewnić właściwą ochronę flory należy na bieżąco uzupełniać i weryfikować inwentaryzację i aktualizować zasięg istniejących stanowisk roślin chronionych,

Poniżej przedstawiono wykaz roślin występujących na gruntach Nadleśnictwa,

Tabela 29 Wykaz chronionych gatunków roślin występujących na obszarze Nadleśnictwa Węgierska Górka

Lp,	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony Kod	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
1.	Ciemnieszka zielona	<i>Veratrum lobelianum</i>	C	Lipowa: 59 c, 110 a, 114 c Węgierska Górka: 47 a, 71 b, 75 a, c, 77 b, d, 80 a, 233 c
2.	Czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>	C	Lipowa: 14 a, 110 a Węgierska Górka: 72 b, 101 c
3.	Goryczka trojeściowa	<i>Gentiana asclepiadea</i>	C	Lipowa: 16 c, 67 a Węg, Górka: 136 c, 138 b, 255 f
4.	Kukułka plamista (storczyk)	<i>Dactylorhiza maculata</i> L.	C	Lipowa: 16 a Węgierska Górka: 20 g, 30 d
5.	Mieczyk dachówkowaty	<i>Gladiolus imbricatus</i>	Ś (1)	Węgierska Górka: 51 h, 20 g
6.	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>	C	Węgierska Górka: 32 b
7.	Okrzyn jeleni	<i>Laserpitium archangelica</i>	-, CR	Dana wrażliwa
8.	Paprotka zwyczajna	<i>Polypodium vulgare</i>	-	Lipowa: 95 h Węgierska Górka: 126 a, 140 d, 142 g
9.	Parzydło leśne	<i>Aruncus sylvestris</i>	C	Lipowa: 16 c, 67 a, 68 a, 69 c, Węgierska Górka: 1 d, 2 a, 21 c
10.	Podkolan biały	<i>Platanthera bifolia</i>	C	Węgierska Górka: 20 g, 33 g, 94 b
11.	Podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>	C	Lipowa: 126 a, 59 c Węg, Górka: 10 b, 17 b, 214 d, 222 d, 239 d, g, 240 c, 241 c, 242 d, f, h, i, 243 a, b, c, d, 244 d, 245 a, 248 f, 251 b, 126 a, 127 a
12.	Tocja karpacka	<i>Tozzia alpina ssp. carpatica</i>	Ś (2,3), NT, II 4116	Dane wrażliwe
13.	Tojad mocny	<i>Aconitum napellus ssp. firmum (A. firmum)</i>	Ś	Lipowa: 38 g, 39 c, 39 d, 40 f, 67 a, 68 a, 69 b, 69 f, 47 b, 53 a, 55 b, 59 c, 82 c, 84 f, 85 a, 88 b, Węgierska Górka: 194 b, 195 i

Lp,	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony Kod	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
14.	Tojad morawski	<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i>	Ś (2,3), VU, II 4109	Lipowa: 121 a, 122 b, 35 a, 39 f, 127 b, 127 c, 65 b, 65d, 66 c, 56 g, 57 b, 60 b Węgierska Górka: 181 a, 190 a
15.	Wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>	C	Lipowa: 67 a, 68 a, 69 b, 71 a, 81 a, 82 f Węgierska Górka: 11 b, 15 a, 16 a, 25 d, 28 a, 196 b
16.	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	C	Lipowa: 116 b, 56 b, 100 c, 101 a Węgierska Górka: 84 d, 218 a, 219 c
17.	Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	C	Węgierska Górka: 48 a, 83 c
18.	Widłak wronec	<i>Huperzia selago</i>	C	Węgierska Górka 83 c, 84 d, 219 c
19.	Śnieżyczka przebiśnieg	(<i>Galanthus nivalis</i>)	C	Węgierska Górka: 101 b, 255 g
20.	Zanokcica skalna	(<i>Asplenium trichomanes</i>)	-	Lipowa: 95 h, Węgierska Górka: 140 d, 142 g

W Nadleśnictwie Węgierska występują gatunki z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Mowa tu o tocji karpackiej (*Tozzia alpina ssp. carpatica*) oraz tojadzie morawskim (*Aconitum firmum ssp. moravicum*). Są one przedmiotami ochrony na obszarach Natura 2000 „Beskid Śląski” oraz „Beskid Żywiecki”, w rozdziale **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** przedstawiono szczegółowo zagrożenia dla tych gatunków oraz działania ochronne.

Na szczególną uwagę zasługuje Mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*), jest on objęty ochroną ścisłą w Polsce oraz zgodnie z Rozporządzeniem jest gatunkiem wymagającym ochrony czynnej. Ponadto umieszczony jest na Polskiej Czerwonej Liście paprotników i roślin kwiatowych w kategorii NT (bliski zagrożenia). Roślina z uwagi na atrakcyjne kwiaty jest często zrywana, co powoduje jej całkowite zniszczenie, poprzez wyrwanie delikatnych cebulek. Przyczyną wyraźnego zanikania tego gatunku jest również zmiana sposobu użytkowania łąk: osuszania ich, zaorywania, zalesiania, czy zabudowa.

W przypadku gatunków rzadkich występujących na gruntach Nadleśnictwa przy wykonywaniu prac leśnych należy zwrócić uwagę na ochronę ich stanowisk. Zaleca się, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką, przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych realizować w sposób pozwalający uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby. Przykładem może być np. planowanie pozyskania zimą, przy pokrywie śnieżnej, wyznaczanie szlaków zrywkowych z ominięciem stanowisk roślin chronionych, pozostawianie (przy cięciach rębnym) biogrup i kęp z wszystkimi warstwami lasu.

5.13.7.2 Fauna, gatunki prawnie chronione i rzadkie

Głównymi źródłami danych o występowaniu gatunków chronionych są: wykazy gatunków z poprzedniego Programu ochrony przyrody, wyniki inwentaryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa, wyniki inwentaryzacji prowadzonej przy pracach

urządzeniowych, opracowania i projekty dotyczące rezerwatów oraz innych szczególnych form ochrony przyrody, dane pozyskane z RDOŚ i in.

Obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka rozpatrywany jako siedlisko zwierząt można podzielić na cztery zasadnicze części:

- leśne obszary Beskidu Śląskiego na wschodnich stokach Pasma Baraniogórskiego
- leśne obszary Beskidu Żywieckiego położone po wschodniej stronie doliny Soły
- rolnicze i osiedlowe obszary Kotliny Żywieckiej, doliny Soły i jej dopływów
- nieleśne enklawy i półenklawy osiedli i gruntów rolnych rozproszone po całym obszarze lasów,

Bardzo niekorzystny jest brak wyraźnych pomostów ekologicznych łączących oba obszary leśne, Słabe pomosty istnieją w południowej części obszaru, np, na Przełęczy Koniakowskiej i na granicy państwa, na zachód od Istebnej, Mają one niską wartość z powodu przebiegających przez nie dróg publicznych i przerywanego układu kompleksów leśnych,

Wartość obszarów leśnych Nadleśnictwa jest jednak wysoka ze względu na ich rozległość i połączenie z innymi obszarami leśnymi Karpat, ale obniża ją niskie zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów i zniekształcenie siedlisk, a także zaszłości wynikające z wieloletniej gospodarki leśnej opartej na dziewiętnastowiecznych zasadach hodowli i użytkowania lasu, Wynikiem takiej gospodarki było np, zminimalizowanie siedlisk chrząszczy saproksylicznych zależnych od obecności martwego drewna w różnych fazach rozkładu, a także eliminacja drzew dziuplastych stanowiących niezbędne siedlisko istotnej grupy ptaków i drobnych ssaków, Enklawy rolnicze, mimo że uszczupliły powierzchnię leśną, wzbogaciły zróżnicowanie ekosystemów powiększając powierzchnie otwarte i ekotonowe niezbędne dla istnienia szeregu gatunków ptaków i innych zwierząt związanych z tym środowiskiem,

Na terenie Nadleśnictwa stwierdzono występowanie wielu gatunków chronionych, należących do różnych grup systematycznych, Zestawiono je w poniższych tabelach, Wykaz wymaga dalszego uzupełniania i weryfikacji, Nie była prowadzona inwentaryzacja gatunków zwierząt dotycząca ściśle gruntów Nadleśnictwa, W niżej zamieszczonych zestawieniach posłużono się danymi z obszarów Natura 2000, opisów parków krajobrazowych, rezerwatów, waloryzacji przyrodniczej gmin oraz danych własnych Nadleśnictwa, W związku z tym większość podawanych gatunków zwierząt ma zasięg bardziej ogólny, dotyczący obszaru większego niż zasięg terytorialny Nadleśnictwa,

Bezkęgowce

Tabela 30 Wykaz chronionych gatunków bezkręgowców występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka

Gatunek		Status ochrony Kod gatunku
Nazwa polska	Nazwa łacińska	
Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	C, II 1060
Modraszek arion	<i>Maculinea arion</i>	C
Modraszek bagniczek	<i>Vacciniina optilete</i>	Cz
Strzępotek sopłaczek	<i>Coenonympha tullia</i>	Cz
Trzmiel gajowy	<i>Bombus lucorum</i>	Cz
Trzmiel kamiennik	<i>Bombus lapidarius</i>	Cz
Trzmiel ogrodowy	<i>Bombus hortorum</i>	Cz
Trzmiel rudonogi	<i>Bombus ruderarius</i>	Cz
Trzmiel ziemny	<i>Bombus terrestris</i>	Cz

Gatunek		Status ochrony Kod gatunku
Nazwa polska	Nazwa łacińska	
Mrówka rudnica	<i>Formica rufa</i>	Cz
Biegacz gajowy	<i>Carabus nemoralis</i>	Cz
Biegacz pomarszczony	<i>Carabus intricatus</i>	Cz
Biegacz skórzasty	<i>Carabus coriaceus</i>	Cz
Biegacz szykowny	<i>Carabus nitens</i>	Cz
Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>	Cz, II 4014
Biegacz zielonozłoty	<i>Carabus auronitens</i>	Cz
Kozioróg bukowiec	<i>Cerambyx scopolii</i>	Cz
Kozioróg dębosz	<i>Cerambyx cerdo</i>	C, II 1088
Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	C, II 1084
Sichrawa karpacka	<i>Pseudogaurotina excellens</i>	C, II 4024
Wynurt	<i>Ceruchus chrysomelinus</i>	Cz

Gatunki objęte ochroną ścisłą (C) lub częściową (Cz) zgodnie z Rozp, M Ś z 12 października 2011r,

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

EN – gatunek silnie zagrożony

VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka

LC – gatunek na razie nie zagrożony

II – gatunek wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Ryby, płazy i gady

Tabela 31 Wykaz chronionych gatunków ryb, minogów, płazów i gadów podawanych z obszaru Nadleśnictwa Węgierska Góra

Gatunek		Status ochrony Kod gatunku
Nazwa polska	Nazwa łacińska	
Brzanka	<i>Barbus peloponnesius</i>	Cz, II 2503
Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gabis</i>	Cz, II 1163
Głowacz przegopłetwy	<i>Cottus poecilopus</i>	Cz
Koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	Cz, II 1149
Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	Cz, II 1096
Kumak górski	<i>Bombina variegata</i>	C, II 1193
Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	Cz
Ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>	C
Rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>	C
Salamandra plamista	<i>Salamandra salamandra</i>	Cz
Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	C, II 1166
Traszka góraska	<i>Triturus alpestris</i>	Cz
Traszka karpacka	<i>Triturus montandoni</i>	C, II 2001
Traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>	Cz
Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	Cz
Żaba jeziorkowa	<i>Rana lessonae</i>	Cz
Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	C
Żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>	Cz
Gniewosz plamisty	<i>Coronella austriaca</i>	C
Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	Cz
Jaszczurka żyworodna	<i>L. vivipara</i>	Cz
Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	Cz
Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>	Cz
Żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>	Cz

Gatunki objęte ochroną ścisłą (C) lub częściową (Cz) zgodnie z Rozp, M Ś z 12 października 2011r,

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

EN – gatunek silnie zagrożony

VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka

LC – gatunek na razie nie zagrożony

II – gatunek wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Ptaki

Tabela 32 Wykaz chronionych gatunków ptaków występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Góra

Gatunek		Status ochrony Kod gatunku
Nazwa polska	Nazwa łacińska	
Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	C, I A030
Cietrzew	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>	C
Derkacz	<i>Crex crex</i>	C, I A122
Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>	C
Drozd skalny (Nagórnik)	<i>Monticola saxatilis</i>	C, I A280
Dzięcioł białogrzbisty	<i>Dendrocopos leucotus</i>	C, NT, I A239
Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	C, I A236
Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	C
Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	C, I A238
Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>	C, I A241
Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	C, I A234
Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>	C
Gąsior	<i>Lanius collurio</i>	C, I A338
Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	C
Gluszek	<i>Tetrao urogallus</i>	C, I A108
Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	C
Gołąb siniak	<i>Columba oenas</i>	C
Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	C
Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	C, I A074
Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	C
Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz
Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	C
Kos	<i>Turdus merula</i>	C
Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	C
Krzyżodziób świerkowy	<i>Loxia curvirostra</i>	C
Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	C
Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>	C, I A321
Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>	C, I A320
Muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	C
Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	C
Myszołów zwyczajny	<i>Buteo buteo</i>	C
Orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>	C, I A089
Orzechówka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	C
Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>	C, I A091
Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	C
Pelzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>	C
Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	C
Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	C
Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	C
Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>	C
Pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>	C
Pokrzewka ciernista	<i>Sylvia communis</i>	C
Puchacz	<i>Bubo bubo</i>	C, I A215
Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>	C, A220
Puszczyk zwyczajny	<i>Strix aluco</i>	C
Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	C
Sikora bogatka	<i>Parus major</i>	C

Gatunek		Status ochrony Kod gatunku
Nazwa polska	Nazwa łacińska	
Sikora czubątka	<i>Parus cristatus</i>	C
Sikora modra	<i>Cyanistes caeruleus</i>	C
Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	C
Siwerniak	<i>Anthus spinoletta</i>	C
Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	C
Sóweczka zwyczajna	<i>Glacium passerinum</i>	C, I A217
Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz
Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	C
Świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	C
Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	C
Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>	C, I A072
Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	C
Wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	C
Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>	C, A223
Wrona siwa	<i>Corvus cornix</i>	Cz
Zięba zwyczajna	<i>Fringilla coelebs</i>	C
Zimorodek zwyczajny	<i>Alcedo atthis</i>	C, I A229

Śc – Gatunki objęte ochroną ścisłą (C) lub częściową (Cz) zgodnie z Rozp, M Ś z 12 października 2011r,

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

EN – gatunek silnie zagrożony

VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka

LC – gatunek na razie nie zagrożony

II – gatunek wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Ssaki

Tabela 33 Wykaz chronionych gatunków ssaków występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Góra

Gatunek		Status ochrony Kod gatunku
Nazwa polska	Nazwa łacińska	
Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>	Cz
Ryjówka górska	<i>Sorex alpinus</i>	Cz
Ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>	Cz
Rzęsorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>	Cz
Rzęsorek mniejszy	<i>Neomys anomalus</i>	Cz
Darniówka tatrzańska	<i>Microtus tatricus</i>	C, LC, II 2612
Koszatka	<i>Dryomys nitedula</i>	C, NT
Orzesznica	<i>Muscardinus avellanarius</i>	C
Popielica	<i>Glis glis</i>	Cz
Smużka leśna	<i>Sicista betulina</i>	C
Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>	C
Gronostaj	<i>Mustela erminea</i>	C
Łasica	<i>Mustela nivalis</i>	C
Niedźwiedź brunatny	<i>Ursus arctos</i>	C, II 1354
Ryś	<i>Lynx lynx</i>	C, II 1361
Wilk	<i>Canis lupus</i>	C, II 1352
Wydra	<i>Lutra lutra</i>	Cz
Borowiec wielki	<i>Nyctalus noctula</i>	C
Gacek brunatny	<i>Plecotus auritus</i>	C
Mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	C, II 1308
Mroczek pozłocisty	<i>Eptesicus nilssonii</i>	C
Mroczek późny	<i>Eptesicus serotinus</i>	C

Gatunek		Status ochrony Kod gatunku
Nazwa polska	Nazwa łacińska	
Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteinii</i>	C, II 1323
Nocek Brandta	<i>Myotis brandtii</i>	C
Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	C
Nocek orzęsiony	<i>Myotis emarginatus</i>	C, II 1321
Nocek rudy	<i>Myotis daubentonii</i>	C
Nocek Natterera	<i>Myotis nattereri</i>	C
Nocek wąsatek	<i>Myotis mystacinus</i>	C
Podkowiec mały	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	C, II 1303

Śc – Gatunki objęte ochroną ścisłą (C) lub częściową (Cz) zgodnie z Rozp, M Ś z 12 października 2011r,

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

EN – gatunek silnie zagrożony

VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka

LC – gatunek na razie nie zagrożony

II – gatunek wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Część z wymienionych zwierząt stanowi przedmiot ochrony w obszarach Natura 2000 („Beskid Śląski” i „Beskid Żywiecki”), co zostało szczegółowo omówione w POP w rozdziale **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania..**Na szczególną uwagę zasługują kilka gatunków, które są związane z tym regionem w tym: wilk, niedźwiedź brunatny, ryś euroazjatycki, głuszec, sichrawa karpacka, biegacz urozmaicony czy też gniewosz plamisty. Gatunki te zostały szerzej omówione w POP.

5.13.7.3 Ostoje zwierząt chronionych

Ochrona niektórych zagrożonych zwierząt nie ogranicza się tylko do ochrony gatunku, lecz obejmuje również miejsca ich rozrodu i regularnego przebywania. Realizowana jest przez wytyczanie obszarów zwanych strefami ochrony, które trwale lub okresowo zabezpieczają otoczenie gniazd i ostoje przed wszelkimi formami działalności ludzkiej.

Wykaz gatunków zwierząt chronionych strefowo, informacje dotyczące wielkości strefy oraz okresowych terminów ochronnych, podane są w Załączniku nr 4 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r, w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Na terenie Nadleśnictwa wyznaczono strefę ochrony wilka (*Canis lupus*), przedmiotem ochrony jest ostoja miejsca rozrodu i regularnego przebywania gatunku chronionego. Akt ustanawiający to Decyzja Regionalnego Dyrektora Środowiska z dnia 12.04.2016 r. Jest to okresowa strefa o powierzchni 25,91 ha.

Wilk (*Canis lupus*). Gatunek objęty ochroną ścisłą, w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt uznany za gatunek niższego ryzyka, wymieniony w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej jako gatunek priorytetowy. Do roku 1975 nie był gatunkiem łownym. W tym też roku został wpisany na listę zwierząt łownych. Od 1995 do 1998r. stosowano nieskuteczną ochronę strefową, z możliwością odstrzałów w województwach: krośnieńskim, przemyskim i suwalskim. Całkowitą ochroną ścisłą został objęty w roku 1998. Terytorium wilka w żywieckiej części Nadleśnictwa obejmuje w zasadzie najwyżej położone kompleksy leśne, tj. w paśmie Romanki, Rysianki, Lipowskiego

Wierchu, Boraczego Wierchu, ale wilki mogą penetrować wszystkie lasy w tej części Nadleśnictwa, jest to ich strefa funkcjonalna.

Obecnie coraz większym zagrożeniem dla populacji wilka jest postępująca urbanizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej prowadząca do utraty i izolacji możliwych do bytowania środowisk leśnych. Wilki w warunkach naturalnych żyją od 4 do 11 lat, a w niewoli do 16 lat. Najczęstszą przyczyną śmiertelności w warunkach naturalnych są zagłodzenie i konflikty międzyosobnicze, w dalszej kolejności choroby i obrażenia w trakcie polowań. W obszarach synergicznego występowania z człowiekiem głównymi przyczynami śmiertelności są polowania, kłusownictwo i potrącenia przez samochody. Mimo ochrony gatunkowej historia prześladowań wilka w naszym kraju i krajach sąsiednich sprawia, że populacja wilka jest narażona na kłusownictwo. Wilki albo są ofiarami nielegalnego odstrzału albo wpadają przypadkiem w sidła zastawione na ssaki kopytne. Penetracja ostoi leśnych przez ludzi oraz rozwój infrastruktury drogowej powoduje niepokojenie zwierząt i potrącenia przez samochody. Wpływ wilka na pogłowie zwierząt hodowlanych i jego rola w ekosystemie leśnym często niestety spotykana jest z negatywną opinią niektórych środowisk. Poza tym w powszechnej świadomości społecznej często na temat wilka panuje wiele przesądów, dlatego tak ważna jest rzetelna edukacja i informacja na temat tego drapieżnika. Tworzenie przejść górnych jest jedną z metod minimalizacji negatywnego wpływu infrastruktury drogowej na zwierzęta. Oprócz bezpośredniej redukcji populacji powodowanej przez człowieka, innym zagrożeniem dla populacji wilka jest postępująca urbanizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej prowadząca do utraty i izolacji możliwych do bytowania środowisk leśnych. Obecnie wystarczająco duże chronione kompleksy leśne znajdują się tylko w kilku odizolowanych od siebie parkach narodowych. Na pozostałych obszarach wilki występują w lasach gospodarczych albo mozaikach obszarów leśno-polnych. W celu utrzymania zdrowej populacji wilka, w której następuje konieczna dla utrzymania dobrej kondycji populacji wymiana genetyczna między watahami, potrzebne jest utrzymanie lub stworzenie korytarzy ekologicznych między ważnymi obszarami występowania lokalnych populacji wilka.

5.14 Ochrona lasu

Zagrożenie środowiska leśnego jest wynikiem jednoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących niekorzystne zjawiska i zmiany w stanie zdrowotnym lasów.

5.14.1 Ocena stanu zdrowotnego lasów Nadleśnictwa

Aktualny stan zdrowotny, w oparciu o zebrane informacje i wyniki prac taksacyjnych jest uzależniony od gatunku dominującego w składzie gatunkowym. Znacznie obniżony stan zdrowotny dotyczy drzewostanów świerkowych natomiast stan drzewostanów, w których dominują pozostałe gatunki ocenia się jako dobry. W sposób prawidłowy prowadzone były przez Nadleśnictwo działania w zakresie prognozowania i zwalczania zagrożeń,

Na stan zdrowotny w ubiegłym 10-leciu decydujący wpływ miały powtarzające się susze w latach 2015 – 2019, powodujące obniżenie poziomu wód gruntowych, skutkujące zmniejszeniem odporności drzewostanów starszych oraz młodników i upraw,

W przypadku jodły, w niektórych drzewostanach, na niewielkich powierzchniach obserwuje się czynniki negatywnie wpływające na ich zdrowotność są to: porażenia najmłodszych pędów przez askochytozę, zasiedlenia przez obłąkę pędową i korową,

Stan sanitarny lasu, kształtowany poziomem posuszowej higieny lasu, częstością oraz wielkością powstawania szkód atmosferycznych, presją szkodników wtórnych oraz realizowanymi przez nadleśnictwo działaniami porządkującymi (wyróbka posuszu, wiatro-, śniego- i lodozłomów), utrzymywany był i jest w Nadleśnictwie Węgierska Górka na dobrym poziomie, minimalizującym poprzez te działania możliwości oraz warunki powstawania i rozwoju potencjalnych ognisk zagrożeń dla trwałości lasu, Działania służb leśnych powodują ograniczenie możliwości dynamicznego rozwoju procesów chorobowych drzewostanów oraz pogłębiania skutków pojawiających się szkód i zagrożeń dla trwałości lasów,

Potrzeba podejmowania wymuszonych cięć sanitarnych w latach 2014-2023 w drzewostanach Nadleśnictwa była determinowana w znacznym stopniu szkodami pochodzenia abiotycznego (m.in. długotrwałe susze), co ma bezpośredni wpływ na zdrowotność drzewostanów i jest główną przyczyną nadmiernego wydzielania się posuszu,

W analizowanym okresie, w Nadleśnictwie Węgierska Górka udział pozyskanych użytków sanitarnych i przygodnych kształtował się na bardzo wysokim poziomie w ciągu całego 10-lecia i stanowił łącznie 44,4% ogólnego pozyskania, co należy uznać za istotne gospodarczo, Miąższość pozyskanego posuszu wynosząca ok. 57,9 tys. m³ stanowiła 21,2% ogólnego pozyskania drewna w tym okresie oraz 47,8% masy pozyskanych użytków sanitarnych i przygodnych.

5.15 Zagospodarowanie turystyczne

Nadleśnictwo Węgierska Górka chcąc pełnić wszystkie funkcje statutowe, w tym także rekreacyjne, prowadzi zagospodarowanie turystyczne, także po to, aby chronić przyrodnicze i produkcyjne funkcje lasu, Tworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych, miejsc postoju pojazdów, ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych pozwala na koncentrację ruchu turystycznego na znanym, ograniczonym obszarze, a co za tym idzie na lepszą jego kontrolę,

Lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka są rejonem bardzo atrakcyjnym turystycznie (duża ilość szlaków turystycznych), a dobrze rozwinięta infrastruktura sprawia, że są to tereny łatwo dostępne dla turystów,

Tabela 34 Zestawienie najważniejszych istniejących elementów infrastruktury turystycznej i wypoczynkowej w Nadleśnictwie Węgierska Górka

Lp, Rodzaj powierzchni Adres leśny Pow, [ha] Uwagi				
1	miejsce turystyczne - TURYST	02-36-1-09-20 -f -00	0,14	m, turyst, m, postoju, linia EN
2		02-36-1-10-65 -c -00	0,44	Domek myśliwski "Zamek"
3		02-36-1-10-67 -b -00	0,29	miejsce postoju, wiata, ławki,
4		02-36-2-01-20 -j -00	0,26	wiata, miejsce na ognisko
5		02-36-2-02-52 -i -00	0,18	
6		02-36-2-02-81 -c -00	0,21	plac manewrowy dla aut
7		02-36-2-03-78 -a -00	0,20	
Razem			1,72	

5.16 Zalesienia

Nadleśnictwo nie planuje zalesienia gruntów nieleśnych,

5.17 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu

Istotne problemy przy sporządzaniu projektu planu to przede wszystkim brak szczegółowej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków roślin i zwierząt, a także brak aktualnej całościowej waloryzacji przyrodniczej obszaru Nadleśnictwa,

5.17.1 Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną

Analiza stanu środowiska przyrodniczego terenów Nadleśnictwa pozwala na określenie miejsc oraz zagadnień, gdzie może wystąpić potencjalny konflikt pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody,

Tabela 35 Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną

Rodzaj zagadnienia	Istota kolizji	Ograniczanie negatywnych skutków
1, Przyjęty TD a naturalny typ lasu w odniesieniu do fragmentów leśnych siedlisk przyrodniczych w większych wydzieleniach (zespółach),	Większe zróżnicowanie składów gatunkowych przewidywanych dla siedlisk przyrodniczych w stosunku do TD przyjętych dla typów siedliskowych lasu, co w pewnych warunkach może skutkować eliminacją z upraw niektórych pożądaných gatunków,	Uwzględnianie przy planowaniu odnowień lokalnego zróżnicowania siedliskowego a także zasięgu siedlisk przyrodniczych i przynależnych im składów gatunkowych, Projekt PUL dla Nadleśnictwa Węgierska Górka spełnia te wymagania,
2, Ochrona lasu a konieczność pozostawiania martwego drewna,	W warunkach naturalnego obiegu materii i energii obojętne jest jakie gatunki i w jakiej ilości składają się na martwą masę drzewną występującą na powierzchni leśnej, Obecnie wprowadzana Instrukcja Ochrony Lasu docenia potrzebę akumulacji martwego drewna, wprowadza m, in, Pojęcie drzewa biocenotycznego, Dotychczasowa praktyka opiera się na indywidualnie opracowanych zasadach obowiązujących na ściśle określonych obszarach - zwykle są to obszary leśne specjalnego przeznaczenia - np, rezerваты, a także na dążeniu do akumulacji martwej masy drzewnej,	W celu wyjaśnienia szeregu wątpliwości i optymalizacji tego procesu, niezbędne jest opracowanie przez ALP stosownej instrukcji, Instrukcja Ochrony Lasu dopuszcza pozostawianie martwego drewna po opuszczeniu go przez owady żerujące pod korą, ale zasiedlone przez owady żerujące w drewnie, Zasady Hodowli Lasu zalecają pozostawienie 5 % zapasu powierzchni zrębowej w postaci przestoi do następnej kolei rębów, lub do naturalnej śmierci i rozkładu, Instrukcja urządzania lasu uwzględnia inwentaryzację drzew martwych, Należy stwierdzić, że ilość drzew martwych zapewnia odpowiednie warunki bytowania wielu organizmów, co oddziałuje korzystnie na zwiększenie bioróżnorodności biologicznej ekosystemów leśnych,

Rodzaj zagadnienia	Istota kolizji	Ograniczanie negatywnych skutków
3, Wykonywanie prac leśnych przez cały rok, a ochrona lęgów niektórych gatunków ptaków,	Konflikt ten nie dotyczy gatunków ptaków, dla których zostały wyznaczone strefy ochronne, W projekcie Planu nie wyznaczono obecnie stref ochrony gatunków „strefowych”, W przypadku stwierdzenia w trakcie obowiązywania projektu PUL gniazd gatunków „strefowych”, należy niezwłocznie złożyć wniosek o utworzenie stref ochronnych, Ornitologiczne zasady ochrony wymieniają szereg gatunków wymagających ochrony strefowej, a nie uwzględnionych w ustawodawstwie, Gospodarka leśna jest prowadzona zgodnie z wymogami ochrony przyrody i nie wpływa w istotny sposób na lęgi ptaków,	Minimalizacja strat w lęgach wszelkich gatunków ptaków (nie licząc koncentracji prac w okresie pozalęgowym) jest możliwa przy ornitologicznym, nawet pobieżnym, rozpoznaniu drzewostanu, lub fragmentu drzewostanu w którym zaplanowano cięcia rębne lub selekcyjne, Możliwe jest wtedy wyłączenie z użytkowania pojedynczych drzew, lub całych fragmentów lasu w celu ochrony gniazd, Ważne jest również racjonalne wyznaczenie szlaków transportowych i egzekwowanie prawidłowości ich wykorzystania, PUL w zasadzie nie ustosunkowuje się do terminowości prac leśnych, ale POP zawiera wskazania w tym zakresie, W Nadleśnictwie nie wyznaczono obecnie stref ochrony gatunków „strefowych”, Generalnie należy stwierdzić, że zaplanowane w projekcie PUL zabiegi gospodarcze będą dotyczyły jedynie niewielkiej powierzchni drzewostanów (stanowiących biotopy niektórych, istotnych gatunków ptaków), co w połączeniu z rozłożeniem ich w czasie (zabiegi będą wykonywane w ciągu całego roku, z wyłączeniem okresu lęgowego), pozwala wysnuć jednoznaczny wniosek, o nieznacznym oddziaływaniu projektu PUL na lęgi ptaków,
4, Ochrona lęgów niektórych gatunków ptaków a powszechna dostępność lasów,	Obowiązujące ustawodawstwo nie ogranicza dostępu do lasów w zależności od pory roku, chyba że wymaga tego bezpieczeństwo pożarowe, Zasada powszechnej dostępności lasów może przyczynić się do wystąpienia strat w lęgach chronionych gatunków ptaków (w rejonach o większym nasileniu ruchu turystycznego), Ustawodawca sankcjonuje powszechną dostępność lasu, Nie wydaje się jednak aby to zjawisko miało istotne znaczenie, O wiele szkodliwsza jest penetracja lasu przez psy i koty z obszarów zabudowanych bezpośrednio przy granicy lasu,	Sposobem minimalizowania negatywnego wpływu może być np, ograniczanie dostępu do lasu jedynie do wyznaczonych szlaków i miejsc postoju, co jest trudne w realizacji, Administracja leśna ma prawo zabronić okresowo wstępu do określonych fragmentów lasu z przyczyn ochronnych,
5, Wykonywanie prac leśnych, Zrywka drewna,	Przy prowadzeniu prac leśnych zachodzi potrzeba wyznaczenia szlaków zrywkowych udostępniających las, Projekt PUL nie odnosi się do ich planowania i sposobu wykonania,	Wyznaczenie szlaków zrywkowych powoduje przemyślane poruszanie się po drzewostanie oraz ograniczenie niszczenia gleby i kaleczenia drzew, Ważnym jest aby po zakończeniu prac szlaki zrywkowe zabezpieczyć przed erozją gruntu i przekształcaniem w rynny odprowadzające wodę,

5.18 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu

Prowadzenie gospodarki leśnej na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, opiera się na wykonywanych dla każdego nadleśnictwa planach urządzenia lasu. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, sporządzanie planu urządzenia lasu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym. Plany są opracowywane w cyklu 10-cio letnim. Podstawowa działalność Nadleśnictwa jest związana z zapisami planu,

Brak realizacji planu urządzenia lasu może spowodować następujące skutki:

- zaniechanie lub ograniczenie pozyskania drewna, które zaplanowano na racjonalnym poziomie zapewniającym trwałość lasu, spowodowałoby konieczność zastąpienia go w gospodarce surowcami i materiałami, których wydobycie i przetwarzanie wpływa niekorzystnie na środowisko w wymiarze globalnym (węgiel, ropa, gaz);
- utrudnienie realizacji zasad wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej, opartej na podstawach ekologicznych, gospodarki leśnej,
- pogorszenie stanu zdrowotnego drzewostanów poprzez zmniejszenie odporności na zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne (np. w wyniku przegęszczenia, gradacji szkodników owadzych);
- pogorszenie warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew, występujących w postaci nalotów, podrostów, II piętra;
- zaniechanie przebudowy drzewostanów niezgodnych z typem siedliskowym lasu;
- nadmierne starzenie się drzewostanów może powodować obniżenie stabilności drzewostanów, a w konsekwencji zmiany w krajobrazie, utratę ochrony przed wiatrami, zmiany w mikroklimacie, zmiany w zbiorowiskach roślinnych;
- nadmierny spływ powierzchniowy, obniżenie retencji a w konsekwencji pogorszenie stosunków wodnych,

5.19 Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka nie przewiduje wykonywania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,

Przeprowadzone analizy wykazały, że realizacja działań przewidzianych w projekcie Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, w związku z powyższym obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko na terenie Nadleśnictwa nie występują,

Na obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniom leśna działalność gospodarcza (gospodarka leśna), jeśli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000,

W projekcie PUL dla Nadleśnictwa Węgierska Górka zostały zawarte działania z zakresu gospodarki leśnej, które nie będą negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, tzn.:

- pogarszać stanu siedlisk gatunków zwierząt dla których wyznaczono obszary
- wpływać negatywnie na gatunki dla których zostały wyznaczone obszary,
- pogarszać integralność obszarów,

6 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

6.1 Wpływ zapisów projektu planu wyznaczających ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Projekt Planu urządzenia lasu nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, wymienionymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 września 2019 r, w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,

6.2 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000

Analizowany projekt Planu urządzenia lasu przygotowano, mając na względzie zapis art, 52a Ustawy o ochronie przyrody, Zgodnie z tym przepisem, gospodarka leśna, prowadzona na podstawie dokumentu poddanego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującego oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej i chronionych gatunków zwierząt oraz ich siedlisk, której ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z tym dokumentem nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony, nie naruszają zakazów, o których mowa w art, 52 ust, 1 pkt, 1, 3-5 i 11 Ustawy o ochronie przyrody,

Przez integralność obszaru Natura 2000 rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których został zaprojektowany i wyznaczony obszar Natura 2000, Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania jej trzech głównych składowych:

- zachowanie tzw, korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk;
- zachowanie kluczowych struktur obszaru;
- zachowanie kluczowych procesów i relacji,

Naruszona zostanie w przypadku zaistnienia:

a) w odniesieniu do populacji gatunku:

- spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
- zmniejszenia zasięgu gatunku;
- pogorszeniu funkcjonowania populacji (np, ograniczeniu możliwości reprodukcji),
- zwiększeniu śmiertelności, pogorszeniu możliwości wymiany genetycznej,

pogorszeniu łączności z innymi populacjami;

- zmniejszeniu powierzchni siedliska gatunku;

- pogorszeniu jakości siedliska gatunku;

- pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości;

b) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:

- fizycznej degradacji;

- zmniejszeniu powierzchni;

- zmian cech charakterystycznych siedliska, pogorszeniu stanu gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego;

- pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości,

1) Projekt Planu nie będzie miał negatywnego oddziaływania na integralność obszarów oraz istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla sieci Natura 2000, Ze względu na zakres projektowanych prac nie spowoduje on negatywnych, trwałych skutków w odniesieniu do szlaków migracji gatunków, bowiem zachowane zostaną wszystkie kompleksy leśne,

2) Rozmiar zmian warunków środowiskowych charakterystycznych dla ekosystemów wodnych, będących pod wpływem ocenianego dokumentu, w świetle założonego projektu Planu należy uznać za nieistotny, Nowe właściwości poszczególnych elementów środowiska nie będą znacznie odbiegać od obecnych, charakterystycznych dla omawianych obszarów, Stąd nie nastąpią także istotne zmiany w faunie i florze tego terenu, a wręcz zrealizowany program małej retencji poprawi warunki bytowe gatunków związanych ze środowiskiem wodnym,

3) W wyniku oddziaływania zaplanowanych w projekcie PUL zabiegów ukształtowana zostanie na końcu okresu jego obowiązywania, odpowiednio zróżnicowana pod względem wiekowym i gatunkowym właściwa struktura drzewostanów, Układ parametrów ekologicznych nie ulegnie negatywnym zmianom,

Mając na względzie oddziaływanie na środowisko dotychczas realizowanej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie, należy przyjąć, że przy wdrożeniu zaleceń podanych w Prognozie oddziaływania na środowisko i w Programie ochrony przyrody, realizacja ustaleń projektu Planu nie spowoduje pogorszenia stanu zachowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, Dokument ten wypełnia, zatem kryterium określone w art. 52a Ustawy o Ochronie Przyrody,

W projekcie Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Góra nie zaplanowano zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000, Realizacja zaprojektowanych czynności gospodarczych (odnowień, pielęgnacji upraw i młodników, trzebieży i rębni) nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, ponieważ zabiegi te gwarantują utrzymanie właściwego stanu i ochronę siedlisk istotnych dla poszczególnych gatunków, Realizacja zabiegów gospodarczych zamieszczonych w projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Góra nie zaburza zrównoważonego trwania populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano sieć obszarów Natura 2000,

6.3 Przewidywane oddziaływanie Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000

Prognoza oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu obejmuje wpływ zadań gospodarczych na chronione siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt na obszarach Natura 2000, Przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000 Nadleśnictwa Węgierska Góra są siedliska oraz gatunki roślin i zwierząt chronionych zamieszczone w Standardowych Formularzach Danych, dla których wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C,

Ocenie poddano gatunki roślin i zwierząt zamieszczone w standardowych formularzach danych, dla których istnieją dane odnośnie występowania na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu poszczególnych obszarów, Oceny dokonano biorąc pod uwagę znajomość biologii poszczególnych taksonów, Celem ochrony na obszarach

Natura 2000 jest utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez zabezpieczenie zagrożonych typów siedlisk przyrodniczych oraz zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, Oznacza to, że nie ulegnie zmniejszeniu powierzchnia siedlisk i areal występowania gatunków, a stan siedlisk i populacji powinien pozostać na tym samym poziomie lub zostać poprawiony (o ile istnieje taka potrzeba), Warunki utrzymania i odtwarzania właściwego stanu siedlisk i gatunków są dokładnie określone w planach ochrony dla obszarów Natura 2000, Dokument ten obejmuje przede wszystkim opis i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń, opis sposobów ich eliminacji lub ograniczania, a także zalecenia określające inne niezbędne działania, Bardzo ważnym zadaniem w przyszłości będzie też monitoring siedlisk i gatunków chronionych programem Natura 2000, W poniższych podrozdziałach zostały zestawione informacje dotyczące przedmiotów ochrony i planowanych na nich zabiegach gospodarczych, Dla konkretnego siedliska określono powierzchnię i symbol znaczenia siedliska oraz rodzaj i powierzchnię zabiegów na nim prowadzonych, Jednym z kryteriów oceny był czas oddziaływania, wyróżniono tutaj oddziaływanie krótko-, średnio- i długoterminowe, W ocenie wzięto też pod uwagę naturalny zasięg siedliska, strukturę drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska oraz stan ochrony typowych gatunków siedliska, W ocenie dokonano także porównania typów drzewostanu i ustalonych składów odnowienia z naturalnym składem gatunkowym lasów wg Matuszkiewicza (2007), Oprócz tego określono przewidywane zmiany struktury wiekowej na siedliskach Natura 2000 na początku i na końcu obowiązywania Planu urządzenia lasu, Poddano również ocenie zapisy zawarte w PUL w kontekście ich kolizyjności z zapisami planów ochrony dla obszarów naturalnych,

6.3.1 Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym PLH240005 Beskid Śląski

6.3.1.1 Ocena wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski

Tabela 36 Zestawienie zabiegów projektowanych na siedliskach przyrodniczych zidentyfikowanych na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Góra

Kod i nazwa siedliska	Zabieg*	Liczba wydz,	Pow, siedl, [ha]	Pow, wydz, [ha]	Uwagi
PLH240005 Beskid Śląski					
Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie) 6230	brak zabiegu	1	0,46	0,87	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych
Ziołorośla górskie (<i>Adenostylon alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430	rębnia IVd	1	0,04	5,70	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych. W wydzieleniach z wpisaną wskazówką zbiorowisko nieleśne opisane zostało jako wydzielenia Nieliterowe. Wymienione wskazówki dotyczą
	czyszczenia	5	0,40	26,61	
	trzebieże	1	0,08	3,57	

Kod i nazwa siedliska	Zabieg*	Liczba wydz,	Pow, siedl, [ha]	Pow, wydz, [ha]	Uwagi
	brak zabiegu	2	0,09	8,41	drzewostanów znajdujących się w wydzieleniach literowanych, gdzie umieszczono nieliterowe opisy siedlisk.
Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>) 6520	brak zabiegu	8	1,33	1,54	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych. W wydzieleniach z wpisaną wskazówką zbiorowisko nieleśne występuje na niewielkich fragmentach, Wymienione wskazówki dotyczą drzewostanów i nie dotyczą chronionego siedliska,
	czyszczenia	2	0,05	13,10	
	trzebieże	1	0,09	7,43	
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230	czyszczenia	1	0,06	6,01	W wydzieleniu zbiorowisko występuje na niewielkim fragmencie. Wskazówka dotyczy drzewostanu a nie chronionego siedliska
Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> 8220	Nie dotyczy	11	-	106,35	Siedlisko występuje punktowo. Zabiegi projektowane dla wydzieli, w których występuje nie dotyczą tych zbiorowisk. Sposoby postępowania w otoczeniu zbiorowisk zostały szczegółowo opisane w POP
Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania 8310	brak zabiegu	1	-	5,58	Rezerwat „Kuźnie”, Brak zabiegów w PUL
Kwaśne buczyny (<i>Luzulo - Fagenion</i>) 9110	rębnia IVd	66	337,69	395,05	
	rębnia V	2	5,16	18,90	
	pielęgnacje, czyszczenia	265	1988,50	2474,75	
	trzebieże	178	954,49	1112,30	
	brak zabiegu	26	36,38	48,47	
	odnowienie	2	15,15	22,15	
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) 9130	rębnia IVd	2	4,38	4,53	
	rębnia V	2	20,94	21,44	
	czyszczenia	12	30,59	82,30	
	trzebieże	21	137,58	171,85	
	brak zabiegu	5	19,69	25,48	
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salcetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , łęgi źródlikowe) 91E0	brak zabiegu	7	10,27	11,42	Wydzielenia, w których to siedlisko dominuje zaklasyfikowano do gospodarstwa specjalnego i przeznaczono do ochrony poprzez wyłączenie z użytkowania.
Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> część – zbiorowiska górskie) 9410	rębnia IVd	32	202,78	250,30	Siedlisko występuje w formie płatów obejmujących całość lub część wydzielenia. Powierzchnia wskazówek obejmuje całe wydzielania zarówno na płatach jak i poza nimi. Zgodnie z zapisami w PZO oraz uzgodnieniami, z użytkowania rębego wyłączono płaty górnoregłowe
	rębnia V	1	9,02	9,02	
	pielęgnacje, czyszczenia	179	1252,58	1705,30	
	trzebieże	36	154,20	182,19	
	brak zabiegu	14	80,60	80,74	
	odnowienie	3	6,37	6,37	

Zapisy dotyczące zagadnień związanych z występowaniem na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka siedlisk przyrodniczych oraz sposoby ich ochrony zostały sformułowane w Programie ochrony przyrody w rozdziale 2.3. Europejska Sieć Natura 2000.

Analiza siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 OZW Beskid Śląski PLH240005 prowadzona w trakcie prac terenowych i kameralnych wykazała jednak szereg wątpliwości dotyczących zasięgu niektórych siedlisk np. górskich borów świerkowych, a zwłaszcza łągów 91E0. Stwierdzono przestrzenne powielanie się siedlisk tzn. w danym wydzieleniu występuje na całej powierzchni np. siedlisko - żyzna buczyna 9130 i jednocześnie siedlisko górskie bory świerkowe 9410. W przypadku łągów stwierdzono, że zasięgi tego siedliska z warstw pochodzących z ekspertyzy wychodzą poza obszary leśne obejmując np. składy drewna lub tereny zagospodarowane turystycznie. Kierując się troską o prawidłową ochronę wymienionych siedlisk wykonawca prac wskazał na konieczność ujednolicenia podejścia do zasięgu siedlisk oraz ustalenia, które z siedlisk mają być wiodące dla danego obszaru.

W zaistniałej sytuacji na spotkaniu z RDOŚ Katowice, RDLP Katowice oraz Nadleśnictwem Węgierska Górka ustalono ogólne sposoby postępowania, a w toku dalszych uzgodnień przyjęto szczegółowe sposoby ujęcia siedlisk przyrodniczych w projekcie PUL. W przypadku siedliska 9140 uzgodniono zasięg regła górnego, który został wyłączony z planowania użytkowania rębного. W oparciu o uzgodnienia z przedstawicielami RDOŚ, RDLP oraz Nadleśnictwa w projekcie PUL zaplanowano jedynie pielęgnację młodników (CP) jako zabieg nie będący czynnością związaną z pozyskaniem drewna.

W odniesieniu do siedliska 91E0 uzgodniono jego faktyczny zasięg, a wydzielenia, w których to siedlisko opisano, celem jego ochrony, całkowicie wyłączono z planowania zabiegów.

Ochrona siedlisk 8220, 8310 jest bardzo ważna także w kontekście zachowania właściwego stanu ochrony nietoperzy. Siedlisko 8320 - jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania zostało wykazane na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru Beskid Śląski tylko w jednym wydzieleniu z terenu rezerwatu. Jednakże mając na uwadze fakt, że jaskinie zarówno na terenie Beskidu Śląskiego jak i Żywieckiego są spotykane także w innych lokalizacjach, zalecenia zawarte w projekcie PZO dla Beskidu Śląskiego należy również stosować w każdym stwierdzonym miejscu ich występowania. Czynności gospodarcze, wykonywane zgodnie z wytycznymi zawartymi w projekcie PZO, tj. ograniczenie prac leśnych w promieniu 60 m od znanego otworu lub otworów jaskiń, nie powinny negatywnie oddziaływać na stan ich zachowania. Jaskinie i wychodnie skalne są bardzo ważne z punktu widzenia ochrony gatunków nietoperzy występujących na terenach Nadleśnictwa. Stąd też ważna jest szczególna troska, aby w trakcie wykonywania zaplanowanych prac leśnych zachować w możliwie nienaruszonym stanie ich otoczenia. Miejsca te są niezmiernie istotne w okresie letniego i jesiennego rojenia oraz podczas hibernacji.

Tabela 37 Macierz przewidywanego wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005

Lp,	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	6230-B Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	1	brak	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL, ze względu na charakter analizowanego siedliska przyrodniczego - grunt nieleśny, brak zabiegu
		2	brak	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	0	
2.	6430-A Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	2	brak	01	01	01	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL, ze względu na punktowy charakter analizowanego siedliska przyrodniczego (płaty te wraz z otuliną nie będą objęte zaprojektowanymi zabiegami),
				02	02	02			
				03	03	03			
		3	brak	01	01	01	brak	0	
				02	02	02			
				03	03	03			
		3	brak	01	01	01	brak	0	
				02	02	02			
				03	03	03			
3.	6520-A Niżowe i górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL, ze względu na charakter analizowanego siedliska przyrodniczego - grunt nieleśny, brak zabiegu
		2	brak	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	0	
4.	9110-A Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>)	1	brak	01	-1	+1	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
				02	02	02			
				03	+3	+3			
		2	brak	-1	01	01	brak	0	
				02	02	+2			

Lp,	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów i przebudowa stopniowa	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		3	brak	+3	03	+3	brak	+	
				+1	+1	+1			
				+2	+2	+2			
				+3	+3	+3			
5.	9130-A Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	1	brak	01	-1	+1	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
				02	02	02			
				03	+3	+3			
		2	brak	-1	01	01	brak	+	
				02	02	+2			
				+3	03	+3			
		3	brak	+1	+1	+1	brak	+	
				+2	+2	+2			
				+3	+3	+3			
6.	91E0-B Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe) - (priorytetowe)	1	brak	brak	brak	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL
		2	brak	brak	brak	brak	brak	+	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	+	
7.	9410-A Górskie bory świerkowe (Piceion abietis część - zbiorowiska górskie)	1	brak	01	01	01	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
				02	02	+2			
				03	03	+3			
		2	brak	-1	+1	+1	brak	0	
				02	+2	+2			
				+3	+3	+3			
		3	brak	+1	01	01	brak	+	

Lp,	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów i przebudowa stopniowa	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				+2	02	+2			
				+3	03	+3			

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-)/,

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/,

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1, oddziaływanie krótkoterminowe, 2, oddziaływanie średnioterminowe, 3, oddziaływanie długoterminowe (np, symbol -3, ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np, oddziaływanie pośrednie (np, +1,1,) lub oddziaływanie bezpośrednie (np, -1,2,);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydzieli drzewostanowych, np, zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta,

6.3.1.2 Ocena wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków zwierząt i roślin, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005

Tabela 38 Macierz przewidywanego wpływu projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt o potwierdzonym występowaniu na terenie Nadleśnictwa, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005

potwierdzone występowania na terenie Nadleśnictwa, dla których wyznaczono Obszar Natura 2000 Dębnik Cichy i LHM40000									
L,p.	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	1193 – Kumak górski <i>Bombina variegata</i> L, - B	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
2.	1166 – Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> - C	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
3.	2001 – Traszka	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
				02	02	02			

L,p,	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	karpacka <i>Triturus montandoni</i> - B	2	brak	03	03	+3	brak	+	
				01	01	01			
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
4.	4109 – Tojad morawski <i>Aconitum firmum ssp, Moravicum</i> - A	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
5.	1352 – Wilk <i>Canis lupus</i> L, - C	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			

L,p,	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				+3	+3	+3			
6.	1354 – Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i> L, - C	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
7.	1361 - Ryś <i>Lynx lynx</i> L, - C	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
8.	1355 - Wydra <i>Lutra lutra</i> L, - C	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			

L,p,	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				+3	+3	+3			
9.	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> 1308 - B	1	brak	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu, Chronione gatunki nietoperzy na terenie Nadleśnictwa bytują w Jaskini Chłodnej - rezerwat „Kuźnie”, Brak zabiegu w projekcie PUL
	Nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> 1321 - B	2	brak	brak	brak	brak	brak	0	
	Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i> 1323 - B	3	brak	brak	brak	brak	brak	0	
	Nocek duży <i>Myotis myotis</i> 1324 - B								
10.	4116 - Tocja karpacka <i>Tozzia alpina subsp. carpathica</i> (Woł.) Pawł., - A	1	brak	brak	01	brak	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
					02				
					03				
		2	brak	brak	01	brak	brak	+	
					02				
					03				
		3	brak	brak	+1	brak	brak	+	

L,p,	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					+2				
					+3				
11,	4014 biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i>	1	brak	brak	01	brak	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
					02				
					03				
		2	brak	brak	01	brak	brak	+	
					02				
					03				
		3	brak	brak	+1	brak	brak	+	
					+2				
					+3				

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się:

zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-)/,

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-)/,

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się: zwiększenie powierzchni siedlisk (+),

bez zmian (0), zmniejszenie powierzchni siedlisk (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1, oddziaływanie krótkoterminowe, 2, oddziaływanie średnioterminowe, 3, oddziaływanie długoterminowe (np, symbol -3, ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np, oddziaływanie pośrednie (np, +1,1,) lub oddziaływanie bezpośrednie (np, -1,2,);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np, zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta

6.3.2 Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru o znaczeniu wspólnotowym PLH240006 Beskid Żywiecki

6.3.2.1 Ocena wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki

Tabela 39 Zestawienie zabiegów projektowanych na siedliskach przyrodniczych zidentyfikowanych na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka

Kod i nazwa siedliska	Zabieg*	liczba wydz,	pow, siedl, [ha]	pow, wydz, [ha]	Uwagi
PLH240006 Beskid Żywiecki					
Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie) 6230	czyszczenia	1	0,11	13,19	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych, Siedlisko wyst, w jednym wydzieleniu z wpisaną wskazówką (CP), Zbiorowisko nieleśne opisane zostało jako wydzielenie nieliterowe, Wskazówka dotyczy drzewostanu znajdującego się w wydzieleniu, nie odnosi się do płatu siedliska,
Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) 6430	rębnia IVd	2	0,21	23,92	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych, Siedlisko wyst, w dwóch wydzieleniach z wpisaną wskazówką, Zbiorowisko nieleśne opisane zostało jako wydzielenie nieliterowe, Wskazówki dotyczą drzewostanu znajdującego się w wydzieleniu, nie odnoszą się do płatu siedliska,
	trzebieże	1	0,22	15,59	
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) 6510	brak zabiegu	3	0,71	1,22	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych, Siedlisko wyst, w jednym wydzieleniu z wpisaną wskazówką (CP), Zbiorowisko nieleśne opisane zostało jako wydzielenie nieliterowe, Wskazówka dotyczy drzewostanu znajdującego się w wydzieleniu, nie odnosi się do płatu siedliska,
	czyszczenia	1	0,14	9,90	
Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>) 6520	trzebieże	3	0,27	57,74	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych, Siedlisko wyst, w czterech wydzieleniach z wpisaną wskazówką (CP, trzebieże), Zbiorowisko nieleśne opisane zostało jako wydzielenie nieliterowe, Wskazówki dotyczą drzewostanu znajdującego się w wydzieleniu, nie odnoszą się do płatu siedliska,
	brak zabiegu	11	7,59	14,19	
Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7110	brak zabiegu	1	0,04	9,30	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych,

Kod i nazwa siedliska	Zabieg*	liczba wydz,	pow, siedl, [ha]	pow, wydz, [ha]	Uwagi
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>) 7140	brak zabiegu	2	0,49	9,45	W projekcie PUL nie planuje się zabiegów dla gruntów nieleśnych,
Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania 8310	brak zabiegu	1	-	7,26	Siedlisko występuje punktowo, Regiel górny – brak zabiegu w projekcie PUL
Kwaśne buczyny (<i>Luzulo - Fagenion</i>) 9110	rębnia IVd	28	193,50	237,65	
	rębnia V	1	11,25	11,25	
	czyszczenia	94	783,32	850,28	
	trzebieże	130	878,44	1076,92	
	brak zabiegu	10	12,83	16,00	
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>) 9130	rębnia IVd	11	76,73	104,48	
	rębnia V	2	35,93	35,93	
	czyszczenia	19	94,35	193,21	
	trzebieże	51	369,02	437,57	
	brak zabiegu	3	2,71	2,71	
Górskie jaworzyny ziołoroślowe (<i>Aceri-Fagetum</i>) 9140	brak zabiegu	2	0,31	20,53	
Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllos-Acerion pseudoplatani</i>) 9180	brak zabiegu	1	0,46	0,46	
Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> część – zbiorowiska górskie) 9410	rębnia IVd	5	16,00	27,87	Z użytkowania, wyłączono płaty górnoreglowe zgodnie z zapisami w PZO dla obszaru Natura 2000
	rębnia V	1	21,84	21,84	
	czyszczenia, pielęgnacje	25	167,14	245,60	
	trzebieże	14	67,11	111,83	
	brak zabiegu	18	115,06	117,83	
	odnowienia	1	3,08	3,08	

* – dotyczy wskazówki zasadniczej

Zapisy dotyczące zagadnień związanych z występowaniem na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka siedlisk przyrodniczych oraz sposoby ich ochrony zostały sformułowane w Programie ochrony przyrody w rozdziale 2.3. Obszary Natura 2000.

Analiza siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 OZW Beskid Żywiecki PLH240006 prowadzona w trakcie prac terenowych i kameralnych wykazała jednak szereg wątpliwości dotyczących zasięgu istniejących płatów jaworzyn i górskich borów świerkowych. Stwierdzono przestrzenne powielanie się siedlisk tzn. w danym wydzieleniu występuje na całej powierzchni np. siedlisko - żyzna buczyna 9130 i jednocześnie siedlisko górskie bory świerkowe 9410. Kierując się troską o prawidłową ochronę wymienionych siedlisk wykonawca prac wskazał na konieczność ujednolicenia podejścia do zasięgu siedlisk oraz ustalenia, które z siedlisk mają być wiodące dla danego obszaru.

W zaistniałej sytuacji na spotkaniu z RDOŚ Katowice, RDLP Katowice oraz Nadleśnictwem Węgierska Górka ustalono ogólne sposoby postępowania, a w toku dalszych uzgodnień przyjęto szczegółowe sposoby ujęcia siedlisk przyrodniczych

w projekcie PUL. W przypadku siedliska 9140 uzgodniono zasięg regła górnego, który został wyłączony z planowania użytkowania rębego.

Realizując prace związane z opracowaniem projektu PUL bardzo dużą uwagę przywiązywano do siedlisk bagiennych w tym:

- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością Scheuchzerio-Caricetea).

Ze względu na małą powierzchnię wymienionych siedlisk zostały one ujęte w projekcie PUL jako osobliwości przyrodnicze. Siedliska te występują w jednym wydzieleniu z terenu rezerwatu Lipowska. W projekcie PUL dla rezerwatów nie planuje się zabiegów gospodarczych, a cele ochrony są realizowane w ramach obowiązujących zadań ochronnych. Ponadto siedlisko 7140 występuje w jednym wydzieleniu opisanym jako grunt przewidziany do sukcesji - bez planowanych zadań. Takie ujęcie pozwoli na pełną ochronę cennego siedliska.

Siedlisko 8310 - jaskinie nieudostępnione do zwiedzania zostało wykazane na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru Beskid Żywiecki tylko w jednym wydzieleniu z terenu regła górnego – bez planowanego zabiegu (Jaskinia Boracza). Jaskinie, zarówno na terenie Beskidu Śląskiego jak i Żywieckiego są spotykane także w innych lokalizacjach. Zalecenia opisane w rozdziale 6.3.1 odnoszą się również dla obszaru Beskidu Żywieckiego. Należy ograniczyć wykonanie prac leśnych w promieniu 60 m od znanego otworu lub otworów jaskiń. Przy zachowaniu tych zasad, realizacja planu nie powinna negatywnie oddziaływać na stan ich zachowania. Jaskinie i wychodnie skalne są bardzo ważne z punktu widzenia ochrony gatunków nietoperzy występujących na terenach Nadleśnictwa. Stąd też ważna jest szczególna troska, aby w trakcie wykonywania zaplanowanych prac leśnych zachować w możliwie nienaruszonym stanie ich otoczenia. Miejsca te są niezmiernie istotne w okresie letniego i jesiennego rojenia oraz podczas hibernacji.

Tabela 40 Macierz przewidywanego wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 występujących na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka

Lp,	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów i przebudowa stopniowa	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	6230-C Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion – płaty bogate florystycznie</i>)	1	brak	brak	01	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL, ze względu na punktowy charakter analizowanego siedliska przyrodniczego (płaty te wraz z otuliną nie będą objęte zaprojektowanymi zabiegami)
					02				
					03				
		2	brak	brak	01	brak	brak	0	
					02				
					03				
		3	brak	brak	01	brak	brak	0	
					02				
					03				
2.	6430-A Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	2	brak	01	brak	01	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL, ze względu na punktowy charakter analizowanego siedliska przyrodniczego (płaty te wraz z otuliną nie będą objęte zaprojektowanymi zabiegami),
				02		02			
				03		03			
		3	brak	01	brak	01	brak	0	
				02		02			
				03		03			
		3	brak	01	brak	01	brak	0	
				02		02			
				03		03			
3.	6510-A Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	1	brak	brak	01	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL, ze względu na punktowy charakter analizowanego siedliska przyrodniczego (płaty te wraz z otuliną nie będą objęte zaprojektowanymi zabiegami)
					02				
					03				
		2	brak	brak	01	brak	brak	+	
					02				
					03				
		3	brak	brak	01	brak	brak	+	
					02				

Lp,	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów i przebudowa	rębnie złożone stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					03				
4.	6520-B Niżowe i górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (Polygono-Trisetion)	1	brak	brak	01	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL - płaty siedliska nie będą objęte zaprojektowanymi zabiegami
					02				
					03				
		2	brak	brak	01	brak	brak	0	
					02				
					03				
		3	brak	brak	01	brak	brak	0	
					02				
					03				
5.	7110-C Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) - (priorytetowe)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	
6.	7140-C Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	1	brak	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
		2	brak	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	0	
7.	9110-A Kwaśne buczyny (Luzulo Fagenion)	1	brak	01	-1	+1	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
				02	02	02			
				03	+3	+3			
		2	brak	-1	01	01	brak	0	
				02	02	+2			
				+3	03	+3			
		3	brak	+1	+1	+1	brak	+	
				+2	+2	+2			

Lp,	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia obszaru (wg SDF)	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych ¹⁾	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów i przebudowa stopniowa	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				+3	+3	+3			
8.	9130-A Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	1	brak	01	-1	+1	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
				02	02	02			
				03	+3	+3			
		2	brak	-1	01	01	brak	+	
				02	02	+2			
				+3	03	+3			
		3	brak	+1	+1	+1	brak	+	
				+2	+2	+2			
				+3	+3	+3			
9.	9140-A Górskie jaworzyny ziołoroślowe (<i>Aceri-Fagetum</i>)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	
10.	9180-C Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe)	1	brak	brak	-1	+1	brak	+	Dotyczy zabiegów wykonanych poza płacami siedliska Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
					02	02			
					+3	+3			
		2	brak	brak	01	01	brak	+	
					02	+2			
					03	+3			
		3	brak	brak	+1	+1	brak	+	
					+2	+2			
					+3	+3			
11.	9410-A Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> część - zbiorowiska górskie)	1	brak	brak			brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL,
		2	brak	brak			brak	0	
		3	brak	brak			brak	0	

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się /ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-),

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/, - Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny / ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1, oddziaływanie krótkoterminowe, 2, oddziaływanie średnioterminowe, 3, oddziaływanie długoterminowe (np, symbol -3, ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na siedliska przyrodnicze można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np, oddziaływanie pośrednie (np, +1,1,) lub oddziaływanie bezpośrednie (np, -1,2,);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych np, zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta,

6.3.2.2 Ocena wpływu ustaleń projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków zwierząt i roślin, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006

Tabela 41 Macierz przewidywanego wpływu projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt o potwierdzonym występowaniu na terenie Nadleśnictwo Węgierska Góra, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006

L,p,	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi	
1	2	3	4	zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne	10	11
1.	1193 – Kumak górski <i>Bombina variegata</i> L, - C	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu	
				02	02	02				
				03	03	+3				
		2	brak	01	01	01	brak	+		
				02	02	02				
				03	03	+3				
		3	brak	+1	+1	01	brak	+		
				+2	+2	02				
				+3	+3	+3				
2.	2001 – Traszka karpacka <i>Triturus montandoni</i> - B	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu	
				02	02	02				
				03	03	+3				
		2	brak	01	01	01	brak	+		
				02	02	02				
				03	03	+3				
		3	brak	+1	+1	01	brak	+		
				+2	+2	02				
				+3	+3	+3				
3.	4109 –	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów	

L,p,	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11
	Tojad morawski <i>Aconitum firmum ssp, Moravicum - B</i>			02	02	02			Planu urządzenia lasu
				03	03	+3			
				01	01	01			
		2	brak	02	02	02	brak	+	
				03	03	+3			
				+1	+1	01			
		3	brak	+2	+2	02	brak	+	
				+3	+3	+3			
				01	01	01			
4.	1352 – Wilk <i>Canis lupus</i> L, - C	1	brak	02	02	02	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu
				03	03	+3			
				01	01	01			
		2	brak	02	02	02	brak	+	
				03	03	+3			
				+1	+1	01			
		3	brak	+2	+2	02	brak	+	
				+3	+3	+3			
				01	01	01			
5.	1354 – Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i> L, - C	1	brak	02	02	02	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu
				03	03	+3			
				01	01	01			
		2	brak	02	02	02	brak	+	
				03	03	+3			
				+1	+1	01			
		3	brak	+2	+2	02	brak	+	
				+3	+3	+3			
				01	01	01			

L,p,	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11
6.	1361 - Ryś <i>Lynx lynx</i> L, - C	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
7.	1355 - Wydra <i>Lutra lutra</i> L, - C	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
8.	1324 - Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Borkhausen - B	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			

L,p,	Nazwa i kod gatunku rośliny lub zwierzęcia stanowiącego przedmiot ochrony oraz symbol znaczenia obszaru	Kryteria ¹⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych, oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ^{2,3)} na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony,					Łączna ocena ⁴⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na przedmioty ochrony,	Uwagi
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone i przebudowa stopniowa	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11
				+3	+3	+3			
9.	4024 - Sichrawa karpacka (<i>Pseudogaurotina excellens</i>)	brak	brak	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu
		brak	brak	brak	brak	brak	brak	0	
		brak	brak	brak	brak	brak	brak	0	
10.	4116 (6244) - Tocja karpacka <i>Tozzia alpina subsp. carpathica</i> (Woł.) Pawł. - A	1	brak	01	01	01	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów Planu urządzenia lasu
				02	02	02			
				03	03	+3			
		2	brak	01	01	01	brak	+	
				02	02	02			
				03	03	+3			
		3	brak	+1	+1	01	brak	+	
				+2	+2	02			
				+3	+3	+3			
11.	4014 biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i>	1	brak	brak	01	brak	brak	+	Brak negatywnego wpływu zapisów projektu Planu urządzenia lasu
					02				
					03				
		2	brak	brak	01	brak	brak	+	
					02				
					03				
		3	brak	brak	+1	brak	brak	+	
					+2				
					+3				

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000:

¹⁾ Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000:

- Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych/ ocenia się:

zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-)/,

- Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się/ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-)/,

- Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się/ ocenia się: zwiększenie powierzchni siedlisk (+),

bez zmian (0), zmniejszenie powierzchni siedlisk (-)/;

²⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1, oddziaływanie krótkoterminowe, 2, oddziaływanie średnioterminowe, 3, oddziaływanie długoterminowe (np, symbol -3, ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na przedmioty ochrony można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności np, oddziaływanie pośrednie (np, +1,1,) lub oddziaływanie bezpośrednie (np, -1,2,);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np, zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej;

⁴⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta

6.3.3 Charakterystyka gatunków objętych oddziaływaniem projektu PUL oraz ocena wpływu planowanych zabiegów hodowlano – ochronnych na populacje poszczególnych taksonów

Duże drapieżniki: niedźwiedź, wilk, ryś

Kompleksy leśne Nadleśnictwa stanowią rzeczywiste i potencjalne ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia).

W Nadleśnictwie Węgierska Górka wyznaczono 1 strefę ochrony okresowej ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania wilka (*Canis lupus* L.).

W przypadku pozostałych ww gatunków strefowych: niedźwiedzia brunatnego, rysia, które występują na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka (ze względu na brak dokładnych danych o szczegółowej lokalizacji ich miejsc rozrodu), nie utworzono dla nich stref ochronnych.

1352 – Wilk (*Canis lupus* L.) - C

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną ścisłą; (gatunek priorytetowy)
Polska Czerwona Księga Zwierząt	NT – niższego ryzyka, ale bliski zagrożenia
Dyrektywa Siedliskowa	Załącznik II i IV
Rozporządzenie Rady (WE) 338/97	Załącznik A
Konwencja Berneńska	Załącznik II
Konwencja Waszyngtońska	Załącznik II

Gatunek stanowi przedmiot ochrony dla obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006.

Siedlisko:

Środowiskiem życia wilków są zarówno duże kompleksy leśne, jak również mozaikowaty krajobraz rolniczo - leśny obfitujący w zwierzynę.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

W raporcie wysłanym do Komisji Europejskiej stan populacji wilka w obszarze Natura 2000 oceniono na niezadawalający (U1), ze względu na średnie zagęszczenie populacji. Stan siedliska oceniono na niezadawalający, do czego w największym stopniu przyczyniło się wysokie zagęszczenie dróg lokalnych. Liczba watah była na poziomie właściwym (FV). Zagęszczenie populacji tego gatunku w ostoi jest ograniczane przede wszystkim przez transgraniczne negatywne oddziaływanie polowań na wilki prowadzone na Słowacji. Watahy transgraniczne (wszystkie bytujące w obrębie obszaru) mają po każdym sezonie łowieckim mniejszą liczebność, co też wpływa na przeżywalność szczeniąt w następującym po odstrzale sezonie rozrodczym.

Perspektywy zachowania populacji wilka w ostoi oceniono na niezadawalające (U1). Badania wskazują, że wilki wyraźnie unikają obszarów sąsiadujących z wyciągami narciarskimi, zatłoczonymi schroniskami oraz ruchliwymi szlakami turystycznymi, szczególnie tymi, które wykorzystywane są do rekreacji motorowej. Wilki wprowadzie przekraczają trasy narciarskie, chodzą szlakami turystycznymi i drogami leśnymi, jednak na miejsca odpoczynku wybierają tereny maksymalnie odległe od centrów aktywności ludzkiej.

Oddziaływanie projektu PUL: Potencjalnie większość terenów Nadleśnictwa Węgierska jest dobrym miejscem bytowania dla tego gatunku. Potwierdzają to dość liczne oznaki jego przebywania. Drzewostany Nadleśnictwa w większości objęte są typowymi czynnościami gospodarczymi: cięciami rębными (wyłącznie IV d i V), cięciami pielęgnacyjnym, odnowieniami czy też uprzętnięciem przestojów. Czynności gospodarcze mają na celu również spowolnienie zmian zachodzących w ekosystemie leśnym związanych z gwałtownym zamieraniem świerka. Docelowo w dłuższej perspektywie czasowej przyczynią się do zróżnicowania struktury gatunkowo-wiekowej i przestrzennej drzewostanów.

Przestrzeń, w miarę zwarty obszar, mozaika siedlisk, młodników i starszych drzewostanów obszaru, pozostawianie wykrotów podnosi wartość biotycznych cech siedliska np. bazy żerowej, dostępności miejsc rozrodu, warunków do zakładania nor wilczych, schronień roślinożerców jak i drapieżników.

Dla Nadleśnictwa Węgierska Górka RDOŚ w Katowicach (w konsultacji z LP) wyznaczył strefę ochrony okresowej wilka.

Zgodnie z decyzją Nr WPN.6442.15.2015.DC.3 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 12 kwietnia 2016 r. ustalono granicę strefy ochrony ostoi miejsca rozrodu i regularnego przebywania wilka. Powierzchnia ostoi na gruntach Nadleśnictwa Węgierska wynosi 25,91 ha.

Zgodnie z zasadami gospodarowania w strefie ochrony okresowej ww, Decyzji, w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia zabrania się wykonywania następujących czynności, określonych w art. 60, ust. 6 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tj.:

- przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą;
- wycinania drzew lub krzewów;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków;
- wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji,

W tym miejscu należy, jednakże zaznaczyć, że w uzasadnieniu ww. Decyzji zawarto następujący zapis:

„Mając na względzie zagrożenie gradacją owadów zespołu kornika drukarza ustalono, że w przypadkach zaobserwowania drzew trocinkowych, będzie rozważane dopuszczenie wydawania indywidualnych zezwoleń na realizację prac leśnych: ścinka i okorowanie drzew na miejscu w okresie od 15 czerwca”.

Realizacja zadań gospodarczych zaplanowanych w projekcie PUL w perspektywie średnio- i długookresowej pozytywnie wpłynie na stan siedlisk bytowania gatunku i jego zasięg (przebudowa monokultur świerkowych na drzewostany zróżnicowane strukturalnie i wiekowo), jednak ich wykonanie w czasie rozrodu i wychovu młodych mogłoby potencjalnie negatywnie oddziaływać na populację tego gatunku.

Z tego względu zabiegi zaplanowane w projekcie PUL w dwu wydzieleniach (odnowienie - jedno wydz., zabiegi pielęgnacyjne [CP] - jedno wydz.) należy wykonywać poza okresem rozrodu i wychovu młodych wilków, tj. poza okresem od 1 kwietnia do 31 sierpnia. W pozostałych wydzieleniach z terenu ostoi nie planowano zabiegów gospodarczych.

Jednakże potencjalnie negatywny wpływ realizacji zapisów projektu PUL zostanie zminimalizowany poprzez nierealizowanie w tym wydzieleniu zaprojektowanego

zabiegu - wyłączenie części pododdziału w strefie powyżej poziomu 900 m n, p, m, z prowadzenia prac leśnych w okresie rozrodu i wychowu młodych wilków (od 1 kwietnia do 31 sierpnia),

Generalnie, obszar Nadleśnictwa jest częścią odpowiedniego biotopu dla wilka, Pojedyncze osobniki i watahy, tropy i ślady bytowania odnotowywane są przez służbę leśną Nadleśnictwa przez cały rok, Nie zachodzi negatywne kompleksowe oddziaływanie czynności gospodarczych na populację tego gatunku, przy czym należy mieć na uwadze, aby nie niszczyć zauważonych nor, a w czasie wychowu szczeniąt nie prowadzić prac przy gnieździe, stosując w miarę możliwości zasady ustalone dla zatwierdzonej strefy ochrony.

1361 - Ryś (*Lynx lynx* L.) - C

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną ścisłą
Polska Czerwona Księga Zwierząt	NT – niższego ryzyka, ale bliski zagrożenia
Dyrektywa Siedliskowa	Załącznik II i IV
Rozporządzenie Rady (WE) 338/97	Załącznik A
Konwencja Berneńska	Załącznik III
Konwencja Waszyngtońska	Załącznik II

Gatunek stanowi przedmiot ochrony dla obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006.

Siedlisko:

Ryś zamieszkuje rozległe masywy leśne, Jest drapieżnikiem terytorialnym o osiadłym trybie życia, Wielkość rewiru łowieckiego – terenu penetrowanego przez to zwierzę w poszukiwaniu pożywienia zależy od zagęszczenia rysi w danym masywie leśnym i obfitości zwierząt stanowiących pokarm, Rysie (z wyjątkiem samic wychowujących młode) prowadzą samotny tryb życia, Poszczególne osobniki zajmują własne arealy, o dużej powierzchni, terytoria dorosłych samców osiągają nawet 250 km², a samic - 130 km²,

Stan zachowania w sieci Natura 2000: Perspektywy zachowania populacji rysia w obszarze Natura 2000 oceniono na niezadawalające (U1), Na obszarze tym zinwentaryzowano jednak w latach 2000-2011 od 9 do 20 rysi (Jędrzejewski i in, 2002), Ich arealy mają charakter transgraniczny, o czym świadczą regularne przejścia tropionych osobników ze strony polskiej na słowacką i z powrotem,

Oddziaływanie projektu Planu: Ryś potencjalnie może występować na obszarze całego Nadleśnictwa Węgierska Górka, Realizacja zadań gospodarczych zaplanowanych w projekcie PUL w perspektywie średnio- i długookresowej pozytywnie wpłynie na stan siedlisk bytowania gatunku i jego zasięg (przebudowa monokultur świerkowych na drzewostany zróżnicowane strukturalnie i wiekowo), jednak ich wykonanie w czasie rozrodu i wychowu młodych mogłoby potencjalnie negatywnie oddziaływać na populację tego gatunku, Negatywny wpływ realizacji zapisów projektu PUL może być zminimalizowany poprzez realizację zaprojektowanych zabiegów w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc rozrodu (500 m od potencjalnego stwierdzonego

miejsca rozrodu lub ewentualnie w granicach utworzonej w przyszłości ostoi) poza okresem ochronnym (od 1,04 do 31,08), Zdefiniowanie jednak dokładnych obszarów rozrodu rysia wymaga dodatkowych badań i ekspertyz,

1354 - Niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos* L.) - C

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną ścisłą; (gatunek priorytetowy)
Polska Czerwona Księga Zwierząt	NT – niższego ryzyka, ale bliski zagrożenia
Dyrektywa Siedliskowa	Załącznik II i IV
Rozporządzenie Rady (WE) 338/97	Załącznik A
Konwencja Berneńska	Załącznik II
Konwencja Waszyngtońska	Załącznik II

Gatunek stanowi przedmiot ochrony dla obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006.

Siedlisko:

Niedźwiedź brunatny preferuje rozległe kompleksy leśne, Należy do gatunków o dużych wymaganiach co do przestrzeni życiowej, o rocznych arealach osobniczych od 23 km² do 500 km², Jest największym krajowym drapieżnikiem lądowym o krępej budowie ciała, prowadzący samotniczy tryb życia,

Stan zachowania w sieci Natura 2000: monitoring GIOŚ w latach 2006 – 2008 określił stan zachowania gatunku w regionie biogeograficznym Beskid Żywiecki jako zły (U2),

Oddziaływanie projektu Planu: Niedźwiedź potencjalnie może występować na obszarze całego Nadleśnictwa, Realizacja zadań gospodarczych zaplanowanych w projekcie PUL w perspektywie średnio- i długookresowej pozytywnie wpłynie na stan siedlisk bytowania gatunku i jego zasięg (przebudowa monokultur świerkowych na drzewostany zróżnicowane strukturalnie i wiekowo, powstawanie młodników), jednak ich wykonanie w czasie rozrodu i wychowu młodych mogłoby negatywnie oddziaływać na populację tego gatunku, Negatywny wpływ realizacji zapisów projektu Planu może być zminimalizowany poprzez realizację zaprojektowanych zabiegów w bezpośrednim sąsiedztwie potencjalnych miejsc rozrodu (500 m od stwierdzonej gawry lub ewentualnie w granicach utworzonej w przyszłości ostoi) poza okresem ochronnym (od 01,11 do 30,04),

Wnioski dotyczące dużych drapieżników

Z uwagi na zbliżone wymagania siedliskowe ww, gatunków (rysia, niedźwiedzia brunatnego i wilka), związane z występowaniem w rozległych kompleksach leśnych, niewielkim zagęszczeniem populacji, znaczną wielkością terytoriów/arealów, dalekimi zasięgami migracji oraz podobną bazą pokarmową, można w stosunku do nich projektować zbliżone działania ochronne,

Są to gatunki związane z terenami o dużej lesistości, małym zaludnieniu i wysokim zagęszczeniu ssaków, zwłaszcza kopytnych, Siedliska zinwentaryzowane w Nadleśnictwie Węgierska Górka z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej wchodzące w zakres zainteresowania tych gatunków to głównie: kwaśne i żyzne buczyny (9110 i

9130), górskie bory świerkowe (9410), jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (9180) oraz łągi (91E0),

Zadania gospodarcze zaprojektowane w projekcie PUL (na terenie potencjalnych i istniejących miejsc rozrodu i wychowu młodych wilka i rysia oraz w strefach gawrowania niedźwiedzi) obejmują wszystkie rodzaje zabiegów (odnowienia, pielęgnacje i rębnie złożone), Ogólnie jednak na skutek ich realizacji wzrośnie udział drzewostanów w KO i w dłuższej perspektywie nastąpi stabilizacja zasobów drzewnych oraz zwiększy się udział drzewostanów o złożonej strukturze, a poprzez to poprawi się biotop tych drapieżników,

W obszarach Natura 2000 nastąpiło masowe zamieranie drzewostanów świerkowych, Otwarte tereny sprzyjają wprowadzie rozwojowi populacji sarny – podstawowego źródła pokarmu dużych drapieżników, co sprzyja warunkom ich bytowania, Jednakże brak planowo prowadzonej gospodarki leśnej (w tym rębni i odnowień) w perspektywie długoterminowej doprowadziłby do zaniku leśnych formacji roślinnych, erozji gleby - zjawisk osuwiskowych, niekorzystnych zmian w krajobrazie i klimacie,

Należy jednak w trakcie prac leśnych związanych z wykonywaniem projektowanych zadań, szczególną uwagę przywiązywać do zachowania ochrony okresowej ww, gatunków,

Gospodarka łowiecka powinna uwzględniać potrzeby pokarmowe tych gatunków, poprzez odpowiednią regulację populacji jeleni i saren, które są głównym źródłem pokarmu dla wilka i rysia, Zdobywanie pokarmu przez duże drapieżniki, takie jak rysie i wilki (w mniejszym stopniu niedźwiedzie) zależne jest od dostępności dzikich ssaków kopytnych,

W sąsiedztwie obszarów Natura 2000 Beskid, liczniejsze populacje niedźwiedzia brunatnego, rysia i wilka zamieszkują leżącą na południu słowacką część Karpat oraz leżącą na wschodzie polską część Karpat, Jak wskazują badania genetyczne niedźwiedzi na Słowacji, tamtejsza populacja składa się z dwóch odizolowanych subpopulacji: liczniejszej zachodniej (zamieszkującej obszary na południe od Worka Raczańskiego i polskich Tatr) oraz wschodniej (na południe od Bieszczad), Wskazuje to na obecność istotnych barier migracyjnych po obu stronach granicy polsko-słowackiej i konieczności zastosowania środków nie prowadzących do defragmentacji Karpat, W położonym na zachód Beskidzie Śląskim i na północy Beskidzie Małym niedźwiedzie dotychczas obserwowane były sporadycznie, natomiast obecnie, w pierwszym z wymienionych obszarów od 2011 r, notowane są 2 osobniki, W przypadku rysia, od 2010 r, osobniki tego gatunku występują w obu obszarach stale, choć nielicznie (ok, 1-2 osobniki w każdym z Beskidów). Wilki obserwowane są regularnie od 2006 r, w Beskidzie Małym (1 grupa rodzinna, ok, 6 osobników). Jednak wcześniejsze badania genetyczne wskazywały na stosunkowo swobodne przemieszczanie się drapieżników pomiędzy tymi obszarami, Aktualna obecność niedźwiedzia i rysia w Beskidzie Śląskim oraz wilków i rysia w Beskidzie Małym dowodzi, iż pomimo narastania barier, ciągle funkcjonują połączenia (korytarze ekologiczne) pomiędzy wszystkimi trzema obszarami: Beskidem Żywieckim, Śląskim i Małym, Na poziomie województwa śląskiego projekt korytarzy ekologicznych dla dużych ssaków lądowych został uszczegółowiony na potrzeby planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (Pierużek-Nowak i Mysłajek), W koncepcji tej ostoja Beskid Żywiecki PLH240006 uznana została za tzw,

obszar węzłowy, który połączony jest korytarzami ekologicznymi z Beskidem Śląskim, Beskidem Małym oraz wschodnią częścią Beskidu Żywieckiego,

Na terenie Nadleśnictwa (a w szczególności w strefach gawrowania i rozrodu) w obowiązującym POP zawarto zapisy dotyczące szeregu działań niezbędnych do utrzymania właściwego stanu ochrony dużych drapieżników. Dotyczą one w szczególności pozostawiania starych dziuplastych drzew, wykrotów i wiatrowałów wykorzystywanych do gawrowania niedźwiedzi, a także jako miejsca wychowu młodych przez rysie i wilki. Podobnie korzystny wpływ na te gatunki będzie miała ochrona schronisk i wychodni skalnych, jako miejsc odpoczynku i potencjalnego schronienia,

Dodatkowym ważnym zadaniem ochronnym jest skuteczne zwalczanie nielegalnych przejazdów przez kompleksy leśne użytkowników skuterów śnieżnych, samochodów terenowych, quadów i motocykli crossowych. Działania te sprzyjają ochronie dużych drapieżników, zapobiegając ich płoszeniu, dewastacji miejsc rozrodu czy też zaburzaniu snu zimowego,

W ramach działań ochronnych związanych z zabezpieczeniem siedlisk istotnych dla rozrodu i wychowu dużych drapieżników (wilka, niedźwiedzia i rysia) oraz miejsc odpoczynku i zdobywania pokarmu zaleca się w toku obowiązywania projektu PUL, przestrzegać następujących **szczegółowych zaleceń ochronnych**:

Ochronę regularnie wykorzystywanych miejsc gawrowania niedźwiedzi oraz miejsc wychowu wilków i rysi poprzez nienaruszanie ich struktury, pokrycia roślinnością i najbliższego otoczenia (w promieniu 500 m) tak jak to przedstawiono w Programie ochrony przyrody,

W wyniku przeprowadzonych analiz należy stwierdzić, iż zaprojektowane w projekcie PUL zadania gospodarcze, wykonane z uwzględnieniem ww zaleceń nie wpłyną znacząco negatywnie na główne przedmioty ochrony obszarach Natura 2000 - rysia, niedźwiedzia brunatnego i wilka,

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania projektu PUL na populacje wilka, niedźwiedzia brunatnego i rysia.

Ssaki

1355 - Wydra (*Lutra lutra* L.) - C

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną częściową
Polska Czerwona Księga Zwierząt	NT – niższego ryzyka, ale bliski zagrożenia
Dyrektywa Siedliskowa	Załącznik II i IV
Rozporządzenie Rady (WE) 338/97	Załącznik A
Konwencja Berneńska	Załącznik II
Konwencja Waszyngtońska	Załącznik I

Gatunek stanowi przedmiot ochrony dla obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006.

Siedlisko:

Jest to drapieżny ssak o ziemnowodnym, nocnym trybie życia. Gatunek ten jest związany z ciekami różnego typu oraz zbiornikami wodnymi (m, in, naturalnymi i uregulowanymi rzekami, kanałami melioracyjnymi, jeziorami, stawami hodowlanymi). Chętnie zasiedla czyste i zasobne w ryby śródlądowe rzeki. Preferuje wody z brzegami

wzniesionymi znacznie ponad ich lustro, dającymi schronienie w krzakach, Spotykana również na terenach bagiennych, nie unika także terenów zabudowanych.

Stan zachowania w sieci Natura 2000: W Beskidzie Żywieckim nie prowadzono żadnych ocen liczebności populacji wydry, Jak wynika z badań, charakteryzuje się silną ekspansją terytorialną. Wielkość populacji jest trudna do oceny, Jest to gatunek stosunkowo częsty w Karpatach, Jedyne dostępne informacje dotyczą rozmieszczenia, Nieliczne są również informacje dotyczące zagrożeń, Zamieszkująca ten obszar subpopulacja nie jest izolowana i łączy się z innymi populacjami zamieszkującymi dorzecze Wisły, Inwentaryzacje wydry wykazały jej obecność we wszystkich większych ciekach wodnych położonych w piętrze pogórza i w niższych położeniach regla dolnego, Wskazana jest jako przedmiot ochrony w 10 obszarach Natura 2000, Aktualnie ogólny stan zachowania gatunku na obszarze Nadleśnictwa w zasięgu obszarach Natura 2000 można określić jako właściwy,

Oddziaływanie PUL:

Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych nie wpłynie bezpośrednio, negatywnie na liczebność i występowanie tego gatunku, Nie zaobserwowano negatywnego oddziaływania PUL związanego z transportem, zrywką czy porządkowaniem powierzchni, Należy również stwierdzić, że gatunek ten nie jest wyraźnie związany z typami siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

W przypadku wydry zaplanowane w projekcie PUL (w wydzieleniach, w których ona występuje), zabiegi gospodarcze nie wpłyną negatywnie na zachowanie jej biotopów,

W wyniku analizy oddziaływania PUL na populację wydry nie stwierdzono negatywnego wpływu zaplanowanych zabiegów gospodarczych na utrzymanie właściwego stanu ochrony populacji gatunku w granicach ostoi, nie wykazano również zmiany warunków ekosystemów leśnych niezbędnych do rozrodu i wychowu młodych oraz do utrzymania bazy żerowej i zapewnienia możliwości migracji (wymiany genowej).

Uwzględniając powyższe analizy oddziaływanie zapisów projektu Planu na populację wydry należy ocenić jako neutralne.

NIETOPERZE

Pięć gatunków nietoperzy stanowi przedmiot ochrony dla obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005. Są to: podkowiec mały, mopek zachodni, nocek orzęsiony, nocek orzęsiony i nocek Bechsteina. Potwierdzona lokalizacja występowania nietoperzy w tym obszarze to: obręb Lipowa: 83-c (Jaskinia Chłodna - Rezerwat Kuźnie). Potwierdzona lokalizacja dla Beskidu Żywieckiego to: obręb Węgierska Górka 87-d (Jaskinia Boracza). Poza wymienionymi lokalizacjami, zarówno na terenie Beskidu Śląskiego jak i Żywieckiego znajdują się dogodne miejsca bytowania i rozrodu nietoperzy. Znane są jaskinie i wychodnie skalne mogące stanowić dogodne warunki dla letniego i jesiennego rojenia oraz zimowej hibernacji. Ponadto tereny leśne stanowią często miejsca żerowania nietoperzy. Dlatego celem zapewnienia należytej ochrony, szczegółową analizę oddziaływania zaplanowanych w projekcie PUL prac przeprowadzono również w odniesieniu do tych potencjalnych miejsc ich bytowania. W tym celu znane lokalizacje tego typu obiektów, zostały zamieszczone w projekcie PUL (w operatach dla poszczególnych leśnictw) oraz przekazane w postaci plików cyfrowych (shp) w celu zobrazowania ich lokalizacji na mapach. Lokalizacje są też udostępniane na stronach: <https://speleobielsko.pl/klub/dzial-beskidzki>, <https://geolog.pgi.gov.pl/#name=5gggzzik7ie>. Nadleśnictwo przed przystąpieniem do

realizacji prac gospodarczych powinno te miejsca zlokalizować w terenie, a w trakcie realizacji zadań zachować szczególną uwagę w obszarze jaskiń i wychodni skalnych oraz odstąpić od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych w bezpośrednim sąsiedztwie otworu, otworów do jaskiń, wychodni skalnych.

1303 - Podkowiec mały (*Rhinolopus hipposideros*)

Jeden z najmniejszych krajowych nietoperzy. Grunty Nadleśnictwa mogą, oprócz zimowisk w jaskiniach, zapewnić zasadniczą bazę żerowiskową tego gatunku. Podkowiec mały żeruje najczęściej w stokowych buczynach, w pobliżu zbiorowisk naskalnych, wzdłuż naturalnych potoków i rzek górskich z zachowanymi zbiorowiskami roślinnymi tarasów przypotokowych.

1308 - Mopek (*Barbastella barbastellus*)

Gatunek o zasięgu ogólnopolskim, ale słabiej reprezentowany w Karpatach. Jest silnie związany z lasami, a jako żerowiska preferuje drogi i inne liniowe nieciągłości w drzewostanach.

1321 - Nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*)

Na gruntach leśnych preferowanymi żerowiskami dla tego gatunku są starsze lasy liściaste oraz nadwodne zbiorowiska leśne i zaroślowe.

1323 - Nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*)

Gatunek uważany jest za typowo leśny, preferujący starsze lasy liściaste, a ściślej brzozy drzewostanów, luki i nieciągłości liniowe. W siedlisku pożądane są także drobne zbiorniki wody.

Nocek duży (*Myotis myotis*) 1324.

Największy i najliczniejszy krajowy gatunek nietoperza. Gatunek uważany za leśny, żywiący się głównie dużymi chrząszczami z rodziny biegaczowatych. Zimuje w piwnicach, fortyfikacjach, opuszczonych kopalniach i w jaskiniach.

Zasadnicze zagrożenia dla wszystkich gatunków nietoperzy nie są związane z gospodarką leśną, a wynikają z ogólnych przemian cywilizacyjnych – szczególnie z ubywaniem miejsc przydatnych na letnie kolonie rozrodcze, tj.: strychów, poddaszy, piwnic, wież kościelnych niedostępnych w wyniku przeprowadzanych remontów i zanikających w nowoczesnym budownictwie. Niebezpieczna jest także powszechna chemizacja rolnictwa i zmiana charakteru rolnictwa z gospodarki ekstensywnej na przemysłową. Konsekwencją jest drastyczne zmniejszenie populacji owadów i np. likwidacja zadrzewień śródpolnych i nadwodnych, bardzo ważnych dla większości gatunków nietoperzy. Realnym zagrożeniem jest także nieuprawniona penetracja jaskiń (turystyka jaskiniowa), szczególnie w okresie hibernacji nietoperzy. Na to zjawisko administracja leśna ma tylko ograniczony wpływ.

W gospodarce leśnej rzeczywistym zagrożeniem mogą być przypadkowe, nieświadome zniszczenia podczas prac leśnych otworów jaskiń dotychczas nie ujawnionych. Ochrona znanych wylotów jaskiń jest zapewniona: lokalizacja jest znana służbie leśnej. Każdorazowo przed podjęciem czynności gospodarczych leśniczy ma obowiązek dokonać lustracji terenowej oznaczając miejsca wylotów jaskiń. Wykonując zaplanowane prace należy zachować dystans (wg proponowanego planu zadań

ochronnych min. 60 m). Ograniczeniu ulega również termin użycia sprzętu mechanicznego (poza okresem hibernacji), a w niektórych przypadkach dopuszcza się wyłącznie zrywkę konną (np. w sąsiedztwie Jaskini Boraczej). Pozostałe obowiązki ochronne adresowane do Nadleśnictwa sprowadzają się do prowadzenia zrównoważonej, racjonalnej gospodarki leśnej na ekologicznych podstawach w celu utrzymania obecnego arealu i ciągłości terenów leśnych – z naciskiem na drzewostany liściaste. Zastrzega się także ochronę drzew biocenotycznych – szczególnie dziuplastych. Wymienione zalecenia są od szeregu lat uwzględniane w gospodarce leśnej, niezależnie od istnienia obszarów ochronnych i przedmiotów ochrony.

Bazą żerowiskową i obszarem funkcjonalnym nietoperzy jest w zasadzie cały obszar Nadleśnictwa, ale można sądzić, że szczególnie lasy w Paśmie Baraniogórskim. Zaplanowano tu wszystkie typowe czynności gospodarcze, tj.: cięcia rębne (wyłącznie IV d i V), cięcia pielęgnacyjne, odnowienia, uprzątnięcia przestojów.

Konieczność uprzątania zamierających lub uszkodzonych drzewostanów nie powoduje zmniejszenia powierzchni leśnej ani przerwania jej ciągłości ponieważ wszędzie istnieje młode pokolenie zastępcze (podrost, nalot, podsadzenie, drzewostan podrzędny), przeważnie o składzie gatunkowym bardziej złożonym i zróżnicowanym wieku. Realizacja rębni przewiduje zalecaną akumulację drewna martwego, a także ochronę drzew biocenotycznych, szczególnie dziuplastych, a także drzew z pękniętymi pniami, odstającą korą, które stanowią miejsca schronienia dla nietoperzy na terenie leśnym.

Uprzątnięcie zamierających drzewostanów świerkowych spowoduje doraźne zubożenie struktury lasu, ale prowadzi do powstania nowych drzewostanów, stabilnych, zróżnicowanych gatunkowo i wiekowo.

Podsumowując powyższe analizy, należy stwierdzić brak negatywnego oddziaływania projektu PUL na stan zachowania populacji nietoperzy.

PŁAZY (kumak górski, traszka karpacka)

1193 - Kumak górski (*Bombina variegata* L.) - C

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną ścisłą
Polska Czerwona Księga Zwierząt	LC – gatunki najmniejszej troski
Dyrektywa Siedliskowa (Habitatowa)	Załącznik II i IV
Konwencja Berneńska	Załącznik II

Gatunek stanowi przedmiot ochrony dla obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006.

Siedlisko:

Kumak górski jest gatunkiem silnie związanym z wodą i zbiornikami wodnymi z bogatą roślinnością. Zasiedla oczka wodne, rozlewiska potoków, rowy, koleiny dróg, młaki, a nawet małe okresowo wysychające kałuże po deszczu. W środowisku wodnym odbywa gody i spędza całe aktywne życie. Na ląd wychodzi tylko w okresie deszczu. Bytuje nawet w zanieczyszczonych rowach w pobliżu siedzib ludzkich. Baza pokarmowa to stawonogi wodne i lądowe. Deficyt naturalnych zbiorników wodnych na terenie Nadleśnictwa sprawia, że najczęściej spotykany jest w koleinach powstałych po ciężkim sprzęcie leśnym.

Stan zachowania w sieci Natura 2000: Stan populacji tego gatunku na terenie Nadleśnictwa jest stabilny i trwały (obserwacje leśniczych). Tendencje rozwoju bądź zaniku gatunku są nieznane i nieokreślone.

Oddziaływanie projektu Planu: wpływ nieistotny. Przeprowadzona szczegółowa analiza wpływu zabiegów przewidzianych w projekcie PUL dla stanowisk gatunku (potwierdzonych i potencjalnych) nie wykazała negatywnego oddziaływania pod warunkiem przestrzegania ustalonych zasad postępowania przy prowadzeniu wszelkich prac.

Propozycje działań ochronnych: Możliwe działania ochronne to monitoring personelu inżynieryjno - technicznego przy zrywce i wywozie drewna. Przy budowie i remontach dróg należy zadbać o pozostawienie przy utwardzonym pasie drogowym miejsca na stagnującą wodę, a przy organizacji zrywki i transportu drogę należy podzielić na część utwardzoną (użytkowaną) i część nieutwardzoną, (gruntową dla kumaka górskiego). Zabiegi gospodarcze (głównie pielęgnacyjne), zaplanowane w wydzieleniach drzewostanowych w których on występuje, nie wpłyną negatywnie na biotopy wodne związane z kumakiem górskim oraz na stan zachowania jego liczebności.

2001 – Traszka karpacka (*Lissotriton montandoni* Boulenger) - C

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną ścisłą
Polska Czerwona Księga Zwierząt	NT – niższego ryzyka, ale bliski zagrożenia
Dyrektywa Siedliskowa (Habitatowa)	Załącznik II i IV
Konwencja Berneńska	Załącznik II

Gatunek stanowi przedmiot ochrony dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005.

Siedlisko:

Traszka karpacka to leśny gatunek górski, zamieszkujący wyższe położenia do 1000 m n. p. m, Traszka karpacka zasiedla lokalne oczka wodne i młaki, gdzie ma możliwość rozmnażania, Preferuje lasy z rozwiniętym runem i grubą warstwą ściółki, ale również polany i stoki gór, Najczęściej spotykana jest w pobliżu potoków, źródeł i innych zbiorników wodnych, Unika terenów suchych i nasłonecznionych, Do odbycia godów wymaga wody stojącej albo płynącej o słabym nurcie (stawki, zimne źródła leśne, rozlewiska potoków czy wody deszczowej), Dorosłe osobniki wymagają kryjówek, w postaci ściółki, kamieni, kłód drewna, Baza pokarmowa to dżdżownice, ślimaki, owady i ich larwy,

Stan zachowania w sieci Natura 2000: brak danych. Z danych pochodzących z Nadleśnictwa populację można określić jako nieliczną, ale stabilną, bez określenia tendencji rozwoju czy zaniku. Wskazane są badania i monitoring ze strony RDOŚ i organizacji ekologicznych.

Oddziaływanie projektu Planu: wpływ nieistotny.

Propozycje działań ochronnych: Czynności minimalizujące szkodliwe oddziaływanie to: ochrona małych zbiorników wodnych, źródeł, odpowiednio poprowadzone szlaki zrywkowe, utrzymywanie trwałej roślinności krzewiastej i drzewiastej wzdłuż cieków wodnych (oceniają i stanowią kryjówkę), Dla ochrony traszki karpackiej najważniejsze

jest istnienie zbiorników wodnych oraz przynajmniej 20 metrowego pasa zróżnicowanego siedliska z zaroślami, zadrzewieniami, kamieniami, stertami chrustu i butwiejącego drewna występującymi wokół zbiorników, co zapewnia traszkom miejsca do ukrycia się podczas dnia. Celem zachowania biotopów traszki karpackiej obowiązujący Program ochrony przyrody zaleca, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz wykonywaniu cięć, omijać tereny podmokłe, w których stwierdzono jej występowanie. W miarę możliwości gospodarka leśna dostosowuje również termin wykonywania prac do okresu najmniejszego ryzyka wystąpienia szkód w siedliskach i liczebności populacji traszki,

W przypadku traszki karpackiej zaplanowane w projekcie PUL (w potencjalnym obszarze, w którym ona występuje), zabiegi gospodarcze nie wpłyną negatywnie na zachowanie jej biotopów oraz na stan i liczebność jej populacji,

Owady

4014 - Biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus* L.) - C

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną ścisłą

Gatunek stanowi przedmiot ochrony dla obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006.

Siedlisko:

Jest to gatunek higrofilny zasiedlający wilgotne, nadrzeczne zarośla, młaki, śródlęgowe bagienka, a także pobrzeża górskich potoków. Bazę żerową stanowią larwy owadów wodnych, kijanki, dżdżownice. Podstawowym czynnikiem określającym możliwość egzystencji jest stała obecność wody w siedlisku. Często obserwuje się osobniki polujące w wodzie. Szczególnie chętnie zasiedla łągi, buczyny i olsy rosnące wzdłuż strumieni i potoków.

Obszar Nadleśnictwa – występowanie na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka potwierdzone na terenie obszaru PLH240005 Beskid Śląski – 5 stanowisk w czterech poddziałach oraz na terenie obszaru PLH240006 Beskid Żywiecki jedno stanowisko – lokalizacja dane wrażliwe.

Oddziaływanie projektu Planu: wpływ mało istotny. W wydzieleniach o potwierdzonym występowaniu nie planowano żadnych zabiegów lub zabiegów obejmujących pielęgnację młodników i drągów (CP i TW).

Propozycje działań ochronnych: Istotnymi metodami ochronnymi na stanowiskach występowania gatunku jest: pozostawianie leżących pni drzew w otoczeniu potoku jako zasobu martwego drewna, w przypadku prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna w bezpośrednim otoczeniu potoku ścinę i zrywkę prowadzić około 5m od jego brzegów. Sposoby postępowania dla ochrony tego gatunku zostały zawarte w projekcie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Beskid Śląski PLH240005. Nadleśnictwo, po jego zatwierdzeniu będzie zobowiązane do wykonywania zawartych tam zadań ochronnych. Takie sposoby postępowania powinny odnosić się również do miejsc jego potencjalnego występowania.

W Lasach Państwowych siedliska przydatne dla biegacza urozmaiconego są zabezpieczone przed zniszczeniem, ponieważ istnieją ogólne zasady regulujące czynności prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie potoków, a także nakładają obowiązek specjalnego traktowania wszelkich stanowisk gatunków chronionych. W

myśl tych zasad zabroniony jest transport korytami potoków, wszelkie zbiorniki i ciekł wodne należy pozostawić w stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego, w strefach przypotokowych należy pozostawiać powalone drzewa, kamienie i podszyt w stanie naturalnym. Istniejące możliwości zniszczenia siedlisk, tj. zabudowa potoków, odwadnianie, itp. nie mają związku z czynnościami gospodarczymi planowanymi w projekcie PUL. Wykonanie czynności gospodarczych w pobliżu potoków zgodnie z obowiązującymi zasadami nie zmniejszy zasięgu siedliska ani nie pogorszy jego właściwości.

W przypadku biegacza urozmaiconego zabiegi gospodarcze zaplanowane w projekcie PUL (także w potencjalnym obszarze występowania) nie wpłyną negatywnie na zachowanie jego biotopów oraz na stan i liczebność jego populacji.

4024 - Sichrawa karpacka (*Pseudogaurotina excellens*) - C

Status ochronny:

Kategoria statusu ochronnego	
Ochrona gatunkowa	objęty ochroną ścisłą

Gatunek stanowi przedmiot ochrony dla obszarów Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006.

Beskid Żywiecki,

Siedlisko:

Jest to gatunek górski zagrożony wyginięciem, endemit karpacki, uważany za gatunek reliktowy. W Polsce występuje na Babiej Górze, w Tatrach i Pieninach. Najlepsze warunki do rozwoju zapewniają jej zbiorowiska leśne, w których dominującym składnikiem lasotwórczym są świerk pospolity lub jodła pospolita. Związana jest z występowaniem skupisk wiciokrzewu czarnego (pojedyncze okazy wiciokrzewu nie są w stanie zapewnić dogodnych warunków do rozwoju). Wilgotność oraz temperatura powietrza mają największy wpływ z czynników abiotycznych na rozwój i występowanie tego gatunku.

Obszar Nadleśnictwa - zaobserwowano na jednym stanowisku (na pograniczu dwóch wydzielen), na obszarze górskich borów świerkowych w reglu górnym. Lokalizacja umieszczona jest w danych wrażliwych. Gatunek ten wymaga dalszych badań inwentaryzacyjnych co pozwoli lepiej poznać rzeczywisty obszar jego występowania.

Oddziaływanie projektu Planu: wpływ mało istotny. Stanowisko, na którym zaobserwowano jej występowanie znajduje się w wydzieleniach, dla których nie planowano żadnych zabiegów.

Propozycje działań ochronnych: Gatunek związany ze skupiskami wiciokrzewu czarnego, dlatego w potencjalnym obszarze jego występowania należy w przypadku prowadzenia jakichkolwiek działań, chronić te krzewy przed niszczeniem.

ROŚLINY:

4116 – Tocja karpacka (*Tozzia alpina subsp. carpathica* (Woł.) Pawł.) - A

W obszarach Natura 2000, na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka występuje tocja karpacka stanowiąca przedmiot ochrony dla Beskidu Śląskiego PLH240005. Jest to gatunek bardzo cenny zasługujący na szczególną uwagę w trakcie realizacji zadań zapisanych w projekcie PUL.

Oddziaływanie projektu Planu: wpływ mało istotny.

Propozycje działań ochronnych: W przypadku tocji karpackiej zaplanowane w projekcie PUL zabiegi gospodarcze nie wpłyną negatywnie na zachowanie jej stanowisk.

Występowanie tocji karpackiej na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka potwierdzono w dwóch pododdziałach. W jednym zaplanowano ciecia pielęgnacyjne (CP), a w drugim nie planowano zabiegów gospodarczych.

Zgodnie z PZO należy oznakować stanowiska tocji karpackiej wraz z pasem drzew rosnących w ich bezpośrednim sąsiedztwie, na czas prowadzenia prac leśnych. dla zapobieżenia możliwości przypadkowego składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.

W przypadku stwierdzenia nowych stanowisk należy postępować zgodnie ze wskazanym działaniem ochronnym.

Oddziaływanie, w perspektywie krótko, średnioterminowe i długoterminowe na tocję karpacką będzie obojętne lub pozytywne. Podsumowując powyższe analizy wpływ projektu PUL na stan ochrony populacji tocji karpackiej rozpatrywany w wymiarze kompleksowym jest neutralny i można prognozować, że stan ochrony gatunku w ramach ostoi zostanie zachowany.

4109 - Tojad morawski (*Aconitum firmum* ssp. *Moravicum*)

Na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka występuje tojad morawski stanowiący przedmiot ochrony dla Beskidu Śląskiego PLH240005 oraz Beskidu Żywieckiego PLH240006. Jest to gatunek wieloletniej byliny, podgatunku tojadu mocnego (*Aconitum firmum*) objętego ochroną ścisłą, wymienionego w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka zlokalizowany jest w 16 wydzieleniach leśnych. Wchodzi w skład zespołów ziołoroślowych ze związku *Adenostylin alliariae* występujących na terenie Nadleśnictwa.

Lokalizacje tojadu są znane Nadleśnictwu, związane są z wydzielzeniami leśnymi, w których zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne (CW, CP i TW). Podczas prac leśnych obowiązują procedury ochronne polegające na odpowiednim oznakowaniu obszarów występowania tojadu i wyłączenia z ingerencji w tym: zapobieganiu możliwości przypadkowego składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.

Należy zaznaczyć, że prowadzone czynności gospodarcze z zachowaniem ostrożności wokół płatów, nie spowodują ograniczenia zasięgu i pogorszenia warunków siedliskowych tojadu, wręcz przeciwnie, w pewnych warunkach mogą stabilizować jego występowanie przez poprawę warunków świetlnych i ograniczenie sukcesji gatunków drzewiastych w płatach ziołorośli.

6.3.4 Wpływ ustaleń projektu Planu na przedmioty ochrony w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Beskid Żywiecki PLB240002

Przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 jest kilkanaście gatunków ptaków (19) z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Obszar Nadleśnictwa położony na terenie ostoi stanowi rzeczywiste i potencjalne miejsce żerowania i bytowania kilkunastu gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony.

Dotychczasowa gospodarka prowadzona przez Nadleśnictwo Węgierska Górka zachowuje we właściwym stanie chroniony obszar Natura 2000 wraz z wyróżnionymi przedmiotami ochrony.

Tabela 42 Przewidywany wpływ projektu Planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002

Lp,	Gatunek (stan zachowania z SDF)	Występowanie	Zagrożenia	Analiza zaprojektowanych zabiegów	Prognoza oddziaływania
1	2	3	4	5	6
1.	A108 - Głuszc <i>Tetrao urogallus</i> L, – B	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Głuszc (będący gatunkiem osiadłym), zamieszkuje rozległe, zwarte kompleksy starszych borów i lasów mieszanych, W górach preferuje bory świerkowe z udziałem jodły o dobrze rozwiniętym, urozmaiconym podszycie i runie,	Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunku przedstawiono w tabeli nr 64 zamieszczonej poniżej stanowiącej Ocenę zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,	Zapisy i poniższe modyfikacje PUL, są wystarczającymi działaniami ochronnymi w odniesieniu do głuszcza, Wdrożenie przez Nadleśnictwo Węgierska Górka w toku obowiązywania PUL działań ochronnych, będzie wystarczającym warunkiem spełniającym wymagania dotyczące populacji głuszcza, wynikającym z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Beskid Żywiecki PLB240002,	W wyniku przeprowadzonych analiz należy stwierdzić, iż zaprojektowane w PUL zadania gospodarcze, wykonane z uwzględnieniem poniższych zaleceń ochronnych nie wpłyną znacząco negatywnie na przedmiot ochrony OSO Beskid Żywiecki PLB240002 - głuszcza, Oddziaływanie zapisów PUL na populację głuszcza należy ocenić jako neutralne,
2.	A241 – Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides Tridactylus</i> L, - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, W upierzeniu tego gatunku brak w ogóle koloru czerwonego, posiada jedynie trzy palce, Gatunek osiadły, bardzo nieliczny, występuje w borach górnoreglowych i na północnym-wschodzie kraju,	Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunku przedstawiono w tabeli nr 64 zamieszczonej poniżej stanowiącej Ocenę zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,	Zapisy i poniższe projektu PUL, są wystarczającymi działaniami ochronnymi w odniesieniu do dzięcioła trójpalczastego,	W wyniku przeprowadzonych analiz należy stwierdzić, iż zaprojektowane w PUL zadania gospodarcze, wykonane z uwzględnieniem poniższych zaleceń ochronnych nie wpłyną znacząco negatywnie na przedmiot ochrony OSO Beskid Żywiecki PLB240002 – dzięcioła trójpalczastego, Oddziaływanie zapisów PUL na populację dzięcioła trójpalczastego należy ocenić, jako neutralne,
3.	A223 – Włochatka zwyczajna <i>Aegolius funereus</i> L, - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, To niewielka sowa z nieproporcjonalnie dużą głową, gatunek wędrowny, Preferuje bory iglaste (głównie świerkowe) oraz buczyny z dużym udziałem drzew iglastych,	Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunku przedstawiono w tabeli nr 64 zamieszczonej poniżej stanowiącej Ocenę zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,	Ze względu na brak potwierdzonych miejsc występowania gatunku uznano, że nie będzie mieć wpływu na analizowany przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL,

Lp,	Gatunek (stan zachowania z SDF)	Występowanie	Zagrożenia	Analiza zaprojektowanych zabiegów	Prognoza oddziaływania
1	2	3	4	5	6
4.	A217 – Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i> L., – C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, To najmniejsza polska sowa, gatunek osiadły, preferujący bory i lasy mieszane z istotnym udziałem jodły, świerka i martwych drzew, Koniecznym warunkiem jej występowania jest obecność w drzewostanie bujnego podrostu,	Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunku przedstawiono w tabeli nr 64 zamieszczonej poniżej stanowiącej Ocenę zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,	Ze względu na brak potwierdzonych miejsc występowania gatunku uznano, że PUL nie będzie mieć wpływu na analizowany przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
5.	A229 – Siwerniak, świergotek górski <i>Anthus spinoletta</i> L., - C	Nieliczny ptak lęgowy związany ze środowiskiem leśnym, Zasiedla wyłącznie Karpaty i Sudety, gdzie preferuje łąki i torfowiska wysokogórskie, także w piętrze kosówki, zwykle jednak powyżej górnej granicy lasu,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: utrata siedlisk lęgowych wynikająca z zaniechania użytkowania rolniczego gruntów, głównie pasterstwa, czego wynikiem jest naturalna sukcesja roślinności drzewiastej; b), potencjalne: brak,	PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
6.	A091 – Orzeł przedni <i>Aquila chrysaetos</i> L., - B	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Nasz największy orzeł z rodzaju <i>Aquila</i> , wielkością ustępujący tylko bielikowi, Jest to ptak lęgowy (skrajnie nieliczny) występujący przede wszystkim w Karpatach (od Tatr po Bieszczady),	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji, wycinka lasu, zabudowa rozproszona; b), inne naturalne katastrofy,	Nie gniazduje na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo, PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
7.	A215 – Puchacz <i>Bubo bubo</i> L., - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Nasza największa sowa, Skrajnie nieliczny ptak lęgowy, Zasiedla głównie Karpaty i Sudety, a także północ kraju, Preferuje urozmaicone tereny: w górach stare drzewostany iglaste i liściaste ze skałami i urwiskami (np. w kamieniołomach), a na nizinach preferuje stare lasy w pobliżu łąk, bagien i innych terenów otwartych,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji, wycinka lasu; b), potencjalne: inne naturalne katastrofy,	Ze względu na brak potwierdzonych miejsc występowania gatunku uznano, że projekt PUL nie będzie mieć wpływu na analizowany przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL

Lp,	Gatunek (stan zachowania z SDF)	Występowanie	Zagrożenia	Analiza zaprojektowanych zabiegów	Prognoza oddziaływania
1	2	3	4	5	6
8.	A264 – Pluszcz zwyczajny <i>Cinclus cinclus</i> L, - C	W Polsce jest to bardzo nieliczny ptak lęgowy, Zwarty zasięg gatunku obejmuje góry, gdzie zasiedla całe pasmo w szerokim zakresie wysokości – od 250 do 1660 m n, p, m, Biotopem gatunku są czyste rzeki i potoki górskie o wartkim nurcie,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: inne rodzaje praktyk leśnych, niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak b), potencjalne: brak,	PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
9.	A122 – Derkacz zwyczajny <i>Crex crex</i> Bechstein - C	Zasiedla tereny otwarte i półotwarte, szczególnie wilgotne, ekstensywnie użytkowane łąki oraz turzycowiska, Licznie występuje też w dolinach rzecznych, na obrzeżach bagien, wrzosowisk, oczek wodnych itp,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: zalesianie terenów otwartych; b), potencjalne: intensywne wieloletnie uprawy niefalewne,	Ze względu na brak potwierdzonych miejsc występowania gatunku uznano, że projekt PUL nie będzie mieć wpływu na analizowany przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
10.	A239 – Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i> Bechstein - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Jest on największym z dzięciołów pstrych, zamieszkuje głównie lasy liściaste i mieszane w reglu dolnym,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji, wycinka lasu, usuwanie martwych i umierających drzew; b), potencjalne: inne naturalne katastrofy,	PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
11.	A261 - Pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i> Tunstall - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Pliszka górska zamieszkuje nad wartko płynącymi potokami i rzeczkami, W Polsce jest to bardzo nieliczny ptak lęgowy ptak gór, terenów podgórskich i wyżyn,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: inne rodzaje praktyk leśnych; b), potencjalne: brak,	PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
12.	A344 – Orzechówka zwyczajna, orzechówka <i>Nucifraga caryocatactes</i> L, - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Gatunek średniego ptaka wyróżniający się upierzeniem zawierającym szereg małych plamek koloru białego w kształcie kropelek, Gatunek osiadły, nieliczny ptak lęgowy występujący w Polsce głównie w Karpatach, zamieszkujący głównie lasy iglaste (z przewagą świerka),	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; b), potencjalne: turystyka górską i wspinaczka,	PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL

Lp,	Gatunek (stan zachowania z SDF)	Występowanie	Zagrożenia	Analiza zaprojektowanych zabiegów	Prognoza oddziaływania
1	2	3	4	5	6
13.	A234 – Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> J, F, Gmelin - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Ten średniej wielkości ptak jest w Polsce bardzo nielicznym, skrytym, osiadłym gatunkiem lęgowym, Preferuje dojrzałe lasy liściaste i mieszane o umiarkowanym zwarcu,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji, wycinka lasu, usuwanie martwych i umierających drzew; b), potencjalne: inne naturalne katastrofy,	PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
14.	A220 – Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i> Pallas - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Ta jedna z większych sów krajowych jest nielicznym, osiadłym ptakiem lęgowym, zimującym na terenie arealu lęgowego, Występuje w całych Karpatach, Preferuje starsze drzewostany bukowe i bukowo-jodłowe w pobliżu terenów otwartych,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji, wycinka lasu, usuwanie martwych i umierających drzew; b), potencjalne: inne naturalne katastrofy,	PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL
15.	A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i> L, - C	Gatunek związany ze środowiskiem leśnym, Nieliczny ptak lęgowy, Gatunek górski występujący powyżej 700 m n, p, m, Zasiedla lasy regla górnego zwłaszcza przy górnej granicy lasu i piętro kosodrzewiny,	Wg PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002: a), istniejące: niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; b), potencjalne: brak,	PUL nie zawiera zapisów odnoszących się do analizowanego gatunku, Wpływ nieistotny,	Brak negatywnych skutków oddziaływania PUL

6.3.5 Ocena zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002, Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006

W POP, w rozdziale 2.3... na podstawie obowiązujących aktów prawnych, dokumentów oraz ekspertyz przedstawiono pełny opis istniejących zagrożeń (istniejących i potencjalnych) oraz zakres działań ochronnych w odniesieniu do wskazanych przedmiotów ochrony. W przedstawionych zestawieniach wskazano również obszar wdrażania zalecanych działań. Poniższe zestawienia opisują działania ochronne oraz zapisy projektu PUL mogące mieć wpływ na ich realizację.

Tabela 43 Ocena zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB 240002

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony	Wpływ zapisu PUL na przedmiot ochrony	Uwagi
1	2	3	4	5	6
A108 głuszec (<i>Tetrao urogallus</i>)	1, Wyznaczenie stref ochrony ostoi miejsca rozrodu i regularnego przebywania gatunku głuszcza, 2, Wyłączenie z użytkowania rębnych drzewostanów regla górnego, 3, W okresie od 1 lutego do 31 lipca preferowanie zrywki konnej, 4, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozbawionych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, 5, Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębного, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu, Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do	Dla pkt 1, w granicach obszaru Dla pkt 2, w obszarach leśnych wg, załącznika mapowego nr 2 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016 r Dla pkt, 3 w obszarach leśnych powyżej 900 m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 3 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r, Dla pkt, 4, 5, 6 w obszarach leśnych powyżej 800 m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 4 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r, Dla pkt, 7 w obszarach leśnych od 800 do 1100 m n.p.m, (z wyłączeniem rezerwatów przyrody) wg,	Brak zapisów w projekcie PUL mogące negatywny wpływ na przedmiot ochrony, Przedstawione zalecenia dotyczące gospodarki leśnej zostały uwzględnione, Zgodnie z zaleceniem przeprowadzono inwentaryzację drewna martwego, Przy planowaniu zabiegów z zakresu użytkowania rębного, stosowano rębnie IVd (bez planowania cięć uprzętających), Przedstawione jako	Brak kolizji pomiędzy zapisami PUL a PZO	

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony	Wpływ zapisu PUL na przedmiot ochrony	Uwagi
1	2	3	4	5	6
	użytkowania rębego, Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne, Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, W cięciach uprząających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew," * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu 6, Znakowanie ogrodzeń upraw leśnych z siatki metalowej, 7, Stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej IVD, 8, Określenie udziału drewna martwego, Pomiar drewna martwego odbywać się powinien w trakcie inwentaryzacji zasobów drzewnych, na powierzchniach próbnych zakładanych do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną, z częstotliwością 1 raz na 10 lat w każdym nadleśnictwie w trakcie prac inwentaryzacyjnych do PUL, 9, Identyfikacja miejsc i rozpoznanie skutecznych metod ograniczania antropopresji, 10, W trakcie realizacji programów wykaszania hal uwzględnianie ochrony borówczysk w pasie 10-50 m od granicy lasu (w zależności od wielkości hali),	załącznika mapowego nr 12 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r, Dla pkt, 8 w obrębie ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 na terenie leśnych położonych powyżej 800 m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 4 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r, Dla pkt, 9 w obszarach powyżej 800 m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 4 i 11 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r, Dla pkt, 10 tereny rolne w obszarach powyżej 800 m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 11 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r	zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLB240002		
A217 Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>) A223 Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)	1, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, 2, Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach	Dla pkt, 1, 2, 4 na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 Dla pkt, 3 Na obszarach leśnych powyżej 1100 m n.p.m, wg Załącznika mapowego nr 2 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r,	Brak zapisów w projekcie PUL mogące negatywny wpływ na przedmiot ochrony, Przedstawione zalecenia dotyczące gospodarki leśnej zostały uwzględnione, Zgodnie z zaleceniem	Brak kolizji pomiędzy zapisami PUL a PZO	

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony	Wpływ zapisu PUL na przedmiot ochrony	Uwagi
1	2	3	4	5	6
	planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu, Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego, Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne, Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew, 3, Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regła górnego, 4, Określenie udziału drewna martwego, Pomiar drewna martwego odbywać się powinien w trakcie inwentaryzacji zasobów drzewnych, na powierzchniach próbnych zakładanych do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną, z częstotliwością 1 raz na 10 lat w każdym nadleśnictwie w trakcie prac inwentaryzacyjnych do PUL,		przeprowadzono inwentaryzację drewna martwego, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLB 240002		
A220 Puszczyk uralski (<i>Strix uralensis</i>)	1, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów po zrębnych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, 2, Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu,	Dla pkt, 1, 2, 4 na terenach leśnych w obrębie całej ostoji Beskid Żywiecki PLB240002, Dla pkt, 3 Na obszarach leśnych powyżej 1100 m n.p.m, wg Załącznika mapowego nr 2 z Planu Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r,	Brak zapisów w projekcie PUL mogące negatywny wpływ na przedmiot ochrony, Przedstawione zalecenia dotyczące gospodarki leśnej zostały uwzględnione, Zgodnie z zaleceniem przeprowadzono inwentaryzację	Brak kolizji pomiędzy zapisami PUL a PZO	

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony	Wpływ zapisu PUL na przedmiot ochrony	Uwagi
1	2	3	4	5	6
	Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego, 3, Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regla górnego, 4, Określenie udziału drewna martwego, Pomiar drewna martwego odbywać się powinien w trakcie inwentaryzacji zasobów drzewnych, na powierzchniach próbnych zakładanych do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną, z częstotliwością 1 raz na 10 lat w każdym nadleśnictwie w trakcie prac inwentaryzacyjnych do PUL,		drewna martwego, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLB 240002		
A234 dzięciół zielonosiwy (<i>Picus canus</i>) A239 dzięciół białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>) A241 dzięciół trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>)	1, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, 2, Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu, Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego, 3, Dostosowanie udziału poszczególnych gatunków drzew do zidentyfikowanych w terenie siedlisk przyrodniczych, 4, Określenie udziału drewna martwego, Pomiar drewna martwego odbywać się powinien w trakcie inwentaryzacji	Dla dzięciola zielonosiwego: obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 470-1000m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 6 zgodnego z Planem Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r, Dla dzięciola białogrzbietego w pkt, 1, 2, 4 obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 390-1200m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 7 zgodnego z Planem Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r, Dla dzięciola białogrzbietego w pkt, 3 obszary leśne w granicach ostoi Beskid	Brak zapisów w projekcie PUL mogące negatywny wpływ na przedmiot ochrony, Przedstawione zalecenia dotyczące gospodarki leśnej zostały uwzględnione, Zgodnie z zaleceniem przeprowadzono inwentaryzację drewna martwego, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLB 240002	Brak kolizji pomiędzy zapisami PUL a PZO	

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony	Wpływ zapisu PUL na przedmiot ochrony	Uwagi
1	2	3	4	5	6
	zasobów drzewnych, na powierzchniach próbnych zakładanych do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną, z częstotliwością 1 raz na 10 lat w każdym nadleśnictwie w trakcie prac inwentaryzacyjnych do PUL, Dla dzięcioła trójpalczastego: Wyłączenie z użytkowania rębnego drzewostanów regła górnego,	Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 390-1100m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 13 zgodnego z Planem Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r Dla dzięcioła trójpalczastego w pkt, 1, 2, 4 obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 w zakresie wysokości 720-1300m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 8 zgodnego z Planem Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r, Dla dzięcioła białogrzbietego w pkt, 3 w obrębie ostoi Beskid Żywiecki PLB240002 na obszarach leśnych powyżej 1100 m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 2 zgodnego z Planem Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r,			
A261 pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>)	1, Zapewnienie stabilnych, niezakłóconych czynnikami antropogenicznymi warunków lęgowych w terminie od 16 kwietnia do 31 lipca, to jest w okresie lęgowym pliszki górskiej, 2, Wyłączenie potoków z użytkowania jako szlaków zrywkowych,	Wszystkie cieki w ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 do wysokości 1000 m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 9 zgodnego z z Planem Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r,	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLB 240002	Brak kolizji pomiędzy zapisami PUL a PZO	
A264 pluszcz	1, Zapewnienie stabilnych, niezakłóconych czynnikami antropogenicznymi warunków lęgowych w terminie od 1	Wszystkie potoki w ostoi Beskid Żywiecki PLB240002	Przedstawione jako zalecenie ogólne w	Brak kolizji pomiędzy	

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony	Wpływ zapisu PUL na przedmiot ochrony	Uwagi
1	2	3	4	5	6
(<i>Cinclus cinclus</i>)	marca do 31 lipca, to jest w okresie lęgowym pluszcza, 2, Wyłączenie potoków z użytkowania jako szlaków zrywkowych,	do wysokości 900 m n.p.m, wg, załącznika mapowego nr 10 z Planem Zadań Ochronnych z dnia 25 lutego 2016r,	POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLB 240002	zapisami PUL a PZO	

Tabela 44 Ocena zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH 240005 dla przedmiotów ochrony występujących na gruntach Nadleśnictwa

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie) 6230	Działania obligatoryjne: 1,Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych, 2,Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe (bez szczegółowych warunków), niezbędne do zachowania otwartego charakteru siedliska przyrodniczego, Działanie o znaczeniu priorytetowym dla zachowania siedliska, Działania fakultatywne: 1,Użytkowanie pastwiskowe Rotacyjny, ekstensywny wypas przy obsadzie zwierząt (owce, kozy, konie, bydło domowe, ew, inne gatunki) od 0,3 DJP do 1 DJP/ha w terminie od 1 maja do 15 października, w miarę możliwości bez koszarowania zwierząt w płatach siedliska, Wypas należy prowadzić w połączeniu z okresowym wykaszaniem tzw, „niedojadów” (niespasionych płątów siedliska), raz w roku lub raz na 2 lata w terminie od 1 sierpnia do 31 października, Wskazane jest przemienne stosowanie co kilka lat (np, co 2-3 lata), użytkowania kośnego, Po skoszeniu (również niedojadów) biomasa powinna być usunięta z płatu siedliska lub złożona w stogi, przyzmy, brogi w terminie 2 tygodni, 2, Użytkowanie kośne Koszenie ręczne lub mechaniczne Niedopuszczalne jest podsiewanie (np, wysokoprodukcyjnych gatunków traw lub roślin motylkowych), powodujące ilościowe i jakościowe zmiany składu gatunkowego,	Cały obszar Natura 2000 W tym stwierdzone lokalizacje: Obręb Lipowa: 83-h	PUL nie planuje wskazówek dla gruntów nieleśnych. Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005
Ziołorośla górskie i nadrzeczne 6430	1, Ochrona bierna płątów nadrzecznych i nadpotokowych z uwzględnieniem możliwości rozwoju sukcesji, która powinna być traktowana jako naturalne zjawisko prowadzące do formowania się olszynek, 2, Oznakowanie stanowisk i ich bezpośredniego otoczenia na czas prowadzenia prac leśnych dla zapobieżenia możliwości przypadkowego składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych,	Cały obszar Natura 2000 W tym stwierdzone lokalizacje: Obręb Lipowa: 39-c, 68-b, 69-b, 54-a Obręb Węgierska Górka: 222b, 222-c, 222-d, 227-b	PUL nie określa miejsca składowania gałęzi i przebiegu szlaków zrywkowych, zalecenia ogólne odnośnie tych zagadnień znalazły się w POP
Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie	Działania obligatoryjne: 1,Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych, 2,Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe (bez szczegółowych	Płaty siedlisk: Obręb Węgierska	PUL nie planuje wskazówek dla gruntów nieleśnych, Przedstawione jako

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
(Polygono-Trisetion) 6520	warunków), niezbędne do zachowania otwartego charakteru siedliska przyrodniczego, Działanie o znaczeniu priorytetowym dla zachowania siedliska, Działanie fakultatywne: 1. Użytkowanie kośne Koszenie ręczne lub mechaniczne prowadzone z częstotliwością 1 raz (optymalnie) lub 2 razy w roku w terminie od 15 czerwca do 30 września, W przypadku płątów siedliska o powierzchni powyżej 1 ha konieczne jest pozostawienie fragmentów nieskoszonych: 15-20% powierzchni płątu (sąsiadujących płątów), W przypadku zastosowania dwóch pokosów w ciągu roku należy pozostawić ten sam fragment płątu nieskoszony, W dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne fragmenty nieskoszone, W przypadku płątów siedliska nieprzekraczających powierzchni 1 ha dopuszczalne jest zrezygnowanie z pozostawiania powierzchni nieskoszonych i koszenie całej powierzchni siedliska, Skoszona biomasa powinna być w terminie do 2 tygodni od pokosu usunięta z płątu siedliska lub złożona w stogi, przyzmy, brogi, Przy użytkowaniu jednokośnym dopuszczalny jest wypas zwierząt (owce, kozy, bydło domowe, konie, ew, inne gatunki) przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ ha po pokosie w terminie do 15 października, <u>2. Użytkowanie pastwiskowe.</u> Rotacyjny, ekstensywny wypas przy obsadzie zwierząt (owce, kozy, konie, bydło domowe, ew, inne gatunki) od 0,5 DJP do 1 DJP/ha w terminie od 1 maja do 15 października, w miarę możliwości bez koszarowania zwierząt w płątach siedliska, Dla obu metod: Nie dopuszcza się pozostawiania rozdrobnionej biomasy, przeorywania, bronowania, wapnowania, z wyjątkiem dopuszczenia wapnowania po wykonaniu niezbędnych w tym zakresie analiz glebowych i uzgodnieniu z ekspertem przyrodniczym, Dopuszcza się nawożenie do 60 kg N/ ha/ rok, Niedopuszczalne jest podsiewanie (np, wysokoprodukcyjnych gatunków traw lub roślin motylkowych), powodujące ilościowe i jakościowe zmiany składu gatunkowego,	Górka: 248-g, 135-g, 140-f, 140-g, 140-j, 148-a, 148-h, 148-i, 148-j, 148-l,	zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230	Działanie obligatoryjne: 1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych poprzez okresowe usuwanie młodych drzew i krzewów oraz koszenie niezbędne do zachowania otwartego charakteru siedliska przyrodniczego. Działanie o znaczeniu priorytetowym dla zapewnienia korzystnego stanu ochrony i zachowania siedliska.	Płąty siedlisk: Obręb Węgierska Górka: 189-b	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	Działanie fakultatywne: 2. Użytkowanie kośne. Koszenie ręczne powierzchni torfowiska oraz jego otoczenia (do n 4-5 m). Wysokość koszenia 10-15 cm. Zebranie i usunięcie biomasy poza płat torfowiska. Realizacja działania: co najmniej raz na 2 lata, po 15 sierpnia. Działanie o znaczeniu priorytetowym dla zapewnienia korzystnego stanu ochrony i zachowania siedliska.		
Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> 8220	Zapewnienie ocienienia dla roślinności naskalnej poprzez pozostawienie drzewostanów w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska, tj, co najmniej 30 m,	Stanowiska siedliska i ich bezpośrednie otoczenie na całym obszarze Natura 2000, w tym znane, zlokalizowane na następujących wydzieleniach leśnych: Obręb Lipowa: punktowo 50-b, 51-b, 83-a, 83-b, 83-c (Rezerwat Kuźnie), 92-c, 94-c, obręb Węgierska Górka: punktowo 181-a, 190-a, 202-b, 140-d	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005
Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania 8310	Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenie prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 60 m od znanego/znanych otworu lub otworów jaskiń,	Obręb Lipowa: 83-c (Jaskinia Chłodna - Rezerwat Kuźnie)	PUL nie wskazuje przebiegu szlaków zrywkowych, Zalecenia ogólne odnośnie tych zagadnień znalazły się w POP
Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>) 9110	1, Dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak jodła, jawor i świerk dla drzewostanów zaplanowanych w PUL do przebudowy, Dla składów gatunkowych zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi - utrzymanie takiego stanu,	Cały obszar Natura 2000 Dla punktu nr 5:	1, Typy lasu proponowane w PUL zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi wg, Matuszkiewicz,

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu, 2, Trwałe w czasie i jednoznaczne w terenie, bez potrzeby oznakowania w terenie, wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębnych, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu, Sumaryczna powierzchnia kęp nie może być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębnych, w danym płacie siedliska, Pojedyncza kępa nie może być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne, Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, Zamiennie dopuszcza się pozostawianie fragmentów drzewostanu, których powierzchnia będzie większa niż 6 arów w odniesieniu do wydzieleni/powierzchni przeznaczonych do użytkowania rębnych w danym płacie siedliska, Zamiennie ta ma również zastosowanie w przypadku wykonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, W cięciach uprzętających co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew, Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych, 3, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych drzew biocenotycznych (np, dziuplastych, martwych, wyrwconych i złamanych), a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, a także pożarowe przy szlakach komunikacyjnych, w tym turystycznych, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, Celem działania jest zachowanie ilości martwego drewna na obecnym poziomie i nie mniejszym niż 20 m³/ha, Ponadto należy dążyć do zapewnienia odpowiedniej struktury martwego drewna, czyli ponad 5 szt./ ha martwego drewna wielkowymiarowego, zgodnie z zaleceniami Państwowego Monitoringu Środowiska GIOŚ, 4, Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej, 5, Zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania,	Stary Bór, Obręb Lipowa wydz 59-c oraz fragment 59-b,	Planowana wszędzie rębni IVd preferuje naturalne odnowienie lasu, 2, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006, W planach rębnych w cięciach uprzętających nigdy nie planowano do pozyskania sto procent masy, 3, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006, 4, W PUL zaplanowano rębnię IVd - stopniowa gniazdowa udoskonalona oraz V – ciągła 5, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240005
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae</i> -	1, Dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak	Cały obszar Natura 2000	1, Typy lasu proponowane w PUL

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
<i>Fagenion, Galio odorati-Fagenion)</i> 9130	jodła, jawor, jesion, wiąz górski i świerk dla drzewostanów zaplanowanych w PUL do przebudowy, Dla składów gatunkowych zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi - utrzymanie takiego stanu, W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu, 2, Trwałe w czasie i jednoznaczne w terenie, bez potrzeby oznakowania w terenie, wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu, Sumaryczna powierzchnia kęp nie może być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzątających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego, w danym płacie siedliska, Pojedyncza kępa nie może być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne, Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, Zamiennie dopuszcza się pozostawianie fragmentów drzewostanu, których powierzchnia będzie większa niż 6 arów, W odniesieniu do wydzieleń/powierzchni przeznaczonych do użytkowania rębego w danym płacie siedliska, Zamiennosc ta ma również zastosowanie w przypadku wykonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, W cięciach uprzątających co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew, Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych, 3, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych drzew biocenotycznych (np, dziuplastych, martwych, wyrwconych i złamanych), a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, a także pożarowe przy szlakach komunikacyjnych, w tym turystycznych, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, Celem działania jest zachowanie ilości martwego drewna na obecnym poziomie i nie mniejszym niż 20 m³/ha, Ponadto należy dążyć do zapewnienia odpowiedniej struktury martwego drewna, czyli ponad 5 szt./ ha martwego drewna wielkowskrajowego, zgodnie z zaleceniami Państwowego Monitoringu Środowiska GIOŚ, 4, Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej, 5, Zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody	Dla punktu 5: Obręb Węgierska Górka, wydz, 140-d	zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi wg, Matuszkiewicza, Planowana wszędzie rębni IVd preferuje naturalne odnowienie lasu, 2, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006, W planach rębnych w cięciach uprzątających nigdy nie planowano do pozyskania sto procent masy, 3, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240005, 4, W PUL zaplanowano rębni IVd - stopniowa gniazdowa udoskonalona oraz V – ciągła 5, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240005

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	wyłączone z użytkowania,		
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso- incanae</i> , olsy źródłiskowe) 91E0	1, Zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania, W przypadku Doliny Zimnika, za wyjątkiem usuwania drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego, tj, przy zabudowie, wzdłuż tras udostępnionych do ruchu i sieci energetycznych, które po ścięciu należy pozostawić na stanowisku,	Obręb Lipowa 67-a, 68- a, 69-b, 70-a, 70-b, 71- a, 73-a	Wyłączone z użytkowania w ramach gospodarstwa specjalnego,
Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> część - zbiorowiska górskie) 9410	Dla regła górnego: 1, Zachowanie płatów siedliska poprzez uznanie ich jako cenne fragmenty rodzimej przyrody wyłączone z użytkowania, Dla regła dolnego: 1, Zachowanie właściwej struktury wiekowej i przestrzennej w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu dużych obszarów opianowanych przez jednowiekowe drzewostany świerkowe, Dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem w reglu dolnym w domieszcze jodły i buka dla drzewostanów zaplanowanych w PUL do przebudowy, Dla składów gatunkowych zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi - utrzymanie takiego stanu, Pozostawiać powstające spontanicznie zapusty, Pozostawiać spontanicznie pojawiające się gatunki zarówno w formie jednostkowej jak i powierzchniowej, z wyłączeniem gatunków obcych ekologicznie i geograficznie, 2, Trwałe w czasie i jednoznaczne w terenie, bez potrzeby oznakowania w terenie, wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu, Sumaryczna powierzchnia kęp nie może być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego, w danym płacie siedliska, Pojedyncza kępa nie może być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne, Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, Zamiennie dopuszcza się pozostawianie fragmentów drzewostanu, których powierzchnia będzie większa niż 6 arów w odniesieniu do wydzieleń/powierzchni przeznaczonych do użytkowania rębego w danym płacie siedliska, Zamiennność ta ma	Cały obszar Natura 2000	Wpisane wskazówki rębne dotyczą drzewostanów w płatach siedliska poza wyznaczonymi strefami górnoreglowymi

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	również zastosowanie w przypadku wykonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, W cięciach uprzątających co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew, Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych 3, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych drzew biocenotycznych (np, dziuplastych, martwych, wyrwconych i złamanych), a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, a także pożarowe przy szlakach komunikacyjnych, w tym turystycznych, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, Celem działania jest zachowanie ilości martwego drewna na obecnym poziomie i nie mniejszym niż 20 m³/ha, Ponadto należy dążyć do zapewnienia odpowiedniej struktury martwego drewna, czyli ponad 5 szt./ ha martwego drewna wielkowymiarowego, zgodnie z zaleceniami Państwowego Monitoringu Środowiska GIOŚ, 4, Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej,		
Tojad morawski <i>Aconitum firmum ssp,</i> <i>Moravicum</i> 4109	1, Oznakowanie stanowisk gatunku i jego bezpośredniego otoczenia na czas prowadzenia prac leśnych dla zapobieżenia możliwości przypadkowego składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych, W przypadku stwierdzenia nowych stanowisk należy postępować zgodnie ze wskazanym działaniem ochronnym, 2, Prowadzenie szlaków zrywkowych z wyłączeniem obszarów źródliskowych oraz potoków i ich strefy brzegowej stanowiących potencjalne siedlisko tojadu morawskiego - miejsca podmokłe, z płatami roślinności źródliskowej, ziołoroślowej i torfowiskowej,	Stanowiska gatunku i ich bezpośrednie otoczenie na całym obszarze Natura 2000, w tym znane zlokalizowane na następujących wydzieleniach leśnych: Obręb Lipowa: 121 a, 122 b, 35 a, 39 f, 127 b, 127 c, 65 b, 65 d, 66 c, 56 g, 57 b, 60 b Obręb Węgierska Górka: 181 a, 190 a	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240005
Tocja karpacka <i>Tozzia carpathica</i> 4116	1, Oznakowanie stanowisk gatunku i jego bezpośredniego otoczenia na czas prowadzenia prac leśnych dla zapobieżenia możliwości przypadkowego składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków	Stanowiska gatunku i ich bezpośrednie otoczenie na całym	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	zrywkowych, W przypadku stwierdzenia nowych stanowisk należy postępować zgodnie ze wskazanym działaniem ochronnym,	obszarze Natura 2000, Dane wrażliwe,	zapisów PZO dla PLH 240005
Wilk <i>Canis lupus</i> 1352	1, Identyfikacja miejsc newralgicznych, w tym na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych do wykonania trwałych przeszkód naturalnych w celu ograniczenia ruchu pojazdów silnikowych, a następnie wykonanie ww, przeszkód, 2, Pozostawianie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki, 3, Pozostawienie złomowisk (z wyjątkiem abiotycznych szkód o charakterze wielkopowierzchniowym), stert gałęzi i wykrotów stanowiących bezpieczne miejsca wychowu młodych i zapewniające możliwości ukrycia się wilków w miejscach ich rozrodu, 4, Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów i pracowników ZUL uwzględniające ekologię i wymagania ochrony wilków,	Cały obszar Natura 2000	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005,
Wydra <i>Lutra lutra</i> 1355	1, Zachowanie dostępności naturalnych schronień gatunku i zróżnicowania morfologii koryta na obecnym poziomie,	W PZO brak działań, za które odpowiedzialne jest Nadleśnictwo, Jednak miejsca występowania wydry są związane z obszarami w bezpośrednim sąsiedztwie lasów, Zatem dotyczy również realizacji działań z zakresu gospodarki leśnej, np, poprzez takie ich prowadzenie, aby nie spowodować zniszczenia siedliska gatunku i zachować naturalny charakter potoków, Górne odcinki cieków w granicach obszaru - odcinki obecnie zasiedlone przez gatunek	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
		w granicach obszaru, z załącznika graficznego nr 17 z Projektu Planu Zadań Ochronnych,	
Ryś <i>Lynx lynx</i> 1361	1, Identyfikacja miejsc newralgicznych, w tym na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych do wykonania trwałych przeszkód naturalnych w celu ograniczenia ruchu pojazdów silnikowych, a następnie wykonanie ww, przeszkód, 2, Pozostawianie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki, 3, Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów i pracowników ZUL uwzględniające ekologię i wymagania ochrony rysia,	Cały obszar Natura 2000,	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005
Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> 1303 Mopek Barbastella <i>barbastellus</i> 1308 Nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> 1321 Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i> 1323 Nocek duży <i>Myotis myotis</i> 1324	1, Zabezpieczenie obiektu przed przypadkowym uszkodzeniem mechanicznym, Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenie prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 60 m od znanego/znanych otworu lub otworów jaskiń. 2, Utrzymanie obecnego arealu i ciągłości terenów leśnych ostoi wraz z drzewami martwymi, obumierającymi i dziuplastymi oraz istniejącej powierzchni drzewostanów liściastych pełniących funkcję żerowisk.	Dla punktu 1 Jaskinia Chłodna Dla punktu 2 cały obszar Natura 2000	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005
Kumak górski <i>Bombina variegata</i> 1193	1, Przenoszenie kumaka górskiego (wszystkie fazy rozwojowe) głównie z kolein w trakcie prowadzenia prac polegających na modernizacji duktów/dróg leśnych do najbliższego zbiornika wodnego (koleina wypełniona wodą, rów z wodą nie poddawany przebudowie),	Cały obszar Natura 2000 w miejscach planowanej przebudowy	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	Zwierzęta należy chwycić i przenosić w pojemnikach z perforowanym przykryciem,	dróg,	zapisów PZO dla PLH 240005
Traszka karpacka <i>Triturus montandoni</i> 2001	1, Przenoszenie traszki karpackiej (wszystkie fazy rozwojowe) głównie z kolein w trakcie prowadzenia prac polegających na modernizacji duktów/dróg leśnych do najbliższego zbiornika wodnego (koleina wypełniona wodą, rów z wodą nie poddawany przebudowie), Zwierzęta należy chwycić i przenosić w pojemnikach z perforowanym przykryciem,	Cały obszar Natura 2000 w miejscach planowanej przebudowy dróg,	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005
Biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i> 4014	1, Zapobiegnięcie zniszczeniu gatunku i jego siedliska (np, obszary źródliskowe, młaki śródleśne, ziołorośla, miejsca błotniste nad potokami), poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych, W przypadku stwierdzenia nowych stanowisk należy postępować zgodnie ze wskazanym działaniem ochronnym, 2, Prowadzenie szlaków zrywkowych z wyłączeniem obszarów źródliskowych oraz miejsc błotnistych nad potokami,	Stanowiska gatunku i ich bezpośrednie otoczenie na całym obszarze Natura 2000, w tym znana lokalizacja: dane wrażliwe Dla pkt 2, Cały obszar Natura 2000 W przypadku stwierdzenia nowych stanowisk należy postępować zgodnie ze wskazanym działaniem ochronnym,	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240005

Tabela 45 Ocena zgodności zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu z zapisami planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 dla przedmiotów ochrony występujących na gruntach Nadleśnictwa

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie) 6230	Działania obligatoryjne: 1, Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych, 2, Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe, Działanie fakultatywne: 1, Usunięcie młodych drzew i krzewów, Na dużych powierzchniach pozostawienie 5-10% drzew lub biogrup drzew i krzewów, Początkowo przez pierwsze 1-2 lata, a następnie w zależności od potrzeb,	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk,	PUL nie planuje wskazówek dla gruntów nieleśnych, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006
Ziołorośla górskie i nadrzeczne 6430	1, Wyłączenie płatów siedliska z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych,	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk,	PUL nie określa miejsca składowania gałęzi i przebiegu szlaków zrywkowych, zalecenia ogólne odnośnie tych zagadnień znalazły się w POP
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510	Działania obligatoryjne: 1, Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych, 2, Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe,	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk,	PUL nie planuje wskazówek dla gruntów nieleśnych, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006
Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>) 6520	Działania obligatoryjne: 1, Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych, 2, Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe, Działanie fakultatywne: 1, Usunięcie młodych drzew i krzewów, Na dużych powierzchniach pozostawienie 5-10% drzew lub biogrup drzew i krzewów, Początkowo przez pierwsze 1-2 lata, a następnie w zależności od potrzeb, 2, Zgodnie z wymogami programów rolnośrodowiskowych, Koszenie z usuwaniem biomasy w terminie od 15 czerwca do 30 września, z dopuszczeniem po 20 lipca drugiego pokosu lub umiarkowanego, kontrolowanego wypasu najlepiej prowadzonego późnym latem i	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk,	PUL nie planuje wskazówek dla gruntów nieleśnych, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	jesienią,		
Torfowiska wysokie z roślinnością torfotrórczą (żywe) 7110	Brak działań, za które odpowiada Nadleśnictwo		Brak
Torfowiska przełajowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria- Caricetea</i>) 7140	1, Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych,	Cały obszar Natura 2000, w tym Nadleśnictwo Węgierska Górka, obręb leśny Węgierska Górka: 75-a, punktowo 63b.	PUL nie planuje wskazań dla gruntów nieleśnych, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006
Jaskinie niedostępne do zwiedzania 8310	1, Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenia prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 100 m od obiektu,	Jaskinia w Boraczej Obręb Węgierska Górka 87-d	PUL nie określa przebiegu szlaków zrywkowych i sposobu zrywki, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006
Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>) 9110 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i> , <i>Galio odorati-Fagetum</i>) 9130	1, Dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak jodła, jawor i świerk dla drzewostanów zaplanowanych w PUL do przebudowy, Dla składów gatunkowych zgodnych z uwarunkowaniami siedliskowymi – utrzymanie takiego stanu, W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu, 2, Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu, Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzątających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego, Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne, Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, W cięciach uprzątających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew, Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych,	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk,	1, Typy lasu proponowane w PUL zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi wg, Matuszkiewicza, Planowana wszędzie rębna IVd preferuje naturalne odnowienie lasu, 2, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006, W planach rębnych w cięciach uprzątających nigdy nie planowano do pozyskania sto procent masy, 3, Przedstawione jako

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	3, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, 4, Stosowanie rębni stopniowych z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej,		zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006, 4, W PUL zaplanowano rębnię IVd - stopniowa gniazdowa udoskonalona oraz V – ciągła 5, Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240005
Górskie jaworzyny ziołoroślowe (<i>Aceri-Fagetum</i>) 9140	1, Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów związanych z gospodarką leśną, Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwatach przyrody,	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk,	Wszystkie płaty siedliska w PUL pozostawione bez wskazówki
Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> część – zbiorowiska górskie) 9410	1, Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od użytkowania rębego i w ramach gospodarstwa specjalnego zachowanie jako cenne fragmenty rodzimej przyrody górnoreglowych płatów siedliska (z wyłączeniem działań zaplanowanych dla głuszcza), Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwatach przyrody 2, Zachowanie właściwej struktury wiekowej i przestrzennej w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu dużych obszarów opanowanych przez jednowiekowe drzewostany świerkowe, Pozostawiać powstające spontanicznie zapusty, 3, W przypadku zaistnienia konieczności przeprowadzenia wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych należy pozostawić przestoje do ich naturalnego rozkładu, w kępach o powierzchni co najmniej 6 arów, tak żeby ich udział powierzchniowy nie był mniejszy niż 5% na każdej powierzchni, 4, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów mogących stanowić zagrożenie sanitarne, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowe, 5, Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk, Dla regła górnego odstąpienie od użytkowania rębego,	Wpisane wskazówki rębne dotyczą drzewostanów w płatach siedliska poza strefami górnoreglowymi wyznaczonymi w formie załączników do PZO,

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	rębnego, kęp wyłączonego z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu, Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzątających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębnego, Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne, Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych, W cięciach uprzątających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew, Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych, 6, Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne, Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej, 7, Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej,		
Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis</i> - <i>Acerion pseudoplatani</i>) 9180	Zapobiegnięcie zniszczeniu płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów związanych z gospodarką leśną,	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk	Wyłączone z użytkowania w ramach gospodarstwa specjalnego, Wpisane wskazówki gospodarcze dotyczą drzewostanów poza płatami siedliska,
tojad morawski <i>Aconitum firmum</i> <i>Moravicum</i> 4109	1, Zabezpieczenie gatunku i jego siedliska przed mechanicznym uszkodzeniem poprzez opracowanie i realizację koncepcji udostępnienia tego terenu dla potrzeb zrównoważonej turystyki, 2, Zapobiegnięcie zniszczeniu gatunku i jego siedliska poprzez odstąpienie od składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych,	Cały obszar Natura 2000,	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006
Nocek duży <i>Myotis myotis</i> 1324	1, Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenia prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 100 m od obiektu,	Obręb Węgierska Góra 87-b	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
Wilk <i>Canis lupus</i> 1352	1, Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych, 2, Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych, 3, Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki, 4, Pozostawienie złomowisk (z wyjątkiem abiotycznych szkód o charakterze wielkopowierzchniowym), stert gałęzi i wykrotów stanowiących bezpieczne miejsca wychowu młodych i zapewniające możliwości ukrycia się wilków w strefach ochrony okresowej ich miejsc rozrodu, 5, Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów prywatnych oraz właścicieli i pracowników ZUL uwzględniające ekologię i wymagania ochrony wilków, RDOŚ Katowice w porozumieniu z Nadleśnictwem: 6, Monitoring stanu populacji (poznanie liczebności populacji, liczby watah i rozrodu) z wykorzystaniem wskaźników:- zagęszczenie populacji [n/100 km²] - liczba watah [n/100 km²] - lokalizacja miejsc rozrodu Całoroczne obserwacje śladów obecności wilków, tropienia zimowe oraz inwentaryzacja i monitoring miejsc rozrodu wilków prowadzona od kwietnia do sierpnia, 7, Monitoring dostępności bazy pokarmowej, Monitoring prowadzić co 2 lata,	Cały Obszar Natura 2000 Na gruntach Nadleśnictwa znajduje się ostoja wilka – dane wrażliwe	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240006, Postępowanie w strefie ostoii szczegółowo opisane w akcie powołującym,
Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i> 1354	1, Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych, 2, Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych, 3, Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki, 4, Zachowanie miejsc żerowania niedźwiedzi poprzez wyłączenie torfowisk, ziołorośli, oczek wodnych z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych, 5, Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów prywatnych oraz właścicieli i pracowników ZUL uwzględniające ekologię i wymagania ochrony niedźwiedzia brunatnego, RDOŚ Katowice w porozumieniu z Nadleśnictwem: 1, Monitoring stanu populacji (poznanie liczebności populacji, liczby samic i rozrodu) z wykorzystaniem wskaźników:	Cały obszar Natura 2000 Rezerwat Romanka	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH240006

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Zapisy PUL mogące mieć wpływ na przedmiot ochrony
1	4	5	6
	- liczebność - rozród - płodność - lokalizacja miejsc gawrowania - preferencje pokarmowe - rozpoznanie struktury DNA populacji, Całoroczne obserwacje śladów obecności niedźwiedzi, zbiór odchodów i włosów oraz inwentaryzacja i monitoring gawr niedźwiedzi prowadzona od lutego do kwietnia, Identyfikacja miejsc i rozpoznanie skutecznych metod ograniczania antropopresji,		
Ryś <i>Lynx lynx</i> 1361	1, Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych, 2, Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych, 3, Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki, 4, Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów prywatnych oraz właścicieli i pracowników ZUL uwzględniające ekologię i wymagania ochrony rysia, RDOŚ Katowice w porozumieniu z Nadleśnictwem: 5, Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów prywatnych oraz właścicieli i pracowników ZUL uwzględniające ekologię i wymagania ochrony rysia, 6, Monitoring stanu populacji (poznanie liczebności populacji, liczby samic i rozrodu) Całoroczne obserwacje śladów obecności rysia, tropienia zimowe oraz inwentaryzacja miejsc rozrodu rysia prowadzona od kwietnia do sierpnia, 7, Monitoring dostępności bazy pokarmowej, 8, Identyfikacja miejsc i rozpoznanie skutecznych metod ograniczania antropopresji,	Cały obszar Natura 2000 Rezerwat Romanka	Przedstawione jako zalecenie ogólne w POP przy przedstawianiu zapisów PZO dla PLH 240006

Nie stwierdzono sprzeczności pomiędzy zapisami Planu urządzenia lasu a zapisami projektu Planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 oraz Planów ochrony dla obszarów Beskid Żywiecki PLH240006 i PLB240002,

6.3.1 Ocena porównawcza siedlisk

Celem ochrony na obszarach Natura 2000 jest utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez zabezpieczenie zagrożonych i reprezentatywnych dla regionu typów siedlisk przyrodniczych oraz zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Nie powinna ulec zmniejszeniu powierzchnia siedlisk i areał występowania gatunków, stan siedlisk i populacji powinien zostać poprawiony (o ile istnieje taka potrzeba), a przynajmniej pozostać na tym samym poziomie,

Przeprowadzona analiza przewidywanego wpływu zapisów projektu planu na zachowanie stanu ochrony wyszczególnionych siedlisk przyrodniczych, z uwzględnieniem kryteriów zasięgu i powierzchni, struktury drzewostanów oraz stanu ochrony typowych gatunków siedliska, wskazuje na brak znaczącego oddziaływania zapisów planu na wyróżnione siedliska, nie przewiduje możliwości wystąpienia oddziaływania negatywnego krótko, średnio oraz długoterminowego na siedliskach chronionych,

Tabela 46 Przewidywane zmiany struktury wiekowej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych na początku i na końcu obowiązywania Planu urządzenia lasu,

Typ siedliska	Kod i nazwa obszaru Natura 2000	Łączna pow, siedliska w zasięgu OZW na gruntach Nadleśnictwa [ha]	Przeciętny wiek drzewostanów na początku obowiązywania PUL	Przeciętny wiek drzewostanów na końcu obowiązywania PUL
1	2	3	4	5
9110 – Kwaśna buczyna (<i>Luzulo Fagenion</i>)	Beskid Śląski PLH240005	3337,37	38,2	48,2
	Beskid Żywiecki PLH240006	1879,34	41,2	51,2
9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	Beskid Śląski PLH240005	213,18	70,0	80,0
	Beskid Żywiecki PLH240006	578,74	57,0	57,0
9180 – Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphylis-Acerionpseudoplatani</i>)	Beskid Śląski PLH240005	-	-	-
	Beskid Żywiecki PLH240006	0,46	65,0	75,0
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	Beskid Śląski PLH240005	10,27	76,6	86,6
	Beskid Żywiecki PLH240006	-	-	-
9410 - Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	Beskid Śląski PLH240005	1705,55	30,7	40,7
	Beskid Żywiecki PLH240006	390,23	61,9	61,9

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że na końcu obowiązywania planu urządzenia lasu w poszczególnych typach siedlisk przyrodniczych nastąpi podniesienie średniego wieku drzewostanu o 10 lat. Wynika to z faktu, że większość drzewostanów na siedliskach przyrodniczych będzie objęta zabiegami pielęgnacyjnymi, które nie powodują obniżenia średniego wieku. W użytkowaniu rębny planowano rębnie złożone (IVd, V) o długim i bardzo długim okresie odnowienia, bez zakładania konieczności wykonania cięć uprzątających. W związku z tym zmiany w strukturze

wiekowej, następują powoli i stopniowo, Zarówno zabiegi pielęgnacyjne jak i cięcia rębne realizowane w ramach projektowanych rębni złożonych będą, zwłaszcza w długiej perspektywie, pozytywnie wpływać na stan zachowania siedlisk, Zmiany jakie nastąpią w strukturze wiekowej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych należy ocenić bardzo pozytywnie mając na uwadze ogólnie niski średni wiek drzewostanów, co jest skutkiem zjawisk kłęskowych jakie dotknęły drzewostany Nadleśnictwa w przeszłości, Przewidywane zmiany nastąpią pod warunkiem jednak, że nie będą miały miejsca wielkoobszarowe zjawiska o charakterze kłęskowym, które mogą spowolnić te procesy,

W zamieszczonej poniżej tabeli dokonano porównania gospodarczych typów drzewostanów z naturalnym składem gatunkowym poszczególnych siedlisk przyrodniczych wg Matuszkiewicza (2007), Składy odnowień dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych zostały przyjęte na KZP i uwzględnione w projekcie PUL,

Tabela 47 Zestawienie typów drzewostanu i składów upraw na obszarach Natura 2000 ze składami dla naturalnych typów lasów

Typ siedliska	TSL	* Naturalny skład gatunkowy wg Matuszkiewicza	Typ drzewostanu	Skład odnowienia	Ocena
1	2	3	4	5	6
9110 – Kwaśna buczyna (<i>Luzulo Fagenion</i>)	BMGśw	D-stany bukowe z domieszką Św, Jd lub Jw, Bk, BK-Jd, Bk-Św	Św-Bk	Bk 50%, Św 30%, Jw i inne 20%	Składy odnowienia i TD zgodne z naturalnymi typami lasu
	LMGśw		Św-Bk	Bk 50%, Św 30%, Jw i inne 20%	
	LGMw		Jd-Bk	Bk 50%, Jd 30%, Jw i inne 20%	
	LGśw		Bk- Jd	Jd 50%, Bk 30%, Jw i inne 20%	
9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	LMGśw	Bk i Jd z domieszką Św lub Jw	Św-Bk	Bk 50%, Św 30%, Jw i inne 20%	Składy odnowienia i TD zgodne z naturalnymi typami lasu
	LGśw	Bk-Jd, Bk-Jd-Św z domieszką Jw, Jd z domieszką Jw,	Św-Bk	Bk 50%, Jd 30%, Jw i inne 20%	
9180 – Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerionpseudoplatani</i>)	LGśw	jaworowo-klonowo-lipowe, Jw Jw-Jrz z domieszką Bk, Wz, Lp, Jd, Kl-Lp, z domieszką Bst, Db, niekiedy także Gb i Bk	Jd-Bk	Bk 50%, Jd 30%, Jw i inne 20%	Składy odnowienia i TD częściowo zgodne z naturalnymi typami lasu
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	LMGśw	D-stany Ol, Ol-Js, Js-Ol z domieszką Jw i Klz, Gb, Św,	Św-Bk	Bk 50%, Św 30%, Jw i inne 20%	Składy odnowienia i TD częściowo zgodne z naturalnymi typami lasu
	LGśw		Św-Bk	Bk 50%, Jd 30%, Jw i inne 20%	
	LIG		Js-Ols	Ols 50%, Js 30%, Św i inne 20%	
9410 - Górskie bory świerkowe	BWG	D-stany świerkowe z	Św	Św 90%, Jrz, i inne 10%	Składy odnowienia i

Typ siedliska	TSL	* Naturalny skład gatunkowy wg Matuszkiewicza	Typ drzewostanu	Skład odnowienia	Ocena
1	2	3	4	5	6
<i>(Piceion abietis)</i>	BMGśw	niewielką domieszką Jrz	Św	Św 60%, Bk i inne 40%	TD zgodne z naturalnymi typami lasu
	LMGśw		Św-Bk	Bk 50%, Św 30%, Jw i inne 20%	
	LMGw		Św-Jd	Jd 50%, Św 30%, Jw i inne 20%	
	LGśw		Św-Bk	Bk 50%, Jd 30%, Jw i inne 20%	

* Naturalny skład gatunkowy lasu według Matuszkiewicza przedstawiony został identycznie jak typ drzewostanu tzn, gatunek panujący zapisany jest na ostatnim miejscu np, w zapisie Bk-Jd gatunkiem panującym jest jodła,

Z przedstawionej tabeli wynika, że zastosowanie przyjętych dla poszczególnych siedlisk typów drzewostanu na siedliskach przyrodniczych nie przyczyni się do uproszczenia lub zniekształcenia naturalnego różnicowania w ramach siedlisk przyrodniczych, umożliwi natomiast utrzymanie tych siedlisk w stanie zgodnym z naturalnym stanem gatunkowym, Siedlisko 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe występują płatowo, w zdecydowanej większości na siedlisku LŁG, dla którego przyjęto TD zgodny z naturalnym typem lasu, Drzewostany te jako cenne przyrodniczo, zostały zakwalifikowane do gospodarstwa specjalnego bez planowania wskazań gospodarczych, Siedlisko 9180 – Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach występuje na niewielkiej powierzchni w jednym wydzieleniu, dla którego również nie planowano zabiegów,

Oceniając gospodarcze typy drzewostanów i przyjęte orientacyjne składy gatunkowe odnowień można stwierdzić, że zostały uwzględnione lasotwórcze gatunki drzew leśnych występujące naturalnie w zespołach leśnych reprezentujących siedliska przyrodnicze,

Zachowanie leśnych siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie w zasięgu obszarów Natura 2000 odbywa się w dwojaki sposób: poprzez zachowanie i brak ingerencji w zachodzące w nich procesy lub przez odtwarzanie tych zbiorowisk za pomocą odpowiednio dobranych rębni i składów odnowieniowych, Na siedliskach przyrodniczych zaproponowano w projekcie planu urządzenia lasu stosowanie składów gatunkowych upraw i gospodarczych typów drzewostanu zgodnych, (w przypadku grądów i jaworzyn częściowo zgodnych) z naturalnymi typami lasu (Matuszkiewicz 2007), Zaprojektowane w ten sposób zabiegi gospodarcze nie będą wywierały w trakcie realizacji negatywnego wpływu na siedliska, a w większości wypadków wpływ ten będzie pozytywny np, przebudowa drzewostanów związana z wprowadzaniem gatunków odpowiednich dla danego siedliska,

Ocena porównawcza siedlisk

Tabela 48 Powierzchniowa tabela klas wieku wg siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000 na początku i na końcu okresu obowiązywania PUL

Typ siedliska	Stan na	Grunty leśne niezalesione	Grunty leśne zalesione						Grunty zw, z gosp, leśną	Grunty nieleśne	Razem
			I	II	III	IV	V	VI i st			
		Powierzchnia [ha]									
PLH240005											
6230	początek okresu									0,46	0,46
	koniec okresu									0,46	0,46
6430	początek okresu		0,28	0,16	0,07		0,1				0,61
	koniec okresu			0,29	0,22		0,1				0,61
6520	początek okresu	0,29	0,05				0,09		0,02	1,02	1,47
	koniec okresu	0,29		0,05				0,09	0,02	1,02	1,47
7140	początek okresu		0,01	0,02	0,09						0,12
	koniec okresu			0,01	0,11						0,12
9110	początek okresu	0,53	1045,59	1230,23	517,98	232,03	264,96	45,37		0,65	3337,37
	koniec okresu	0,53	147,68	1788,46	609,32	373,48	269,46	147,76		0,65	3337,37
9130	początek okresu		13,19	26,5	18,02	81,53	73,94				213,18
	koniec okresu		6,19	20,67	18,13	33,93	98,89	35,37			213,18
91E0	początek okresu				2,1	4,93	2,31	0,93			10,27
	koniec okresu					2,89	6,45	0,93			10,27
9410	początek okresu	3,67	891,99	474,74	152,12	77,46	63,44	42,13			1705,55
	koniec okresu	3,67	70,89	1190,13	215,66	103,4	66,03	55,77			1705,55
PLH240006											
6230	początek okresu		0,11								0,11
	koniec okresu			0,11							0,11
6430	początek okresu						0,22	0,21			0,43
	koniec okresu							0,43			0,43

Typ siedliska	Stan na	Grunty leśne niezalesione	Grunty leśne zalesione						Grunty zw, z gosp, leśną	Grunty nieleśne	Razem
			I	II	III	IV	V	VI i st			
		Powierzchnia [ha]									
6510	początek okresu	0,14		0,14					0,23	0,34	0,85
	koniec okresu	0,14		0,14					0,23	0,34	0,85
6520	początek okresu	2,41		0,21	0,06				0,12	5,06	7,86
	koniec okresu	2,41		0,02	0,19	0,06			0,12	5,06	7,86
7110	początek okresu							0,04			0,04
	koniec okresu							0,04			0,04
7140	początek okresu	0,15						0,34			0,49
	koniec okresu	0,15						0,34			0,49
9110	początek okresu	3,05	610,26	568,51	348,04	180,87	85,21	83,4			1879,34
	koniec okresu	3,05	13,71	999,71	362,29	284,33	111,83	104,42			1879,34
9130	początek okresu		52,71	130,55	202,03	79,64	71,58	42,23			578,74
	koniec okresu			132,05	153,77	138,79	62,72	91,41			578,74
9140	początek okresu					0,29		0,02			0,31
	koniec okresu						0,29	0,02			0,31
9180	początek okresu					0,46					0,46
	koniec okresu					0,46					0,46
9410	początek okresu	3,08	97,08	101,7	21,19	9,77	54,4	102,99			390,23
	koniec okresu	3,08	30,72	148,72	28,34	14,16	56,05	109,14			390,23

6.4 Wpływ ustaleń projektu planu na inne formy ochrony przyrody

- Na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka znajdują się **trzy rezerваты przyrody**:
 - „Kuźnie” o powierzchni 7,22 ha,
 - „Romanka” - 124,50 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka 60,05 ha,
 - „Lipowska” – 62,60 ha, z czego na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka 35,20 ha,

Rezerwat „Kuźnie” nie posiada Planu ochrony. a zadania ochronne ustanowione na okres 4 lat obowiązywały do września 2023 r. Zadania ochronne odnosiły się do wskazanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony w rezerwacie tj. zanik roślinności naskalnej w wyniku zacienienia ścian skalnych oraz wynikający z tego obowiązek obserwacji zachodzących procesów był realizowany przez Nadleśnictwo. W projekcie POP zalecono kontynuację tych działań.

Rezerwat „Romanka” posiada Plan ochrony powołany Rozporządzeniem nr 49/06 Wojewody Śląskiego z dnia 21 września 2006 r. w sprawie ustanowienia rezerwatu przyrody „Romanka”. Obowiązuje do 09.10.2026 roku. Zidentyfikowano w nim zagrożenia dla obszaru rezerwatu oraz przedstawiono sposoby ich eliminacji lub ograniczania. Szczegółowe zadania wynikające z tego tytułu zostały opisane w POP. w rozdziale 2.1 – Rezerваты przyrody. Planowane jest poszerzenie tego rezerwatu o jedno wydzielanie o pow. 2.11 ha. Sposoby postępowania ustalone w Planie ochrony należy również zastosować w odniesieniu do tego terenu.

Rezerwat „Lipowska” nie posiada Planu ochrony. a zadania ochronne obowiązują do listopada 2024 r. Na podstawie zidentyfikowanych zagrożeń dotyczących m.in.: pogorszenia stanu ochrony torfowisk z systemem oczek wodnych w wyniku zmian antropogenicznych, ale również biotycznych i abiotycznych oraz zubożeniem bioróżnorodności związanych z dyspersją ruchu turystycznego opracowano zadania ochronne wraz z ich lokalizacją. Ich szczegółowe omówienie zostało zamieszczone w POP. w rozdziale 2.1 – Rezerваты przyrody.

Zadania ochronne zostały przeniesione do POP oraz do dokumentacji dla leśniczego leśnictwa. w którym te rezerваты są położone. W projekcie PUL w odniesieniu do tych rezerwatów nie projektowano zabiegów gospodarczych. Wykonanie przewidzianych zadań ochronnych Nadleśnictwo uzgadnia z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. Przy granicy rezerwatu i drzewostanu podlegającego użytkowaniu wymagane jest pozostawianie stref przejściowych. W strefie przejściowej intensywność cięć powinna być mniejsza niż na pozostałej części drzewostanu. a w odległości równej wysokości drzewostanu tj. ok. 20m należy odstąpić od wykonywania czynności gospodarczych. Zabiegi gospodarcze wykonywane w drzewostanach sąsiadujących z rezerwatami nie będą negatywnie oddziaływać na te rezerваты. gdyż nie są zabiegami powodującymi wylesienia lub zmieniającymi sposób wykorzystania terenu i nie powodują rozdrobnienia kompleksów.

- **Parki krajobrazowe** - Grunty Nadleśnictwa wchodzą w zasięg dwóch Parków Krajobrazowych: Żywieckiego oraz Beskidu Śląskiego.

Zagospodarowanie obszaru powinno zapewnić stan równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. W praktyce oznacza stosowanie zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej, racjonalne korzystanie z wód i kopalin, właściwą gospodarkę odpadami, wprowadzenie tzw. czystej energii itd. Na terenie Lasów Państwowych znajdujących się w granicach obszaru parku krajobrazowego zadania wynikające ze strategicznych kierunków ochrony i funkcjonowania obszarów zostały uwzględnione w projekcie Planie urządzenia lasu.

Grunty leśne w zasięgu parków krajobrazowych pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu, tzn. prowadzi się w nich gospodarkę leśną zgodnie z przepisami prawa. Nadleśnictwo Węgierska Górka prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o Plan urządzenia lasu, pozostający w zgodzie z normami prawnymi, dlatego też należy stwierdzić, że analizowany projekt PUL nie będzie negatywnie oddziaływał na tę formę ochrony przyrody.

- **Ochrona strefowa (ostoje)** - Występowanie gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową, dla których ustalane są granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz terminy ochrony tych miejsc, ma istotne znaczenie w planowaniu gospodarki leśnej i ochronie miejsc ich bytowania. Na terenie Nadleśnictwa wyznaczono jedną strefę ochrony ostoi dla **wilka** (*Canis lupus*). Przedmiotem ochrony jest ostoja miejsca rozrodu i regularnego przebywania gatunku. Jest to okresowa strefa o powierzchni 25.91 ha. Zgodnie z zasadami gospodarowania w strefie ochrony okresowej, w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia zabrania się wykonywania czynności, określonych w art. 60. ust. 6 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tj. między innymi wycinania drzew lub krzewów.

W Decyzji powołującej strefę zawarto następujący zapis:

„Mając na względzie zagrożenie gradacją owadów zespołu kornika drukarza ustalono, że w przypadkach zaobserwowania drzew trocinkowych, będzie rozważane dopuszczenie wydawania indywidualnych zezwoleń na realizację prac leśnych: ścinka i okorowanie drzew na miejscu w okresie od 15 czerwca”.

Realizacja zadań gospodarczych zaplanowanych w projekcie PUL w perspektywie średnio- i długookresowej pozytywnie wpłynie na stan siedlisk bytowania gatunku i jego zasięg (przebudowa monokultur świerkowych na drzewostany zróżnicowane strukturalnie i wiekowo), jednak ich wykonanie w czasie rozrodu i wychowu młodych mogłoby potencjalnie negatywnie oddziaływać na populację tego gatunku.

Z tego względu zabiegi zaplanowane w projekcie PUL w dwu wydzieleniach (odnowienie - jedno wydz., zabiegi pielęgnacyjne [CP] - jedno wydz.) należy wykonywać poza okresem rozrodu i wychowu młodych wilków, tj. poza okresem od 1 kwietnia do 31 sierpnia. W pozostałych wydzieleniach z terenu ostoi nie planowano zabiegów gospodarczych.

Uwzględniając powyższe należy uznać, że oddziaływanie zapisów projektu Planu na populację (miejsce rozrodu) omawianego gatunku będzie neutralne, a w średniej i dłuższej perspektywie będzie pozytywne.

- **Pomniki przyrody** - w Programie ochrony przyrody zamieszczono wykaz istniejących pomników przyrody znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa. Zabiegi zaplanowane w wydzieleniach, w których występują pomniki przyrody

nie wpłyną negatywnie na stan ich zachowania. Wykonując planowe zadania w pobliżu pomników należy zachować szczególną ostrożność, aby uniknąć uszkodzeń. nie prowadzić szlaków zrywkowych i nie lokalizować miejsc składowania drewna w pobliżu pomników. Zaleca się porządkować ich najbliższe otoczenie, a ewentualne działania ochronne prowadzić w porozumieniu z Radą Gminy. O przeprowadzeniu zabiegów pielęgnacyjnych wobec pomników przyrody decyduje uchwała Rady Gminy. Przy zachowaniu powyższych zaleceń nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów projektu PUL na stan zachowania walorów przyrodniczych tej formy ochrony przyrody.

- **Pozostałe formy ochrony przyrody** - z przytoczonych zapisów projektu Planu urządzenia lasu wynika, że ma on obojętny lub pozytywny wpływ (bezpośredni lub pośredni) na inne formy ochrony przyrody. gdyż przewidziane w nim zabiegi nie powodują pogorszenia warunków istnienia tych form, a w przeważającej mierze doprowadzają do poprawy ich stanu.

6.4.1 Znane stanowiska cennych i chronionych gatunków roślin

Tabela 49 Zestawienie zabiegów projektowanych w wydzieleniach, w których występują płaty roślinności chronionej*

Nazwa gatunku	Status ochronny	Ogólna liczba stanowisk	Rodzaj zabiegu	Lokalizacja*	Liczba stanowisk objętych zabiegiem	Ocena wpływu zabiegu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie	Zbiorcza ocena wpływu projektu Planu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb: 1 LIPOWA								
ciemężyca - rodzaj		2	Czyszczenia późne i trzebieże	114c	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Brak zabiegu	59c	1	Obojętny		
ciemężyca zielona	Cz	1	Czyszczenia późne i trzebieże	110a	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
czosnek niedźwiedzi	Cz	2	Czyszczenia późne i trzebieże	14a, 110a	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
goryczka trojeściowa	Cz	2	Brak zabiegu	16c, 67a	2	Obojętny		Obojętne bądź pozytywne
okrzyń jeleni		1	Brak zabiegu	38g	1	Obojętny		Obojętne bądź pozytywne
paproć zwyczajna		1	Brak zabiegu	95h	1	Obojętny		Obojętne bądź pozytywne
parzydło leśne	Cz	4	Czyszczenia późne i trzebieże	69c	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Brak zabiegu	16c, 67a, 68a	3	Obojętny		
podrzeń żebrowiec	Cz	2	Brak zabiegu	126a, 59c	2	Obojętny		Obojętne bądź pozytywne
tocja karpacka		2	Czyszczenia późne i trzebieże	Dane wrażliwe	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne	Zgodnie z zapisem PZO stanowiska tocji karpackiej zostały trwale wyłączone z planowania zabiegów gospodarczych i należy je oznaczyć w terenie w trakcie	Obojętne
			Brak zabiegu	Dane wrażliwe	1	Obojętny		

Nazwa gatunku	Status ochronny	Ogólna liczba stanowisk	Rodzaj zabiegu	Lokalizacja*	Liczba stanowisk objętych zabiegiem	Ocena wpływu zabiegu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie	Zbiorcza ocena wpływu projektu Planu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							wykonywania prac leśnych.	
tojad mocny	S	16	Pielęgnowanie i czyszczenia wczesne	85a	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Czyszczenia późne i trzebieże	39c, 40f, 69f, 47b, 53a, 82c, 84f, 88b	8	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		
			RbIV	39d	1	Prawidłowo wykonane przy dobrym rozpoznaniu miejsca występowania roślin obojętne bądź pozytywne		
			RbV	55b	1	Prawidłowo wykonane przy dobrym rozpoznaniu miejsca występowania roślin obojętne bądź pozytywne		
			Brak zabiegu	38g, 67a, 68a, 69b, 59c	5	Obojętny		
tojad morawski	S(2)(3)	12	Pielęgnowanie i czyszczenia wczesne	121a, 60b	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Czyszczenia późne i trzebieże	122b, 35a, 39f, 127b, 127c, 65b, 65d, 66c, 56g, 57b	10	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		
wawrzynek wilczelyko	Cz	6	Czyszczenia późne i trzebieże	81a	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Brak zabiegu	67a, 68a, 69b, 71a, 82f	5	Obojętny		
widłak goździsty	Cz	4	Czyszczenia późne i trzebieże	56b, 100c, 101a	3	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne

Nazwa gatunku	Status ochronny	Ogólna liczba stanowisk	Rodzaj zabiegu	Lokalizacja*	Liczba stanowisk objętych zabiegiem	Ocena wpływu zabiegu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie	Zbiorcza ocena wpływu projektu Planu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			Brak zabiegu	116b	1	Obojętny		
zanokcica skalna		1	Brak zabiegu	95h	1	Obojętny		
Obręb: 2 WĘGIERSKA GÓRKA								
ciemieżyca zielona	Cz	8	RbIV	47a, 71b, 233c	3	Prawidłowo wykonane przy dobrym rozpoznaniu miejsca występowania roślin obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Brak zabiegu	75a, 75c, 77b, 77d, 80a	5	Obojętny		
czosnek niedźwiedzi	Cz	2	Czyszczenia późne i trzebieże	72b, 101b	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
goryczka trojeściowa	Cz	3	Czyszczenia późne i trzebieże	136c, 138b	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Brak zabiegu	255f	1	Obojętny		
kukułka (storczyk) plamista	Cz	3	Czyszczenia późne i trzebieże	16a, 30d	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Brak zabiegu	20g	1	Obojętny		
mieczyk dachówkowaty	S	2	Brak zabiegu	20g, 51h	2	Obojętny		Obojętne
naparstnica zwyczajna	Cz	1	Czyszczenia późne i trzebieże	32b	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
paprotka zwyczajna		3	Czyszczenia późne i trzebieże	126a, 140d, 142g	3	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
parzydło leśne	Cz	3	Czyszczenia późne i trzebieże	1d, 2a	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			RbIV	21c	1	Prawidłowo wykonane przy dobrym rozpoznaniu miejsca występowania roślin obojętne bądź pozytywne		

Nazwa gatunku	Status ochronny	Ogólna liczba stanowisk	Rodzaj zabiegu	Lokalizacja*	Liczba stanowisk objętych zabiegiem	Ocena wpływu zabiegu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie	Zbiorcza ocena wpływu projektu Planu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
podkolan biały	Cz	3	Czyszczenia późne i trzebieże	94b	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Brak zabiegu	20g, 33g	2	Obojętny		
podrzeń żebrowiec	Cz	23	Pielęgnowanie i czyszczenia wczesne	251b	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Czyszczenia późne i trzebieże	10b, 17b, 214d, 222d, 239d, 239g, 242d, 242f, 242h, 243a, 243b, 243d, 245a, 248f, 251a, 126a, 127a	17	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		
			RbIV	240c, 241c, 242i, 243c, 244d	5	Prawidłowo wykonane przy dobrym rozpoznaniu miejsca występowania roślin obojętne bądź pozytywne		
śnieżyczka przebiśnieg	Cz	2	Czyszczenia późne i trzebieże	101b	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			Brak zabiegu	255g	1	Obojętny		
tojad mocny	S	2	Czyszczenia późne i trzebieże	194b, 195i	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
tojad morawski	S(2)(3)	2	Czyszczenia późne i trzebieże	181a, 190a	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
wawrzynek wilczelyko	Cz	6	Czyszczenia późne i trzebieże	11b, 15a, 16a, 25d, 28a, 196b	6	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
widłak goździsty	Cz	3	Czyszczenia późne i trzebieże	84d, 219c	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
			RbIV	218a	1	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		

Nazwa gatunku	Status ochronny	Ogólna liczba stanowisk	Rodzaj zabiegu	Lokalizacja*	Liczba stanowisk objętych zabiegiem	Ocena wpływu zabiegu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie	Zbiorcza ocena wpływu projektu Planu
1	2	3	4	5	6	7	8	9
widłak jałowcowaty	Cz	2	Czyszczenia późne i trzebieże	48a, 83c	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
wroniec widlasty (w,wroniec)	Cz	3	Czyszczenia późne i trzebieże	83c, 84d, 219c	3	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne
zanokcica skalna		2	Czyszczenia późne i trzebieże	140d, 142g	2	Prawidłowo wykonane obojętne bądź pozytywne		Obojętne bądź pozytywne

*Dotyczy pewnych lokalizacji potwierdzonych lokalizacji ujawnionych w bazie taksator

- *) S – gatunki roślin i grzybów objętych ochroną ścisłą
Cz – gatunki roślin i grzybów objętych ochroną częściową
(1) – gatunki roślin wymagające ochrony czynnej
(2) – gatunki roślin, których dotyczy zakaz transportu okazów gatunków roślin dziko występujących, zgodnie z § 6 ust, 1 pkt 6 rozporządzenia oraz nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r, w sprawie ochrony gatunkowej roślin
(3) – gatunki roślin, których nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r, w sprawie ochrony gatunkowej roślin
(4) – gatunki grzybów, dla których nie stosuje się odstępstwa od zakazów określonego w § 7 pkt 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r, w sprawie ochrony gatunkowej grzybów
(5) – gatunki grzybów objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane
Ochr, strefowa – gatunki roślin i grzybów wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk

6.5 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko

Ocena przewidywanego oddziaływania zapisów projektu Planu urządzenia lasu na środowisko dla Nadleśnictwa Węgierska Górka obejmuje rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska,

Do zadań gospodarczych oddziałujących na środowisko przyrodnicze zaliczono planowane zabiegi gospodarcze z zakresu użytkowania głównego (rębego i przedrębego): rębnie – IV, V i trzebieże selekcyjne oraz zadania z zakresu hodowli lasu takie jak: odnowienia lasu odnowienia pod osłoną drzewostanu, poprawki i uzupełnienia, zabiegi agrotechniczne, a także pielęgnowanie upraw (PIEL, CW), młodników (CP), w planie urządzenia lasu w części opisowej w wytycznych dotyczących ochrony lasu, hodowli lasu w tym nasiennictwa i selekcji, ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania rekreacyjnego, opisane zostały zalecenia odnośnie czynności, które należy podjąć w wyniku wystąpienia niekorzystnych czynników abiotycznych i biotycznych w drzewostanach oraz ogólne zasady prowadzenia gospodarki leśnej, Czynności opisano na podstawie obowiązujących przepisów prawa (ustaw, rozporządzeń i zarządzeń, itp.) odnoszących się do tych zagadnień,

Poniżej w tabeli zestawiono wskazania gospodarcze mogące oddziaływać na środowisko w tym obszary Natura 2000,

Tabela 50 Elementy planu oddziałujące na środowisko w tym na obszary Natura 2000

Planowany zabieg lub czynność hodowlana	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Oddziaływanie	Opis	Powierzchnia* zabiegu [ha]
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku odnowienia gatunkami zgodnymi z przyjętymi w gospodarczym typie drzewostanu (TD) dla danego typu siedliskowego lasu (TSL)	Skład gatunkowy odnowienia wynika z przyjętego TD wg ustaleń KZP	275,44
Zabiegi pielęgnacyjne (trzebieże, czyszczenia, pielęgnacje)	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku przestrzegania wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu	Zabiegi selekcyjne mające na celu korygowanie składu gatunkowego pod kątem warunków siedliskowych oraz zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne,	8126,97
Rębnia IVd (rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona)	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne przy prawidłowym stosowaniu różnego rodzaju cięć odnowieniowych przy długim okresie odnowienia i wyprowadzenia drzewostanu mieszanego, różnowiekowego o złożonej budowie przestrzennej,	Sposób zagospodarowania przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu oraz strukturę gatunkową odnowienia, Zachowana ciągłość drzewostanu w wydzieleniu,	889,96

Planowany zabieg lub czynność hodowlana	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Oddziaływanie	Opis	Powierzchnia* zabiegu [ha]
Rębnia V (rębnia przerębowa)	Do konkretnego wydzielienia	Pozytywne przy prawidłowym stosowaniu właściwych cięć przerębowych i właściwym wyborze drzew do cięcia i utrzymywaniu struktury przerębowej	Sposób zagospodarowania przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu oraz strukturę przerębową wydzielienia (zwarcie pionowe i poziome), Zachowana ciągłość drzewostanu w wydzielieniu,	115,87
Usuwanie wiatrolomów oraz posuszu czynnego	Wytyczne - ogólny zapis dotyczący całego Nadleśnictwa	Neutralne, w przypadku pozostawiania 5% biomasy i nieusuwania pojedynczych drzew dziuplastych, które są siedliskiem występowania gatunków chronionych i wymienionych w dyrektywach unijnych,	W planie zapisano zalecenia wynikające z Instrukcji ochrony lasu oraz zarządzeń GDLP	Cały obszar N-ctwa

*- pow, manipulacyjna, powierzchnia wydzielienia lub części wydzielienia, na której prowadzone jest użytkowanie rębne,

Przedstawione w tabeli informacje odnoszą się przede wszystkim do oddziaływania na siedliska przyrodnicze i gatunki roślin, W przypadku zwierząt, a w szczególności ptaków, oddziaływanie zaplanowanych zabiegów należy rozpatrywać w odniesieniu do większych obszarów, Zabiegi z zakresu użytkowania rębego w przypadku niektórych gatunków ptaków w ujęciu miejscowym mogą przejściowo oddziaływać negatywnie poprzez przekształcanie ich środowiska bytowania, jednak w skali całego Nadleśnictwa nie nastąpi zmniejszenie powierzchni siedlisk ich bytowania, Kierując się zasadą zachowania ładu czasowego i przestrzennego, stosując rębnie złożone zapewnione zostanie zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe drzewostanów, Optymalne warunki bytowania dla poszczególnych gatunków zwierząt, w miejsce dotychczasowych, będą się pojawiać w nowych fragmentach drzewostanów,

Zapewnienie właściwej ochrony szczególnie cennych i chronionych gatunków roślin i zwierząt, wymaga dostosowania pory wykonywania zabiegu do biologii poszczególnych gatunków, Najczęściej korzystne jest wyznaczanie zabiegów w okresie wegetacyjnym, natomiast wykonywanie zabiegów poza nim tzn, po wyprowadzeniu lęgów natomiast dla roślin przy pokrywie śnieżnej, Wyjątek stanowią licznie występujące w Nadleśnictwie Węgierska Górka nietoperze, dla których niekorzystne jest prowadzenie prac w sąsiedztwie jaskiń w okresie zimowej hibernacji,

W skład elementów środowiska, na które może oddziaływać Plan urządzenia lasu wchodzi zarówno czynniki biotyczne takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, rośliny, zwierzęta, oraz abiotyczne takie jak: woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne,

W prognozie zastosowano skalę oddziaływania określającą wpływ dodatni, ujemny lub obojętny oraz jego wielkość w skali trzystopniowej (1,2,3), Należy jednak zwrócić uwagę, że oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie

zawsze jest ich prostą sumą, Pozytywna ocena łączna może być wynikiem braku zaplanowanych czynności, np.: w przypadku lasów łęgowych i innych naturalnych formacji przyrodniczych brak zaplanowanych działań gospodarczych ma charakter pozytywny,

6.5.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność na wszelkich poziomach, bogactwo genetyczne, zgodność z warunkami siedliskowymi czy pochodzenie są czynnikami wzmacniającymi trwałość lasu, Ochrona bioróżnorodności tam, gdzie ona występuje i przywracanie jej w miejscach gdzie została zachwiana należy do podstawowych działań współczesnego leśnictwa, Dla zachowania cennych walorów przyrodniczych i zachowania bioróżnorodności niezbędne jest zachowanie łączności ekologicznej między kompleksami,

Ochrona różnorodności biologicznej jest realizowana w oparciu o obowiązujące w Lasach Państwowych zarządzenia i instrukcje, Ochrona różnorodności biologicznej powinna przebiegać na wszystkich poziomach i obejmować:

- a) różnorodność gatunkową - bogactwo roślin i zwierząt;
- b) różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) - zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków;
- c) różnorodność ekosystemów - bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów,

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Węgierska Góra określa zasady postępowania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej w oparciu o zarządzenia obowiązujące w Lasach Państwowych, Na podstawie tych dokumentów określono wybrane istotne zasady postępowania,

6.5.1.1 Różnorodność gatunkowa

Na poziomie gatunkowym ochrona różnorodności może dotyczyć warstwy drzew, krzewów czy runa, W przypadku drzew chodzi głównie o wzbogacenie składu gatunkowego drzewostanów, Cenne domieszki (np, fitomelioracyjne) korzystnie wpływają na trwałość lasów, ale przy ich wprowadzaniu należy się kierować wymaganiami siedliskowymi i klimatycznymi poszczególnych gatunków (wykorzystanie mikrosiedlisk),

W celu ochrony różnorodności gatunkowej należy uwzględnić również poniższe zalecenia:

- Materiał sadzeniowy (w przypadku odnowienia przez sadzenie), powinien pochodzić z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa – docelowo ograniczyć to zubażanie różnorodności genowej,
- Preferowanie odnowienia naturalnego,
- Dolesianie luk i pojawiających się przerw w zwarcu (przerzedzeń) wykorzystać należy do wprowadzania gatunków biocenotycznych niezależnie od wieku drzewostanu,
- Należy zwracać uwagę na skład gatunkowy piętra górnego, młodego pokolenia i podszytu - stosowanie zalecanego składu gatunkowego, dużej liczby domieszek biocenotycznych, Właściwa pielęgnacja drzewostanu i podrostu oraz wprowadzanie podsadzeń, wzbogaci różnorodność gatunkową biocenozy leśnej,

Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanie należy realizować tak, by wytworzyły się korzystne warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu,

Zapisy obowiązującego planu urządzenia lasu przyczyniają się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zestawienie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych w tabelach zawartych w Prognozie, Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków i przez to przyczyni się do ich zachowania,

6.5.1.2 Różnorodność genetyczna

Należy dążyć do zachowania możliwie jak najszerszej puli genowej, co sprzyja zwiększeniu odporności na zmieniające się warunki stresogenne, poprzez rozszerzenie bazy genowej biorącej udział w selekcji naturalnej, Wskazane jest, na możliwie jak największych obszarach, zachowywanie różnorodności genowej, Można to osiągnąć między innymi przez maksymalne wykorzystanie odnowienia naturalnego pochodzącego od jak największej liczby osobników,

Prowadzona w lasach gospodarka selekcyjna dążąca do wyodrębnienia najcenniejszych ekotypów gatunków drzew leśnych również poważnie wpływa na zachowanie zasobów genowych, w związku z tym, że selekcję prowadzi się w kierunku populacyjnym, a nie osobniczym nie zachodzi obawa zawężenia puli genowej,

Dla zachowania najcenniejszych ekotypów drzew, Nadleśnictwo prowadzi działania z zakresu nasiennictwa i selekcji, w PUL zamieszczono wykazy i zestawienia bazy nasiennej leśnego materiału podstawowego, Ogólnie ideą tworzenia różnorodnej bazy nasiennej jest możliwość pozyskiwania materiału siewnego (głównie drzew i krzewów leśnych) z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa,

6.5.1.3 Różnorodność ekosystemów

Należy jak najszerszej chronić i wykorzystywać w hodowli lasu zmienność siedlisk, Mikrosiedliska zajmujące nieraz bardzo małe powierzchnie należy wykorzystywać do wprowadzenia cennych gatunków domieszkowych, Chronić należy małe ekosystemy wilgotne jak młaki, źródliska, bagienka, torfowiska, mszary będące środowiskiem występowania rzadkiej flory i fauny,

W celu zachowania różnorodności ekosystemów plan zwraca uwagę m.in. na:

- wykorzystanie w ramach urządzenia lasu operatu glebowo siedliskowego, który posłuży do lepszego rozpoznania struktury gleb i siedlisk leśnych i przyczyni się do dostosowania zadań w zakresie hodowli lasu do wymogów występujących siedlisk;
- jak najpełniejsze wykorzystanie zmienności mikrosiedlisk poprzez wprowadzanie na te powierzchnie odpowiadających im gatunków;
- ochronie małych ekosystemów wilgotnych jak młaki, źródliska, bagienka, torfowiska, mszary będące środowiskiem występowania rzadkiej flory i fauny,
- wykonanie przewidzianej w planie przebudowy drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem, Będzie to skutkowało w przyszłości wzrostem różnorodności biologicznej oraz poprawą stanu zdrowotnego lasu,
- pozostawienie niektórych gruntów leśnych do naturalnej i spontanicznej sukcesji bez planowania zabiegów gospodarczych,

Różnicowanie drzewostanów zgodne z warunkami naturalnymi polega na utrzymaniu odpowiedniej struktury gatunkowej, wiekowej, warstwowej i przestrzennej,

Zapewnieniu takiej różnorodności drzewostanów ma służyć odpowiednio prowadzona gospodarka leśna, a szczególnie rębnie złożone dostosowane do siedliska i drzewostanu w taki sposób by stworzyć najlepsze warunki dla odnowienia i rozwoju lasu. W projekcie PUL spośród rębni zaprojektowano rębnię stopniową gniazdową udoskonaloną (IVd) w kilku wydzieleniach rębnie V. Odpowiednio prowadzona rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona prowadzi do powstawania drzewostanów o dużym zróżnicowaniu gatunkowym, strukturalnym i wiekowym, a długi okres odnowienia sprzyja powstawaniu naturalnego odnowienia o składzie gatunkowym zgodnym z gospodarczym typem drzewostanu. Rębnia (V) zapewnia natomiast ciągłość trwania ekosystemu leśnego, bez wyraźnie zaznaczonych faz rozwojowych. Wykonywane cięcia należy dostosować do konkretnych warunków lokalnych. Przy cięciu uprzątającym należy pozostawiać, najlepiej w formie biogrup, fragmentów drzewostanów (co najmniej 5%) o najlepszej żywotności (odpornych na wiatr, zgorzel słoneczną itp.) Wzbogaceniu różnorodności drzewostanów ma również służyć pozostawienie niektórych starych drzew do ich fizjologicznej starości i biologicznej śmierci oraz pozostawienie wybranych drzew martwych stojących (szczególnie dziuplastych), jako siedziby licznych organizmów decydujących o bogactwie i procesach samoregulacji w przyrodzie. Dlatego też wpływ zaprojektowanych rębni zarówno w perspektywie krótko- jak również średnio- i długookresowej na różnorodność biologiczną należy uznać za pozytywny.

Ważnym elementem wpływającym na biologiczną różnorodność ekosystemów są **siedliska hydrogeniczne**. Są to siedliska, o których istnieniu i funkcjonowaniu decyduje woda. Zalicza się do nich siedliska związane z zalewanymi dnami dolin rzecznych, tarasów nadzalewowych, bezodpływowych obszarów bagiennych oraz mniejszych i większych zbiorników wodnych i cieków. Siedliska te odgrywają znaczącą rolę w krajobrazie i stanowią miejsca występowania szczególnie cennych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, z racji swojego szczególnego bogactwa przyrodniczego oraz dużych zasobów wodnych siedliska te powinny być szczególnie chronione, w związku z tym w miejscach ich występowania wskazane jest w miarę możliwości:

- ✓ utrzymanie w niepogorszonej formie istniejących stosunków wodnych i zachowanie siedlisk hydrogenicznych;
- ✓ w miarę możliwości odtwarzanie właściwych siedlisk stosunków wodnych w miejscach, gdzie zostały one zaburzone;
- ✓ niewprowadzanie gatunków obcych geograficznie hydrogenicznym siedliskom leśnym;
- ✓ wyłączenie z użytkowania gospodarczego szczególnie cennych fragmentów siedlisk przyrodniczych: borów bagiennych, lasów bagiennych i łęgów,

Na siedliskach hydrogenicznych (łęgowych i bagiennych), nie planowano rębni, a jedynie zabiegi pielęgnacyjne, natomiast w stosunku do lokalnych młak i bagienek nie planowano żadnych zadań gospodarczych. Lasy rosnące na cennych przyrodniczo siedliskach LIG zostały zaliczone do gospodarstwa specjalnego,

W przypadku gdy takie siedliska występują na niewielkich powierzchniach w ramach istniejących wydzieleni (mikrosiedliska), należy wykorzystywać je dla tworzenia kęp ekologicznych i biogrup, a przy pracach hodowlanych wprowadzać w takich miejscach, dostosowane do lokalnych warunków siedliskowych gatunki biocenotyczne i domieszkowe,

Zabiegi planowane w projekcie PUL nie wpłyną negatywnie na kształtowanie stosunków wodnych, Można zatem przypuszczać, że stan zachowania siedlisk hydrogeniczych nie ulegnie pogorszeniu,

W perspektywie zarówno krótkookresowej, średnio-, jak i długoterminowej w wyniku przebudowy i pielęgnacji drzewostanów, wprowadzania odnowień należy się spodziewać ukształtowania zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo drzewostanów, co zdecydowanie dodatnio wpłynie na różnorodność ekosystemów,

Zapisy projektu Planu urządzenia lasu dodatkowo przewidują ochronę cennych siedlisk oraz znanych stanowisk chronionych roślin i zwierząt w powiązaniu z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej, Nadleśnictwo w nowozakładanych uprawach wprowadza grupy drzew i krzewów (tzw, remizy), zwiększających również bioróżnorodność ekosystemów,

Należy stwierdzić, że wpływ zapisów projektu PUL na różnorodność biologiczną będzie zarówno w krótkim jak również długim okresie czasu zdecydowanie dodatni,

6.5.2 Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływanie zapisów projektu Planu urządzenia lasu na ludzi należy rozpatrywać w dwóch wymiarach, Pierwszym są korzyści ekonomiczne związane z funkcją produkcyjną lasu, realizowaną przede wszystkim poprzez pozyskanie drewna, Drugim wymiarem są szeroko rozumiane korzyści o charakterze społecznym, Możliwość realizowania funkcji ekonomicznej lasu wiąże się ściśle z wymogami planu, ponieważ prowadzenie gospodarki leśnej odbywa się wyłącznie w oparciu o zapisy tego dokumentu, Korzystny wpływ postanowień planu na ludzi uwidacznia się poprzez zapewnienie, pracy i dochodów zarówno społecznościom lokalnym, zamieszkującym teren Nadleśnictwa, jak też w szerszym ujęciu, grupom zawodowym związanym z leśnictwem i branżą drzewną, Ludzie znajdują zatrudnienie i osiągają korzyści finansowe przy wykonywaniu wszystkich zabiegów gospodarczych zaplanowanych w projekcie PUL (odnowień, pielęgnacji drzewostanów, rębni), Trudnym do zmierzenia aspektem ekonomicznym, który wiąże się z zasadą zachowania trwałości lasów oraz ich powszechnej dostępności, są korzyści (dochody) związane z możliwością pozyskania runa leśnego, Pośredni wpływ na ludzi uwidacznia się poprzez wpływ lasu na klimat lokalny (mikroklimat), stabilizację składu atmosfery, ochronę powietrza, wzbogacenie krajobrazu, regulację stosunków wodnych, akumulację zasobów wodnych, Duże zdolności retencyjne lasu (zdolność zatrzymywania wód opadowych) powodują, że spływ wód opadowych do otwartych cieków ulega regulacji, co w dużej mierze przyczynia się m.in, do osłabienia niebezpieczeństwa wystąpienia powodzi, Dodatni wpływ zapisów planu w wymiarze społecznym jest związany, przede wszystkim z szerokim udostępnianiem lasów, jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia różnorodnych działań z zakresu promocji i edukacji ekologicznej m.in, prowadzenie zajęć z młodzieżą, organizowanie konkursów ekologicznych, cyklicznych akcji plenerowych oraz zajęć terenowych organizowanych w oparciu o wytyczone i oznakowane ścieżki dydaktyczno - edukacyjne,

Wpływ zapisów projektu PUL na ludzi jest analizowany również w odniesieniu do pracowników leśnych, realizujących w terenie zadania gospodarcze zapisane w projekcie planu oraz pozostałych osób korzystających z zasobów leśnych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, Dotyczy to szczególnie ludzi, którzy

korzystają z terenów leśnych w celach turystycznych, poznawczych i wypoczynkowych, Pracownicy Nadleśnictwa, biorą udział w popularyzacji zagadnień związanych z lasem i ochroną przyrody na szczeblu samorządów,

Duże znaczenie dla rozwoju turystyki i rekreacji omawianych terenów ma sieć szlaków turystycznych, rowerowych itp, Zapisy planu, a w szczególności Programu ochrony przyrody, mogą być pomocne dla Nadleśnictwa przy projektowaniu miejsc turystyczno-rekreacyjnych, szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, edukacji przyrodniczo-leśnej, Zadania związane z tymi zagadnieniami są opisane w części składowej Projektu Planu Urządzenia Lasu, jaką jest Program ochrony przyrody z zaleceniem ich kontynuowania, W Programie zwraca się szczególną uwagę na minimalizowanie uciążliwości dla środowiska leśnego istniejących obiektów i urządzeń turystycznych i zaleca w tym zakresie współpracę z gminami, Należy również dążyć do podnoszenia standardu obsługi ruchu turystycznego poprzez: budowę wiat i schronów przeciwdeszczowych, wyznaczenie miejsc postoju pojazdów, miejsc do palenia ognisk, wyznaczenie ścieżek przyrodniczych, ustawianie tablic informacyjnych wyznaczenie tras do jazdy konnej, rowerowej oraz narciarstwa biegowego, a także wydawanie informatorów opisujących atrakcyjność turystyczną Nadleśnictwa, W Programie zwrócono również uwagę na rozwój niektórych nowych form turystyki przebiegający w sposób niekontrolowany stwarzając liczne zagrożenie dla ekosystemów leśnych, Dlatego należy dążyć do tego by rozwój ekoturystyki przebiegał przy współpracy Nadleśnictwa z lokalnymi władzami samorządowymi,

Niezwykle ważnym zagadnieniem jest edukacja ekologiczna i leśna, Wyniki badań naukowych dowodzą dużą zależność między stanem świadomości ekologicznej społeczeństwa, a stanem środowiska przyrodniczego, w Programie ochrony przyrody podano zalecane, możliwe formy prowadzenia takiej działalności ze szczególnym naciskiem na edukację dzieci i młodzieży,

Jak już wcześniej wspomniano las jest niezastąpionym miejscem rekreacji oraz wypoczynku, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych z dniem 1 września 2022 r, wprowadził do stosowania „Wytyczne do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej”, W związku z tym, w Nadleśnictwie Węgierska Górka wyznaczono tzw, „lasy o zwiększonej funkcji społecznej w strefie zrównoważonego oddziaływania społecznego” na powierzchni 254,61 ha, W obrębie Lipowa obejmują oddziały: 20,22, 67a, 116-123 oraz w obrębie Węgierska Górka oddziały 144, 145, Są to obszary o zwiększonym ruchu turystycznym, Projektując wskazania gospodarcze w opisach taksacyjnych uwzględniono funkcje społeczne w wymienionych obszarach,

Realizacja Planu nie wpływa bezpośrednio na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, jako że charakter zaplanowanych zabiegów i działań dotyczy wyłącznie kształtowania drzewostanów i pozyskania drewna, Prace leśne wykonywane są wyłącznie w lesie, a teren objęty wycinką drzew powinien być, według wewnętrznych przepisów oraz zasad BHP, oznaczony znakami zakazu wstępu, Zakłady Usług Leśnych wykonujące czynności w zakresie pozyskania i hodowli są w tym zakresie przeszkolone oraz mają stosowne uprawnienia (posługiwanie się pilarką itp.), Tak, więc o ile sam Plan nie zawiera zapisów mogących wpływać negatywnie na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, o tyle jego realizacja, bez zachowania podstawowych zasad bezpieczeństwa może takie ryzyko zawierać,

Wpływ zapisów projektu Planu urządzenia lasu na ludzi, zarówno w krótkim, średnim jak też i w długim okresie czasu należy uznać za dodatni,

6.5.3 Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin

6.5.3.1 Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki zwierząt

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu Planu na chronione i rzadkie gatunki zwierząt było zebranie informacji o występujących na gruntach Nadleśnictwa gatunkach. Jako dostępne źródła danych wykorzystano przede wszystkim: wyniki inwentaryzacji przyrodniczej gatunków ważnych dla Wspólnoty (w tym priorytetowych), obowiązujący POP, dokumentację dotyczącą rezerwatów przyrody, obowiązujące plany zadań ochronnych (PZO) dla Beskidu Śląskiego PLH240005, Beskidu Żywieckiego PLH240006 i Beskidu Żywieckiego PLB240002, dostępną literaturę oraz aktualną wiedzę o biologii i ekologii gatunków chronionych.

W przypadkach, kiedy możliwe było zlokalizowanie poszczególnych chronionych gatunków zwierząt zestawiano wszystkie wydzielania, w których one występowały i oceniono zbiorczo zadania gospodarcze pod kątem wymagań ekologicznych danego gatunku. Posiłkując się wytycznymi zawartymi w poradniku: „Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – poradnik metodyczny”, sformułowano zalecenia w zakresie ochrony i tworzenia warunków bytowania ptaków, płazów i gadów, ssaków, owadów oraz organizmów związanych z martwym drewnem.

Ptaki

W odniesieniu do ptaków projekt planu przewiduje pozostawianie drzew martwych, zamierających, dziuplastych, które nie stwarzają zagrożenia przy pracach leśnych oraz dla osób poruszających się po wyznaczonych szlakach turystycznych i ścieżkach dydaktycznych.

Ochrona gatunków ptaków obejmuje także ochronę ich siedlisk, czyli obszarów stale lub okresowo wykorzystywanych przez dany gatunek. Nadleśnictwo stwarza dogodne warunki bytowania dla gatunków ptaków związanych ze środowiskiem wodnym poprzez ochronę oczek i cieków wodnych oraz ochronę mikrosiedlisk bagiennych i łąkowych. Dla tych powierzchni w projekcie PUL najczęściej nie projektowano zabiegów gospodarczych lub planowano pielęgnację drzewostanów.

Gatunki ptaków będących przedmiotem ochrony w zasięgu Nadleśnictwa ze względu na zajmowane biotopy można podzielić na:

- ptaki związane ze środowiskiem wodnym;
- ptaki środowisk polnych i łąkowych;
- ptaki leśne.

Gospodarka leśna nie oddziałuje bezpośrednio na ptaki środowisk polnych i łąkowych, gdyż na gruntach nieleśnych nie projektuje się zabiegów gospodarczych. Obecnie nie ma gruntów przeznaczonych do zalesienia, w związku z tym powierzchnia biotopów istotnych dla tej grupy ptaków nie ulegnie zmniejszeniu.

Gospodarka leśna w znacznym stopniu wpływa na ptaki związane ze środowiskiem leśnym. Część z nich wymaga wyznaczenia stref ochrony ostoi. W chwili obecnej brak jest wyznaczonych stref ochrony dla ptaków, jednakże w przypadku stwierdzenia miejsc gniazdowania ptaków wymagających ochrony strefowej, należy złożyć wnioski o wyznaczenie takich stref ochronnych. Występowanie gatunków ptaków objętych

ochroną gatunkową ściśle, dla których ustalane są granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz terminy ochrony tych miejsc, ma istotne znaczenie w planowaniu gospodarki leśnej i ochronie miejsc ich bytowania.

Z najbardziej istotnych gatunków ptaków zaobserwowanych na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka, na szczególną uwagę zasługuje występowanie **głuszca**. Należy stwierdzić, że projekt PUL w swych zapisach w żaden sposób nie narusza funkcjonowania populacji tego gatunku. Gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Węgierska Górka, a oparta na podstawach ekologicznych, wspomaga kształtowanie odpowiednich warunków do jego występowania.

Rozpatrując oddziaływanie projektu Planu w odniesieniu do tzw. **dziuplaków**, łatwo zauważyć, że odpowiednia gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo stwarza dogodne warunki bytowania i rozwoju tej grupy ptaków. Różnicowanie struktury gatunkowej związanej z dostosowywaniem TD do siedliska, pozostawianie drzew starych, dziuplastych do naturalnego rozkładu oraz ogólnie prowadzenie właściwej gospodarki leśnej sprzyjają niewątpliwie zwiększaniu miejsc w których gatunki omawianej grupy potencjalnie mogą występować. Co prawda w perspektywie krótkoterminowej zabiegi gospodarcze (w szczególności cięcia rębne i pielęgnacyjne) mogą negatywnie wpływać na omawianą grupę ptaków, ze względu na ewentualny ubytek miejsc gniazdowania, lokalną zmianę struktury siedlisk oraz płoszenie. Jednakże średniookresowe oddziaływanie można uznać już za neutralne ponieważ zmiany w strukturze drzewostanów będą niewielkie, chociaż wyraźne. w perspektywie długoterminowej nastąpi niewątpliwie przesunięcie przestrzenne siedlisk dziuplaków ale nie powinny zostać uszczuplone potencjalne siedliska tejże grupy. Bardzo ważne jest aby pozostawiać w lesie niektóre drzewa obumierające i martwe (zarówno stojące, jak i leżące) oraz drzewa charakteryzujące się obecnością dziupli i hub.

Bardzo istotnymi gatunkami z punktu widzenia zwiększania różnorodności biocenotycznej są występujące w Nadleśnictwie **dzięcioły**, zwłaszcza dzięcioł czarny spotykany w starodrzewach. Do lęgów wymaga starych drzew, różnych gatunków, zarówno zdrowych jak i osłabionych, w których wykuwa głębokie i obszerne dziuple. Dzięcioły są gatunkami kluczowymi dla funkcjonowania populacji wielu innych gatunków zasiedlających dziuple (np. siniak, nietoperze), a ochrona ich ma szerszy aspekt biocenotyczny. Działania ochronne dla tych gatunków to zachowanie w miarę możliwości dużych powierzchni starodrzewów (drzewostany ponad 100-letnie) oraz pozostawianie drzew martwych i obumierających.

Ogólnie można przyjąć, że wszystkie wskazówki gospodarcze przewidywane w projekcie PUL mają na celu utrzymanie dotychczasowej powierzchni leśnej i zwiększenie stabilności drzewostanów, a tym samym dążą do utrzymania siedlisk **ptaków szponiastych**. Bez wątpienia wiele gatunków omawianej grupy potrzebuje w swoich rewirach otwartych przestrzeni i długich ścian lasu jako terenów łowieckich, śródleśnych łąk i polan, terenów leśnych graniczących ze zbiornikami wodnymi oraz odpowiednich miejsc gniazdowania. Dlatego też gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo, a oparta na podstawach ekologicznych, wspomaga kształtowanie odpowiednich warunków do występowania potencjalnych miejsc bytowania ptaków szponiastych, a co za tym idzie oddziałuje dodatnio na omawianą grupę gatunków. Zalecenia ochronne co do tej grupy to odpowiednia edukacja społeczeństwa oraz ewentualne obserwacje.

Ptaki migrujące występujące na obszarze Nadleśnictwa zajmują okresowo zarówno ekosystemy leśne, nieleśne jak i związane z wodami. Zaplanowane

wskazania gospodarcze dotyczą głównie ekosystemów leśnych i mają na celu zachowanie obecnej powierzchni leśnej i wzrost trwałości drzewostanów, a tym samym przyczynią się do utrzymania i poprawy siedlisk okresowego bytowania również dla ptaków migrujących.

W przypadku ptaków, których areal występowania jest duży, a nie można określić precyzyjnie miejsc ich występowania, przeprowadzona analiza spodziewanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów pozwala przyjąć, że wskutek realizacji projektu Planu urządzenia lasu nie zostaną uszczuplone powierzchnie biotopów dla gatunków obecnie występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Góra.

W Programie ochrony przyrody zapisano zalecenia z zakresu działań ochronnych sprzyjających zachowaniu, czy zwiększeniu populacji ptaków. Wśród zaleceń ogólnych podkreślono ważność następujących działań:

- ✓ pozostawianie drzew dziuplastych; ochrona drzew z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm;
- ✓ zwiększanie na powierzchniach leśnych ilości martwego drewna stojącego i leżącego w miarę jego wydzielania się, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych, w sytuacjach zagrażających trwałości lasu;

Z innych działań ochronnych sprzyjających zachowaniu, czy zwiększeniu populacji ptaków należy wymienić:

- ✓ - zaniechanie melioracji wodnych, a jeżeli jest to niemożliwe stosowanie fitomelioracji,
- ✓ - ochrona zbiorników wodnych, terenów podmokłych i bagiennych stanowiących środowisko życia ptactwa wodno-błotnego,
- ✓ - ograniczenie penetracji przez człowieka terenów stanowiących skupiska naturalnych miejsc lęgowych,
- ✓ - zimowe dokarmianie ptaków,
- ✓ - sztuczne zwiększanie liczby miejsc lęgowych (budki lęgowe),
- ✓ - tworzenie stref ekotonowych.

Rozpatrując ogólny wpływ Projektu PUL na chronione gatunki ptaków i ich biotopy, stwierdzono, że wszystkie zaplanowane wskazówki gospodarcze mają na celu utrzymanie siedlisk ptaków typowo leśnych oraz częściowo związanych z lasami, a niekiedy również dla ptaków innych siedlisk. Wprawdzie, w niektórych przypadkach krótkoterminowe oddziaływanie zabiegów gospodarczych (w szczególności cięć rębnych i pielęgnacyjnych) na gatunki ptaków może być negatywne i może powodować lokalny ubytek miejsc bytowania i gniazdowania, miejscowe zmiany struktury siedlisk i płoszenie. Średnio i długookresowe oddziaływanie należy uznać jednak za neutralne lub pozytywne, ponieważ kluczowe wskaźniki struktury drzewostanów, sprzyjające występowaniu poszczególnych gatunków nie ulegną w najbliższym 10-leciu pogorszeniu. Oprócz tego należy również zaznaczyć, że siedliska poszczególnych gatunków ptaków zostaną utrzymane, niewątpliwie jednak może nastąpić ich przestrzenne przesunięcie.

Należy zatem przyjąć, że wpływ zaplanowanych w projekcie PUL zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków będzie neutralny bądź pozytywny.

Płazy i gady

Skuteczna ochrona płazów i gadów jest ściśle związana z ochroną ich środowiska życia. Szczególnie dotyczy to płazów, dla których wszelkie małe zbiorniki wód powierzchniowych, służące do rozrodu form dorosłych są kolebkami następnych pokoleń. Należy zabezpieczać wszelkie małe zbiorniki wodne, gdyż ich brak może spowodować zupełne wymarcie płazów na terenach pozbawionych oczek wodnych. Bardzo groźna dla płazów i gadów jest chemizacja rolnictwa. Czynnikiem, który również masowo wyniszcza te grupy zwierząt jest ruch kołowy, co roku, zwłaszcza w okresie godowym ogromna ich liczba ginie na drogach. Należy zastanowić się nad formą oznakowania i zabezpieczenia tych odcinków dróg.

Płazy stanowią ważną część składową ekosystemów leśnych Nadleśnictwa. z powodu swej wyjątkowej wrażliwości na negatywne zmiany zachodzące w środowisku naturalnym, mogą one spełniać rolę bioindykatorów, czyli wskaźników informujących o negatywnych zmianach zachodzących w środowisku.

Występujące w zasięgu działania Nadleśnictwa gatunki płazów są zwierzętami wodno-ładowymi, rozmnażającymi się w wodzie a żyjącymi, z nielicznymi wyjątkami przede wszystkim na lądzie. Dlatego też w celu doskonalenia działań w zakresie ochrony płazów należy pozostawianie w miarę możliwości w stanie nienaruszonym istniejące stawy, oczka wodne, rozlewiska, bagienka i młaki, stanowiące ich naturalne środowisko bytowania i rozrodu.

Dwa gatunki płazów: **kumak górski** i **traszka karpacka** stanowią przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000. Omówienie działań ochronnych w odniesieniu do siedlisk i chronionych przedstawiono w POP oraz w rozdziale 6.3.

Gady

Ochrona tej grupy zwierząt według zapisów POP nierozłącznie związana jest z ochroną ich naturalnych siedlisk. Występowaniu gadów sprzyjają wychodnie skalne, przyzmy kamieni, murki, uformowane w stosy gałęzie jak również odsłonięte murawy kserotermiczne szczególnie z występującymi jednocześnie formami skalnymi oraz nieużytki.

W Programie ochrony przyrody w zakresie ochrony płazów i gadów za ważne uznano:

- ✓ ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca ich rozrodu,
- ✓ umiejętne pogłębianie zbiorników, które uległy eutrofizacji, zapobieganie zanieczyszczeniu zbiorników, zapobieganie melioracji (wysuszeniu),
- ✓ tworzenie nowych zbiorników i tworzenie dodatkowych miejsc zimowania,
- ✓ łagodzenie skutków działalności antropogenicznej,
- ✓ pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści w rejonie zbiorników wodnych,
- ✓ pozostawianie karp korzeniowych wywrotów i wiatrowałów za wyjątkiem sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu ludzi.
- ✓ w razie potrzeby przenoszenie głównie z kolein w trakcie prowadzenia prac polegających na modernizacji duktów/dróg leśnych do najbliższego zbiornika wodnego (koleina wypełniona wodą, rów z wodą nie poddawany przebudowie).
- ✓ podczas remontu dróg zadbać o pozostawienie przy utwardzonym pasie drogowym miejsca na stagnującą wodę, a przy organizacji zrywki i transportu

drogę należy podzielić na część utwardzoną (użytkową) i część nieutwardzoną, (gruntową dla kumaka górskiego).

- ✓ przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz wykonywaniu cięć, omijać tereny podmokłe, w których stwierdzono występowanie chronionych gatunków płazów,
- ✓ utrzymywanie trwałej roślinności krzewiastej i drzewiastej wzdłuż cieków wodnych.

Dla występujących na obszarze Nadleśnictwa gatunków płazów i gadów racjonalnie prowadzona gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia stabilności populacji. Umożliwia natomiast zachowanie istotnych siedlisk dla poszczególnych gatunków.

Realizacja zapisów projektu PUL nie wpłynie negatywnie na występujące w Nadleśnictwie płazy i gady, jak również na siedliska, w których występują.

Ssaki

Z najbardziej istotnych gatunków ssaków zaobserwowanych na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka, na szczególną uwagę zasługuje występowanie dużych drapieżników: **wilka, niedźwiedzia brunatnego i rysia** oraz **nietoperzy**. Zwierzęta te są przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000. Szczegółową charakterystykę wpływu projektu PUL na ww. gatunki zawiera rozdział 6.3.1.

W Programie ochrony przyrody szczegółowe zalecenia zostały sformułowane w odniesieniu do ochrony nietoperzy oraz ssaków ziemnowodnych.

W zakresie ochrony nietoperzy ważne jest:

- ✓ pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) w trakcie prac zrębowych;
- ✓ zachowanie drzew z pękniętymi pniami, odstającą korą, które stanowią miejsca schronienia na terenie leśnym,
- ✓ utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego;
- ✓ preferowanie biologicznych metod ochrony lasu;

zwrócenie szczególnej uwagi w przypadku prowadzenia prac gospodarczych w obszarze jaskiń i wychodni skalnych, odstąpić od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych w bezpośrednim sąsiedztwie otworu, otworów do jaskiń, wychodni skalnych. Lokalizacje jaskiń i rozpadlin stanowiących potencjalne schronienie dla nietoperzy są udostępniane na stronach:

<https://speleobielsko.pl/klub/dzial-beskidzki>;
<https://geolog.pgi.gov.pl/#name=5ggzzik7ie>

W dokumentacji PUL lokalizacje te zostały zamieszczone w operatach dla poszczególnych leśnictw oraz przekazane w postaci plików cyfrowych (warstwy shp) w celu zobrazowania tych miejsc na mapach. Pozwoli to Nadleśnictwu na bieżąco aktualizować informacje o tego typu obiektach w systemie informatycznym oraz na mapach celem zabezpieczenia stanowisk występowania chronionych gatunków przed przystąpieniem do realizacji prac gospodarczych.

W zakresie ochrony ssaków ziemnowodnych ważne jest:

- ✓ kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności,
- ✓ dla gatunku wydra zachowanie dostępności naturalnych schronień gatunku i zróżnicowania morfologii koryta,

- ✓ ochrona stawów bobrowych, o ile nie stanowią one przedmiotu odrębnych decyzji w związku z występowaniem szkód bobrowych,
- ✓ pozostawianie wzdłuż cieków gatunków drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza), ponadto wprowadzać drzewa i krzewy przy brzegach rzek pozbawionych tej roślinności,
- ✓ dbałość o czystość wód rzek śródlęśnych, przy zbiornikach wodnych nie stosować nawozów sztucznych i pestycydów,
- ✓ przy budowie dróg, zapór i mostów należy zadbać o bezpieczne przejścia dla wydr.

W zakresie ochrony dużych drapieżników istotnym jest:

- ✓ pozostawiania starych dziuplastych drzew, wykrotów i wiatrowałów wykorzystywanych do gawrowania niedźwiedzi, a także jako miejsca wychowu młodych przez rysie i wilki. Podobnie korzystny wpływ na te gatunki będzie miała ochrona schronisk i wychodni skalnych, jako miejsc odpoczynku i potencjalnego schronienia.
- ✓ wykonywanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych. Zwalczanie nielegalnych przejazdów przez kompleksy leśne użytkowników skuterów śnieżnych, samochodów terenowych, quadów i motocykli crossowych, zapobiega ich płośzeniu, dewastacji miejsc rozrodu czy też zaburzaniu snu zimowego.
- ✓ pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki.
- ✓ ograniczenie występowania sytuacji konfliktowych między nimi a człowiekiem, przeciwdziałanie synantropizacji drapieżników, ale i przeciwdziałanie ewentualnym szkodom wyrządzonym przez zwierzęta.
- ✓ przed rozpoczęciem prac potwierdzenie, że powierzchnia nie jest wykorzystywana stale lub czasowo jako miejsca zimowania lub rozrodu. W przypadku zasiedlenia habitatu należy prace odłożyć w czasie.

Racjonalnie prowadzona gospodarka leśna (prowadzona wg. zasad ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów, w tym ochrony zasobów przyrody) uwzględniająca zalecenia zawarte w Programie ochrony przyrody nie spowoduje negatywnego oddziaływania założeń projektu planu na poszczególne chronione gatunki ssaków, gdyż dotychczasowa gospodarka sprzyjała stabilności i rozwojowi populacji poszczególnych gatunków.

Owady

W Nadleśnictwie Węgierska Góra spośród owadów na uwagę zasługują szczególnie **biegacz urozmaicony** oraz **sichrawa karpacka**. Działania zaprojektowane w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Węgierska Góra nie zagrażają siedliskom, na których występują te gatunki. Biorąc to pod uwagę zapisy projektu PUL należy uznać za neutralne,

Działania dotyczące fauny bezkręgowców polegają na ochronie pierwotności i naturalności siedlisk oraz naturalnych procesów w nich zachodzących. Ochronie powinny podlegać zarówno siedliska gatunków, w których stwierdzono ich obecność, jak również miejsca ich potencjalnego występowania. Działania w zakresie ochrony potencjalnych miejsc występowania cennych gatunków bezkręgowców powinny skupiać się na:

- ✓ właściwym kształtowaniu stref ekotonowych na granicy las-pole, las-woda;
- ✓ ochronie śródleśnych oczek wodnych, torfowisk i wysięków wodnych;
- ✓ pozostawianiu drzew dziuplastych i z widocznymi wypróchnieniami do ich naturalnego rozpadu;
- ✓ pozostawianiu kęp starodrzewu do naturalnego rozpadu;
- ✓ pozostawianiu w drzewostanach zdrowych, niezagrożonych przez szkodliwe owady leśne i grzyby patogeniczne posuszu jałowego.

Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem zaleceń zawartych w Programie ochrony przyrody nie spowoduje negatywnego oddziaływania założeń projektu planu na poszczególne chronione gatunki owadów i innych bezkręgowców. Dotychczasowa gospodarka nie spowodowała zagrożeń dla stabilności i rozwoju populacji poszczególnych gatunków.

Wykonywanie niektórych zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych (odnowienia, rębnie złożone) może się wiązać z krótkoterminowymi zmianami w zajmowanych przez zwierzęta biotopach, jednakże oddziaływanie projektu planu średnio i długookresowo będzie pozytywne, gdyż jak wykazała analiza, realizacja zapisów PUL przyniesie korzystne pod względem przyrodniczym zmiany w strukturze drzewostanów a poszczególne gatunki zwierząt mają możliwość migracji, poszukiwania i wyboru nisz ekologicznych. W ramach ochrony bioróżnorodności gospodarka leśna powinna uwzględniać czynności prowadzące do utrzymania lub odtworzenia biotopów przydatnych, i bezwzględnie koniecznych, dla funkcjonowania różnych grup zwierząt związanych ze środowiskiem leśnym, tj.: stawonogów, płazów, gadów, ptaków, drobnych ssaków – głównie nietoperzy, a także pilchowatych. Podstawą zapewnienia istnienia wymienionych zwierząt jest właśnie tworzenie zróżnicowanych gatunkowo i wiekowo drzewostanów na właściwych siedliskach z wykształconymi wszystkimi warstwami. W lasach zagospodarowanych, zachodzi często potrzeba dodatkowego wspierania konkretnych grup zwierząt lub konkretnych gatunków. Funkcjonowanie płazów, a szczególnie zapewnienie ciągłości ich rozrodu, gwarantuje obecność drobnych zbiorników wody i ochrona naturalności przebiegu rzek i potoków leśnych. Te zalecenia wpisują się w programy małej retencji realizowane w Lasach Państwowych. Nie bez znaczenia jest także likwidacja barier ekologicznych na drogach przecinających szlaki migracyjne płazów. Od dawna stosowane jest w takich miejscach wyłapywanie i przenoszenie płazów w okresach migracji rozrodczych. W znanych miejscach występowania płazów i gadów niezwykle cenne jest tworzenie miejsc schronienia i zimowania w postaci stosów karpiny i innych części drzew, a także stosów kamieni i gałęzi. Jednym ze sposobów ochrony i popierania populacji ptaków, nietoperzy i drobnych ssaków jest tworzenie sztucznych miejsc rozrodu i schronienia w postaci skrzynek lęgowych. Ich konstrukcja i sposób rozmieszczania są stosowane w zależności od lokalnych potrzeb i warunków. Dla ochrony i popierania wymienionych grup zwierząt ważne jest także tworzenie enklaw wyłączonych z czynności gospodarczych. Takie enklawy tworzą remizy, sukcesje, biogrupy i drzewa biocenotyczne. W tych obiektach nie planuje się żadnych czynności gospodarczych i zachodzą w nich naturalne procesy ekologiczne.

Planowane rębnie: IVd (stopniowa udoskonalona i V (ciągła) będą w dłuższej perspektywie oddziaływać pozytywnie na gatunki zwierząt. Rębnie stopniowe ze względu na wydłużony (30-50 lat) okres zastępowania drzewostanu młodym pokoleniem drzew nie wpływają istotnie krótko i średnioterminowo na bytowanie

zwierząt, a w długim okresie czasu oddziałują pozytywnie, gdyż prowadzą do powstawania drzewostanów o dużym zróżnicowaniu gatunkowym, strukturalnym i wiekowym, stwarzając dogodne warunki bytowania wielu gatunków zwierząt. W przypadku rębni V (ciągłej) również w krótkim i średnim okresie nie spowoduje zmian (a zwłaszcza pogorszenia) w warunkach bytowania zwierząt, gdyż zakłada ciągłe trwanie drzewostanów, bez etapu np. młodnika, a prowadzone zabiegi sprzyjają różnicowaniu struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów. Zaplanowane rębnie sprzyjają powstawaniu naturalnego odnowienia o składzie gatunkowym zgodnym z typem drzewostanu. Odnowienie naturalne również stwarza długoterminowo korzystne warunki bytowania dla zwierząt, gdyż przyczynia się do ukształtowania drzewostanów o dużym zróżnicowaniu gatunkowym, strukturalnym i wiekowym. Inwentaryzacja chronionych gatunków, zalecenia ochronne, zalecenia pozostawiania martwego drewna pozwalają twierdzić, iż wpływ projektu planu na chronione i rzadkie gatunki zwierząt jest pozytywny i długoterminowy. Pozytywny wpływ zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na zwierzęta, biorąc pod uwagę wszystkie zabiegi i zalecenia wynika z faktu, iż w wyniku ich realizacji na obszarze Nadleśnictwa Węgierska Górka zachowana zostanie mozaika różnorodnych biotopów, odpowiadających bardzo zróżnicowanym preferencjom poszczególnych gatunków zwierząt. w wyniku realizacji zabiegów zamieszczonych w PUL, zwłaszcza przebudowy i dostosowaniu drzewostanów do optymalnego, naturalnego składu gatunkowego na obszarze Nadleśnictwa, będą zapewnione warunki bytowania dla gatunków związanych zarówno z drzewostanami, jak również z zadrzewieniami, otwartymi powierzchniami śródleśnymi i siedliskami polno-łąkowymi. Racjonalnie prowadzona gospodarka leśna w oparciu o zaprojektowane w projekcie PUL zabiegi, uwzględniająca zalecenia zawarte w Programie ochrony przyrody nie spowoduje negatywnego oddziaływania założeń planu na poszczególne chronione gatunki. Wynika to z faktu, że gospodarka leśna prowadzona jest na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych, oraz z faktu, że PUL zwraca szczególną uwagę na ochronę bioróżnorodności. Ochrona różnorodności biologicznej jest realizowana w oparciu o obowiązujące w Lasach Państwowych zarządzenia i instrukcje, nakładające konieczność zachowania zasad:

- trwałości lasów i ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji;
- utrzymywanie na właściwym poziomie zasobów leśnych i wzmagania ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowanie całości przyrody;
- powszechnej ochrony lasów.

Przeprowadzono szczegółową analizę znanych stanowisk chronionych zwierząt. W dużej części są to grunty nie objęte planowaniem zadań gospodarczych – tereny rezerwatów przyrody, grunty nieleśne, grunty do sukcesji naturalnej. Wśród zaplanowanych zabiegów znajdują się zabiegi pielęgnacyjne (CW CP, TP, rębnie złożone). Na podstawie przeprowadzonych analiz, należy stwierdzić, że zapisy planu urządzenia lasu nie naruszają zakazów zawartych w art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Plan urządzenia lasu obejmuje planowanie działań z zakresu gospodarki leśnej, z uwzględnieniem wszystkich form ochrony przyrody występujących na gruntach Nadleśnictwa Węgierska Górka. W przypadkach uzasadnionych, w odniesieniu do szczególnie cennych przyrodniczo fragmentów lasu, odstąpiono od planowania zadań gospodarczych, aby nie spowodować ewentualnego

negatywnego oddziaływania na środowisko w trakcie ich realizacji. Potencjalne zagrożenia mogą wystąpić przy wykonywaniu niektórych prac leśnych, związanych zwłaszcza z pozyskaniem i zrywką drewna. Dlatego PUL zaleca, aby realizując zadania gospodarcze zawsze, w możliwie największym stopniu mieć na uwadze postulaty związane z ochroną ekosystemów leśnych.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że gospodarka leśna prowadzona racjonalnie, w oparciu o plan urządzenia lasu i z uwzględnieniem zaleceń opisanych w Programie ochrony przyrody, nie spowoduje negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na chronione gatunki zwierząt, a co za tym idzie nie spowoduje naruszenia zapisów art. 52 ww. ustawy.

6.5.3.2 Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki roślin

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu planu na chronione gatunki roślin, było zebranie informacji o ich występowaniu oraz analiza oddziaływania zaprojektowanych zabiegów w miejscach ich występowania. w przypadkach, kiedy możliwe było zlokalizowanie poszczególnych chronionych gatunków roślin, analizowano wszystkie wydzielienia, w których one występowały i zaprojektowano w nich zadania gospodarcze pod kątem wymagań ekologicznych danego gatunku.

W trakcie sporządzania projektu Planu urządzenia lasu zestawione zostały wykonywane dotychczas inwentaryzacje gatunków chronionych i rzadkich. Po zweryfikowaniu informacje te zostały wprowadzone do Projektu PUL. Ponadto wykonano w formie dodatkowego załącznika do Programu ochrony przyrody tzw. „wyciągi” zestawione dla poszczególnych leśnictw oraz załącznika „Dane wrażliwe” do Programu ochrony przyrody i Prognozy oddziaływania.

W Programie ochrony przyrody wskazano szczególnie cenne i rzadkie gatunki roślin chronionych. Występuje tutaj między innymi **tocja karpacka** (*Tozzia carpatica* L.) i **okrzyn jeleni** (*Laserpitium archangelica*). Tocja jest gatunkiem górskim o zasięgu europejskim, występującym na pojedynczych stanowiskach w Beskidzie Śląskim. Lokalizacje tych gatunków znajdują się w załączniku „Dane wrażliwe”. Oprócz tego spotyka się tu cenne i rzadkie gatunki roślin, w tym storczyków. Są to np.: tojad mocny i morawski, podkolan biały, kukulka plamista i inne. Omówienie i sposoby postępowania w celu ochrony tych gatunków zostało przedstawione w POP oraz rozdziale 5.4.10 Prognozy. Opisane sposoby postępowania mają zapobiec pogorszeniu stanu siedlisk, na których one występują oraz wskazują, jak zapobiegać ich niszczeniu i uszkodzaniu.

Oprócz ww. na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka zostały odnotowane inne gatunki roślin objęte ochroną ścisłą i częściową. Działaniem wpływającym pozytywnie na poszczególne chronione i rzadkie gatunki roślin jest wyłączenie fragmentów powierzchni (z ich stanowiskami) z gospodarowania poprzez zapisy o ich ochronie. Bardzo istotny z punktu widzenia ochrony roślin jest zapis, aby na bieżąco inwentaryzować nowe stanowiska i aktualizować ich zasięg. W przypadku stwierdzenia występowania innych oprócz wymienionych w POP stanowisk gatunków chronionych, miejsca ich występowania należy objąć szczególną ochroną i prowadzić coroczny monitoring. Ewentualne zabiegi gospodarcze należy również realizować w sposób zapewniający zachowanie ich stanu. Wyniki monitoringu należy zamieszczać w tabelach zawartych w wyciągach z Programu Ochrony Przyrody, przekazanych do poszczególnych leśnictw.

Zestawienie pełnej listy roślin na tak dużym obszarze, jak omawiane Nadleśnictwo jest bardzo trudne i wymaga wieloletnich prac florystycznych. Ogólnie jednak zaleca się, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką oraz przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych, realizować w sposób pozwalający uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby. Przykładem może być np. planowanie pozyskania zimą, przy pokrywie śnieżnej, wyznaczanie szlaków zrywkowych z ominięciem stanowisk roślin chronionych oraz pozostawianie (przy cięciach rębnych) biogrup i kęp z wszystkimi warstwami lasu.

Właściwa ochrona cennych gatunków flory na obszarze Nadleśnictwa powinna skupiać się nie tylko na ochronie ich siedlisk, ale również na bezpośredniej ochronie stanowisk tych gatunków. Chronione gatunki związane z siedliskami wodnymi nie wymagają szczególnych zabiegów ochronnych. w ich przypadku należy utrzymywać w stanie niezmienionym naturalne zbiorniki wodne, w których one występują. w przypadku gatunków roślin związanych z siedliskami leśnymi, występujących na obszarze nadleśnictwa rzadko i szczególnie cennych w skali regionu należy w miarę możliwości:

- ✓ w trakcie wykonywanych cięć rębnych w miarę możliwości stosować w szerszym zakresie zrywkę nasiębierną, ograniczającą uszkodzenia roślinności runa, w którym występują chronione gatunki;
- ✓ prace leśne z użyciem ciężkiego sprzętu typu harwester na lasowych siedliskach wilgotnych w szczególnie cennych przyrodniczo obszarach zaleca się wykonywać w okresie zimowym przy zamrożonym gruncie w celu ograniczenia zniszczeń runa;
- ✓ wykorzystywać stałe szlaki operacyjno-zrywkowe w celu ograniczenia zasięgu szkód powodowanych w czasie pozyskiwania drewna;
- ✓ na powierzchniach zrębowych w miarę technicznych możliwości miejsca występowania chronionych gatunków ujmować w biogrupy;
- ✓ nie zaburzać i nie zmieniać stosunków wodnych na siedliskach gatunków chronionych;
- ✓ w uzasadnionych przypadkach wykonywać prace leśne poza okresem wegetacyjnym;
- ✓ doskonalenie wiedzy, pogłębianie i aktualizowanie jej o zmiany przepisów w zakresie ochrony gatunków.

W zakresie ochrony gatunków roślin związanych z siedliskami nieleśnymi należy:

- ✓ chronić płaty nieleśnych siedlisk znajdujące się w mozaice z drzewostanem;
- ✓ nie lokalizować składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych;
- ✓ przeciwdziałać sukcesji wtórnej na łąkowych siedliskach przyrodniczych.

W celu oceny wpływu zabiegów gospodarczych zaplanowanych w projekcie PUL na kilkadziesiąt znanych stanowisk chronionych roślin w tym np. tocja karpacka, okrzyn jeleni, tojad, kruszczyki, kukułki i inne. Pełna lista wraz z lokalizacją została zamieszczona w Programie ochrony przyrody oraz w tabeli zamieszczonej w POP i rozdziale 5.4.10. W wyniku szczegółowych analiz danych stwierdzono, że duża ilość stanowisk roślin chronionych, w tym szczególnie cennych i rzadkich, występuje w miejscach, dla których nie zaplanowano zabiegów gospodarczych np. rezerwat, nie objęte użytkowaniem cenne starodrzewia, drzewostany wyłączone z użytkowania ze względów społecznych, pozostawione do naturalnej śmierci kępy ekologiczne, grunty

do sukcesji itp. W pozostałych wydzieleniach, w których zlokalizowano stanowiska roślin chronionych zaplanowano zarówno odnowienia, pielęgnowanie drzewostanów, jak również użytkowanie rębniami złożonymi. W trakcie realizacji zadań gospodarczych należy chronić znane stanowiska roślin chronionych. Planowane zabiegi nie obejmują całych wydzieleń, a dotyczą określonej fazy rozwojowej drzewostanu, a także w ramach wydzieleń jego fragmentów (np. różna intensywność cięć lub rezygnacja w zależności od zwarcia, stanu zdrowotnego, występujących gatunków, warunków mikrosiedliskowych, itp.). Przed realizacją zabiegu, leśniczy powinien dokonać przeglądu terenowego i wyłączyć te obszary z wykonywania prac. W projekcie PUL nie ma zapisów odnośnie terminu ich realizacji, jak również zastosowanych sposobów i rozwiązań, stąd też dokonanie przeglądu przed rozpoczęciem prac jest niezwykle istotne. W uzasadnionych wypadkach można np. przesunąć termin realizacji prac poza sezon wegetacyjny. W przypadku wykonywania zabiegów z zakresu odnowienia drzewostanów dokonanie takiego przeglądu pozwoli np. na wyznaczenie kęp ekologicznych w miejscach występowania szczególnie cennych gatunków chronionych. W projekcie PUL nie planowano cięć uprzątających w rębniach złożonych, a przypadkach związanych między innymi występowaniem chronionych gatunków lub położeniem procent cięcia wyznaczono nawet na poziomie poniżej 50%. Określony w PUL procent cięcia jest wielkością maksymalną i w trakcie realizacji leśniczy może zawsze podjąć decyzję o niższym poborze masy. Pozwoli to na wyznaczenie odpowiedniej wielkości kępy stanowiącej zabezpieczenie dla chronionych gatunków.

Wpływ zabiegów pielęgnacji drzewostanów przy zastosowaniu powyższych zasad należy ocenić jako pozytywny, gdyż zabiegi te regulują zwarcie drzewostanów (warunki świetlne dna lasu), zapobiegając zarówno nadmiernemu przegęszczeniu i ocienieniu dna lasu jak również nadmiernemu przerzedzeniu i związanemu z tym zachwaszczeniu gleby (pielęgnowane drzewostany intensyfikują przyrost). Dodatkowo regulują skład gatunkowy (popierają cenne domieszki), dzięki czemu zapewniają dogodne warunki rozwoju stanowisk roślin chronionych.

Realizacja PUL nie wpłynie negatywnie na rośliny chronione, a w niektórych przypadkach może mieć oddziaływanie pozytywne. Wynika to m.in. z założeń zawartych w Programie ochrony przyrody. Zamieszczono w nim zalecenie, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką oraz przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych, planować w taki sposób, aby uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby, a jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych.

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu PUL nie będzie się wiązała z wystąpieniem negatywnych oddziaływań skutkujących trwałym pogorszeniem stanu populacji chronionych gatunków roślin występujących na terenie Nadleśnictwa. Zidentyfikowane w Prognozie oddziaływania mogą, co prawda, wpływać na fluktuacje liczebności i rozmieszczenia populacji gatunków roślin jednak zmiany te nie będą miały charakteru trwałego. Są nieodłącznie związane z fazami rozwoju i rozpadu drzewostanów, a więc z procesami, które zachodzą również w sposób spontaniczny w warunkach naturalnych, bez ingerencji człowieka. Na podkreślenie zasługuje również fakt uwzględnienia w projekcie Planu urządzenia lasu zastosowania działań minimalizujących możliwość wystąpienia ewentualnych negatywnych oddziaływań wynikających między innymi ze sposobu prowadzenia prac leśnych. w oparciu o wyniki

analiz dotyczących rodzaju, rozmieszczenia przestrzennego i sposobu wykonania czynności gospodarczych przewidzianych w projekcie PUL, można stwierdzić, że mimo ewentualnych okresowych wahań, stanowiska chronionych gatunków roślin oraz związane z nimi siedliska będą utrzymane we właściwym stanie ochrony.

Bieżąca inwentaryzacja chronionych gatunków prowadzona przez Służbę leśną, zalecenia ochronne pozwalają twierdzić, iż wpływ planu na chronione i rzadkie gatunki roślin jest pozytywny i długoterminowy.

6.5.3.3 Organizmy związane z martwym i rozkładającym się drewnem

Ważnym aspektem jest ochrona organizmów związanych ze środowiskiem rozkładającego się drewna (ochrona bioróżnorodności), z tego powodu w ekosystemach leśnych systematycznie pozostawia się coraz więcej martwego i rozkładającego się drewna, które jest środowiskiem życia tych organizmów. Ochrona organizmów związanych z martwym i rozkładającym się drewnem została przedstawiona w Programie ochrony przyrody. Według wytycznych tam opisanych ochrona powinna być realizowana poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości drewna do naturalnego rozkładu, bez narażania drzewostanów na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe. W planie urządzenia lasu przy cięciach uprzątających projektowano pozostawienie co najmniej 5% miąższości drzewostanu, w tym także w postaci drzew biocenotycznych (dziuplastych, obumierających itp.) wybranych zgodnie z zasadami przedstawionymi w Instrukcji Ochrony Lasu. Drzewa biocenotyczne (dziuplaste) należy wybierać również w drzewostanach przedrębnych, na etapie planowania trzebieży.

Organizmy związane z martwym drewnem można podzielić na saproksylobionty i saproksylofile. **Saproksylobionty** to organizmy w sposób bezwzględny (obligatoryjny) związane stale lub w jakimś momencie swojego cyklu życiowego z martwym drewnem lub organizmami żyjącymi na nim, **Saproksylofile** to z kolei organizmy w sposób fakultatywny związane ze środowiskiem martwego drewna. Saproksylobionty i saproksylofile to niezwykle zróżnicowane grupy organizmów posiadające przedstawicieli w różnych jednostkach taksonomicznych (mało gatunków wśród kręgowców, czy roślin naczyniowych, natomiast bardzo dużo wśród stawonogów i grzybów).

Do głównych funkcji martwego drewna można zaliczyć:

- źródło pożywienia dla różnych grup organizmów;
- miejsce schronienia, kryjówki sezonowej, dobowej; miejsce wzrostu; miejsce zdobywania pożywienia, zalotów, składania jaj, wychowu potomstwa;
- modyfikacja warunków siedliskowych i wpływ na organizmy żyjące w najbliższym otoczeniu (nasłonecznienie, topografia);
- modyfikacja krążenia pierwiastków w ekosystemie leśnym;
- magazynowanie węgla, pośrednio wpływ na globalny klimat;
- wpływ na produktywność ekosystemu leśnego przez dostarczanie pierwiastków, związków odżywczych i wody.

Współczesna ochrona lasu nie neguje pozostawiania w lesie części drewna do naturalnego rozkładu. Ochrona organizmów związanych z martwym i rozkładającym się drewnem powinna być realizowana poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości drewna do naturalnego rozkładu, bez narażania drzewostanów na opanowanie przez

szkodniki wtórne lub choroby grzybowe, W tym celu w Planie urządzenia lasu przy cięciach uprzętających projektowano pozostawienie co najmniej 5% masy drzewostanu w formie większych kęp do naturalnej śmierci,

Pozostawianie drzew obumierających i martwych drzew stojących, drzew dziuplastych, rozkładającego się drewna leżącego wpływa dodatnio na ochronę różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych, Większa ilość martwego drewna w lesie to wzrost ilości i liczebności organizmów z nim związanych, Pozostawianie martwych drzew nie należy koncentrować wyłącznie w starszych klasach wieku, Istotne jest pozostawianie drewna do naturalnego rozkładu również w młodszych klasach wieku ze względu na występującą w takich ekosystemach florę i faunę, szczególnie saproksylobionty,

Instrukcja Ochrony Lasu obowiązująca od 1 stycznia 2012 r, wymaga usuwania z lasu martwych i obumierających drzew wg odpowiednich zasad ale jednocześnie wprowadza pojęcia: „gospodarka martwą materią organiczną” oraz „drzewo biocenotyczne” (w rozdz, 3,2 Instrukcji).

Przy cięciach uprzętających w rębniach złożonych ZHL przewidują pozostawienie fragmentów starodrzewu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, aż do naturalnego rozpadu, W ten sposób współczesne wytyczne określające sposób gospodarowania w lasach aprobują pozostawianie na powierzchni leśnej pewnej ilości drzew obumierających i martwych, co jest gwarancją m.in, zachowania różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych, Pozostawianie martwych i obumierających drzew jest szczególnie istotne w przypadku realizacji zabiegów zaplanowanych w projekcie PUL w obszarach Natura 2000,

Należy zwrócić uwagę na problem pozostawiania martwych drzew w aspekcie bezpieczeństwa osób przebywających w lesie jako miejscu pracy oraz rekreacyjnie lub w celach edukacyjnych (np, wycieczki szkolne), Pozostawiając w lesie drewno stojące, aspekt bezpieczeństwa ludzi powinien być nie tylko brany pod uwagę, ale w wielu przypadkach powinien być decydujący np, w miejscach realizacji celów dydaktycznych młodzieży szkolnej,

Wpływ zapisów projektu Planu na organizmy związane z martwym drewnem będzie pozytywny,

6.5.3.4 Ocena inwentaryzacji drewna martwego

Pomiar drewna martwego przeprowadzono na 257 kołowych powierzchniach próbnych, równolegle z inwentaryzacją zasobów drzewnych, Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów, drewno drzew ściętych i wyróconych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych,

Na podstawie powyższych pomiarów w toku prac kameralnych związanych z opracowaniem bazy powierzchni próbnych kołowych, w oparciu o program TAKSATOR wykonano obliczenia i zestawienie całej ilości drewna martwego w Nadleśnictwie, Miąższość drewna martwego zestawiono dla obrębów leśnych i całego Nadleśnictwa według wybranych grup (typów siedliskowych lasu), na formularzu tabeli nr XXI zamieszczonej w Instrukcji Urządzania Lasu (2011 r.),

Tabela 51 Zestawienie miąższości drewna martwego

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3
BMGŚW	224,63	9,54	2141,91	6,43	1443,53	15,97	3585,44
BWG	4,26	78,17	333,00	12,76	54,38	90,93	387,38
LGŚW	236,04	3,94	930,05	8,87	2093,49	12,81	3023,54
LŁG	11,42	0,89	10,15	9,37	106,97	10,26	117,12
LMGŚW	1069,52	8,01	8566,30	8,04	8602,06	16,05	17168,36
LMWYŻŚW	1,28	0,75	0,95	15,50	19,84	16,25	20,79
LWYŻŚW	8,11	2,71	22,01	13,83	112,18	16,54	134,19
Razem obręb 1	1555,26	7,72	12004,38	7,99	12432,45		24436,83
BMGŚW	919,24	10,89	10013,16	13,91	12791,08	24,80	22804,24
BWG	102,25	54,68	5590,91	37,74	3858,46	92,42	9449,37
LGŚW	1158,51	6,67	7728,45	9,86	11421,74	16,53	19150,18
LGW	2,32	1,45	3,36	7,23	16,77	8,68	20,12
LŁG	3,50	5,58	19,55	4,83	16,90	10,41	36,45
LMGŚW	1212,52	4,11	4987,47	7,93	9613,68	12,04	14601,15
Razem obręb 2	3398,34	8,34	28342,89	11,10	37718,63	19,44	66061,51
Ogółem n-ctwo	4953,60	8,15	40347,26	10,12	50151,08	18,27	90498,34

Wykonane pomiary potwierdzają występowanie znacznej ilości drzew martwych w Nadleśnictwie Węgierska Górka, w wyniku inwentaryzacji stwierdzono zasoby drewna martwego w rozmiarze 90 498 m³, Posusz w postaci drewna martwego jest pozostawiany głównie w miejscach mniej dostępnych, gdzie ulega on naturalnemu rozkładowi i oddziałuje korzystnie na zwiększenie bioróżnorodności biologicznej ekosystemów leśnych, Zinwentaryzowane drzewa martwe charakteryzują się zróżnicowanym stadium procesu humifikacji,

W Nadleśnictwie Węgierska Górka średni zapas zakumulowanego drewna drzew martwych wynosi 18,27 m³/ha, Zinwentaryzowana miąższość w skali całego Nadleśnictwa stanowi 7,63% zapasu,

Dla porównania, według Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL 2018-2022) – III cykl, średnia miąższość drzew martwych dla RDLP Katowice wynosi 10,0 m3/ha, a w PGL Lasy Państwowe – 10,1 m3/ha,

W inwentaryzacji nie uwzględniono dużych zasobów drewna martwego zakumulowanego w pniakach, które nie były objęte pomiarem, a mają wpływ na zwiększenie bioróżnorodności ekosystemów, Rezerwuarem drewna martwego są również przestoje pozostawiane w formie kęp, biogrup lub pojedynczych drzew, Do uprzętnięcia zaprojektowano jedynie niewielką część miąższości przestojów, pozostałe pozostawiono do naturalnej śmierci, Pomiarem nie objęto też drewna martwego występującego w I klasie wieku oraz w IIa dla niektórych gatunków (zgodnie z metodyką nie są one objęte pomiarem na powierzchniach kołowych),

Podsumowując na terenie całego Nadleśnictwa obserwujemy występowanie znacznej ilości drewna martwego, wpływającego pozytywnie na obieg materii, Należy uznać za właściwe działania Nadleśnictwa polegające na pozostawianiu części drzew martwych i obumierających, Drzewa biocenotyczne są ważnym elementem wzbogacającym środowisko leśne,

Zapisy projektu PUL dotyczące inwentaryzacji i pozostawiania drewna martwego należy zatem, ocenić jako pozytywne, zarówno w cyklu krótko- średnio- jak i długoterminowym,

6.5.4 Oddziaływanie na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt

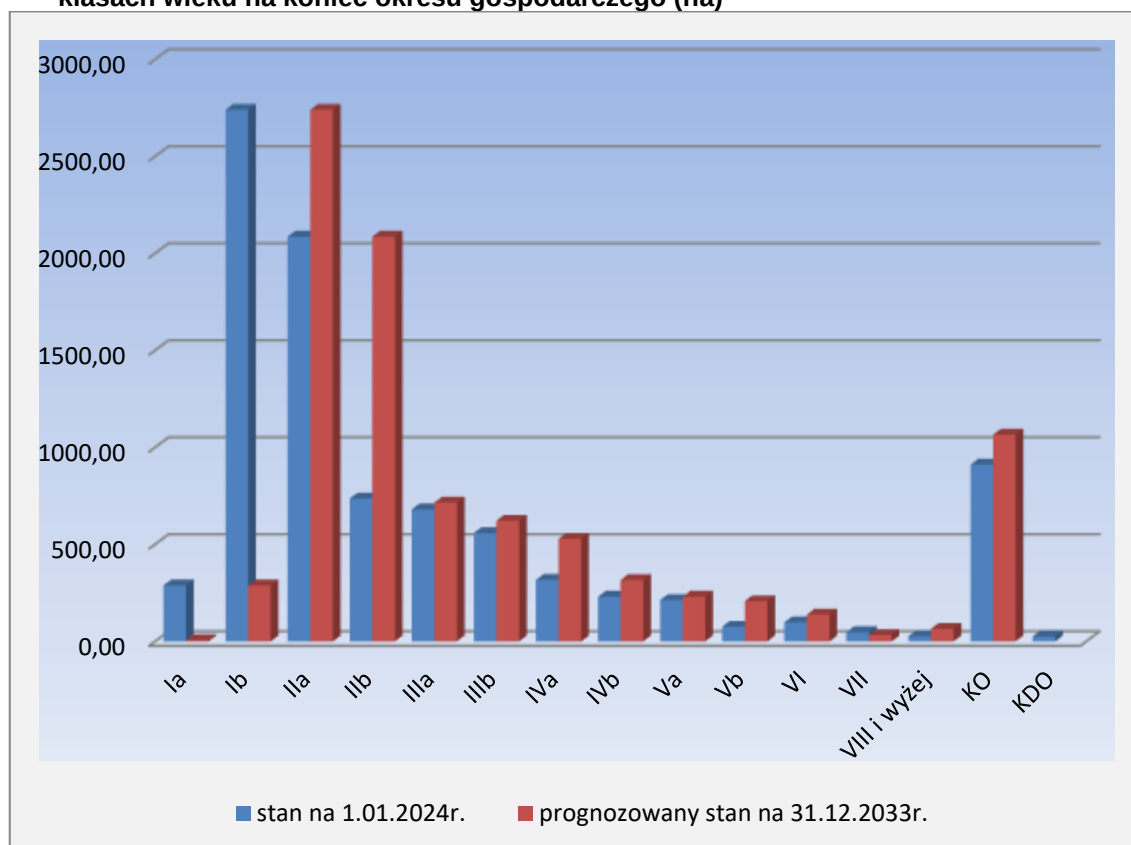
Działania Nadleśnictwa wspierają kształtowanie dogodnych warunków bytowania dla gatunków zwierząt oraz egzystencji roślin, Odbywa się to m, in, poprzez zachowywanie oraz czynną ochronę ich siedlisk, Działania gospodarcze prowadzone na analizowanych siedliskach są realizowane z uwzględnieniem właściwych uwarunkowań siedlisk poszczególnych gatunków, Postępowanie takie staje się również odpowiednim działaniem dla wzmocnienia odporności biologicznej drzewostanów,

Gospodarka leśna nie oddziałuje bezpośrednio na gatunki środowisk polnych i łąkowych, gdyż na gruntach nieleśnych nie projektuje się zabiegów gospodarczych, w obecnym dziesięcioleciu nie przeznaczono również gruntów do zalesienia w związku z tym powierzchnia biotopów istotnych dla tej grupy roślin i zwierząt nie ulegnie zmniejszeniu,

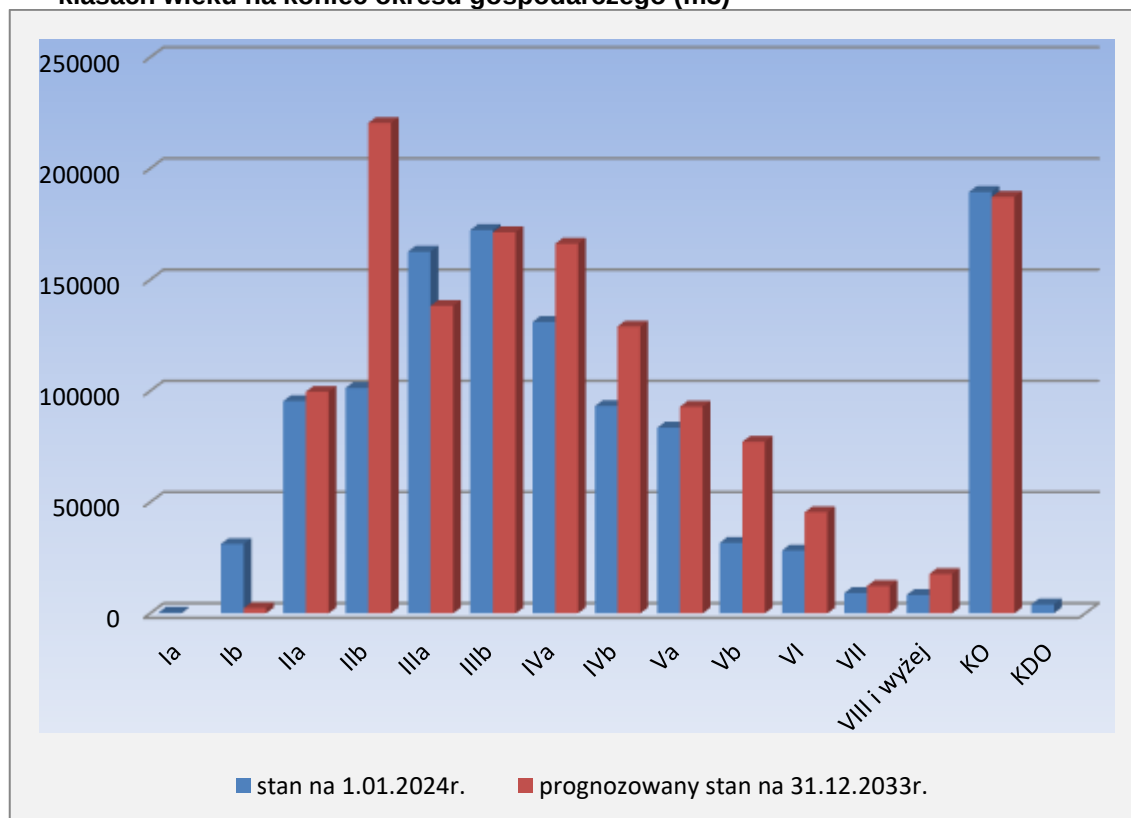
Gospodarka leśna w znacznym stopniu wpływa natomiast na gatunki związane ze środowiskiem leśnym, W przypadku gatunków zwierząt, których areał występowania jest bardzo duży (liczne gatunki ptaków) lub gatunków roślin i zwierząt, dla których nie można było określić precyzyjnie miejsc występowania, o wpływie zaplanowanych zabiegów można wnioskować na podstawie spodziewanych zmian powierzchni siedlisk ich bytowania, Bardzo ważnym elementem tych siedlisk jest drzewostan, Dla gatunków, które mają ściśle preferencje siedliskowe, np, występują tylko w starych drzewostanach bukowych istotne, jest żeby nie wystąpiło znaczące zmniejszenie powierzchni ich siedlisk, Ocena wpływu zaplanowanych zabiegów na siedliska roślin i zwierząt związanych ze środowiskiem leśnym jest możliwa poprzez analizę przewidywanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów,

Na podstawie sporządzonej „powierzchniowej i miąższościowej tabeli klas wieku według gatunków panujących” na koniec okresu gospodarczego można wywnioskować, że realizacja Planu Urządzania Lasu przyniesie korzystne pod względem przyrodniczym zmiany w strukturze drzewostanów, Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego i miąższościowego w poszczególnych klasach wieku przedstawiają zamieszczone poniżej wykresy,

Rycina 20 Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego (ha)

Rycina 21 Spodziewane zmiany udziału miąższościowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego (m3)

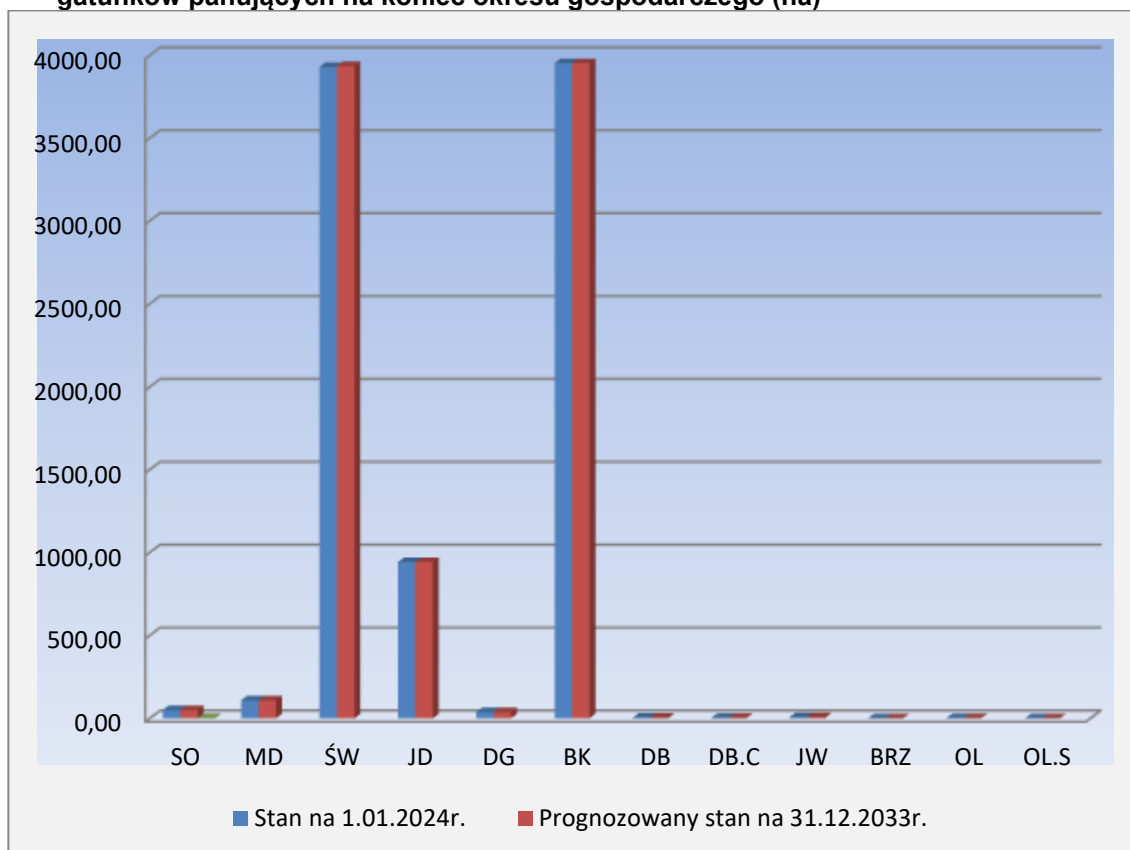

Z analizy danych wynika, że wskutek realizacji PUL nastąpią zmiany w strukturze powierzchniowej pomiędzy poszczególnymi klasami wieku. W młodszych klasach wieku zmiany te wynikają głównie z naturalnego procesu dojrzewania drzewostanów, a w IV i starszych klasach wieku związane są również z procesami zachodzącymi w drzewostanach (naturalnymi i w wynikającymi z działań człowieka). Przewiduje się, że pomimo niewielkiego wzrostu powierzchni, nieznacznie zmniejszy się miąższość drzewostanów w klasach odnowienia. Jednak udział klas odnowienia będzie nadal wysoki. Duży udział klasy odnowienia jest bardzo korzystny dla zachowania trwałości lasu oraz wzbogacenia różnorodności biologicznej drzewostanów, powstałych w głównej mierze dzięki właściwym działaniom gospodarczym związanym z realizacją planu. Duża zmiana przewidywana jest na przejściu z pierwszej do drugiej klasy wieku. Oczekiwane zmiany należy ocenić pozytywnie między innymi w kontekście relatywnie niskiego średniego wieku drzewostanów.

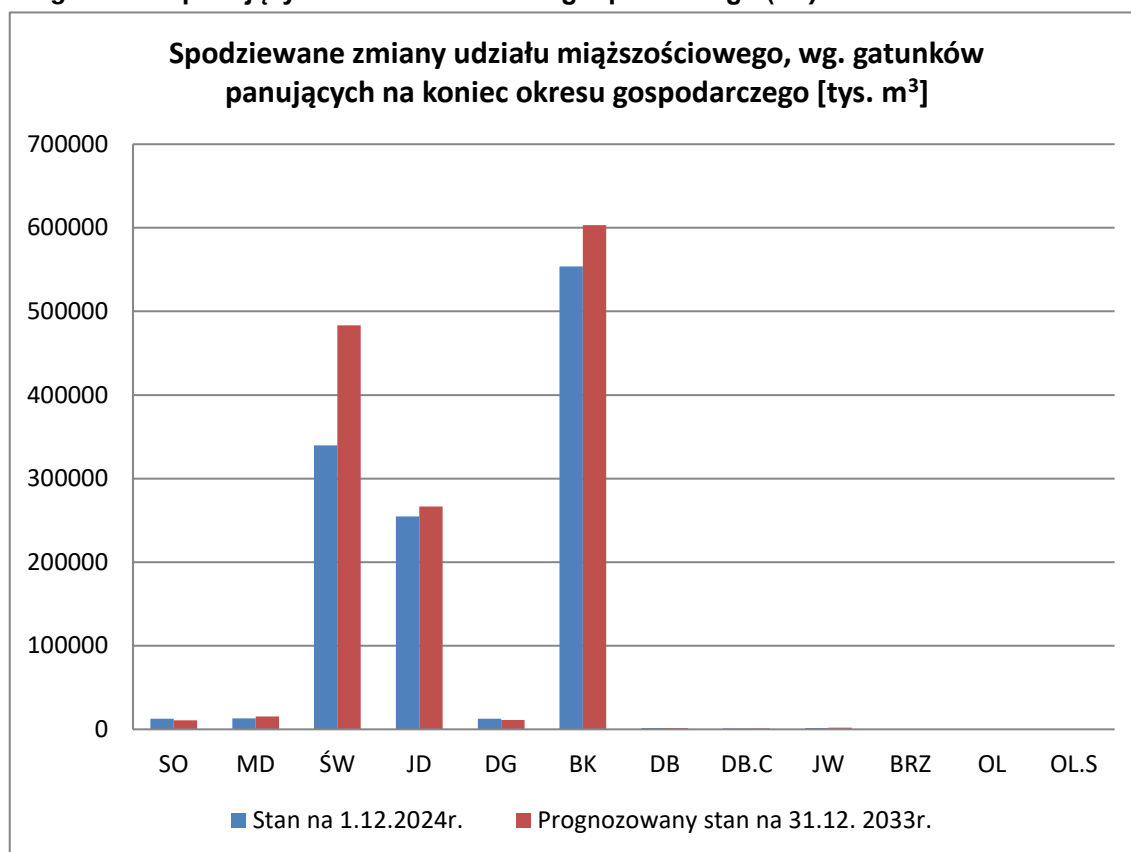
Zmiany w strukturze miąższościowej drzewostanów są ściśle powiązane ze zmianami w strukturze powierzchniowej. Kumulacja zapasu nastąpi w drzewostanach II do IV klasy wieku,

Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego i miąższościowego dla poszczególnych gatunków przedstawiono na zamieszczonych poniżej wykresach,

Rycina 22 Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego gatunków wg, gatunków panujących na koniec okresu gospodarczego (ha)

Rycina 23 Spodziewane zmiany udziału miąższościowego gatunków wg, gatunków panujących na koniec okresu gospodarczego (m³)

Analiza spodziewanych zmian w strukturze gatunkowej drzewostanów (wg gatunków panujących) wykazała, że skład gatunkowy drzewostanów Nadleśnictwa Węgierska Górka ulegnie jedynie nieznacznym zmianom,

Przeprowadzona analiza spodziewanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów pozwala przyjąć, że wskutek realizacji projektu Planu urządzenia lasu nie zostaną uszczuplone powierzchnie biotopów dla gatunków roślin i zwierząt obecnie występujących na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka, Dostępność niszy ekologicznych dla poszczególnych gatunków zmieniać się będzie mozaikowo w czasie, wraz z przemianą faz życiowych lasu regulowanych w toku prac gospodarczych i hodowlanych,

Nadleśnictwo prowadzi własnymi siłami inwentaryzację przyrodniczo - leśną odnośnie występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, umożliwi to realizację w przyszłości aspektów ochrony przyrody w oparciu o rozpoznane miejsca stałego występowania lub przebywania poszczególnych gatunków,

6.5.5 Oddziaływanie na wodę

Las spełnia funkcję regulatora gospodarki wodnej; posiada zdolność wychwytywania za pośrednictwem liści, igliwia i gałęzi zapasów wilgoci zawartej w powietrzu atmosferycznym, Ogromne znaczenie lasu dla ochrony wód wynika ze szczególnej właściwości gleby leśnej, która bardzo łatwo chłonie wodę i ją magazynuje, Ta funkcja retencyjna lasów powinna być wzmagana poprzez odpowiednie, celowe gospodarowanie w lesie, Las zmniejsza spływ powierzchniowy wód przeciwdziałając erozji gleby oraz posiada zdolności filtracyjne; oczyszcza wody z zanieczyszczeń,

Gospodarka prowadzona przez człowieka bardzo często prowadzi do zachwiania stosunków wodnych i zanieczyszczenia wód, Zmiany stosunków wodnych następują wskutek melioracji, budowy dróg, zabudowy potoków, wydobywania surowców naturalnych, wiercenia studni głębinowych, Wody zanieczyszczone są przez ścieki przemysłowe, komunalne, a także przez nielegalne odprowadzanie ścieków z indywidualnych gospodarstw, stosowanie środków ochrony roślin i nawozów sztucznych, dodatkowo wody zanieczyszczone są przez występujące na terenie Nadleśnictwa „dzikie” wysypiska śmieci,

Na stabilizację stosunków wodnych wpływa ochrona zarówno małych zbiorników, młak, bagien, oczek wodnych, jak również całego ekosystemu leśnego, który jest naturalnym wielkim zbiornikiem retencyjnym, w celu podniesienia retencyjności terenów leśnych należy:

- ✓ kontynuować przebudowę drzewostanów w celu pełnego dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk, co zahamuje degradację gleby,
- ✓ w możliwie krótkim czasie odnawiać większe powierzchniowo wylesienia powstałe wskutek czynników abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych,
- ✓ stosować działania w ramach małej retencji,

Las działa jako naturalny filtr wody jednocześnie pełniąc funkcje wodochronne, Projekt Planu urządzenia lasu zaleca ochronę śródleśnych źródeł, młak i torfowisk, w Nadleśnictwie nie przewiduje się wykonywania zabiegów prowadzących do pogorszenia stosunków wodnych, Zabiegi rębne w krótkim i średnim okresie czasu nie mają istotnego wpływu na wodę ze względu na proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem, w Nadleśnictwie Węgierska Górka funkcje wodochronne, regulacja stosunków wodnych (ograniczenie niekorzystnych wahań poziomu wód gruntowych, ograniczenie i spowolnienie spływu powierzchniowego, spowolnienie topnienia śniegu, a co za tym idzie zapobieganie powstawaniu powodzi), realizowane są poprzez zabiegi pielęgnacyjne, odnowienia, rębnie oraz przebudowę drzewostanów głównie w perspektywie długoterminowej, poprzez utrzymywanie trwałej pokrywy roślinnej filtrującej i magazynującej wodę, Realizacja założeń projektu Planu w zakresie zachowania zasobów wodnych, pełnienia funkcji wodochronnych, retencji wody przyczyni się do stabilizacji lub poprawy warunków wodnych na gruntach Nadleśnictwa, w związku z powyższym wpływ założeń Planu na stosunki wodne należy uznać za dodatni,

Nadleśnictwo Węgierska Górka stabilizację lokalnych stosunków wodnych realizuje również poprzez projekty związane z małą retencją wodną, Są to wszelkie działania na rzecz magazynowania wody w zbiornikach, ciekach, glebie, oddziałujące na środowisko lokalne, To także działania w zakresie zwiększenia retencji gleby przez

zabiegi agromelioracyjne i fitomelioracyjne, a ponadto zwiększanie intercepcji przez zalesianie i zadrzewianie

Retencja służy polepszeniu warunków wilgotnościowych na terenach, pomiędzy którymi występują zależności funkcjonalno-przestrzenne, spełniając przy tym funkcje przeciwpowodziowe, poprzez zatrzymanie nadmiaru wód opadowych na terenach leśnych, spłaszczenie fali powodziowej w niższych partiach zlewni, Działania retencyjne łączą zwiększenie zdolności retencji wody z ochroną przyrody- poprawą stanu ekosystemów i siedlisk zależnych od wody, Jednymi z najważniejszych funkcji, oprócz powyższych jakie spełniają zadania retencyjne, to zapobieganie suszy, oczyszczanie wody, ograniczenie erozji, odtworzenie naturalnych warunków wodnych torfowisk i innych mokradeł, podtrzymywanie poziomu wód gruntowych oraz podziemnego zasilania źródeł, utrzymanie i powstanie ostoi flory i fauny wodnej, wodno- błotnej lub okresowo związanej z wodą, czy zapewnienie wodopojów dla dzikich zwierząt,

Działania związane z retencją wód, które prowadzą do spowolnienia lub powstrzymania odpływu wody przy jednoczesnym odtworzeniu naturalnego krajobrazu, podzielić można na działania techniczne i nietechniczne, Do zadań technicznych retencji zalicza się większość prac z zakresu hydrotechniki i melioracji (np, powodujących zahamowanie odpływu wód powierzchniowych i zwiększenie dopływu wód opadowych do warstw wodonośnych), retencjonowanie wód powierzchniowych przez budowę małych zbiorników wodnych, Zwiększenie możliwości retencyjnych można osiągnąć także innymi, równie istotnymi działaniami nietechnicznymi, do których zaliczyć można odnowienia, przebudowę, tworzenie roślinnych pasów ochronnych, odtworzenie oczek wodnych, mokradeł, obszarów zalewowych itp, Należy chronić śródleśne bagna, młaki, torfowiska, źródła itp, wraz z ich florą i fauną, Na terenie Nadleśnictwa są takie miejsca i należy je zachować w stanie niezmienionym,

W czasach powojennych melioracje zmierzały w kierunku silnego odwodnienia terenów leśnych, Na próbę odbudowy prawidłowego funkcjonowania małej retencji nigdy nie jest za późno, dlatego w miarę możliwości Nadleśnictwo Węgierska Górka będzie realizowało zadania z zakresu małej retencji wód, jednocześnie zabiegając o dofinansowanie ich realizacji ze środków zewnętrznych,

W sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia w lasach Nadleśnictwa Węgierska Górka, bardzo istotny jest problem z nadmiernym opadem substancji organicznych z porażonych i martwych świerków, Proces ten powoduje zakwaszenie wierzchnich warstw gleby, wód powierzchniowych a nawet płytko zalegających wód gruntowych,

W Programie ochrony przyrody sformułowano szereg zaleceń w zakresie kształtowania i poprawy stosunków wodnych,

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, w perspektywie zarówno krótko-, średnio- jak i długoterminowej zapisy planu w odniesieniu zachowywania odpowiednich stosunków wodnych będą dodatnie,

6.5.6 Oddziaływanie na powietrze

Las działa jako naturalny filtr powietrza, wychytujący cząsteczki pyłów, sadzy i innych szkodliwych substancji gazowych zanieczyszczających powietrze, Lasy będąc głównym producentem tlenu, pochłaniają jednocześnie znaczne ilości dwutlenku węgla, Sprzyja temu bogactwo roślin i trwałe utrzymywanie pokrywy roślinnej,

Zabiegi rębne związane z zamieraniem drzewostanów świerkowych, w krótkim i średnim okresie czasu nie mają istotnego wpływu na powietrze, ze względu na proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. W długiej perspektywie czasu rębnie w powiązaniu z realizowanym przy ich pomocy procesem przebudowy (i odnowienia powierzchni pokłeskowych), pielęgnacje drzewostanów oraz przede wszystkim odnowienia mają pozytywny wpływ na powietrze dzięki zachowaniu i pomnażaniu zasobów leśnych przyczyniając się do poprawy parametrów powietrza,

Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych. Działania Nadleśnictwa zmierzają do utrzymania powierzchni leśnej na dotychczasowym poziomie i odbudowę porażonych drzewostanów, co zapewni utrzymanie pozytywnego wpływu kompleksu leśnego na powietrze. Zachowanie zasobów leśnych przyczynia się do poprawy parametrów powietrza, w związku z powyższym wpływ zapisów projektu PUL na powietrze atmosferyczne należy uznać za dodatni,

6.5.7 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Wyznaczenie lasów glebochronnych, utrzymanie trwałej roślinności leśnej oraz preferowanie odnowienia naturalnego sprzyja zabezpieczeniu gleby przed erozją i wypłukiwaniem na stromych stokach, zboczach jarów i wąwozów. Na terenach leśnych występują naturalne podtypy glebowe nie przeobrażone przez działalność człowieka,

W następstwie przebudowy drzewostanów świerkowych (wymuszonych gradacją kornika drukarza) i konieczności niejednokrotnie odnawiania sztucznego dużych wylesionych powierzchni, istnieje niebezpieczeństwo zwiększenia erozji gleby. Częste ostatnimi laty zjawiska pogodowe, o gwałtownym przebiegu np. burze, ulewne deszcze i huraganowe wiatry powodują, że zwiększa się częstotliwość spływów błotnych i ziemnych, przyczyniając się do degradacji pokrywy glebowej. Duża powierzchnia odnowień na terenach otwartych (zręby sanitarne), skutkuje zachwaszczeniem pokrywy glebowej i powoduje również jej degradację oraz wpływa na obniżenie pozaprodukcyjnych funkcji lasu (grzyby, borówki), zaś trzcinnik i jeżyna wypierają inne cenne gatunki runa. Nie bez znaczenia są również uszkodzenia pokrywy glebowej spowodowane zrywką surowca drzewnego,

Na przestrzeni prowadzonej gospodarki przeszłej wykonywanie niektórych zabiegów gospodarczych i hodowlanych wpływało na przeobrażenie pokrywy glebowej. Zaznaczał się panujący bielicowy, niekorzystny kierunek procesów glebotwórczych. Obecny projekt Planu Urządzenia Lasu ukierunkowany został na powstrzymanie tego procesu poprzez zwiększanie bioróżnorodności gatunkowej i prowadzenie przebudowy drzewostanów na korzyść buka i jodły. Wykonywanie niektórych zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych może się wiązać z nieznacznym przeobrażeniem wierzchniej pokrywy glebowej, jednakże wpływ PUL na powierzchnię ziemi w długim okresie czasu należy uznać za dodatni,

6.5.8 Oddziaływanie na krajobraz

Mozaikowość lasów, zróżnicowanie powierzchniowe, gatunkowe i wiekowe wzbogacają i urozmaicają krajobraz. Zapisy projektu Planu urządzenia lasu wpływają na kształtowanie krajobrazu leśnego poprzez wyznaczenie zasad funkcjonowania

gospodarki leśnej w zakresie odnowień, użytkowania rębego, zachowania lasów, Określają one miejsce, rodzaj oraz rozmiar działań gospodarczych i hodowlanych,

W przypadku Nadleśnictwa Węgierska Górka mieliśmy do czynienia z klęską ekologiczną (gradacyjną), która doprowadziła do wylesienia setek hektarów lasu w bardzo krótkim okresie czasu, obecnie tereny te zajęte są przez młodniki, co obniża walory krajobrazowe terenu,

Wykonywanie przewidzianych w PUL zabiegów gospodarczych (np, cięcia uprzętające w rębni stopniowej) mogą powodować krótkoterminowe oddziaływanie ujemne poprzez przeobrażenia krajobrazu leśnego, Korzystniej przedstawia się sytuacja w przypadku drzewostanów z zaawansowanym i zróżnicowanym odnowieniem (klasy odnowienia), Dłuższy okres odnowienia stosowany w Nadleśnictwie gwarantuje szybkie uzyskanie zwarcia przez młody drzewostan i możliwość ciągłego spełniania zadań ochronnych,

Ważnym aspektem w kształtowaniu krajobrazu jest odpowiedni dobór metod zagospodarowania i odnawiania lasu, Najbardziej odpowiednim sposobem zachowania trwałości i niezmienności postaci lasu w krajobrazie, na żyznych siedliskach lasowych jest przyjęcie rębni stopniowych zwłaszcza stopniowej udoskonalonej (Jaworski 2000), Naturalność składu gatunkowego i mnogość faz rozwojowych drzewostanu, kształtowana w wyniku rębni stopniowej, jest podstawowym czynnikiem różnorodności krajobrazu w skali lokalnej,

Dlatego też w Nadleśnictwie Węgierska Górka całe użytkowanie rębne realizowane będzie rębniami złożonymi (rębnią IVd), która będzie w znacznej części wykonywana w drzewostanach z zaawansowanym odnowieniem (klasie odnowienia), co wynika z przyjęcia długiego okresu odnowienia, Gwarantuje to szybkie uzyskanie zwarcia przez młody drzewostan i możliwość ciągłego spełniania zadań ochronnych, Naturalność składu gatunkowego, uzupełnionego w uzasadnionych przypadkach sztucznie i mnogość faz rozwojowych drzewostanu, kształtowana w wyniku tej rębni, jest podstawowym czynnikiem różnorodności krajobrazu w skali lokalnej,

Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie Planu urządzenia lasu w pierwszym rzędzie podporządkowane są likwidacji i naprawie szkód klęskowych,

Wykonywanie przewidzianych w projekcie planu zabiegów gospodarczych, może powodować krótkoterminowe oddziaływanie ujemne poprzez przeobrażenia krajobrazu leśnego, jednak na powstałych odsłoniętych powierzchniach wprowadzane są naturalnie i sztucznie gatunki zgodne z przyrodniczym TD, które w krótkim czasie wypełniają przestrzeń krajobrazu młodym drzewostanem, powodując, że średnio- i długoterminowy wpływ omawianych zabiegów na krajobraz jest obojętny,

POP zawiera dodatkowo zapisy odnośnie prawidłowego kształtowania strefy ekotonowej, czyli strefy przejściowej pomiędzy dwoma różnymi ekosystemami np, pomiędzy lasem i łąką, lasem i rolą czy lasem i wodą, Istotny jest zapis dotyczący zachowania różnorodności i bogactwa krajobrazu zalecający pozostawienie w stanie nienaruszonym śródleśnych łąk, bagienek, polan czy różnego rodzaju nieużytków będących często ostoją chronionych gatunków roślin i miejscem bytowania zwierzyny,

Podsumowując należy stwierdzić, że wpływ zapisów projektu Planu urządzenia lasu na krajobraz, w różnym okresie czasu może być zróżnicowany, W perspektywie krótko- i średnioterminowej jest negatywny, jednak w dłuższym okresie czasu jest dodatni,

6.5.9 Oddziaływanie na klimat

Globalne zmiany klimatyczne, ich przyczyny, skutki i sposoby przeciwdziałania tym skutkom są obecnie bardzo ważnym tematem poruszonym przez światową politykę i aktywistów ekologicznych. Leśnictwo i gospodarka leśna są dziedzinami ściśle związanymi z tym tematem. Wynika z tego potrzeba uwzględnienia tych zagadnień w planach urządzenia lasu,

Światowi przywódcy spotykają się, by ustalić, jak zintensyfikować globalne działania na rzecz rozwiązania kryzysu klimatycznego. Szczyty klimatyczne ONZ COP odbywają się corocznie od 1995 r. Skrót COP oznacza „konferencję stron” (ang. conference of the parties) konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu. Polska trzykrotnie była gospodarzem konferencji COP (w 2008 r. w Poznaniu, w 2013 r. w Warszawie i w 2018 r. w Katowicach),

Podczas konferencji COP21, która miała miejsce w Paryżu w 2015 r., zostało zawarte tzw. porozumienie paryskie. Jest ono pierwszym w historii powszechnym i prawnie wiążącym światowym porozumieniem w dziedzinie klimatu. Zostało przyjęte przez 195 państw, które zobowiązały się do działania na rzecz utrzymania wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie niższego niż 2 ° C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej, a także do szybkiej redukcji emisji gazów cieplarnianych,

Przyczyny zmian klimatycznych

Ciągle trwają jeszcze naukowe spory dotyczące przyczyn zmian klimatycznych. W geologicznej historii Ziemi zmiany klimatu miały charakter cykliczny. Okresy cieplejsze przeplatały się z okresami chłodniejszymi. Naturalne mechanizmy zmian klimatycznych związane były ze zmianami aktywności Słońca oraz naturalną zmianą składu ziemskiej atmosfery (erupcje wulkanów, kolizje ciał niebieskich z powierzchnią Ziemi). Niektórzy naukowcy twierdzą jeszcze, że znajdujemy się w okresie interglacjalnym epoki lodowcowej, a obecne zmiany klimatyczne mają charakter naturalny. Badania z użyciem modeli matematycznych dowodzą jednak, że nie jesteśmy w stanie wytłumaczyć wzrostu globalnej temperatury w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat tylko naturalnymi przyczynami,

Globalnego ocieplenia nikt nie podważa. Każde z ostatnich dziesięcioleci było cieplejsze od poprzedniego. W historii obserwacji klimatycznych odnotowujemy kolejne rekordy globalnej temperatury, atmosfera i oceany ocieplają się, zmniejsza się ilość śniegu i lodu, odnotowany obecnie przyrost poziomu oceanów wynosi 5 mm rocznie, nasilają się ekstremalne zjawiska pogodowe (fale upałów, intensywne deszcze, silne wiatry...), Przyczyną tych zmian jest efekt cieplarniany, czyli zjawisko związane z ograniczeniem wypromieniowania ciepła z powierzchni Ziemi poprzez tzw. gazy cieplarniane: para wodna, dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄), freony (CFC), podtlenek azotu (N₂O) i inne. Chociaż bezpośredni wpływ dwutlenku węgla na efekt cieplarniany oceniany jest na 9-26%, to jednak stały wzrost jego stężenia w atmosferze wskazuje na jedną z głównych przyczyn zmian klimatycznych. Badania rdzeni lodowych pokazują, że w ciągu ostatnich 800 000 lat (do czasu rewolucji przemysłowej) koncentracja dwutlenku węgla w atmosferze wahała się w granicach od 170 ppm (podczas epok lodowych) do 300 ppm (podczas interglacjalów). Od roku 1750 węgiel z zasobów kopalnych (węgiel kamienny i brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny ...) w wyniku spalania, uwalniany jest do atmosfery w postaci dwutlenku węgla i innych

gazów, Nie biorąc pod uwagę wahań sezonowych (okresy wegetacyjne) stężenie CO₂ w atmosferze stale rośnie i w roku 2020 osiągnęło już ok, 415 ppm,

Wpływ zmian klimatycznych na ekosystemy leśne

Wpływ zmian klimatycznych na ekosystemy leśne należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

1. Zwiększenie aktualnej produktywności siedlisk, rozumianej jako dynamika wzrostu drzewostanów, najczęściej wyrażaną jako ilość metrów sześciennych drewna lub biomasy wyprodukowaną przez drzewostan w określonym czasie,
2. Zagrożenia trwałości ekosystemów leśnych wynikające pośrednio lub bezpośrednio ze zmian klimatycznych,

Zwiększenie produktywności siedlisk

Badania produktywności siedlisk wskazują, że w ciągu ostatnich 100 lat wskaźnik bonitacji drzewostanów sosny zwyczajnej, rozumiany jako docelowa wysokość drzewostanu wzrósł o ok, 8 m, Produkcja biomasy w przypadku niektórych gatunków jest nawet o 40% większa niż przed stu laty, Rzeczywista wartość bieżącego przyrostu drzewostanów znacznie przekracza wartość oczekiwaną, ustaloną na podstawie używanych do dzisiaj tablic zasobności i przyrostu drzewostanów, które z późniejszymi modyfikacjami oparte są głównie na pomiarach prowadzonych na przełomie XIX i XX wieku przez Adama Schwappacha, Zmiany te można przeanalizować również na podstawie informacji i publikacji zgromadzonych w Banku Danych o Lasach:

Jednostka	Spodziewany przyrost bieżący miąższości wg stanu na 2022 r, (obliczony z tablic)	Bieżący (z 5-letniego okresu) roczny przyrost miąższości (wyniki WISL z okres 2020-2024) na 2022 r,	Różnica
	m³/ha/rok		
Lasy Państwowe	6,82	8,95	31%
RDLP Katowice	6.75	8.49	26%

Jako główne przyczyny modyfikujące warunki wzrostu lasów podawane są:

- rosnąca depozycja azotu będąca głównym powodem eutrofizacji siedlisk
- wydłużenie okresu wegetacyjnego
- wzrost stężenia CO₂ zwiększający tempo fotosyntezy,

Zagrożenia trwałości ekosystemów leśnych

Wymienione wyżej czynniki związane ze zmianami klimatycznymi (depozycja azotu, wydłużenie okresu wegetacyjnego, wzrost stężenia CO₂) zmieniają się w bardzo szybkim tempie (w stosunku do cyklu rozwoju drzewostanów), Modyfikują one funkcjonowanie ekosystemów leśnych i wpływają na zaburzenie wielu dotychczasowych mechanizmów samoregulacji, Szybszy wzrost drzewostanów oraz osiąganie przez drzewa większych rozmiarów (zwłaszcza większe wysokości) w powiązaniu

z czynnikami stresowymi wywołanymi zmianami klimatu (ekstremalne susze, fale upałów, silne wiatry) zwiększają śmiertelność drzewostanów, która wyraźnie przyspiesza w ostatnich dziesięcioleciach, Mechanizmy spadku odporności drzewostanów związane są głównie z zaburzeniami w rozwoju systemów korzeniowych i gospodarki wodnej, Największa klęska w lasach południowej Polski w ostatnich dziesięcioleciach - zamieranie drzewostanów świerkowych w Beskidzie Śląskim i

Żywieckim wywołana była ekstremalną suszą w roku 2006, Drzewostany świerkowe chorowały już od dłuższego czasu, Składał się na to cały kompleks przyczyn, jednak dopiero ekstremalna susza, którą można powiązać ze zmianami klimatycznymi, wywołała zamieranie na skalę klęskową, Niepokojące zjawiska, mniejszej skali obserwujemy obecnie na Opolszczyźnie, W wyniku osuszenia (obniżenia poziomu wód gruntowych) siedlisk wilgotnych, zamierają na dużych powierzchniach drzewostany sosnowe, W tym przypadku trudno jest wskazać inne przyczyny tego procesu i zmiany klimatyczne należy uznać za pierwotną przyczynę zamierania drzewostanów,

Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych uwzględnione w planie urządzenia lasu

Działania możliwe do realizacji w leśnictwie związane ze zmianami klimatycznymi można podzielić na dwie grupy:

1. Działania ograniczające przyczyny zmian klimatycznych,
2. Działania ograniczające skutki zmian klimatycznych,

Do pierwszej grupy zaliczyć należy działania mające na celu zmniejszenie stężenia CO₂ w atmosferze, czyli zwiększenie asymilacji węgla w procesie fotosyntezy i związanie go w ekosystemach leśnych - w glebie, biomasie, drewnie, Jest oczywiste, że takie działania nie zbilansują uwalnianego do atmosfery CO₂ w wyniku spalania paliw kopalnych, ale mogą być jednym z czynników poprawiających ten niekorzystny bilans, W tą grupę działań wpisuje się idea tworzenia Leśnych Gospodarstw Węglowych, Do działań takich można zaliczyć postępowania, których efektem jest zwiększenie ilości biomasy (zasobów drewna), zwiększenie zasobów drewna drzew martwych, symulowanie zwiększonego przyrostu drzewostanów, symulowanie zwiększonej kumulacji węgla w glebie,

Istotniejszym zadaniem jest jednak przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych, które prowadzą do zamierania drzewostanów, Do grupy tych działań można zaliczyć wszystkie czynności prowadzące do wyhodowania/utrzymywania stabilnych drzewostanów, odpornych na czynniki stresowe,

Niektóre działania zwiększające kumulację węgla wpływają pozytywnie na stabilność drzewostanów, jednak w wielu przypadkach przynoszą odwrotny skutek np, podwyższenie wieków rębności pozytywnie wpłynie na kumulację węgla, ale może poważnie zagrozić stabilności drzewostanów, Utrzymanie trwałości lasów jest zasadniczym celem planowania urządzeniowego, W planie urządzenia lasu zaprojektowano działania, które ograniczają przyczyny zmian klimatycznych, jednak jako priorytetowe potraktowano zadania ograniczające ich skutki,

Działania ograniczające przyczyny zmian klimatycznych w planie zarządzania lasu

Szczegółowe cele działań	Działania podjęte w PUL
Zwiększenie kumulacji węgla w drewnie poprzez zaniechanie użytkowania drzewostanów,	– Pozostawienie bez użytkowania drzewostanów na powierzchni 2 652,63 ha, co stanowi 18,5% powierzchni leśnej zalesionej, Jeżeli nie wystąpią zjawiska klęskowe wymuszające cięcia przygodne, z drzewostanów tych nie będzie pozyskiwane drewno,
Intensyfikacja pochłaniania CO ₂ poprzez symulowanie zwiększonego przyrostu drzewostanów,	– Zaplanowanie zadań z zakresu pielęgnacji drzewostanów (trzebieże) na powierzchni 8 598,21 ha, co stanowi 58% powierzchni leśnej zalesionej, Zabiegi te oprócz poprawy stabilności drzewostanów symulują zwiększone pochłanianie CO ₂ (przyrost z prześwietlenia),

Szczegółowe cele działań	Działania podjęte w PUL
Zwiększenie kumulacji węgla w drewnie drzew martwych poprzez pozostawianie części drzew do ich naturalnej śmierci i pozostawianie części drewna do naturalnego rozkładu,	– Zaprojektowanie pozostawienia co najmniej 5% miąższości drzewostanu na wszystkich powierzchniach przewidzianych do użytkowania rębego, Zapisy te pozwalają na tworzenie kęp ekologicznych, które nie podlegają użytkowaniu, a po ewentualnym zamarcu drzew drewno pozostaje do naturalnego rozkładu, – Sformułowanie zaleceń dotyczących ochrony drzew ekologicznych i pozostawiania drewna drzew martwych,
Zwiększenie kumulacji węgla w glebie poprzez ochronę terenów podmokłych i siedlisk bagiennych,	– Materia organiczna (i wbudowany w nią węgiel) najlepiej kumuluje się w glebie siedlisk bagiennych, W celu ochrony tych siedlisk w PUL nie planowano użytkowania rębego na siedliskach łęgowych i bagiennych, – Na pozostałych siedliskach, przez które przebiegają ciek naturalne, przy projektowaniu użytkowania rębego planowano pozostawienie większej miąższości drewna niż w pozostałych drzewostanach, umożliwiającą tworzenie stref buforowych, – Nie planowano wskazań gospodarczych w terenach zajętych przez bobry, – Tereny podmokłe (bagna, moczary, torfowiska) zostały wpisane do Programu ochrony przyrody jako pozaustawowe formy ochrony przyrody, – Wymienione działania oprócz zwiększonej kumulacji węgla w glebie korzystnie wpływają na gospodarkę wodną,
Zwiększenie kumulacji węgla w biomasie poprzez pozostawianie odpadów zrębowych,	– Zasady obowiązujące w Lasach Państwowych nie pozwalają na spalanie odpadów zrębowych, Węgiel w nich zgromadzony uwalnia się stopniowo w wyniku rozkładu, a znaczna jego część kumuluje się w glebie,
Spowalnianie uwalniania się węgla z gleby poprzez odpowiednie przygotowanie gleby pod odnowienia lasu,	– W PUL zawarto zalecenia dotyczące maksymalnego wykorzystania odnowień naturalnych, Działania takie pozwalają na odnowienie lasu bez naruszania gleby, Nie są inicjowane procesy rozpadu materii organicznej – nie uwalnia się węgiel do atmosfery,

Działania ograniczające skutki zmian klimatycznych w planie urządzania lasu

Zagrożenie wynikające ze zmian klimatycznych	Działania podjęte w PUL
Szybszy wzrost drzewostanów może zakłócić właściwe zaplanowanie rozmiaru użytkowania w odniesieniu do spodziewanego przyrostu drzewostanów,	– Przy projektowaniu rozmiaru użytkowania oparto się w zasadniczy sposób na przyroście użytecznym (obliczonym na podstawie zmierzonej zmiany zasobów drewna), a przyrost tablicowy, jako mniej wiarygodny podano tylko informacyjnie,

Zagrożenie wynikające ze zmian klimatycznych	Działania podjęte w PUL
Wraz z wiekiem rośnie zagrożenie rozpadem drzewostanów, zwłaszcza w przypadku gatunków wrażliwych na zmiany klimatyczne,	– Obniżono wieki rębności, Zaprojektowano użytkowanie rębne z uwzględnieniem ładu czasowo-przestrzennego na poziomie umożliwiającym maksymalnie możliwą wymianę pokoleń, W drzewostanach niezgodnych lub częściowo zgodnych z siedliskiem skutkowało to będzie przebudową drzewostanów w kierunku lepszej zgodności składu gatunkowego z siedliskiem (zmniejszenie udziału sosny, zwiększenie udziału gatunków liściastych), – W drzewostanach zgodnych z siedliskiem działanie takie też należy traktować jako przebudowę, Istnieje duże prawdopodobieństwo, że młode drzewostany wyrastające w warunkach stresowych wykształcą cechy zwiększające ich odporność na zmiany klimatyczne,
Z powodu zmian klimatycznych następuje zmiana składu gatunkowego w polskich lasach, Powszechnie obserwowane jest zamieranie drzewostanów świerkowych i coraz częściej sosnowych, Rośnie znaczenie gatunków liściastych, jako bardziej odpornych na zmiany,	– W typach drzewostanów i ramowych składach gatunkowych odnowień ograniczono wprowadzanie świerka, Dla poszczególnych typów siedliskowych lasu przewidziano zróżnicowane typy drzewostanów, umożliwiające zastosowanie wariantu dającego możliwości wyhodowania najbardziej stabilnego drzewostanu dostosowanego do lokalnych gatunków, – Na przestrzeni następujących po sobie rewizji urządzania lasu obserwowany jest stały trend zmniejszania się powierzchni drzewostanów sosnowych i zwiększania się udziału gatunków liściastych, Przyjęte w PUL założenia pozwalają na utrzymanie/ zintensyfikowanie tego trendu, – Pomimo zagrożenia neonizacją, nie planowano intensywnej przebudowy drzewostanów obcego pochodzenia (daglezja, dąb czerwony, robinia akacjowa), Ewentualne przyspieszenie zmian klimatycznych może spowodować konieczność uwzględnienia gatunków obcych dla zachowania trwałości lasu, – Ogólnie można stwierdzić, że przyjęte założenia pozwalają na zwiększenie różnorodności gatunkowej w drzewostanach, co skutkuje rozproszeniem ryzyka ich rozpadu,

Zagrożenie wynikające ze zmian klimatycznych	Działania podjęte w PUL
Wraz ze zmianami klimatycznymi rośnie zagrożenie wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych: – susze	– Przeciwdziałanie suszom i obniżeniu poziomu wód gruntowych jest bardzo trudne zwłaszcza kiedy zjawiska te przyjmują ekstremalny charakter, – Możliwe do zaprojektowania w PUL działania dotyczące ochrony terenów podmokłych i siedlisk bagiennych opisano wcześniej, – Skutki wystąpienia suszy i obniżenia poziomu wód gruntowych najdotkliwiej obserwowane są na siedliskach wilgotnych, Drzewa wyrastające w warunkach wystarczających zasobów wody wykształcają systemy korzeniowe nieprzystosowane do korzystania z głębszych poziomów wody (płaskie systemy korzeniowe sosny), Zmiana warunków dostępności wody prowadzi do zamierania tych drzewostanów, Jedynym możliwym działaniem w takim przypadku jest usunięcie zamarłego / zamierającego drzewostanu i odnowienie go, Nawet jeżeli warunki siedliskowe nie pozwolą na zmianę składu gatunkowego (sadzenie sosny po zamierających drzewostanach sosnowych) istnieje duże prawdopodobieństwo, że następne pokolenie wykształci cechy (np, systemy korzeniowe umożliwiające pobieranie wody z głębszych warstw gleby) zwiększające ich odporność na suszę, – W obecnym PUL takich działań nie projektowano, jednak w przypadku wystąpienia zjawiska zamierania drzewostanów w wyniku suszy w trakcie obowiązywania PUL, takie działania należy podjąć i jeżeli będzie tego wymagać skala zjawiska należy wprowadzić zmiany w PUL w formie aneksu,
– ekstremalne opady, powodzie	– Podobnie jak w przypadku ekstremalnych susz przeciwdziałanie ekstremalnym opadom poprzez odpowiednią gospodarkę leśną jest możliwe tylko w ograniczonym zakresie, – Zaprojektowane w PUL działania tak jak wcześniej dotyczą ochrony terenów podmokłych i siedlisk bagiennych oraz małej retencji, – Duże znaczenie ma tutaj również nie planowanie zrębów zupełnych na terenach wodochronnych,
– silne wiary, huragany, trąby powietrzne	– Zaprojektowane w PUL użytkowanie rębne zachowuje ład czasowo-przestrzenny (kierunek cięć jest przeciwny do przeważającego kierunku wiatrów), – Zaprojektowane cięcia pielęgnacyjne (trzebieże) mają również na celu zwiększenie odporności drzewostanów na silne wiatry (redukcja wskaźnika smukłości), – Niestety w przypadku ekstremalnie silnych wiatrów (huragany, trąby powietrzne) wszystkie te działania są bezskuteczne i w przypadku ich wystąpienia na dużą skalę konieczne są zmiany w PUL w formie aneksu,

Zagrożenie wynikające ze zmian klimatycznych	Działania podjęte w PUL
Zmiany klimatyczne sprzyjają licznym patogenom grzybowym, szkodliwym owadom i innym szkodliwym organizmom, Niektóre czynniki chorobotwórcze zwiększają swoją aktywność (np, wyprowadzanie większej liczby generacji szkodników owadzych), Niektóre rodzime gatunki uważane za nieszkodliwe rozprzestrzeniają się powodując choroby drzewostanów (np, jemiola), Pojawiają się nowe gatunki szkodliwe (rodzime i obce gatunki poszerzają areal występowania),	– W PUL zawarto ogólne wytyczne z zakresu ochrony lasu, Zwrócono w nich uwagę na konieczność monitorowania wszelkich zjawisk chorobowych, – Odpowiedzialność za monitorowanie, rozpoznanie (diagnozę) oraz zwalczanie zjawisk chorobowych spada głównie na pracowników nadleśnictwa, pracowników wydziału ochrony lasu RDLP oraz zakładów ochrony lasu, – Za działania pośrednio przeciwdziałające tym zagrożeniom przewidziane w PUL można uznać te, których efektem jest wzrost różnorodności gatunkowej drzewostanów i ogólnej odporności na czynniki stresowe,
Wysokie temperatury i susze wpływają na wzrost zagrożenia pożarowego,	– W PUL zawarto kierunkowe wytyczne w zakresie ochrony przeciwpożarowej, Kategorię zagrożenia pożarowego obliczono z uwzględnieniem aktualnych danych dotyczących wilgotności powietrza oraz wilgotności ściółki,

Podsumowując, można stwierdzić, że projekt Planu urządzenia lasu zawiera działania ograniczające zarówno przyczyny jak i skutki zmian klimatycznych, Jest oczywiste, że martwy las nie pochłania CO₂ dlatego głównym celem planowania urządzeniowego jest utrzymanie trwałości lasu, Działania zmierzające do różnicowania składu gatunkowego i struktury drzewostanów korzystnie wpływają na stabilność lasów i ich odporność na skutki zmian klimatycznych,

Wpływ krótko-, średnio- i długoterminowy wszystkich zadań gospodarczych w Nadleśnictwie Węgierska Górka (odnowienia, pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów) przewidzianych w projekcie PUL uwidacznia się w pozytywnym oddziaływaniu lasu zagospodarowanego przy pomocy tych zabiegów na klimat w tym:

- stabilizacji lokalnego mikroklimatu,
- złagodzeniu amplitudy wahań temperatury,
- wpływu na wielkość parowania i kształtowanie wilgotności względnej powietrza, co przekłada się na wzrost ilości opadów,
- kształtowaniu się swoistych stosunków świetlnych,
- oddziaływaniu na prędkość wiatru (wiatrochronne oddziaływanie drzewostanu),

Nieco mniejsze walory kształtowania klimatu w krótkim i średnim okresie czasu mają drzewostany w fazie użytkowania rębego i przebudowy, ze względu na zastępowanie drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem (intensywne użytkowanie drzewostanów wymuszone sytuacją zamierania znacznych połaci świerczyn), Pozytywny długoterminowy wpływ zapisów PUL dla Nadleśnictwa jest widoczny, jako łączne oddziaływanie lasów zagospodarowanych przy pomocy wymienionych zabiegów gospodarczych na klimat,

W 2013 roku Ministerstwo Środowiska opracowało wytyczne zawarte w dokumencie pt, „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, Dokument został opracowany na podstawie analiz wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska -

Państwowy Instytut Badawczy w ramach projektu pn, "Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu - KLIMADA",

W odniesieniu do gospodarki leśnej w rozdziale *Kierunek działań 1,4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna* stwierdzono:

„Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu, z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in, okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów,”

W dokumencie tym, w zakresie działań mających na celu długofalowy, strategiczny plan adaptacji, jako priorytet wymienia się - *Przygotowanie strategii, planów ochrony, programów ochrony lub planów zadań ochronnych w zakresie ochrony przyrody z uwzględnieniem zmian warunków klimatycznych*, Działania te mają przede wszystkim służyć:

- Zachowaniu bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- Ochronie środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich,

Wśród instytucji odpowiedzialnych za opracowanie strategicznych dokumentów z tego zakresu wymieniono Ministerstwo Środowiska oraz Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska,

Nadleśnictwo realizując zadania określone w projekcie PUL, zobowiązane jest do przestrzegania zaleceń i wniosków wynikających z tego rodzaju strategicznych dokumentów, Jednocześnie należy zaznaczyć, że dotychczasowy sposób prowadzenia gospodarki leśnej w pełni uwzględnia długofalowe cele wynikające z istniejących opracowań w przedmiotowym zakresie,

6.5.10 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na zasoby naturalne przekłada się na stan i wielkość zasobów drewna w lasach Nadleśnictwa, w przypadku użytkowania rębego poziom pozyskania został dostosowany do potrzeb hodowlanych, stanu zdrowotnego oraz potrzeb przebudowy drzewostanów, Użytkowanie główne zaprojektowano na poziomie 63,5% spodziewanego (tabelarycznego) przyrostu zasobów brutto (600 800 m³), Zaprojektowany ogólny rozmiar użytkowania stanowi 32,7% sumarycznych zasobów miąższości brutto wynoszących **1 186 565 m³**, Oznacza to, że przy pełnej realizacji zaprojektowanego użytkowania (przyjmując do obliczeń przyrost bieżący tablicowy), zapas na koniec okresu gospodarczego będzie wynosił w przybliżeniu ok, **1 400 tys, m³** grubizny brutto i nastąpi jego wzrost o 18,0%, Jeśli przyjmujemy, że nie nastąpią znaczące zmiany w powierzchni leśnej zalesionej w Nadleśnictwie, przeciętna zasobność wzrośnie z obecnych 131 m³/ha do 155 m³/ha,

Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący przyrost użyteczny d-stanów wyniósł **555 126 m³** brutto, czyli 6,13 m³ rocznie na 1ha, Zakładając taką wielkość przyrostu

w 10-leciu nastąpi wzrost zapasu o 14,1%, co jest prawdopodobne, W takiej sytuacji zapas na koniec okresu gospodarczego wyniesie ok, **1 354 tys, m³** grubizny brutto,

Reasumując można stwierdzić, że bardziej prawdopodobny jest zapas końcowy Nadleśnictwa, obliczony z wykorzystaniem przyrostu użytecznego, ze względu na możliwości porównawcze stanu zasobów i rozmiaru użytkowania z zeszłego dziesięciolecia, uwzględniające rozmiar cięć przygodnych w ogólnej wielkości użytkowania, które są niemożliwe do określenia, na etapie prac planistycznych, Dlatego też zdaniem wykonawcy PUL zasoby miąższości w Nadleśnictwie Węgierska Górką powinny znacząco wzrosnąć,

Wszelkie działania gospodarcze w Nadleśnictwie Węgierska Górką (odnowienia pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów) przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych, Rębnie oraz związana z nimi przebudowa drzewostanów ze względu na zastępowanie drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem przyczyniają się do zmniejszenia zasobów w krótkim okresie czasu, umożliwiają jednocześnie intensywny wzrost młodego pokolenia, korzystnie oddziałując na zasoby w dłuższej perspektywie, stąd krótkookresowo mogą mieć wpływ obojętny lub niekorzystny, Pozostałe zabiegi, czyli odnowienia, pielęgnacje drzewostanów, a w długiej perspektywie czasu również rębnie i proces przebudowy, mają jednoznacznie pozytywny wpływ na stan i wielkość zasobów naturalnych,

Przyjęcie proponowanych w PUL założeń gospodarki leśnej przyczyni się do realizacji celów trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,

W Instrukcji Urządzania Lasu z 2011 roku (§ 77) wprowadzono pojęcie „*pożądanego kierunku rozwoju stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa*”, który jest określany na podstawie przewidywanych zmian średniego wieku drzewostanu w stosunku do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności, Przyjmuje się założenie, że przeciętny wiek powinien być zbliżony (+/- 5 lat) do połowy średniego wieku rębności drzewostanów, Różnica powyżej 5 do 15 lat to „odstępstwo” (stanu tego – w okresie obowiązywania planu ul – nie powinno się pogłębiać), a powyżej 15 lat to „znaczące odstępstwo” (wówczas przeciętny wiek należy korygować w kierunku stanu pożądanego),

W Nadleśnictwie Węgierska Górką przeciętny wiek drzewostanów (liczony według gatunków panujących wynosi 41 lat i jest o 18 lat niższy od połowy orientacyjnego średniego wieku rębności (59 lat), należy więc przyjąć, że relacja pomiędzy tymi dwoma parametrami jest znaczącym odstępstwem od wielkości pożądanej (zgodnie z § 77, ust, 3 IUL), gdyż różnica pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności jest większa niż 15 lat,

Relatywnie niski średni wiek drzewostanów wynika głównie z wystąpienia w niedalekiej przeszłości zjawisk o charakterze kłęskowym, które dotknęły przede wszystkim drzewostany świerkowe dominujące w Nadleśnictwie Węgierska Górką, Mając na uwadze powyższe, w projekcie PUL tak zaplanowano zadania gospodarcze, aby możliwie jak najbardziej przyczynić się do odbudowania zasobów oraz podniesienia średniego wieku do wielkości pożądanej, Przy pełnej realizacji zadań gospodarczych prognozowany przeciętny wiek powinien wzrosnąć o 10 lat i wynieść 51 lat, Ten proces może zostać zaburzony np, w wyniku wystąpienia zjawisk kłęskowych, których przewidzenie nie jest możliwe, Dodatkowo przyjęcie takiej wysokości użytkowania wynika z wielu innych uwarunkowań, z których najważniejsze są te, które służą ochronie bogactwa środowiska naturalnego oraz uwzględniają potrzeby

społeczne, Część lasów leży w pobliżu osiedli ludzkich i pełni bardzo istotną rolę w zapewnieniu miejsca do wypoczynku i rekreacji, Dzięki pozostawianiu w formie kęp i grup fragmentów starych drzewostanów do naturalnej śmierci, realizacja planu daje również gwarancje, że warunki do bytowania bardzo zróżnicowanej fauny i flory (związanej z różnymi fazami rozwojowymi drzewostanów), nie zostaną ograniczone, a nawet ulegną wzbogaceniu, poprzez tworzenie się nowych nisz ekologicznych,

Należy zatem uznać, że założenia projektu PUL wpłyną pozytywnie na ogólny stan zasobów naturalnych, zwłaszcza w dłuższym okresie czasu,

6.5.11 Oddziaływanie na zabytki

Wykaz ważniejszych obiektów stanowiących walory kulturowe znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Węgierska Górka został zamieszczony w POP, Dzięki tym zapisom Plan urządzenia lasu jest jednym ze źródeł informacji o zabytkach i dobrach kultury materialnej danego terenu, Na terenach będących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa istnieją liczne obiekty zabytkowe,

Na gruntach Nadleśnictwa w Kamesznicy znajduje się Zespół dworsko – parkowy pochodzący z lat 1830 – 1833, Zespół dworsko – parkowy został uznany za zabytek z dniem 05,01,1995 r., w jego skład wchodzi wydzielanie: f, g, h, i, j, k oddziału 255 w obrębie Węgierska Górka, Powierzchnia zespołu wynosi 7,87 ha,

Zabiegi projektowane w projekcie PUL bezpośrednio nie oddziałują na zabytki, gdyż mają znaczenie lokalne i dotyczą powierzchni, na której są wykonywane, Las bezpośrednio nie wpływa na zabytki i dobra kultury materialnej, tworzy natomiast niepowtarzalne ich tło, wzbogacając wnętrza krajobrazowe, Pośredni długookresowy wpływ na zabytki ma przebudowa drzewostanów z zastosowaniem odnowień o składzie zgodnym z występującymi siedliskami, Przyczynia się bowiem do stworzenia naturalnego składu drzewostanów, zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo, uszlachetniając tło krajobrazowe zabytków i innych dóbr kultury materialnej,

6.5.12 Oddziaływanie na dobra materialne

Gospodarka leśna prowadzi do efektywnego wykorzystania różnorodnych produktów i usług leśnych tak aby zapewnić dobrą kondycję ekonomiczną oraz korzyści środowiskowe i społeczne, Gospodarowanie lasami przyczynia się do długotrwałego dobrobytu społecznego i ekonomicznego ludności, Określa i definiuje normy prawne, a także dokumentuje i uznaje zasady społeczności rdzennej do posiadania, użytkowania oraz gospodarowania własnością leśną,

Biorąc pod uwagę powyższe można śmiało stwierdzić, że realizacja projektu Planu będzie przynosić wymierne dochody dla Skarbu Państwa zapewniając przy tym pracę ludziom oraz zapewniając funkcjonowanie firmom związanym z branżą drzewną i leśną, Dlatego też wpływ zapisów projektu PUL, w odniesieniu do dóbr materialnych, należy uznać za pozytywny,

6.5.13 Zbiorcza ocena oddziaływania na środowisko

Sumaryczne ujęcie przewidywanego oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko zostało przedstawione w poniższej tabeli, W tabeli tej oprócz grup zabiegów gospodarczych (odnowień, pielęgnowania drzewostanów, rębni częściowych, rębni stopniowych) umieszczono „przebudowę drzewostanów”, Przebudowa obejmuje szereg zabiegów gospodarczych (rębnie, odnowienia,

pielęgnacje), które mają na celu przekształcenie drzewostanów powstałych w wyniku zalesienia gruntów rolniczych lub drzewostanów o składzie gatunkowym niewłaściwym dla danego siedliska, często uszkodzonych przez śnieg, wiatr, czynniki biotyczne, głównie owady, grzyby, np. przedplony sosnowe na drzewostany o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych, przebudowa drzewostanów po jej zakończeniu powinna doprowadzić do przywrócenia naturalnych zróżnicowanych zbiorowisk roślinnych,

Tabela 52 Nadleśnictwo: Węgierska Górka, Macierz przewidywanego oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					¹⁾ Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Zalesienia	Odnawiania	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i stopniowe, przebudowa	Rębnia zupełna	
1.	Różnorodność biologiczna	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/+2/+3	nie dotyczy	+1/+2/+3
2.	Ludzie	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/+2/+3	nie dotyczy	+1/+2/+3
3.	Zwierzęta	nie dotyczy	-1/02/+3	01/+2/+3	-1/02/+3	nie dotyczy	01/02/+3
4.	Rośliny	nie dotyczy	-1/02/+3	01/+2/+3	-1/02/+3	nie dotyczy	01/02/+3
5.	Woda	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	-1/02/03	nie dotyczy	01/02/+3
6.	Powietrze	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	nie dotyczy	+1/+2/+3
7.	Powierzchnia ziemi	nie dotyczy	+1/+2/+3	01/02/+3	-1/02/+3	nie dotyczy	+1/+2/+3
8.	Krajobraz	nie dotyczy	01/02/+3	01/+2/+3	-1/02/+3	nie dotyczy	01/02/+3
9.	Klimat	nie dotyczy	01/02/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	nie dotyczy	+1/+2/+3
10.	Zasoby naturalne	nie dotyczy	01/02/+3	+1/+2/+3	-1/02/+3	nie dotyczy	+1/+2/+3
11.	Zabytki	nie dotyczy	01/02/03	01/02/03	01/02/03	nie dotyczy	01/02/03
12.	Dobra materialne	nie dotyczy	01/02/+3	01/02/03	01/02/+3	nie dotyczy	01/02/+3
13.	Łączna ocena oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	01/+2/+3	nie dotyczy	+1/+2/+3

Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (**plus**) – wpływ dodatni, pozytywny, określono dla zabiegów gospodarczych zaprojektowanych w projekcie aneksu do PUL, które mogą mieć pozytywny wpływ na poszczególne elementy środowiska,

0 (**zero**) – wpływ obojętny, określono dla zabiegów gospodarczych zaprojektowanych w projekcie aneksu do PUL, które nie będą miały znaczącego wpływu na poszczególne elementy środowiska

- (**minus**) – wpływ ujemny, negatywny, zarezerwowany dla zabiegów gospodarczych zaprojektowanych w projekcie aneksu do PUL, które mogą mieć ujemny wpływ na poszczególne elementy środowiska, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z projektu aneksu do Planu Urządzenia Lasu

1, oddziaływanie krótkoterminowe (1-5 lat)

2, oddziaływanie średnioterminowe (okres obowiązywania planu - 10 lat)

3, oddziaływanie długoterminowe (jedno pokolenie drzewostanu – ok. 100 lat)

(np, symbol - 3, ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

¹⁾ uzasadnienie dokonanych ocen zamieszczono powyżej w części opisowej niniejszego rozdziału (6,1,1-6,1,12),

7 ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU

7.1 Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko

Zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszar Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tego obszaru, Czynności gospodarcze zawarte w planie uwzględniają zapisy ustawy o ochronie przyrody, zabraniającej prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000,

W projekcie planu założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego, mające na celu między innymi ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko,

Cele długookresowe wskazują na:

a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:

- optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności;
- dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych);

b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk i naturalnymi zbiorowiskami wyrażonymi w formie przyjętych TD;

c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa;

Wytyczenie celów krótkookresowych polegało na:

a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;

b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;

c) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (podział na ostępy, jednostki kontrolne);

d) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;

e) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in., poprzez:

- określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu;
- określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody;
- określenie kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych;

f) planowaniu zadań,

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

wymogów ładu czasowego i przestrzennego,

ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;

zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np, odnośnie długości okresów odnowienia, itp.); wytycznych KZP'

W Nadleśnictwie Węgierska Góra przyjęto dominujący rodzaj rębni:

rębnię stopniową gniazdową udoskonaloną (IVd) – jako zasadniczą rębnię na wszystkich siedliskach w celu utworzenia drzewostanów wielogatunkowych o zróżnicowanej strukturze przestrzennej i dużym zróżnicowaniu wieku, Elastyczność cięć przy sprzyjających warunkach przyrodniczych pozwoli na przywrócenie ładu przestrzenno-organizacyjnego w rozsądnym przedziale czasowym,

Plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, Zawarte w projekcie planu ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym infrastruktury turystycznej i edukacyjnej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych, W Planie nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych, Podmiot realizujący zapisy planu obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez Generalną i Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych, W związku z analizami zawartymi w prognozie należy uznać, że realizacja ustaleń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Góra na okres gospodarczy od 1 stycznia 2023r, do 31 grudnia 2034r., nie naruszy zasad wynikających z ustawy o ochronie przyrody, w tym zwłaszcza określonych w art, 33 ust,1,

7.2 Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

Zadania w projekcie planu urządzenia lasu zostały sformułowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o nie wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach, Oznacza to działalność zmierzającą do kształtowania i wykorzystywania lasów w taki sposób i w takim tempie, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz wysokiej produktywności, przy zachowaniu zdolności do wypełniania wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów, Zgodnie z ustawą o lasach podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest plan urządzenia lasu,

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego gospodarka leśna powinna być prowadzona według Zasad Hodowli Lasu, które określają w tym względzie następujące wytyczne:

- a) zachowanie, ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego;
- b) restytucja zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk metodami hodowli i ochrony lasu poprzez:
 - wykorzystanie w miarę możliwości sukcesji naturalnej,
 - stosowanie rębni złożonych przy przebudowie i użytkowaniu starszych drzewostanów;
 - używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew z przestrzeganiem zasad regionalizacji, protegowanie odnowienia naturalnego;

c) utrzymanie i wzmoczenie ochronnych oraz produkcyjnych funkcji lasu poprzez coraz racjonalniejsze użytkowanie główne i uboczne;

d) ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego dziko żyjących roślin i zwierząt poprzez: zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak:

bagienka, moczary, torfowiska oraz śródleśne łąki, polany;

zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt;

e) utrzymanie i wzmoczenie funkcji ochronnych lasów a w szczególności coraz istotniejszych funkcji wodochronnych;

f) utrzymanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych poprzez:

- zróżnicowane traktowanie drzewostanów pod względem wymogów higieny lasu (tam gdzie nie stanowi to zagrożenia w lesie należy pozostawiać gałęzie i posusz jałowy, aby powstrzymać proces degradacji gleby i przyspieszyć obieg materii);
- możliwie wczesne stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych;
- stosowanie chemicznej ochrony lasu tylko w razie konieczności;
- stosowanie w określonych warunkach zabiegów popierających ptaki i pożyteczne owady;
- dostosowywanie składu gatunkowego do warunków mikrosiedliskowych w pododdziałach;
- zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe (pozostawianie kęp starodrzewu po cięciach uprzętających, stosowanie rębni złożonych i długiego okresu odnowienia, stosowanie domieszek biocenotycznych i produkcyjnych),

Dodatkowo działania Nadleśnictwa Węgierska Górka zmierzać powinny do poprawy stanu środowiska przyrodniczego poprzez możliwie częste stosowanie przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu, takich jak:

a) sortymentowa metoda pozyskania drewna ze zrywką ciągnikami nasiębiernymi po odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych;

b) ustalanie terminów pozyskania i zrywki w taki sposób, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych;

c) stosowanie technicznych środków zabezpieczania drzew pozostających na zrębie, wokół niego i wzdłuż szlaków zrywkowych przed uszkodzeniami powstającymi w czasie transportu,

7.3 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie planu

W trakcie powstawania Planu urządzenia lasu rozważano wnikliwie wiele różnych możliwych do zastosowania wariantów, które mogłyby oddziaływać w sposób najbardziej korzystny na środowisko i przedmioty ochrony Obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka, Procedura opracowywania planu urządzenia lasu jest procesem, podczas którego z wielu możliwych wariantów wybierane są rozwiązania optymalne, łączące w sobie zaspokajanie potrzeb społeczno-gospodarczych i ochronę przyrody,

Jednym z nich jest możliwość pozostawienia rozpadających się drzewostanów do naturalnej sukcesji i oczekiwanie na ich samoczynną odbudowę, Taka alternatywa

wydają się jednak mniej korzystna. Jednym z powodów jest brak bioróżnorodności na poziomie genotypowym, która umożliwiłaby taką odbudowę. Powodem bardzo istotnym jest również duże prawdopodobieństwo przyspieszenia rozpadu drzewostanów i zwiększenie populacji szkodników wtórnych. Czas, w którym naturalna sukcesja spowodowałaby powrót do warunków naturalnych, w przybliżeniu stanowiłby trzykrotność planowania długoterminowego jakiego przewiduje Plan Urządzania Lasu. Długi okres czasu samoregulacji i wymogi interesu publicznego wskazują na przyjęcie takich czynności, które w skuteczny sposób i w możliwie krótkim czasie powodować będą nie tylko utrzymanie, ale polepszenie istniejących warunków środowiskowych.

Brak realizacji projektu Planu Urządzenia Lasu może spowodować następujące skutki:

- utrudnienie realizacji zasad wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej, opartej na podstawach ekologicznych, gospodarki leśnej;
- pogorszenie stanu zdrowotnego drzewostanów poprzez zmniejszenie odporności na zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne;
- dalsze zakłócenie ładu czasowego i przestrzennego w drzewostanach;
- pogorszenie warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew, występujących w postaci nalotów, podrostów, II piętra;
- wydłużenie okresu przebudowy drzewostanów niezgodnych z siedliskowym typem lasu;
- rozpad drzewostanów;
- utratę walorów turystycznych;
- zwiększenie zagrożenia pożarowego, szczególnie w drzewostanach rosnących na troficznie ubogich siedliskach,
- Podczas realizacji założeń planu należy zwrócić uwagę na rozłożenie wykonywania zabiegów w takich porach roku, aby zminimalizować jakiegokolwiek negatywne oddziaływanie na siedliska oraz chronione gatunki roślin i zwierząt. Należy również dążyć do zgodności TD z naturalnym składem siedlisk celem zapewnienia właściwego stanu i ochrony siedlisk,

Podsumowując należy jednoznacznie stwierdzić, że zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tych obszarów,

7.4 Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy

Do najważniejszych i zasługujących na omówienie trudności przy sporządzaniu prognozy dla projektu PUL należą:

- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk w postaci programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska;
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków, w tym brak aktualizowanych opracowań fitosocjologicznych dotyczących obszaru całego Nadleśnictwa,

7.5 Wnioski końcowe

Gospodarka leśna prowadzona w Nadleśnictwie Węgierska Górką nie wpływa w sposób negatywny na różnorodność biologiczną i wartości z nią związane, również na zasoby wodne, gleby, rzadkie ekosystemy oraz walory krajobrazowe, jednocześnie prowadzi do efektywnego wykorzystania różnorodnych produktów i usług leśnych, aby zapewnić dobrą kondycję ekonomiczną oraz korzyści środowiskowe a także społeczne, Prawidłowo prowadzona gospodarka leśna pozwala, więc łączyć zaspokajanie potrzeb społeczno-gospodarczych z funkcjami ekologicznymi lasu, W wielu przypadkach działania w ramach gospodarki nastawione są na ochronę wartości przyrodniczych,

Nadleśnictwo wyznaczyło powierzchnie referencyjne - lasy szczególnie cenne ze względu na zachowanie różnorodności biologicznej; są to powierzchnie wyznaczone dla obserwacji procesów naturalnych w lasach, W skład tych powierzchni wchodzi drzewostany reprezentowane przez cenne siedliska tj, bory bagienne, jaworzyny, lasy łąkowe, rezerваты przyrody, stanowisko archeologiczne, Powierzchnie te wyłączone są w całości z prowadzenia gospodarki leśnej, Dzięki temu na ich terenie można obserwować naturalne procesy w nich zachodzące, co z kolei w przyszłości może stanowić cenne doświadczenie w zasadach prowadzenia tzw, proekologicznej gospodarki leśnej, Zgodnie z wymogami certyfikacji gospodarki leśnej (FSC) są to grunty leśne trwale wyłączone z użytkowania,

Projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Węgierska Górką na okres od 1,01,2024 r, do 31,12,2033 r, **może zostać przedłożony do zatwierdzenia**, gdyż **nie stwierdzono jego znacząco negatywnego** oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000,

8 LITERATURA

- Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Warszawa 2009, Ostoje ptaków w Polsce - wyniki inwentaryzacji,
- Ciach M., 2012 „Ekspertyza ornitologiczna na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Beskid Żywiecki”, Kraków-Katowice,
- Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., (red.), 2009, „Monitoring ptaków lęgowych, Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia”, GIOŚ, Warszawa,
- Cyzman W, 2007, „Metodyka wyznaczania zbiorowisk leśnych o znaczeniu wspólnotowym”,
- Cyzman W, 2008, „Gospodarowanie na siedliskach leśnych o znaczeniu wspólnotowym”,
- DGLP, Zarządzenie 11A DGLP z dnia 11 maja 1999 r, w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych,
- Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 - <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/>,
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska „Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody”,
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska „Geoserwis - Mapy - informacje geoprzestrzenne o formach ochrony przyrody”,
- Gromadzki (red.), 2004, „Ptaki, Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, T, 7 (cz, I) i T, 8 (cz, II),
- Głowaciński Z, 2002, „Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce”, PAN - Instytut Ochrony Przyrody, Kraków,
- Głowaciński Z, 2004, „Polska Czerwona Księga Zwierząt”, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska „Dane monitoringu przyrody uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska”,
- Gwiazdowicz M., Kancelaria Sejmu Biuro Studiów i Ekspertyz, „Strategiczne Oceny oddziaływania na Środowisko w Polsce oraz w Unii Europejskiej”,
- Herbich J, i inni, 2004, Lasy i Bory, „Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - poradnik metodyczny”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa,
- Holeksa J, i inni, 1997, „Plan ochrony rezerwatu Oszast w Beskidzie Żywieckim”, Katowice,
- Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring gatunków roślin, cz,1,2,3, Przewodnik metodyczny,”, 2010, GIOŚ, Warszawa,
- Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring gatunków zwierząt, cz,1,2,3, Przewodnik metodyczny,”, 2010, GIOŚ, Warszawa,
- Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring siedlisk przyrodniczych, cz,1,2,3, Przewodnik metodyczny,”, 2010, GIOŚ, Warszawa,
- Instrukcja Ochrony Lasu, 2012, PGL LP,
- Instrukcja Urządzania Lasu, 2012, DGLP,
- Jaworski A., 2000 „Zasady hodowli lasów górskich na podstawach ekologicznych”,
- Jakubiec Z., Zyśk-Gorczyńska E., Gorczyński G., 2007, Zapewnienie odpowiednich warunków zimowania niedźwiedzi oraz ochrona gawr w Beskidzie Żywieckim”, Zadanie wykonane na zlecenie: WWF - Światowy Fundusz Na Rzecz Przyrody, Wrocław (maszynopis),
- Jaworski A, „Zasady hodowli lasów górskich na podstawach ekologicznych”, 2000,
- Kapuściński R., 2009, „Ochrona przyrody w lasach”, PWRiL,

- Kolk A, Starzyk J., 2009, „Atlas owadów uszkadzających drzewa leśne t, 1, 2,” MULTICO,
- Kondracki J, 2002 r, „Geografia regionalna Polski”, PWN, Warszawa,
- Kujawa-Pawlaczyk J., Pawlaczyk P., 2003, „Ochrona rzadkich i zagrożonych roślin w lasach”, Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin,
- LP, Inwentaryzacja przyrodnicza w Lasach Państwowych,
- Matuszkiewicz J, M., 2001, „Zespoły leśne Polski”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,
- Matuszkiewicz J, M., „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski”, Monografie JG i PZ PAN 2007 r, z załącznika w zapisie numerycznym i regionalne składki gatunkowych drzewostanów w typach siedliskowych lasu i zespołach leśnych,
- Metodyka inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych, 2007,
- Mirek Z., Piękoś-Mirek H., Zając A., Zając M., 1995, „*Vascular plants of Poland a checklist*” Polish botanical studies No, 15, Instytut Botaniki im, W, Szafera PAN, Kraków,
- Operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Węgierska Górka, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie, 2001, Kraków,
- Pancer-Kotejowa R., Ćwikowa A., Różański W., Szwagrzyk J., 1996, „Rośliny naczyniowe runa leśnego”, skrypt Akademii Rolniczej im, H, Kołłątaja, Kraków,
- Pawlaczyk P., 2008, „Natura 2000, Niezbędnik leśnika”, Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin,
- Pawlaczyk P., „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu - jak zrobić to najlepiej”,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, Katowice,
- Praca zbiorowa, 1990, „Siedliskowe podstawy hodowli lasu”, PWRiL, Warszawa,
- Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona do „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Węgierska Górka na okres od 1,01,2014 do 31,12,2023 r.,
- Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na okres od 2014 do 2023 r., BULiGL Oddział w Krakowie,
- Rąkowski G, i in, 2004, „Parki krajobrazowe w Polsce”, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa,
- Rykowski K, (red.), 1997, „Ochrona leśnej różnorodności ekologicznej”, IBL, Warszawa,
- Standardowy Formularz Danych dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) Obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005,
- Standardowy Formularz Danych dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) Obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006,
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002,
- Strony internetowe: Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Klimatu, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; miasta Żywiec, gmin: Rajcza, Węgierska Górka, Węgierska Górka, Miłówka oraz powiatu żywieckiego,
- Sudnik-Wójcikowska B., Werblan-Jakubiec H, (red.), 2004, „Gatunki roślin, Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, T, 9,
- Szujecki A., 1980, „Ekologia owadów leśnych”, PWN, Warszawa,
- Szujecki A., 1998, „Entomologia leśna”, SGGW, Warszawa,
- Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A., 2010, „Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych”, PWRiL, Warszawa,

- Walasz K., Mielczarek P, (red), 1992, „Atlas ptaków lęgowych Małopolski” Biologica Silesiae, Wrocław,
- Wiśniewski J., Gwiazdowicz D,J,, 2004, „Ochrona przyrody”, Wydawnictwo Akademii Rolniczej im, Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu,
- Woś A., „Klimat Polski”, 1999, PWN,
- „Zasady Hodowli Lasu”, 2012, DGLP,
- Zawadzka D, 2002, „Ochrona przyrody w Lasach Państwowych”, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa,

9 MAPY SPORZĄDZONE NA POTRZEBY PROGNOZY

▪ Mapa sytuacyjna obszarów chronionych i funkcji lasu

Do sporządzenia mapy oraz opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano warstwy map numerycznych dla obszaru Nadleśnictwa Węgierska Górką, Dodatkowo wykorzystano warstwy map numerycznych zawierające dane na temat występujących form ochrony przyrody udostępnione przez Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska w Katowicach,

10 ZAŁĄCZNIKI

Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach,

Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Katowicach,

Oświadczenie autora prognozy o spełnieniu wymagań określonych w art, 74a ust, 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

Katowice, 30 lipca 2021

WPN.410.3.2021.AJ1

**Pan
Damian Sieber
p.o. Dyrektora Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Katowicach**

Szanowny Panie Dyrektorze,

odpowiadając na Państwa wniosek z 5 lipca 2021 r. znak: ZU.6003.2.2.2021, w sprawie uzgodnienia, w trybie art. 53 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla opracowywanego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Góra na lata 2024-2033 uprzejmie informuję, że:

uzgadniam

przedstawiony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla tworzonego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Góra na lata 2024-2033.

Jednocześnie w prognozie należy uwzględnić następujące kwestie:

1. Przeanalizować i dokonać oceny poszczególnych kategorii oddziaływań, na siedliska przyrodnicze, gatunki zwierząt i roślin, dla których ochrony wyznaczono specjalny obszar ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006 i obszar specjalnej ochrony ptaków Beskid Żywiecki PLB240002. Dokonując analiz w ww. zakresie, niezbędne jest wykorzystanie wskazań wynikających z:
 - Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 2606), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 czerwca 2016 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 3402);
 - Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura

2000 Beskid Żywiecki PLB240002 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 2575), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 lutego 2016 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 1322).

2. Przeanalizować i dokonać oceny poszczególnych kategorii oddziaływań, na siedliska przyrodnicze, gatunki zwierząt i roślin, dla których ochrony wyznaczono obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Beskid Śląski PLH240005.
3. Ocenąć wpływ planowanych zabiegów w poszczególnych stadiach rozwojowych drzewostanu na wskaźniki charakteryzujące stan zachowania siedlisk przyrodniczych, takie jak skład gatunkowy, struktura wiekowa, ilość martwego drewna leżącego i stojącego.
4. Ocenie powinny podlegać zwłaszcza następujące ustalenia oraz zadania, przewidziane do realizacji w przedmiotowym dokumencie:

- a) realizacja użytków rębnych;
- b) usunięcia przestojów;
- c) realizacja zabiegów pielęgnacyjnych,

w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, a także będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000.

W Prognozie należy także uwzględnić ocenę porównawczą zaplanowanych składów gatunkowych, docelowych składów gatunkowych drzewostanów (GTD) z naturalnymi składami gatunkowymi warstwy drzew siedlisk przyrodniczych z podaniem źródła (np. J.M. Matuszkiewicz – Zespoły leśne Polski, wyd. PWN 2007 r. lub Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000).

5. Prognoza powinna dotyczyć wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, a w szczególności na:

a) siedliska leśne:

- górskie bory świerkowe (*Piceion abietis*) (kod 9410)
- żyzne buczyny górskie (*Dentario glandulosae- Fagenion*) (kod 9130)
- kwaśne buczyny górskie (*Luzulo- Fagenion*) kod (9110)
- górskie jaworzyny zioloroślowe (*Aceri-Fagetum*) (kod 9140)
- jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) (kod 9180)
- bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne) (kod *91D0)
- łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) (kod *91E0)
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio - Carpinetum*) (kod 9170),

przy czym należy w szczególności rozważyć:

wpływ planowanych zabiegów w poszczególnych stadiach rozwojowych drzewostanu na wskaźniki charakteryzujące stan zachowania siedlisk, takie jak skład gatunkowy, struktura wiekowa, ilość martwego drewna leżącego i stojącego, czy rozkład przestrzenny i czasowy, a także sposób prowadzenia przewidzianych w projekcie PUL zabiegów gospodarczych;

b) siedliska nieleśne:

- ziolorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziolorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia*

sepium) (kod 6430)

- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) (kod 7140)
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (kod 7230)
- jaskinie nieudostępnione do zwiedzania (kod 8310),

przy czym należy w szczególności rozważyć:

zagrożenia związane z możliwością fizycznego zniszczenia ww. siedlisk w trakcie prowadzonych prac leśnych (szlaki zrywkowe, miejsca składowania drewna), zagrożenia związane ze zmianą, w efekcie realizacji ustaleń PUL, parametrów istotnych dla utrzymania stanu ochrony ww. siedlisk (np. mikroklimat jaskini, zmiana stosunków wodnych, warunków świetlnych);

c) gatunki zwierząt, w tym:

- duże drapieżniki:
 - wilk (*Canis lupus*) (kod *1352)
 - niedźwiedź (*Ursus arctos*) (kod *1354)
 - ryś (*Lynx lynx*) (kod 1361),

przy czym należy w szczególności rozważyć wpływ planowanych zabiegów na:

utrzymanie specyficznych cech i odpowiednio dużej powierzchni siedlisk stanowiących terytoria rozrodcze, a także możliwość kolizji prac leśnych z miejscami kluczowymi dla tych gatunków, jak np. centra rozrodcze, miejsca gawrowania niedźwiedzi. Realizacja prac z zakresu gospodarki leśnej, wzmożona aktywność ludzi, może powodować płoszenie drapieżników, co jest szczególnie niekorzystne w okresie wychowu młodych;

- nietoperze:

przy czym, w szczególności należy rozważyć m.in. oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń PUL na zachowanie letnich i zimowych naturalnych kryjówek tych zwierząt (utrzymanie struktury i warunków mikroklimatycznych jaskiń oraz schronisk skalnych, starszych drzewostanów) oraz warunków niezbędnych do odbycia lotów godowych;

- płazy:
 - kumak górski (*Bombina variegata*) (kod 11930)
 - traszka karpacka (*Triturus montandoni*) (kod 2001),

przy czym, w szczególności należy rozważyć zagrożenia wynikające z możliwości fizycznego zniszczenia, w wyniku prowadzenia prac leśnych, mikrosiedlisk stanowiących miejsca rozrodu tej grupy zwierząt, a także przypadkowego zabijania osobników dorosłych, form rozwojowych i młodocianych;

- bezkręgowce:
 - biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus*) (kod 4014),

w odniesieniu do tego gatunków należy rozważyć oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu na możliwości utrzymania powierzchni oraz specyficznych cech siedlisk gatunku (odpowiednio torfowiska, młaki, pobraża górskich potoków);

- ptaki, w szczególności:
 - głuszek (*Tetrao urogallus*) (kod A108)
 - dzięcioły (*Picidae*)
 - sowy (*Strigiformes*),

w odniesieniu do tych gatunków należy przeanalizować wpływ realizacji ustaleń PUL na możliwości gniazdowania tych gatunków, tj. powierzchnia i rozmieszczenie (rozkład

przestrzennej) starszych drzewostanów oraz ilość drzew dziuplastych, obumarłych i obumierających, przestojów (pozostawionych do naturalnego rozkładu). W szczególności należy rozważyć wpływ użytkowania rębego na warunki lęgowe i bazę żerową tych gatunków;

d) chronione gatunki roślin, w szczególności:

- tocja karpacka (*Tozzia carpatica*) (kod 4116)
- tojad morawski (*Aconitum firmum moravicum*) (kod 4109),

w odniesieniu do gatunków roślin należy rozważyć, w szczególności:

zagrożenia związane z możliwością ich fizycznego zniszczenia w trakcie prowadzonych prac leśnych (szlaki zrywkowe, miejsca składowania drewna, palenie gałęzi), zagrożenia związane ze zmianą, w efekcie realizacji ustaleń PUL, parametrów istotnych dla utrzymania stanu ochrony siedlisk gatunków (np. zmiana stosunków wodnych, warunków świetlnych). Zakres i terminy wykonywania prac leśnych winny być dostosowane do potrzeb ochrony stanowisk roślin chronionych, co znacznie ogranicza bądź całkowicie wyeliminuje możliwość przypadkowego zniszczenia chronionych gatunków roślin.

6. W Prognozie należy także uwzględnić (pkt 4 ppkt 4j) wniosku – pt. „Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały przeprowadzone SOOŚ.”), dokumenty jak i wyniki analiz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa z terenu administracyjnego zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górka (w ramach analiz tzw. oddziaływań skumulowanych), a także (pkt 4 ppkt 9 wniosku – pt. „Załączniki”) informacje, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1f i 1g cyt. ustawy. W pkt 5 wniosku – pt. „Ustalenie katalogu informacji wrażliwych z zakresu ochrony przyrody i sposobu ich ujmowania w dokumentacji PUL.”, należy także uwzględnić znaną lokalizację występowania tocji karpackiej, tojadu morawskiego oraz biegacza urozmaiconego.

Reasumując stwierdzam, że przedstawiony przez Państwa do uzgodnienia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w opracowywanej prognozie dla projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na lata 2024-2033 jest adekwatny do specyfiki terenu i przy uwzględnieniu ww. kwestii, umożliwi dokonanie właściwej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu, w tym w szczególności w kontekście wpływu na stan ochrony gatunków i siedlisk będących przedmiotami ochrony: specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006, obszaru specjalnej ochrony ptaków Beskid Żywiecki PLB240002 oraz obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Beskid Śląski PLH240005.

Z poważaniem,

Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska w Katowicach
dr Mirosława Mierczyk-Sawicka
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:
Nadleśnictwo Węgierska Górka

ŚLĄSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

40 – 074 Katowice ul. Raciborska 39 skrytka pocztowa 591

wsse.katowice@pis.gov.pl

<http://wssekatowice.pis.gov.pl/>

NS-NZ.9022.22.10.2021

Katowice, dnia 16.07.2021 r.

Sekretariat SPWTS

32 351 23 15

Punkt Obsługi Klienta

i Monitoringu Obiektu

32 351 23 00

32 351 23 00

*Główny Specjalista ds. Systemu
Jakości*

32 351 23 54

*Kierownik Działu Nadzoru
Sanitarnego*

32 351 23 15

Oddział Epidemiologii

32 351 23 10

*Oddział Higieny Żywności,
Żywności i Przedmiotów Użytku*

32 351 23 24

*Oddział Higieny Komunalnej
i Środowiska*

32 351 23 04

Oddział Bezpieczeństwa Wody

32 351 23 51

*Oddział Higieny Pracy
i Nadzoru nad Środkami*

Zastępczyni

32 351 23 28

*Oddział Higieny Dzieci
i Młodzieży*

32 351 23 16

*Oddział Zapobiegawczego
Nadzoru Sanitarnego*

32 351 23 20

Oddział Higieny Radiacyjnej

32 351 23 27

*Oddział Promocji Zdrowia
i Komunikacji Społecznej*

32 351 23 17

Dział Laboratorijny

32 351 23 34

Oddział Ekonomiczny

32 351 23 09

*Oddział Administracji,
Zamówień Publicznych
i Logistyki*

32 351 23 40

*Sekcja ds. Zamówień
Publicznych i Zaopatrzenia*

tel./fax: 32 351 23 45

Oddział Organizacji i Kadr

32 351 23 38

32 351 23 39

Kasa

32 351 23 42

fax :

32 351 23 02

32 351 23 18

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Katowicach
ul. św. Huberta 43/45
40 – 543 Katowice

W związku z pismem, z dnia 05.07.2021 r., Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, ul. św. Huberta 43/45, 40 – 543 Katowice, dotyczącym uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na lata 2024 – 2033”, informuję co następuje.

Zgodnie bowiem z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.), Organ opracowujący projekt, o którym mowa w art. 46, uzgadnia z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, stanowisko w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W myśl art. 46 ust. 1 pkt 2 wyżej cytowanej ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Przedmiotowy „Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na lata 2024 – 2033”, nie przewiduje działań wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dlatego przedmiotowy dokument nie zalicza się do art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.) i nie wymaga uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie informuję, że do państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego należy się zwrócić o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko jedynie dla dokumentu, który wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Kraków, dnia 5 października 2022 r.

mgr inż. Zbigniew Paciorek

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie
ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Jako autor Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na okres gospodarczy od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2033 r.

OŚWIADCZAM

że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1906).

- ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w zakresie: nauk leśnych.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Taksator specjalista

Zbigniew Paciorek